

Libri tertij. Pars decima. Incipit.
De penitentia.

DIS. I.

Quādiu adiuvante deo cōderationē fecimus de peccatis. ſequēter ſūmo dirigente magiſtro cōſiderādū ē de pñia. q̄ ē an- tidotū medicinale ⁊ ſalubre remediū diuini iſtitutū ad maculas abluēdas ⁊ ſanāda mortifera vulnera peccatorū vt q̄cqd p peccatū amiſimus. recupere mus p pñiam. ⁊ in nouū hoīem refoz- memur. Circa pñia aut duo cōſide- rāda ſunt. Primo de pñia in generali. Scdo de pñia ei⁹. Circa pñia cōſiderāda ſūt nouē. Primo vidē dū ē qd fit pñia. Scdo de eius origine. Tercio de eius cōtinuatione ⁊ iterabilitate. Quarto de pñia mortaliū. Quinto de pñia venialiū. Sexto de effectu pñie. Septimo de pñia ſolēni. Octauo de bis q̄ mo- uere debēt ad pñia faciēda. Nono qualis eſſe debeat. Circa pñia cōſiderāda ſūt q̄ttuor. Primo qd fit pñia ſm diſſinitioē. Scdo qd fit ſm rē. ſ. vtrū fit ſacrm vel virtus. Tercio vtrū fit virtus theo- logica vel cardinalis ſeu moralis. Quarto vtrū cōtineat ſub iuſticia. Ad primū dicēdū q̄ ſz ambroſiū. Pñia ē p̄terita mala plāgere. ⁊ plāgēda itēz nō cōmittere. Scdm magiſtrū ſniaz. Penitētia eſt gr̄a vel virtus qua cōmiſſa mala cū emēdatiōis ppoſito plāgimus ⁊ odim⁹. ⁊ plāgēda itēz cōmittē nolum⁹. Scds b̄nag. Pñia ē ante acta peccata ſtere. ⁊ deſēda itēz nō cōmittere. Aduerte q̄ oēs diſſi- nitioēs nō ſūt p̄prie diſſinitioēs date p eſſentialia. ſicut ē iſta. hō ē aſal rōnale mortale. ſz p cām. ſicut dicit q̄ oēs ē ſol lucēs. vel latio ſolis ſup terrā. Vel nō ſūt diſſinitioēs p̄prie loquēdo. ſz quedā des- criptioēs. Deſcribē aut pñia p duplicē actū. vñ q̄ ē reſpectu pec- cati p̄teriti. ſ. p̄terita ſtere vel plāgere. Altez reſpectu futuri. ſ. plāgē- da nō cōmittere. Primus actus ē in re. Scds oportet q̄ ſit in re vel in ppoſito. Fletus aut ⁊ plāctus hic accipiunt large. ſiue p interiori ſiue p exteriori. Pōt enī aliq̄ vere eſſe penitēs ſine fletu vel plan- ctu exteriori. Itē ē luctus vel fletus p peccatis p̄prie. ⁊ h̄ eſt pñie. Et ē luctus p miſeris alienis. ⁊ h̄ ē miſericordie. Et ē luct⁹ p bonis eternis. ⁊ hic luctus beatitudinis. Matb. v. Beati q̄ lugēt. ⁊ Luc. vi. Beati q̄ nūc fletis. Ad ſcdo. ſ. vtrū pñia ſm rē fit ſacrm vel vir- tus. dicēdū q̄ pñia quattuor modis pōt cōſiderari. Vno mō p re- medio oīa peccatū actualē p miniſtros eccleſie miniſtrādo ⁊ ſic ē ſacrm. Alio mō p habitu habilitate hoīem ad penitēdū ſub debiti circūſtātijs. ⁊ ſic ē virt⁹. Alio mō accipit⁹ p actu penitēdi. ⁊ ſic nō ē virtus ſz actus virtutis. Quarto mō accipit⁹ pro dolore ſenſibili de peccato cōmiſſo. ⁊ ſi dolor iſte pcedat actū penitēdi p̄mouet ipſuz ⁊ interiore reddit. Si vō ſequat⁹ actū penitēdi tāq̄ cauſat⁹ ex illo. ſic itēſionē eius ⁊ pfectionē oīdit. ⁊ ſic pñia ē paſſio. Et nota q̄ pe- nitētia interior ē de iure naturali q̄ſit ad debiti. i. q̄ hō q̄ deum of- fendit p peccatū de iure naturali penitere teneſ. tñ q̄ſit ad actūz eſt ex uſuſiōe diuina. ſicut iſra patebit. Pñia vero exterior nō ē ex iure naturali. ſz ex iſtitutiōe diuina ſub aliqua re ſenſibili ⁊ forma de- bita verbor⁹. Sz cū ſacramēta ſunt quedā medicinales ſicut in corpali⁹ medicinis quedā cōſiſtūt in ſola paſſiōe ſeu receptiōe cui- rādi. ſicut ē aduſtio vel ſectio vulneris ⁊ bñdī. qdā vero in actione eiufdē. ſic ē exercitatio corporis. ita i ſacris qdā cōſiſtūt i ſola paſſiōe ei⁹ q̄ ſanctificat. nec requirit actū ei⁹ niſi p accideſ iquātū remouet p bibēs. ſ. diſpoſitiōē ad ſuſcipiēdū. ſic baptiſm⁹ cōfirmatio ⁊ bñdī: qdā vō cōſiſtūt i actu illi⁹ q̄ ſuſcipit ſacrm. ita q̄ actū illū requirit eſ- ſentialiter vt pñia ⁊ matrimoniū. In primis igiſ ſacramētis q̄ ſine actu nō opant⁹. ē mā exterior q̄ ſignat ⁊ cauſat. ⁊ talia ſūt ſacramē- ta in noua lege iſtituta. In alijs vero ipſe actus noſter eſt pro mā ſenſibili. ⁊ talia ſunt duo ſacramēta in noua lege approbata. In pe- nitētia igiſ mā ſenſibilis accipit⁹ large. p omni re ſenſibili cū ſit ex- terior ſubſtātia ſiue actio būana. Ibi ē ſūt verba. ſ. in oſſiōe ⁊ ab ſolutiōe. ſz nō requirit ibi tāta determinatio verbor⁹. maxie ex pte pe- nitētijs. ſz in abſolutiōe q̄ a ſacerdote p̄ferē bene requirit forma ver- borū. ſz nō ita p̄ciſe ſicut in alijs. qz nō ē ibi aliqua materia ſanctifi- canda. Cōſerē etiā hoc ſacramētū a miniſtris eccleſie. qz pñia p ſe ſuſcepta. p̄prie nō dicit⁹ eccleſie ſacramētū. cū talis etiā ante bapti- ſmū fieri poſſit. ſz a miniſtris eccleſie ſuſcepta vel inſiſta. ofeſſe ſa- cramētū. Sic igiſ p̄z q̄ in quātū hō ſe bz vt recipiēs. i. in quātū me- diate exteriori pñia recipiat veniā p miniſtros eccleſie. ſic pñia ē ſa- cramētū. In quātū aut hō ſe bz aliquo modo ſicut agēs. i. in quātū mediāte interiori pñia intēdit emēdare peccatū qd fecit. ſic triplici-

ter accipi poteſt oīa tria que ſunt in peccato. nā ad eius emēdā cō- currit habitus mouēs oīa maculā vel habitū vitij. ⁊ actus eius cō- tra actūz peccati: ⁊ materia de qua ſit emenda ſeu recōpēſatio. ſ. o- loz ammerus oīa delectationē que ſuit in pctō. Primo mō virtus eſt. Scdo mō act⁹ virtutis. Tercio mō paſſio. Et ſic delectatū ē q̄ pñia ⁊ eſt ſacramētū: ⁊ eſt virtus. Ad tertiu. ſ. vtrū pñia ſit vīus theologicā vel moralis: dicēdū q̄ eſt virtus moralis. Debemus. n. ſupponere: q̄ pñia ſit virtus inſuſa diuini: qz ſicut dicit Aug. in li- bro de fide ad petrū. Hoc deus diſpoſuit vt ſi q̄s bonitatē mētis p- deret: nunq̄ eaz ſine diuino munere reparet. Virtutes aut iſuſe tri- pliciter ſe habēt ad deū: quedā enī habēt deū pro obiecto ⁊ ſine: vt tres theologicę p ſine proximō: nō tñ. p obiecto: vt alię morales que reſpiciūt deū. ſicut latia ⁊ pñia. Quedā pro ſine vltimo ſed nō pro ſine. primo nec p obiecto: vt ille morales que reſpiciūt vel ſe vel pximū: vt tēperantia. cui⁹ obiectū ſunt paſſiōes delectationū. ſinis primus puritas cordis. ſinis vltim⁹ videre deū. Dico ergo q̄ virtu- tes theologicę dicunt⁹ p̄prie que habēt deū pro ſine ⁊ obiecto: virtus vero h̄z deū p ſine. primo: qz homo deo intēdit ſe recōciliare: non aut p obiecto: ſed offeſa dei. ideo nō ē vīus theologicā: ſed ad vir- tendi facere: vt q̄ſit quis habuit de alieno. tāntū reſtituat de ſuo. ⁊ ſic fiat adequatio: vbi vō pōt eſſe ſimply equalitas vt in debito fili⁹ qd eſt ad patē: ſeruī ad dñm: ibi nō eſt iuſticia ſimply: ſed qdā: qz eſt ibi quidā modus iuſticie. Vñ inter dñm ⁊ ſeruū ſm plm nō ē iuſtū ſimply: ſz oſiatiū iuſtū: ptes ḡ ille iuſticie i qd ſeruā eqlias ſimply ſunt ptes iuſticie ſubiectiue. ille vō ptes iuſticie i qd nō ſer- uat eqlias ſimply: ſunt q̄ſit ptes potēciales. Lūz ergo debitor ſiat hō deo ſimply ſicut homini. ſ. rōne accepti vt in cōtractib⁹ vel rōne cōmiſſi vt in delictis. hoīs vō ad hoīem poſſit eſſe equalis recōpē- ſatio: hoīs vō ad deū nō. ideo in vīutib⁹ q̄ faciūt recōpēſationem ad hoīes eſt iuſticia ſimply. in his vō qd ad deū iuſticia quedā. Sic ergo religio ad iuſticiā reducitur: vt pars potēcialis magis q̄ ſubie- ctina: qz facit recōpēſationē deo in debito beneficii accepti. ita pe- nitētia qz facit recōpēſationē deo in debito peccati cōmiſſi. Circa ſcdo pñia. ſ. de origine pñie cōſiderāda ſūt duo. Primo de ei⁹ origine. Scdo de ordine eius ad alias vīutes. Circa primū ſcien- dū q̄ origo pñie duplex eſt: vñ efficiēs in deo ⁊ diſponēs in ſubie- ctō: qz deus h̄z inſundat habitū pñie: nō tñ inſundit in adulto ſine p- paratiōe. ſic ait augu. Qui creauit te ſine te. nō iuſtificabit te ſine te. Quia vō diſpoſitio ex pte nra volūtaria eſt. ideo nō pōt accipi vñ modus deſponēdi determinat⁹: vt ſemp: ſed vt in plurib⁹. Nā oēs ſermones morales. ſm plm in libris et̄. vt in plurib⁹ ſunt intelligē- di nō ſemp. Pñia vō eſt reuerſio hoīs in pctō exiſtētis ad deū. Vñ oportet pcedē aliqd illuminās ad cognitionē pcti ⁊ dei: ⁊ hoc eſt ſi- des iſormis. Aliqd vō retrahēs ab amore pcti: ⁊ h̄ eſt timor pene q̄ ſequit⁹ pctū. Aliqd vō inchoās in amore dei: ⁊ h̄ eſt ſpes iſormis. Quia ḡ p timorē inchoat⁹ motus recedēdi a pctō ad deū. ideo et̄ in tribuiſ pñie ceptione: nō generatio: ⁊ pñia inchoat⁹ ſed inſpectū oculi tñ. ſ. nō manifeſtū: paſſiū magi q̄ actiū. Preterea magiſter ſniaz r̄. l. i. iij. oī. xlii. ceptionē pñie attribuit timorē. Et ysa. xvi. Ati- more tuo dñe ceipim⁹ ⁊ parturiim⁹ ſp̄m ſaluū. Et Eccl. i. Timor dñi expellit pctū. Cōſtat aut q̄ nō expellit. niſi pñia mediāte. Cōci- piē ḡ pñia timore ſed nō mudano nec būano: qz vterq̄ pñia: reſu- git: nō ſiliali vel caſto: qz iſti pñia nō pcedūt: ſed ſeruili tāq̄ initio extrinſeco nō intrinſeco: nec tñ ſūt ſil: qz cā ei⁹ eſt in fieri: nō i eē. Si- cut aut accipēs ſil ē cū cepto: nō ſm ei⁹ eē cōplet⁹: ſz inchoat⁹ ⁊ mā- le. ſic timor ſeruili ſil ē cū pñia quo ad cōtitionē. Circa ſcdo. ſ. de ordine pñie ad alias vīutes. ſciēdū q̄ oēs vīutes formate ſil iſi- dunt. vñ in eis nō ē pōzitas ſm t̄pus ſed tñ ſz ordinē nāe in cōpati- one ad actū ē in eis pōzitas. Pñia enī eſt reuerſio ad deū. in motu vō reuerſiōis pcedit cognitio: ſequit⁹ ſpes de poſſibilitate pueniēdi cōſequit⁹ mor⁹ in reſeſſu a termino a quo: ſequit⁹ appropinatio ad terminū ad quē. Hic ē q̄ in iuſtificationē prior ē mor⁹ fidei: de binc mor⁹ ſpei. debic mor⁹ timoris. debic mor⁹ pñie ad deū redeit⁹: vī- tutes alias q̄ſi t̄roduciēt⁹: ſz q̄ fides ⁊ ſpes nō hñt rōnē pfectā vī- tutis niſi ſz q̄ ſūt iſormate charitate. iō pñia pcedit nā oēs vīutes ſm eē cōplet⁹ virtutis. Qd ē itelligēdū in via reformationis imagi- ſ: qz pñia ſit remotio p̄bibētis. In via vō p̄me formationis fides prior eſt. Circa tertiu pñia. ſ. de cōtinuatione pñie cōſiderāda ſūt duo. Primo vtrū pñia oporteat eē p̄petuā de quolibet pctō. Scdo dato q̄ diſcōtinuata ſit pñia p pctū ſequēs. vtrū poſſit hō reſurgē

per penitentiā plusq̃ semel. ¶ Ad primū dicēdū q̃ sic dictū ē supra duplex est penitentiā. interior et exterior. Exterior penitentiā nō oportet ēē ppetuā: vñ fm canones pro certis peccatis determinat certa penitentiā: q̃ expleta nō tenet hō amplius iterare vel cōtinuare agē. Penitentiā vō interior duplex est. s. in actu: et sic nō oportet ipsā ēē ppetuā. vel in habitu: et sic q̃ esse ppetua dicit. n. Aug. Penitentiā ē qdā volētis vindicta semp punitis in se qd̃ dolet cōmississe. Idē de peccatore loquens: semp doleat: et de dolore gaudeat: vbi. n. finitur penitentiā: nihil relinquit de venia. Peccator ergo q̃cūq; et quoṽ tēscūq; actu cogitat de peccato cōmissio: tenet dolere: et de hoc q̃ deū offendit. Non. n. fideliter suat repatū sedus amicitie: cui actu nō displicet: q̃n actu recogitat illud q̃ inter deū et ipsum cā fuit iniicitie: nec pōt hō dimittere habitū penitētie nisi ruendo in pectū morale. ¶ Ad secūdū. s. vtrū possit hō resurgere p penitentiā plusq̃ semel: dicēdū q̃ sic sicut ostēdit de pnia. vi. iiii. multis auctoritatib; et exēplis. Qd̃ etiā patet rōne: qz penitentiā est in subiecto vtribili. s. in volūtate vō cōtinuatio in futurū est de ei; essentia: qz cui; esse vtrū sit simplex: et totū sit simul in instāti: de essentia nihil pōt ēē qd̃ nō possit totū esse in pnti. Vñ de esse vere penitētie nō est cōtinuatio futuri tpsis: s. in ppositū pntis cōtinuatiō in futurū: et sic p; q̃ a vera pnia pōt q̃s excidere. Itē a vera pnia excidēs pōt verā penitentiā recuparare: et q̃dū hō est in via pōt facere qd̃ in se est vt de se sibi a deo vera pnia: sed omni faciēti qd̃ in se est deus dat pniaz verā: et alias nō pulsaret boiem mutādō vt faciat qd̃ in se est. Apoc. iiii. Ego sto ad hostiū et pulso et c. vera etiā pnia nūq̃ caret remissione peccati: sicut patet p hoc qd̃ dicit de pe. vi. iiii. Quō penitet. Cōstat enī multa peccata displicere qui semp ē psto ea destruire.

De penitentiā mortaliū peccator. DIS. II.

Quarta principalis. s. de pnia mortaliū peccator. Consideranda sunt duo. Primo vtrum necessaria sit pnia de peccatis mortalib; an baptismus. Secūdo vtrū sit necessaria de oib; mortalib; post baptismum. ¶ Ad primū dicēdū q̃ pnia pōt accipi dupliciter: vñ in quātū est sacramētū et sic nō est necessaria. Vñ Ro. xi. Siue pnia sunt duo. 2. ibi dicit glo. q̃ grā dei in baptismo non requirit gemitū nec planctū nisi solā fidē et cordis cōtione: extēdēdo. s. cōtione ad penitentiā informē vel formatā. Vel pōt accipi pnia in quātū est virtus: et hoc dupliciter: vel in quātū est formata: et sic non est necessaria de pcedētib; baptismū: qz cū talis pnia nō possit simul esse cui; peccato: nūq̃ p actualē susceptionē baptismi remitteret pntū mortale actualē: qz p pnia esset ante remissū: aut suscipiēs baptismū esset indispōitus ad remissionē pntō mortaliū susceptionē. Vel in quātū ē informis. i. qdā peccati detestatio cū pposito emēdādi: q̃ nō oīno sufficiēs ad expulsiōē pnti: et hō ad min; est necessaria de oib; pntis actualib; mortalib; pcedētib; baptismū tāq̃ cā remouens phibens susceptionē diuine gratie: q̃ in baptismo dat illis in qbus remota sunt impedimēta phibētia susceptionem gratie dei. ¶ Ad scdm. s. vtrū pnia sit necessaria de oib; peccatis mortalibus post baptismū sequētib; dicēdū q̃ peccata mortalia aut sunt habenti nota: aut ignota: de notis necessaria est pnia ad h̃ vt remittātur de lege cōmuni: nō tñ in cōi sed etiā in spālī: si ad cogitādū de quolibet in spālī assit oportunitas pportio nati infirmitati humane. Qd̃ iō dico: qz possit cōtingere q̃ peccator esset i tali periculo q̃ q̃uis possit recogitare de quolibet in speciali: nō tñ adhuc habet oportunitatē humane fragilitati pportio nati. Ignota aut aut sunt ignota q̃ntū ad ius nō q̃ntū ad factū: vt cū peccator scit se fecisse aliqd̃ qd̃ nō credit esse mortale pnti: et tñ est: aut sunt ignota q̃ntū ad vtrūq̃. Et quocūq; istoz modoz accipiat ignorātia: subdisti guendū est: qz aut est inuincibilis: et de peccatis sic ignoratis nō est pnia necessaria i spālī: s. sufficit q̃ de illis peniteat in cōi in quātū de oib; mortalib;. Si aut ignota sunt sibi ignorātia affectata q̃ est q̃n hō vult ignorare: vel crassa: q̃ ē quādo ignorāsvellet scire: nō trivult ita efficaciter q̃ put humana patit vel pmitit fragilitas velit facē qd̃ in se est ad h̃ vt sciat. De mortalib; istis duob; modis ignoratis necessaria ē pnia i spālī: nec tñ sic ignorāsv pplexus ē: qz pōt facē qd̃ in se est ad h̃ vt sciat: qd̃ si fecerit: aut de ea sibi manifestabit: aut in dūgebit. ¶ Circa q̃ntū principale. s. de pnia venialiū pntōz consideranda sunt tria. Primo vtrū de peccatis venialib; necessaria sit pnia. Secūdo vtrū veniale pnti remitti possit sine mortali. Tertio vtrū vñ veniale possit remitti sine alio. ¶ Ad primū dicēdū q̃ de pntis venialib; pntiam ēē necessariā dupliciter pōt itelligi. s. aut q̃ sit necessaria ad eoz remissionē: aut q̃ sit necessaria ad salutē. ¶ Prio mō dico q̃ de lege cōi pnia necessaria est de pntis venialib; iplicate vel explicate i spālī vel i cōi: q̃dū. n. volūtas inordinatiōi actuali in

beret: oportet eā iordinatā esse. vnde ad remissionē venialis peccati necessariū est q̃ volūtas designat inordinatōi iherere: nec tñ h̃ sufficit de lege cōi: s. etiā requir̃ q̃ inordinatiōē pteritam actua lre detestef̃ explicate vel implicate. vt illa detestatio sit totū emēdē solutio vel radiū seu fundamētū solutiōis toti. Aliq̃ enī emēdā p q̃ cūq; volūtarīa inordinatiōe deo debet. ¶ Secūdo mō nō est necessaria de venialib; peccatis pnia p se in hac vita. qz sil stare pnt cū gratia in cui; vtrūte cū ea volūtas detestaf̃. post mortē i purgatorio remittit̃. Per accidēs tñ est necessaria pnia de illis in hac vita. s. aut rōne dubij pbabilis: q̃n vehementer dubitat hō vtrū sit veniale vel mortale. tñ enī si de illo nō penitet: exponit se i discrimini tanq̃ cōtempoz sue salutis. Aut rōne piculi: cū. s. pcedit hō aliquā affectō nem deordinatā: veniale tñ ita in ipso icēdi. q̃ pbabilr̃ dicitur. qd̃ nisi ipsam p pntiam abiciat. trahet ipm in pnti mortale: aut rōne statuti q̃n. s. hō nō bz nisi veniale pnti cū teneat se i anno cōterit p statutu ecclesie: s. h̃ vltimū nō cludit q̃ sit necessaria pnia i terioz. Si enī hō nō h̃ns nisi peccata venialia esse q̃ de illis iterius nō peniteat. tñ si ea cōfiteat suo sacerdoti nō est ecclesiastici statuti t̃rāsgressor. De quolibet tñ veniali iplicate vel explicate ē necessaria pnia in hac vita. vel in alia ad h̃ q̃ hō cōsequat vitā eternā: qz nullū pnti quātūcūq; leue sil pōt esse cū gloria. ¶ Ad scdm. s. vtrū veniale remitti possit sine remissione mortalis. dicēdū q̃ grā fm se opponit mortali pntō. veniali aut nō opponit nisi mediāte aliquo actu suo opposito veniali pntō. et qz habit; pōt esse fine actu: et vñ act; fine alio iō mortale remitti p̃t fine veniali: et vñ veniale fine alio act; aut gratie pntō veniali opponit; p quā veniale remittit̃ nō pōt esse fine habitu grē que pntō mortali fm se opponit. vt dictū est: et ideo fine mortali pntō nō pōt veniale remitti. Nec pōt dici q̃ veniale possit remitti p pntiam fine grā: qz talis pnia ē i formis non accepta de illa acceptōe que requir̃ ad remissionē peccati. ¶ Ad tertiu s. vtrū vñ veniale possit remitti sine alio. dicēdū q̃ sic. qz veniale pōt se cōpati cū charitate p quā acceptaf̃ pnia. et ideo q̃n homo penitet de vno veniali nō dolēdo vel nō recordādo de alio. pnia eius vtrūte charitatis acceptaf̃ a deo absq; hoc q̃ aliud remittat̃. Non sic est de mortalib;: qz nullū pnti mortale pōt sil esse cū charitate p quā hō sit amic; dei: et nullū pnti remitti pōt nisi p charitate: et ideo si vnum possit remitti sine alio. possit homo simul esse amic; dei et inimicus: qd̃ est impossibile.

De effectu penitētie.

DIS. III.

Quarta principalis. s. de effectu penitētie consideranda sunt duo. Primo de eius effectu q̃ntū ad amotionē mali. Secūdo quātū ad collationē boni. ¶ Prio ad amotionē mali sciēdū q̃ penitentiā pōt accipi p pnia formata per grām vel pro pnia i formis: et vtrūq; mō potest accipi pro habitu vel actu interiori vel exteriori. Dico ergo per pniaz formatā gratia deleri potest omne peccatū existens in aīa vel spīritu carni vnito. Est enim differētia spūs vniti carni et separati a carne quia spūs carni iunctus susceptibilis est penitētie: non aut separatus: sicut dicit. dā. Hinc est q̃ de omni peccato perpetrato a spū in carne existēte: pōt agi pnia. sed post separationē a carne nō potest. Quedā tñ sunt peccata de q̃b; difficilius pōt hō penitere: q̃. s. non cōmittunt̃ ex fragilitate carnis: vel ignorātia rationis cōnubilate p carne: sicut peccata spūs separati vel etiā spūs cōiuncti p maliciā deprauati: sicut est pnti in spūs sanctū. De his difficilius agitur pnia q̃ de alijs: vñ illud Mat. xij. Qui blasphemauerit in spūs sanctū nō remittet̃ ei rē. intelligēdū est. i. vix remittet̃: similiter illud vbi Aug. dicētis. Tāta est labes hui; peccati: vt deprecandi humilitatē subire nō possit. i. vix possit. Si aut arguat de finali impnia: dicēdū q̃ finalis impnia dupliciter pōt itelligi. Vno mō ppositū nūq̃ penitēdi: et sic ē pnti in spūs sanctū: et sic de illo pōt hō penitere: h̃ hoc sit difficile. Alio mō pōt dici finalis impnia finalis pntiatio pnti: et sic dicit cōditionē cuiuslibet peccati finalis: et sic de eo nō pōt esse pnia: qz nihil aliud est q̃ pntiatio pnti. Per pniaz iō informē siue accipiat pro habitu: siue pro actu interiori vel exteriori: siue pro oib; simul: nō pōt remitti pnti nisi dispōitū: in quātū p ipsam dispōitū hō ad suscipiēdū gratiā dei p quā formaliter remittit̃ pnti: specialius tñ dispōitū et directius ad peccati remissionē nē q̃ q̃cūq; alia virtus informis: qz oīa peccata in h̃ cōueniunt q̃ vñquodq; est qdā iniusticia i iusticiā legis diuine: et pnia spālī et directe dispōitū boiem ad h̃ vt possit et velit pro illa iniuria debita emēdā facere cū adiutorio dei. Quō aut se habeat ad remissionē culpe pnia formata: inferius declarabit̃. Sic ergo p; quō p pntiam remitti possit omne pnti: et quō nō. Secūdo etiā sciēdū q̃ p pniaz rōne sui actus interioris et exterioris simul possit remitti tota pena

petō debita: vel ut melius dicā exolui: tāta etiā pōt esse intētio act⁹ interioris: q̄ p ei⁹ pfectionē & dolorē sensibile causatum ex pfectione actus: meret penitens remissionē totius pene peccato debite: vlt p equalitēriā soluit totā penā peccato debita: ita q̄ si post cōpletū illius cōtritionis motū decederet: nullā penā in purgatorio sustine ret: hoc aut nō cōuenit cuilibet cōtritioni: q̄ nō semp cū remittitur offensa: remittit satisfactoria emēda. Tāme sciēdū q̄ post quātū cūq̄ cōtritionē necessaria est cōfessio: & alicuius opis exterioris impletio: si facultas affuerit: hoc est ppter obligationē pcepti: q̄ reco ciliari debet peccator nō tñ fm iudiciū dei: sed etiā fm iudiciū mī litantis ecclesie. Un actus penitēdi nec penā nec penā remittit: nisi sit cū pposito cōfiteudi: & iudiciū ecclesie subeūdi: si facultas affue rit: q̄ aliter actus ille nō esset sufficiens: nec esset cōtritio: q̄ contri tio est actus penitēdi format⁹ gratia. De effectu vō penitentie q̄ntū ad collationē boni sciēdū q̄ & oēs virtutes p peccatū pdite res parant⁹ seu restituunt⁹: & opa mortificata viuificant⁹. Primū sic de clarari pōt p penitentiā remittunt⁹ oīa peccata vt dictū ē: q̄ remissio esse nō pōt sine charitate: ergo p pñāz restituit⁹ charitas. Charitas aut nō pōt esse in aīa cū carentia alicuius vtutis necessarie ad recti tudinē vite spūalis: ex quo sequit⁹ q̄ p pñāz restituunt⁹ oēs vtu tes necessarie ad rectitudinē vite spūalis. Un sup illud Isai. lii. sol ue yincla colli tui capitiua filia syon: glo: vt graui onere liberata: & recipias ornamēta pristina cesses esse captiua. Ornamēta aut pzi stina sunt vtutes q̄ p pñāz amisse erāt. Itē sup illud Isai. lii. Non adiciet vltra & dicit glo. Nā si p pñāz pristina robur recepit: vo cabit habitaculū spiritus sancti: & fiet tēplū dei. Sed pristinū robur nō recipiet aīa: nisi p pñāz oēs vtutes amisse restituerit: q̄ ro bur anime in vtute cōstitit. Itē p pñāz iustificat hō penitens: sed generalis iusticia p quā oī aliquis iustus in cōspectu dei: compre hendit omne vtutē. Et sic declaratū est primū. q̄ p pñāz oēs vtu tes prius pdite repant⁹. Secūdū aut q̄. s. p pñāz opa prius per pñāz mortificata reuiuiscunt: declarat sic. Opa viua dicunt⁹ q̄ sunt ex radice spūalis vite q̄ est charitas: ppter q̄ opans remunerandus est in vita eterna. Nec tñ p sequens mortale pñāz mortificat: non p se nec absolute: sed p accidēs & in relatione ad peccatōrē: q̄ durā te peccati mortalis obstaculo: hō ptingere nō pōt ad efficaciam illoz opey: q̄ cū peccato mortali remunerari nō pōt in vita eterna. Bo na opa dicunt⁹ mortua q̄ nō sunt ex radice spūalis vite q̄ est chari tas: & talia sunt bona: cōpa immortali peccato facta. Dico ergo q̄ bona opa mortificata p sequētē pñāz viuificant⁹: iquātū ea tol liēt pcti obstaculū quo erat hō indign⁹ & seq̄ efficaciam illoz opey iui ta eterna. S. opa mortua nūq̄ viuificant⁹: q̄ p se & absolute mort ua sunt q̄ nō pcesserūt ex radice spūalis vite. Circa septimū. s. de pñā solēni cōsiderāda sunt duo. Prīo vtrū pñā solēnis sit iterū bilis: & q̄b pñāz debeat imponi. Scdō q̄ sunt illa q̄ ad ritū illi pñie requirunt⁹. Ad pñū dicēdū q̄ ē pñā secreta: publica: & solēnis: & oīs se scēns publica: s. nō ouertit. Solēnis aut non iterat ne ex sui iteratiōe vilescat: & q̄ rememoratio ē expulsiōis pñāz parētū de paradiso terrestri: q̄ semel tñ facta ē sic dicit magister i sentētis lib. iiii. di. xiii. vlt. media. Nec pro grauiorib⁹ horēdūq̄ ac manife stis delictis tñ imponit. De hac vō decretorū di. i. Si q̄s post remissi onē. C. pōt. Est q̄dā pñā q̄ solēnis appellat⁹: q̄ semel tñ i ecclesia cōcedit⁹: h. clericis iponēda nō ē. Un eadē di. i. capite. C. hāc aut vō q̄ hāc pñāz nulli nūq̄ clericorū agē cōcedit⁹: atq̄ iō huiusmodi penitētes ad clez admitti pibent⁹. Qd ē pba p illud q̄d habet eadē oīf. C. oīfmat⁹: & duob⁹ capitulis sequētib⁹. Nisi sint clerici depōsiti: tūc. n. eis pōt solēnis pñā imponi. Et q̄ b statutū est pp cle ricatus dignitatē: vī posse cōcludi q̄ nec laicis pñāz insignib⁹ nec religiosis debeat imponi pp dignitatē statū. Inueni⁹ etiā nō est facili ter iponēda ppter etatis fragilitatē: vt habet eadē di. peniten tes. Personis aut alijs a pdictis tā viris q̄ mulierib⁹ pōt imponi. Ad scdōm dicēdū q̄ sic habet in sentētis di. xiii. In capite. In capite q̄drageſime oēs penitētes q̄ publicā suscipiūt vī susceperūt penitentiā ante fores ecclesie se representent epō ciuitatis: faccō idū ti nudis pedib⁹: vultib⁹ in terra demissis: reos se esse ipso habitu et vultu ptestatē. Ibi adesse debēt decani. i. archidiaconi & archiep̄ byteri parrochiaz: & p̄ byteri penitētiū q̄ eoz ouersionē diligēt inſpicere debēt. Post hoc eos in ecclesiā introducāt: & cū omni cle ro septē pñie psalmos in terra pontifer pstratus cū lachrymis pro eoz absolutiōe decāter. Tūc surgēs ab orōne: s. q̄ canones inbēt man⁹ eis iponat: aquā bñdictā sup eoz spargat: cinerē pñius mittat deinde alitro capite eoz coopiat: & cum genuitū crebris & suspirijs denūciat eis: q̄ sic adā p̄iect⁹ est de paradiso: etiā ipsi pro pctis ab ecclesiā abijciūt: postea iubet mīstris vt eos extra ianuā eccle expel

lant. clerici vō psequant⁹ eos cū mīsericōdia. In sudore vultus tui ve ſceris pane tuo & vt vidētes sanctā ecclesiā p facinoribus suis tre mefactā atq̄ cōmotā nō paripēdāt pñāz. In sacra aut vñ cena rursus ab eoz decanis: & eoz p̄ byteris ecclesie liminib⁹ representēt⁹ Et sicut dicit glo. ibidē: ita fit quolibet anno. vt tali mō mittant⁹ in ecclesiā. Et s. sicut in ecclesia nō tñ cōcabunt cū alijs in eucharistia vel in osculo. & sic erūt vsq̄ ad octauā pasche. & tūc itez erubunt de ecclesia. & erūt extra ecclesiā vsq̄ ad talē diē sequētis anni. & hoc fi et vsq̄ ad finē penitētie. & si bene penitēt scdō anno vel tertio: pōt eis reddi ingressus ecclesie.

De motiuis ad penitentiā.

DIS. IIII.

Circa octauū. s. de his q̄ mouē debēt ad pñāz fa cie dā. Sciēdū q̄ ad h. puocare nos debent auctas impātis. Hoc enī deus districte p̄cipit p pphas suos i locis inumeris: spālī ezech. xviij. Premissis mul tis pñāz hōib⁹ sic iſert. Cōuertimini & agite pñāz. Joel. ij. Cōuer timini ad me in toto corde vō & c. Apoc. ij. Memoz esto vñ excide ris. & age pñāz & c. Et iſra pñāz age. si quo minus veniā tibi & c. Scdō mouē ē benignitas iustitias: q̄ntū enī pñāz nostrā de fideret & q̄ dulciter & efficaciter nos iuitet: appet ex h. q̄ cūm & sū mus venit ad nostras mīſias: & diuitijs ad penurias: de sūmis bo norib⁹ ad adumelas vt hō fact⁹ sūis nobis hōib⁹ magis attraheret & nō p nūcios suos quoscūq̄: s. p seipm psonālī. nec p lras & scri pturas: s. vna voce nec tā vbis q̄ exēplis rōnib⁹ & parabolis & mi raculis ad pñāz puocaret. Un Lu. xv. Nō veni vocare iustos s. pētores ad pñāz. Propē q̄d duritiā iudeoz qui psonaz ei⁹ & opa miracu losa viderāt p̄dicatōes audierāt nec tñ ouerti volebāt: icre pat Mat. xj. dicēs. Ne tibi corozaym. Ne tibi bethſayda: q̄ si in tyro & sydone facite fuissent vtutes q̄ facite sunt in vobis: oli in cilis tio & cinre pñāz egissent. & Mat. xij. Vni nūiuitē surgēt in iu dicio cum gnātioe iſta. & cōdenabunt eā: q̄ pñāz egerūt ad p̄dica tionē iōne. & ecce plusq̄ ionas hic. Per h. seipm designās. Sic aut tūc querebat⁹ de p̄ſidia iudeoz. ita nūc queri pōt de duritiā chri stianoz: q̄ sūt solo noīe chriſti. Aut. n. Breg. i. pte euāgelicaz homel. xij. Quāta nos ei⁹ miraculavidim⁹ quot flagellis atterimur. q̄ntis asp̄tatib⁹ deterremur: & cū seq̄ vocatē cōtēnim⁹ in celo iam ſeder q̄ de ouerſiōe nos admonet. Ro. ij. Ad diuitias bōitatis & patiētie & longanimitatis ei⁹ cōtēnis: an ignoras q̄m benignitas dei ad pñāz te adducit: fm duritiā aut tuā. & cor ipenitēs theſaurizās nō itram in die reuelatōis iusti iudicii dei. Itē Dier. viij. nō est q̄ agat pñāz sup pctō suoz dicēs q̄d ſeci. Et. iij. Pro vbis pñie vbis ſupbie blaſ phemasti. Tercio mouē ē longanimitas expectat⁹. magna dei mīa q̄m nō statim ſe vindicat. nō cōtinuo oīa pctōres fulminat nec p̄cipitat in gehēnā: ſed ex mira bonitate expectat q̄ ad pñāz con uertamur. Sic dicit ysa. xxx. ppterea expectat de⁹ vt miſereat vñ. Sap. xj. Nihil odisti eoz que fecisti diſſimulās pctā hominū ppē pñāz. & ij. petri. iij. Non tardat deus p̄miſſis ſicut patiem⁹ exiſti mant. ſed patiēter agit ppter vos: nolēs aliquos perire. ſed oēs ad pñāz reuerti. Breg. ij. pte euāg. homel. xij. Penſem⁹ ſup nos di uitiās & ditoris noſtri. peccare nos videt: & tulit qui nos aī cūp peccare p̄hibuit: & iam poſt culpā expectare ad veniā nō deſiſtit ec ce ipſe quē deſperim⁹ vocat. Auerſi ab illo ſum⁹: & tñ nō auertitur Un bñ p ysa. vñ erūt oculi tui vidētes p̄ceptoz tuum: & aures tue audiet vocē poſt tergū monētis. Quasi in facie eſt hō monitus q̄m ad iuſticiā cōdit⁹ p̄cepta rectitudinis accepit: s. cū hic eadē p̄cepta cō tempſit: q̄nto ditor ſuo tergū mētis in facie dedit. Sed ecce a dūc poſt tergū ſequit⁹ & monet: q̄ iam eſt a nobis cōtēpt⁹: & tñ nos ad buc vocare nō ceſſat: q̄ ſi oſum ei in facie dedim⁹ cui⁹ vba deſpici mus: p̄cepta calcam⁹: ſed ſtans poſt tergū nos auerſos reuocat: q̄ videt q̄d deſpiciē. & tñ per p̄cepta clamat & per patiētia expectat Penſate ergo frēs kariffimi ſi cūilibet veſtr loquētī famulus ſu⁹ ſupbiret ſubito terga in facie mitteret: nunq̄ cōtemptus oīs ei⁹ ſu perbiam non ſeriret vulnera diſtrictē aīa dūerſionis inſulligeret. ecce nos peccando actori noſtro terga in faciem dedimus. & tñ ſuſtine mur ſupbe: auerſos reuocat & qui ſerire nos auerſos potuit: vt re uertamur munera p̄mittit. Tanta gratia & ditoris noſtri duritiā noſtri reatus emolliat: & homo qui malū q̄d fecit expiri percuffus poterat ſaltē expectatus erubefcat. Quarto mouē ē fidelitas adiūtijs: q̄ non ſolū pulciter vocat: admonet & inuitat: verū etiā efficaciter adiūuat penitere volētes: ſicut dicit Eccl. xviij. Peniten tibus dedit viam iuſticie. i. iuſte & digne penitētie faciēde: & cōſi mauit deſiciētes ſuſtinere. q̄ fm anguſt. dicitur pigros conſola tur afflictoſ. docet ſtudioſos: adiūuat dimicantes. neminē deſinit laborantē exclamantē ad ſe: donat vnde ſibi ſacrificet. ipſe tribuit

vide placeat. **¶** Quinto mouere nos debet liberalitas. pmittētis. Saluator noster nō solum nos auersos reuocat et ad penitentiā nos expectat: uenietia uenit: misericordia: sed qd incōparabiliter maius est regnū celoz: pmittit: oīcēs. **¶** Math. iiii. Penitentiā agite appropinquabit. n. regnū celoz. Quis ad tāte pmissionis auditū nō festinet surgere: qd tā in sceleribz obduratus: qd tā in criminibz irretitus q iniquitatis vincula et prauē consuetudinis catenas etiā ferreas nō corumpat. Ecce pro re minima ad quā etiā ex debito iuris nālīs astrigimur: remunerationē immēas et pzois inestimabilē pollicetur.

¶ Sexto mouere nos debet seueritas cōminātis. Post tātas sue pietatis gratias nobis oblatas: et post tāte remunerationis pmissionē videns se cōtēni: nō imērito cōminat penas dānationis eterne. ps. Nisi cōuerſi fueritis gladiū suū vibrabit etc. **¶** Luc. xiii. Nisi pniām egeritis oēs similitur peribitis. **¶** Eccl. ij. Si pniām non egerim: incidemus in manū dei et nō in manū hominū. In manus inq dei vin dicantis et ineffabiliter puniētis. Debe. x. Dōrēdū est incidere in manus dei uiuētis. **¶** Septimo mouere debet ad pniām faciēda vtilitas penitētis. i. multiplex vtilitas. pueniens ex pniā: qz multiplex ē effect: pniē. Quos si diligēt cōsideraret hō: multū moueri deberet ad pniām faciēda. **¶** Primo qd pniā pētoz vniūficat. Sicut enīz pētiū mortificat aīam. **¶** Eccl. xviij. Aīa q peccauerit mortiet: ita penitētia mortuū vniūficat. **¶** Unī Act. xxiij. Gentibz dedit de pniāz ad vitā. i. de misericordia sua dedit hoibz prius gentilitur uiuentibz in peccato grām penitēdi: qz spiritualiter uiuāt: p quā etiā vitā pteritā corrigant et vitā cōsequant eternā. **¶** Eccl. xviij. Si egerit impius pniām ab oibz peccatis suis: vita uiuet. i. gratie et glorie. **¶** Osce. vi. vniūficabit nos post duos dies: et tertia die suscitabit nos.

¶ Lū qdā magnus hō in peccatū mortale et graue lapsus fuisset: attēdens mortē anime sue romā iuit: vt summō pontifici illud cōfiteretur. **¶** Lū aut nō posset pape libere loqui: clamauit corā oibz dicens: pater miserere mei. **¶** Lū aut qreret papa qd haberet: et cur ita flieret: dicebat se esse mortuū: cui papa p surreptionē rēdit. **¶** Si tu es mortuus vade cū mortuis. **¶** Tūc ille hoc pro pniā accipiēs itrauit hortū rome: in cui parte erat cripta subterranea: in q positi erant mortui cōditi aromatis: cū qd de die habitabat: et orationi et fletui vacabat: et de nocte exibat et ad modū bestie de collectis olenibz se reficiebat. **¶** Lū aut oīs hōi olera collecta iuenisset: inuigilans vt fures deprehenderet: vidit oictū hominē de oicta cripta egrediētē: et olera colligētē. **¶** Quē cū cepisset: et veritatē fateri cōpulsus esset: iudicauit eū papa inter viuos potius deputādū. **¶** Penitētia. n. est. fons vitę in quo peccatū aīa renouat vt aīa. **¶** Unī penitēs dō accipe nouā vitā: sic docet apłs. **¶** Sicut chriſtus resurrexit a mortuis: ita et nos p pniām resurgētes a morte culpe in nouitate vite ambulem: vt iam nō sit penitēs ille q fuit: sicut dicit apłs de seipso. **¶** Sal. ii. Cui ego iā nō ego: vñ cū qdā cleric⁹ amore turpi amaret quādā ad scholas iuit: vbi assumpta pniā cū redisset oīcta mererit sollicitabat eū oī cens. **¶** Ego sum illa amia tua. **¶** Et ille rēdit: si tu es illa: ego iā nō sum ille: et sic eā repellēbat. **¶** Per hanc faul ad vocē psalterij et pphētarū mutat⁹ est in vir altep. **¶** i. Reg. x. **¶** Nota si esset aliq fons mālis in quo possent hoies corporaliter renouari: a multis et a remotis partibz cū multis laboribz et expēsis requireret et visitaret. **¶** Quāto magis requirendus est fons in quo pñt anime renouari ad vitam gratie: ideo ps. Quēadmodū desiderat ceruus ad fontes aquarū ita desiderat aīa mea ad te deus. **¶** Situit aīa mea ad oī fontes viuū: sicut dicit ibi glo. ceruus qñ vult renouari et cornua sua ponderosa deponere: qñt in nido fornicat⁹ serpētē quē deglutiens: et veneno estuās currit ad fontē: de quo postq multū biberit: venenū expellit: tur: cornua deponunt: sic peccatoz pondere peccati pñsus et veneno plenus: festinare dō ad fontē: vbi ab omni veneno peccati penitus expurgē: et depositis cornibz superbie ceruicositatis et inobediētie renouet.

¶ Secūdo pñt pētoz deo pacificat: qz quātūqz deus fuerit ppter pētiū offensus et odiat peccatoz: s; illud ps. Iniquos odio habui: p pniām tamē omnis offensa remittit: et penitēis recipit in gratia et amore: sicut expēse dō. **¶** Eccl. xij. Altissimus odio bz peccatoz et misertus est penitētibz. **¶** Exēplū ponit **¶** Piere. iij. Si oī miserit hō vxorē suā et recedens ab eo duxerit virū altep: nūqd non polluta et cōtaminata erit mulier illa: tu aut fornicata es cū amatoribz multis: tñ reuētere ad me dicit oīs. **¶** Tac de cā chriſtus requiebat peccatoz: mādūcabat et bibeat cū illis: vocabat: attrahēbat veniētes ad se recipiēbat: sicut dō. **¶** Luc. xv. Hic peccatoz recipit et mādūcat cū illis. **¶** Predicationē suā a pniā legē inchoasse. **¶** Math. iij. Ad hoc asserit se venisse. **¶** Luc. v. Docipsum per exēpla mōstrabat. **¶** Exēplū de magdalena **¶** Luc. vii. de **¶** Math. ciuē dē. **¶** ix. de **¶** yacobo **¶** Luc. xix. de **¶** petro **¶** Luc. xxi. Itē hoc ē dē oīdebat p similitudines

qñs ponebat de oīe q pñt in deserto: de dragma quā mulier pdidit in domo: de filio pdigo quē pñ reputabat mortuū et postea suscitatum **¶** Luc. xvi. In signū recōciliationis et pacis pñ filium recepit ad osculū: sic dō ibidē. Itē in signū pacis pñ restituit ei oīa: etiā anulū posuit in manu eius: qz pniā recuperat depdita p pētiā: nā opa bona facta in charitate: et p pētiū sequēs mortificata: p pniām reuiniſcit recuperant et reparant. **¶** Unī Eccl. xx. Est qui multa redimat modico pñcio. **¶** Per pniām recuperant amissa: hēm exēplū de manasse qui post multa flagitia que cōmiserat duxit fuit in babilonē vinct⁹ casibz: sicut dicitur. **¶** ij. paral. xxiij. Qui postq coangustatus ē ora uit dñm deū suū: et egit pniām corā deo. **¶** Sequit. **¶** Exaudi t orationē eius et reduxit in hierusalē in regnū suū. Itē exēplū elegās **¶** Dani. iij. In regno meo restituit⁹ sum dicit iacob. **¶** et magnificētia amplior reddita ē mibi. **¶** De cū imutatio legē in scholastica bistoria in tertia visione **¶** Daniel. et dicit magister fm epiphanius qz illa mutatio nō fuit corporalis qua dō qz ppter pētiū suū subito mutatus est in bestia: sed fuit mētis alienatio talis vt sibi vidēret q eēt bos in anteriori pte. et leon in posteriori pte: et videret ad modum beſtie: sed dō qz pētiū daniel septē anni mutati sunt sibi in septē menses. in qbus qdraginta dies patiebat mētis infanīaz: et p alios. **¶** xl sensu sibi reddito flebat peccata sua: pniām agēs fm dñi illū daniel. nō comedēs carnes nec bibēs vinū: s; legumina et herbas: et pacta pniā plene est suo sensui et regno et dignitati amisse restitutus. **¶** Sic peccatoz p pētiū mutat⁹ dñr ad modū thauri conuertit⁹. et ceruicosus contra deū per superbiam et inobediētiā. et laboriosus ad peccatum cōsumādū: et fortis et firmus ad pētiū tolerādū: et idonabilis ad cōuertēdū. donec de reddat sibi sensum et cognitionē sui stat⁹. per qz peniteat et amissa p peccatū suū recuperet bona: et recipiat per operatē dilectionē et meritū charitatis maiora qz prius habuerat.

¶ Ad hoc etiā valet qd legē in vita beati iohānis euangeliste de gēmis reparatis sicut dicitū est supra li. ij. de iudicio. **¶** Et dñr in dicta vita qz cum ad pñcationē beati iohānis duo diuites fuissent dñer. **¶** Lū veditis oibz suis et erogatis p deo paupibz aplm sunt secuti. **¶** Lū āt postea viderēt se paupes: et suos suos scōs diuites et ornatos. pe nitebāt de bono qd fecerāt. **¶** Qd agnosceēs btūs iohānes virgas ab eis delatas pñbz mutauit in aux: et maris sabulū in gēmas pñosissimas. tradēs eis vt emerēt sibi pñia et alia: dicēs qz se pñauerant dei et grā et gloria et alijs bonis spūalibz: et pñte miracula faciēdi quā hēbāt: et facti erāt serui diaboli p pniām qui pñs erat ipſi oīi. **¶** Lū aut ad instātiā multoz iuuenē qui efferēbat mortuū btūs iohānes i eoz oculis suscitasset. dicit iuuenis dñr eos arguit. ostēdēs eis quāta gratia et glia se pñauerāt: et quō de eoz ruina sancti angeli dolebat vt viderat cū esset mortuus et demōēs exultabāt: qd inuērit vt per triginta dies orationē cōtinuaret: et pñiaz faceret vſi qzquo aux et gēme in priore spēm mutarent. **¶** Qd et fecerūt et iussu apli eis in priore spēm mutatis et deopertatis ad locū vbi eas acceperant oēm grām quā pñs amiserāt recuperauerūt. **¶** Itē recōciliati deo per pniām: restituit⁹ ad ecclesie sacra et vniuersa suffragia et s; ut pñces omnū bonoz que sunt in ecclesia. **¶** Itē scribunt in libro vite i nūero electoz. **¶** Math. v. Gaudete et exultate. qz noīa vestra scripta sunt in celis. **¶** ysa. liii. Sancti vocabit oīs qui scripserūt in vita in hierusalē. si abluerit dñs fordes filiaz syon i spū iudicii et spiritu ardoris. **¶** Per hāc alieni a deo fiunt de ofraternia dñi. **¶** Et p solutionē istoz triū denarioz. et tritionis. et fessiois: et satisfacionis quos qui nō pponit soluere: ad ofraterniā dñi non recipi. qz facit bona cōia. **¶** Itē in vitispa. legē qz cum scūs **¶** Piamon celebraret. vidit angelum dñi aliquos in libro suo scribētē p pniām aliquos nō **¶** Vocans aut inscriptos: inuenit eos assumptisse pniām alios non. sed esse in peccato mortali. **¶** Cum aut pniām suscepissent: dum offerret vidit eos ab eodē scribi. **¶** Tercio pniā leuificat. **¶** Magnū est gaudiū homicide. vel furi: vel reo lese maiestatis qñ pñt ei recōciliatio. pcurari. et oīa damna et amissa restitui. quātū ergo dō eē gaudium penitēti ex quo per pñiaz bona pñicta pueniūt. **¶** Gaudet eger de sua sanatio: captiu⁹ de sua liberatio: obligat⁹ dō bitis de sua acq tatione: famelic⁹ de sua refectōe: exul de sua reuocatione. exheredatus de sua hereditatis recuperatioe et sic de alijs: de pniā nra gaudet deus: qz ipsa est sacrificiū deo gratū. **¶** ps. Sacrificiū deo. spūs tribulatus. **¶** Itē. Acceptabis sacrificiū iusticie. **¶** Ideo dicit fidem. **¶** Sa. crificat sacrificiū iusticie etc. **¶** Itē ipsa est sibi grata refectio. **¶** Apoc. iij. Si quis aperuerit mibi ianuam intrabo ad eum: cenabo cum eo: et ipse mecum. **¶** Istud gaudiū ipse cōicat volens qz tota militans ecclesia colletet. **¶** Luc. xv. Epulari et gaudere oportebat: qz frāt tu⁹ hic mortuus fuerat etc. **¶** Vult etiam qz tota triūphans ecclesia gaudeat. **¶** Ibidem cōgratulāmini mibi quia inueni etc. **¶** Ibidem. **¶** Gau

dium est in celo. i. in tota celesti curia super vno peccatore pñiam agente. **O** etiam angeli gaudeat of ibide. **G**audium erit coram angelis dei super vno peccatore pñiam agente. **S**icut militib⁹ est gaudium qui recuperat castrum quod amiserat: quod hostes eorum sibi fraudulenter subripuerant: quod sub eorum custodia omnis suus rex commiserat. **Q**uod probat dñs **Luc. xv.** **T**riplici exemplo. **E**xemplo ouis et dragme perditae et inuenitae et filij perditae redeuntis. **U**bi subiungit. **O**portet te gaudere filii: quia frat tuus pierat et inuenit est. **U**el gaudet comes sales dei de exercitio sibi facto vini mire suauitatis et fragrantie quo potant. **P**oc vinus sunt lachryme peccatorum penitentium quo de⁹ inebriant. **I**sa. xvi. **I**nebrabo te lachryma mea. **U**bi **Ber⁹** sup. can⁹. **f**rmone. **xxx.** dicit. **G**audet angelus de conversione peccatorum: salutem hominum sitiens: lachryma enim penitentium vinum est eorum: eo quod in illis sit odor vite: sapor gratie: indulgentie gustus: reconciliacionis locutitas: sanitas innocentie redeuntis: et sere nate suauitatis consocietie. **A**d hoc quod angeli gaudent de conversione peccatorum: facit exemplum quod habet supra de effectibus peccati: de nebulosone conuersio cui cogaudet angelus: quod vidit et dixit paulus simpliciter. **Q**uarto pñia aiam pulcherrificat et reformat: quod per pñiam fuerat maculata. **U**bi **Act. ij.** **P**enitentiam agite et baptizemini unusquisque vestrum. **P**enitentia enim est baptismus quidam vel lotorium in quo omnes fordes aie diluuntur et peccatorum macule delentur: vnde sequitur: et deleuit vestra peccata. **p**s. **L**aborem in gemitu meo: lauabo per singulas noctes. **lect. m. rē.** **I**n vitis pa. legis quod dñs sanctus videbat super baptizatos virtutem dei descendere supra omne lumen omniatē eos: tandem gratia videbat descendere super illos quod habitum pñie suscipiebant in religionis ingressu. **Q**uinto pñia a malo liberat: videlicet a reatu et a pena debita pro peccato. **Q**ui. n. diuina offensam remittit: et macula culpe deleuit pñia eterna: mutat in temporalē solutēdā in purgatorio. **P**ostmodum a virtute confessionis et absolutionis sacerdotalis soluitur vel in toto vel in parte ergo pñia liberat a debito. **I**te liberat ab inferni supplicio: et a pena debita in purgatorio: vel in toto vel in parte. **L**iberat etiam ab horrore diuini iudicii. **U**bi beatus **Iohannes baptista** dicebat iudeis. **B**enignam vixit quod docebit vos fugere a ventura ira. **E**rgo. **U**entura ira est animaduersionis ultionis extreme: quoniam peccator fugere tunc non valet: quod nunc ad lamenta pñie non recurrit. **S**equitur. **F**acite ergo dignos fructus pñie. **E**rgo. **A**liud est fructus pñie facere: aliud dignos pñie fructus facere: neque enim par fructus boni operis esse debet eius quod minus: et ei quod amplius deliquit: aut ei quod in nullis: et ei quod in quibusdam facinoribus cecidit. **P**er hoc quod dicitur: facite dignos fructus pñie: vniuersi cuiusque consocietia conueniunt: ut ratio maiora bonorum operum: gratia lucra per pñiam: quanto grauiora sibi intulit oīa per culpā. **L**iberat etiam pñia a tpali morte vel flagello sicut patet de manasse. **ij. paral. xxxij.** **Q**ui pñiam agens de sceleribus innumeris liberatus est de carcere regis babilonis. **E**t de ezechia quod flendo et orando auertit debellacionē ciuitatis et populi. **iii. reg. xx. et. ij. paral. xix. et. i. i. i. rē. rē. rē. rē.** **E**tiam sententia dei reuocatur: sicut per de minimis **Ioh. iij.** **I**onas enim sniaz dei putularet et publice promulgauerat dicens: adhuc xl. dies et ninive subuertetur: et cum penitentia egerunt deus suam sententiam reuocauit. **A**mbrosio. **N**onit de⁹ mutare sniaz si tu noueris emendare delictum. **V**iere. **xxvii.** **S**i pñiam egerit gens illa a malo suo quod locutus sum aduersus eas: et agā et ego pñiam super malo quod cogitauit et facere ei: **E**zechiel. **xxvii.** **S**i dixero ipso morte morieris: et egerit pñiam de peccato suo et vita uiuet et non morietur. **S**exto pñie fructus exuberat et magnus thesaurus generat. **P**ropter quod pluraliter dicit **Matth. iij.** **F**acite dignos fructus pñie. **Q**ui sunt digni fructus pñie. **f.** misericordie et reuelatione miserie: inferni iudicii: purgatorii: et peccati et finitū: oīa boli rē. de quod **Iac. iij.** **S**apientia primū quidem pudica rē. et post plenam misericordia et fructibus bonis. **U**bi fructus sunt digni peccatorum venia et reconciliacione diuina. **V**iere. **xj.** **O**liua vberet et fructifera rē. **S**trutificat etiam pñia in homine fructus meliores et digniores. **f.** gratie: de quod **p**uer. **vij.** **M**elior est fructus meus auro et omni lapide precioso. **R**o. **vj.** **D**aberis fructum in sanctificatione rē. **E**ph. **v.** **F**ructus lucis est in omni bonitate. **Gal. v.** de duodecim fructibus gratie: vbi dicitur. **F**ructus autem species sunt gaudium: charitas: pax: patientia: benignitas: bonitas: longanimitas: mansuetudo: fides: modestia: continentia: castitas. **U**el duodecim fructus sunt duodecim pñie effectus per gratiam. **D**e quibus **A**riso. in originali super illud **Matth. iij.** **P**ñiaz agite: ait. **P**enitentia cor mundat sensus illuminat: aīas sanctificat: ad susceptiōnem christi humana pēcordia pparat. **E**t quā addit. **N**aturalia reparat: gratuita recuperat: deo reconciliat: angelos letificat: merita amplificat: demonē fugat: carnē domat: spiritum roborat: bona spūalia suat regni celorum ipetrat. **I**te fert fructus optimos glorie. **S**ap. **vj.** **B**onorum labor gloriofus est fructus. **p**uer. **ij.** **P**rimi et purissimi fructus eius. **I**ebre. **xij.** **O**is disciplina rē. **D**ec est arbor vite ferens duode-

cim fructus. **A**po. **xxij.** **f.** glorie quod possunt elici ex vrbis **Iob. xxij.** **A**c quiesce deo et habeto pacem cum eo: et per hunc habebis fructus optimos. **E**t post. **S**i conuersus fueris ad omnipotentē edificaberis in celi successione et dei perpetua vite mansionē: longe facies inquit iniqui. a tab. i. plena peccati et tētatōis liberatōe. dabit tibi per terra filicē in fragilitatis tue solidatōe: et pro filice torrentes aureos in corporis et aīe illuminatiōe et glificatiōe rē. **I**te no. quod pñia est vitis fructifera quāz vidit pincerna pharaōis. **Ber. xl.** **U**idebā corā me vitē: cui tres per pagines sunt tres pñie pres. **f.** contritio: confessio et satisfactio: que ferunt victum fructum. **f.** mie bonū et dignū: gratie melius et dignius: gratie dignū finitū et optimū quod nobis de⁹ cedat. **S**eptio per pñiam virtutes alie pseruant quod oportet custodiri cum armis. **P**ñia ē armatura dei ideo ciuis et ciliū arma sunt penitentium. **E**ph. **vj.** **I**nduite vos armaturā dei: ut possitis stare aduersus insidias diaboli. **R**o. **xij.** **A**biiciamus opera tenebrarum: et induamur arma lucis. **ij. cor. iij. vj.** **P**er arma iusticie a dextris et a sinistris ut non deponamur arma ne simus iermes a dextris: pspertatis vel a sinistris aduersitatis. **E**t nota quod diabolus multum timeri arripit maxime in morte quos inuenit inuolutos aspitate pñie: sicut lupi timet canes qui hñt coliria circa colla ubi sunt ferra mure vel clauis acuti. **I**te luti pisces victos piscas timeri modē aut arripit propter aspitate squamarum et aculeos penularum. **S**icut canes herios propter aculeos quod circūuolūtū. **S**icut conui ostreas marinas quā eas inueniunt ex testā durā rapiūt et deuorāt. quā aut eas inueniunt intra ochā vel testā durā tangē nō audēt. **S**icut castanea quā inueniunt inuoluta in pelle pungenti aculeata et hyrsuta. **S**icut demones in morte aīas quod sine aspitate pñie inueniunt. rapiūt et deuorāt: quos inueniunt aspitate pñie inuolutos. glutire aut mordere nō audēt. **D**eo bñs **Martinus** cum deberet egredi a carne quā diabolus pugnatu: rus: et rogaret eum discipuli quod saltem in tāta infirmitate corporis sui ciliū et cinerē in quibus iacebat deponeret. dicebat nō deest filij christi: nū nisi in cinē et ciliū mori: quod cum his armis mortuus fuit diabolus in exitu suo eum detinere vel impedire nō potuit. **h** multum uellet: ut reuelatus fuit bñs seuerino colon. archiep. **S**epes spinosa custodit ager vel vineā ne subintraret bestie. **E**ccl. **xxxvj.** **U**bi nō est sepes diripiet possessio. **P**ropter hunc iudith ad custodiā castitatis in supioribus domus sue cubiculū secretū sibi fecerat: in quo cum puellis clausa morabatur: et bñs super liberos suos ciliū. **T**eiunabat oībus diebus rē. **I**udith. **vij.** **S**icut arma pphetissa filia phannuel. **Luc. ij.** bñs **Iob. bay** pñia scificat: ex vtero idit: erat pilis camelorum. **E**sa aut ei erat locuste et mel siluestre: vinū et ficep nō bibit rē. et bec oīa pro sua sanctitate seruāda. **B**ñs aut **Franciscus** cui reuelata fuerat suorum missio peccatorum: austeritate nimia seruabat in cibo: potu vestitu et lecto: corpusque suū durissime macerabat: dicebat enim malignos spūs duris et asperis in fugā uertit. delicatis vō mollibus ad retēdum forti aiari. **O**ctauo per pñiam primi puocant: sic per **Ione. iij.** de rege ninie: ad cuius pñiam alij sunt ad ille puocati. **D**e bñs **Franciscus** oī quod corpori suo penas renouabat et onera: hūz plene mortificatio esset per pñias: quod sciebat se oīat alijs in exemplū: custodiebat per alios vias duras: missus enim erat ad pñiam pñicādā. ut pñiam pñicādā nō tā vbo quod exemplo christo lucraret aīas quod diabolus cona bñt auferre. **A**d idē offitū missus fuit **iob. bap.** **U**bi **Luc. iij.** **U**enit **Iohannes** pñicās baptismū pñie et remissionē peccatorum. **U**bi super illud **Matth. iij.** **I**ob. idit: erat pilis camelorum. dicit glo. **Q**ui pñiam pñicāt: necesse est ut pñie habitū pñicāt. **A**d idē offitū christi assensit se venisse. **A**d idē misit aplos suos et discipulos. **U**nde **Marc. vj.** **P**redicabāt ut pñiam agerēt. et **Luc. xxij.** **O**portebat christum pati rē. et pñicari in nomine eius: pñiam: hūz autē eos ad pñicādū mitteret: scripsit formā viuēdi: et pñicāt dedit eis miracula faciēdi. **N**ono penitēs semetipsū deo sacrificat: aīam quēdem per icēdiū dilectōis cum amaritudine cordis et tristitia per pñicāt: sic ait aplos: de quibus dā. **ij. cor. iij. vij.** **Q**ue fin deū est tristitia pñiam in salutē stabile opaf. **co**p. vō per afflictionē mortificatiōis: **f**m illud. **R**o. **xij.** **E**xhibeatis corpora vstra hostiā viuēte: sanctā deo placētē. **Iob. xlij.** **I**pe me respēdo: et ago pñiam in fauilla et cinē: nihil aliud est quod fauilla et cinerē se esse cognoscē. **I**n fauilla fragilitas designat: et of a fos quod est ignis: quod ex igne nascit: et igne fouet. **U**bi fauilla a foueo: quod fouet ignē sic cōsideratio nīse fragilitatis fouet in nobis ignē charitatis quā fouet humilitas. **I**n cinere vō cōsideratio mortis et resolutiōis extreme et amaritudinis pñie et mortis. **p**s. **C**inerē tanquā panem manducauam et poc. me: cum fletu miscebam. **E**xplū de pñia bñi **Martini** et beati **Sermanni.** **A**deo pñia glificat. **B**ec est arbor via et angusta porta que ducit ad vitā **Matth. vij.** **I**ntrate per angustā portā: quā lata est porta: et spaciōsa via quod ducit ad pñicōnē. et multi sunt qui intrāt per eā **A**ngusta porta et arbor via que ducit ad vitā: et pauci sunt qui in-

ueniunt eā. **Hec** est scala quā vidit **Jacob**. **Ber.** xliiij. **Que** stabat i terra ⁊ summitas ei⁹ tangēs celū: ⁊ vidit angelos ascēdētes ⁊ descēdētes p eā: ⁊ om̃i inuicē scale. **In** terra qdē stabat scala: qz penitētijs stat in terra corporaliter: sed summitas eius celos tēgit: qz i celum ascēdit mētaliter: ⁊ qz ipsa scala introduct in celū finaliter: p hanc angeli ascēdūt offerētes deo ⁊ pceces ⁊ vota penitētiū: descēdūt vero ad cōsolādū: animandū: dirigendū: tandē in morte ad deducendū in regnū. **Bene** ergo dicit dñs **Math.** iij. **Penitentiam** agite appropinquabit enim regnū celoz.

C De qualitate penitentie.

DIS. V.

Circa nonū. f. qualis debeat esse pnia: sciēdū q ad hoc qd sit salutifera requirit. **P**rio q sit fidelis idest facta in fidei cognitione: vt nō sit penitentia p fidei. f. hereticor: aut alioz infidelium: qz sicut ait apls **Hebr.** xj. **Sine** fide impossibile est placere deo. **Math.** j. **Penitemini** ⁊ credite euāgelio: ⁊ **Act.** xv. **Vos** scitis qūo nihil subtraxerim vobis viliū: quō min⁹ docerē vos testificans iudeis atqz gentib⁹ pnia ⁊ fide. **Legit** q: cū quidā heretici in terra obligati iactarent se corā suis credentib⁹ de exteriori afflictione: affuit qdā ioculator q dixit q: pparet runcinū sui meliorē ipfis: qz si ipsi non comederēt carnes: nec ipse nec vinū biberet nec etiā panē comederet: si male iacerent ⁊ ipse peius. **Sed** hec oīa plus deberēt pficere equo ⁊ oīa alia dura ⁊ aspera qz eis: qz ipsi nō credebant: sed fidei articulos discēderāt. **Cū** aut sine fide nihil posset deo placere: nihil qd ipsi facerēt deo placere poterat: sed facta runcini sui deo plus placere poterat: qd essi nō credebant: in nullo discēderat: ⁊ ita ⁊ i factis ⁊ in fide melioris conditionis erat eis. **Itē** in dioē. cathalanē. versus mōrē hyfinez fuit qdāz vetula albea noie: manichea re. q ppter erroz suū nō comederat carnes: nō oua: nō caseū ⁊ a multis fm secte sue doctrinā abstinebat non pp deū: tñ tante fame erat q oēs incole ex hoc cā sanctissimā iudicabāt: q etiā ad ptegēdū erroz suū singulis dieb⁹ officiis cōcabat: nec tñ in corp⁹ officiū fidē aut deuotionē habebat. **Itē** fidelis. i. fideliter facta sine fictione vt non sit pnia bipocitay q extermināt facies suas vt appareāt hoib⁹ pnia nantes. **Amē** dico vobis receperūt mercedē suā. **Itē** fidelis eē oī. i. integra sine diminutione: vt hō fideliter de oib⁹ peniteat: ⁊ illos q nō de oib⁹: sed sic de vno penitet q in alijs pfeuerant: sic q plures infirmitates habēs in corpore de vna qrit remediū nō de alijs aut ⁊ aliquē plures inimicitie causas habēs. **De** vna vult recōciliari non de oib⁹: sic q de vno penitet nō de oib⁹: de vno vult recōciliari deo: ⁊ pzo alijs remanet inimicus. **Un** **Greg.** pma pte euāgelij. **Pomel.** xx. **Qui** sic alia pctā deplozat: vt cū alia cōmittat: adhuc pniām age re aut ignorat aut dissimulat. **Quid** n. pdest si pctā qz luxurie des flect: adhuc tñ auaritie estib⁹ anelcat ⁊c. **Aliq** volūt eē sic illa gens q simul dñm ⁊ idola colebat. **Reg.** xvij. **Samaritani** cū dñm coherant nihilomin⁹ tñ dñs imolabāt. **Itē** in passione beati **Sebastiani** in legi: q: cū roman⁹ maxim⁹ ⁊ diuifim⁹ egrotaret grauissime pmi fit beato **Sebastiano** q: quereret ad fidē si doceret eū medicamē: tñ quo cu raret: ⁊ ipse dixit q: si fringeret oīa idola ⁊ baptizaret: curaret: qd ⁊ ipse fecit: vno retento. f. solis ⁊ lune ⁊c. **stellaz**: qd erat aureū ⁊ speciosissimū baptizay ⁊ nō curay. **Postqz** aut penitens ⁊ cōfessus ē ⁊ destruxit simulachrū qd retinuerat apparuit ei angel⁹ dñi pfecte curas eū. **Silr** nō curay i aīa penitens: nisi de oib⁹ pctis peniteat. **Un** dñs **Exch.** xvij. **Cōuertimini** ⁊ agite pniaz ab oib⁹ iniquitatib⁹ vris: ⁊ nō erit vobis iniquitas i ruinā. **Itē** oīz eē itegratv intus i corde peniteat: ⁊ extra opa pnie faciet. **Joel.** ij. **Cōuertimini** ad me i toto corde vstro i teiunio ⁊ fletu ⁊c. **ne** sit vt hyftrio q signa solū exteri⁹ representat. **Itē** integra vt ea q sibi iniungunt itegre cōpleat: vel cōplemētū in firmo pposito habeat. **Ne** sit vt maledicti iudei q legē dñi gratatē susceperūt: ⁊ cito de via quā pmissat res cesserūt vitulū aureū adorātes. **Ero.** xxxij. **Itē** oīz eē festina vt nō sit pnia pigroz: q tñ procrastināt q penitere nō pnt: tñ qz semp pccādo magis ac magis irruunt in criminib⁹: intātū qz cōsuetudinis cathenā ferreā nō pnt irrūpe: tñ etiā q de iusto iudicio eis tps nec grām penitēdi cōcedit. **Apoc.** ij. **Pniām** age: si quo min⁹ veniā tibi cito ⁊c. **Qui** sic diceret: tarde ⁊ inutilit penitet in inferno. **Sap.** v. **In** tra se pniām agētes: ⁊ pze angustia spūs gemētes ⁊c. **Nota** exēplū de **Abisaurio**. **In** vitulpa. dñs q cū diceret cuidā sua cogitatio: tras penite. **Rūdebat** ei: nō tras qz crastina dies nō est nra: ⁊ hodierna pñens ad hoc nobis est data tras dei volūtas fiet: puer. xxvi. **Diēpi** ger: leo est i via ⁊c. **Un**l oīabolus impedire ⁊ retardare hoīem sicut venator tigridē cū insequit⁹ raptos catulos: hys enim speculat⁹ dñs q ante eā pñit: in qd cū videt similitudinē suā: retardatur p illa cōdens intrafesse fetus suos. **Un**o speculo fracto videns se deceptay

curredo post venatore inuenit aliud speculū: ⁊ in eo silr retardat: ⁊ ita p diuersa specula successiue iucta sic ipedit vt nō possit cōsequi qd i insequit. **Sic** diabolus venator: aīay fatagit impedire volētes p pniām amissā recuperare obijcit eni tot ⁊ tam diuersa obstacula ⁊ impedimēta varia q hoīem impediunt: ne p pniām recuper qd p pñiā amiserat. **Itē** dicit apls. i. corin. ix. **Sic** currite vt cōphēdatis ⁊c. **Itē** ⁊ pigros ⁊ desistentes dñs **Piere.** xlvj. **Quō** vidi eos pauidos terga vtefēs qd facit diabol⁹ vt sit puero illud qd gallice dñs barbo: vt re trocedāt ad modū pueri. **Cū** cogitāt qz intrabūt ordinē: opponit oīa bolus eis illius ordīs aspiratē vel difficultatē: cū cogitāt trāffreta re obijcit ei picula vie: cū cogitāt aliā pniām facere obijcit eis ea q sunt in eis difficulta monēdo vt ab ea retrocedāt. **Itē** sit eis sic oīis fuit cuidā furi iudicato ad mortē qui rogauit iudicē vt suspēderet eū in quercu quā pēliget: ⁊ cū cōcessisset ei dicit⁹ in siluā de oīz qru qui ostēdebūt ei dicebat: nec hāc eligo vt suspēdar in ea. **Itē** redu ctus ad iudiciū iudicis iudicat qz puniret oīz genere tozmētoz. **Sic** erit de hoīe qui in pñenti nō vult facē aliquā pniaz: in futuro omni genere tozmētoz puniet. **Itē** btūs **Ber.** ⁊ pigros dicit. **Debes** pro perare o peccator ad angeloz societate debes suspirare ad amissāz bēditatē. debes aspirare ad pmissā felicitatē debes exatē remissā volūtatē: debes flere omissā iniquitatē. **Tertio** oīz esse humilis: qz oīz se reputare maximū peccatoz: qz quāto corā deo se plus humiliarit tāto maiorē apud deū grāz obtinebit. **Exēplū** **Luc.** xvij. **De** phariseo ⁊ publicano qui se iustificabat. ⁊ de hoīs opib⁹ iactabat: dicit⁹ de⁹ grās ago tibi: qz nō sunt sicut ceteri hoīum ieiū nō bis in sabbato ⁊c. **Quarto** pnia oīz esse volūtariā ⁊c. spōtanea nō coacta vel iuita vt est pnia incarceration vel violētē suspēsoz. i. pē. iij. **Nemo** vestz patiat⁹ vt fur aut homicida: vt patiebat latro si nister **Luc.** xliij. **Et** symō cyrene⁹: de quo ibidē habet⁹ qui nō volū tarie. ⁊ coact⁹ portauit crucē dñi. **Ecce** tra canf. vj. **Surrexi** vt apierem dilecto meo: man⁹ mee distillauerūt mirrbā pnia. **Prima** mir rba est qd nō egredit⁹ p aliquā violētā iciliōis alicui⁹. vlt p aliā viz bec est pnia spontanea. **Nō** est talis pnia pyrrhatay qui p violentiā ⁊ timorē tēpēstatis penitet ⁊c. **Itē** feruente reddita deterior res fuit qz ante talis fuit penitentia antiochi. ij. **math.** ix. **Ubi** vba pnie vident⁹ pēdere ⁊c. in fine dñs hic orabat sceleratus ad dñm a quo nō cēt miam cōsecuturus. **Quinto** pnia oīz esse amara in corde ⁊ dura seu aspa in corpore. **Amara** qdē ⁊ gemens oīz esse. vt oleat hō pctō dñm: ⁊ de bono amisso: ⁊ deo offēso. **ysa.** lix. **Rugiem⁹** qst vris: ⁊ qst colūbe meditates gemen⁹. **Tal** erat pnia. **Eg.** regis via. xxxij. **Recogitabo** tibi oēs annos meos in amaritudine aīe mee. **Et** dauid dicit⁹. **Laborau** in gemitu meo: iō afflic⁹ sum ⁊ humiliat⁹ sum nimis rugiebā ⁊c. **Nō** oīz esse pnia frenetico qui ridet qñ debet flere de vinculis ⁊ infirmitatib⁹ suis. **Ecce** iij. **Risum** reputauit erroz ⁊c. **De** exēplis hui⁹ amaritudinis nota isra de oritioē. **Dura** vō ⁊ aspera oīz esse corpi: ⁊ sit it⁹ suauis mēti amāti. **Math.** xi. **Iu gum** meū suauē est. qz vt ait **Aug.** de vbis dñi. oīa feua ⁊ imania facilia ⁊ ppe nulla facit amor. **Pnia** est vt nidus auis qui ē hyfpi dus ⁊ spinosus exteri⁹ in carnis penalitate. itra mollis ⁊ suauis in mētis suauitate. **Ecce** tra mali sunt albe spine files: qz hnt eē carnis suauitatē ⁊ mūdi florē: intra spinas cōficiēte remordētis. **Baruch.** iij. **Sunt** albe spine files ⁊c. **Ecce** tra aīa sancta vt dñs **Canf.** ij. **est** sic lilij iter spinas. **Dis** est oīa pnia voluptuosoz. **Sunt** eni aliqz files muri qui elegit nidificare vt dñs in lardo: ⁊c. **Itē** files morbo regio qui vt dicit **Piero**: sedtur cibos regios: qui aut sunt de genere chri vt **Joh.** bap. assueti vris ⁊ aspis effugiet vtrūqz irā. **De** his oib⁹ pñictis dñs **Joh.** xliij. **Ipse** me repēdo: ipse inqz nō alī. **ecce** q: ēvo lūtaria ⁊ ago pniām: ecce qz est festina: qd signat ago qñ est pñctis tps in familia: ecce qz est humilis: ⁊ cinere: ecce qz est amara cordi ⁊ dura corpi. **Sexto** oīz fieri rōne diuine offense. nō ppter vānū tpale: sicut **Esau** qui ppter amissionē iuris plāgebat: de quo dicit⁹. **Feb.** xij. **Esau** ppter vnā escā vēdidit pniā genita sua. **Scitote** eni qñ postea cupiēs hereditare benedictionē reprobat⁹ est: nō eni in uenit locū pnie quāqz cū lachrymis inqzissit eaz: nō ppter afflictio nē corā vt **atiob⁹**: nō pp timorē gebēne vel pp timorē cōfusiōis ⁊c. **Itē** minie: sicut latro qui ppter timorē suspēdi vel dephēnsionis dimittit furari: talis eni fm vitatē est homicida vel fur ⁊ dānabilis apō deū. **Ecce** v. **Sup** furē est cōfusio ⁊ pnia. **Peccator** eni pncipalr pe nitere debet de hoc qz offendit deū. **Secundario** dolere potest ⁊ de bet qz meruit inferni supplicij: ⁊ de omnibus dānnis alijs que in currit. **Septimo** debet homo penitere in spe venie vt non sit sic

penitētia inde: de quo dicit **Matth. xxi.** Videns iudas qd dnm natuſ eſſet penitētia ductuſ retulit triginta argenteos: et abiens la quo ſe ſuſpēdit. **Octauo** pnia dicit eſſe de peccatis ſecretis ſecreta ad occultandū pzo manifeſtis vō manifeſta ad ſcādālū vel infamiaz extinguedū. **Secreta** qd ſicut fuit pnia beate **Lecilie** q ſub veſtibz aureis ciliū habebat. **Ut** beati **Nicolai** q dādo aux qrebat tenebras: vt beati **Thome** cantuari. q ſub p̄cioſis veſtibz ciliat: iōtus erat: et q i ſecreto cōclau pedes pauper lauabat. **Itē** **Judith.** viii. Que incluſa in cubiculo ſecreto domus ſue ciliū ad lumbos ſuos habebat: et ieiunabat cē. **Itē** **Deſter. xv.** Que ſub colore roſeo et habitu regio celabat triſtē animū nimio timore et dolor dēti. **De** hac pnia in vitiſpa. ponunt duo exēpla. **Prīmū** eſt: qz ſancti p̄ſes inuenerūt in heremo mulierē poſt mortē ei: q in habitu viri et mo: uachi artiſimā vitā et ſecrētā longo tpe egerat. **Itē** cū duo fratres rogaret om̄m in heremo vt oñderet eis ad quā menſurā puererāt. **R̄ſum** eſt eis q nōdū puererāt ad mēſuram **Eucharis** paſtozis ouiu et vxoris ei: require ſupra. **Pzo** manifeſtis aut et enozimibz dicit eſſe manifeſta ad ſcādālū: vel infamiaz extinguedū. **Illi** nāq: qui nō erubuerūt et vulnus incurere: et alios exēplo ſuo ſcādālizare: nō debēt erubere vulneris medicinā. **Vulnus** corruptū et corum pens eſt p̄ctū euidēs: medicina vulneris manifeſta pnia. **P̄a** fecit rex ninue cū ſuis **Jon. ii.** **Talis** fuit pnia **achab. ii.** **Regū. xxi.** Qui poſt vba helie induit: ē ſacco: ieiunauit et ambulauit demifſo capite. **Talis** fuit pnia theodoſij ipatozis in triptita hiſtoria lib. ix. **Qui** ppter quoddā delictū theſaloniceſū fecit occidi nocētes cū multj innocētibz: q cū veniſſet apud mediolanū a beato **ambroſio** ab eccleſia electus eſt: et publicā humilitate egit pniām. **Nono** pnia dicit eſſe p̄ſeueras: et firma: vt pzo nulla aduerſitate vel p̄ſperitate oim̄t. **Hebr. xij.** In diſciplina p̄ſeuerate filij. **Matth. x.** Qui p̄ſeuerat vſq: in finē ſaluus erit. **Talis** fuit pnia beati **martini** q nec in in firmitate grauiſſima nec in morte voluit ciliū deponere: nec de cōſuetā pnia aliqd relaxare. **Hoc** exēplū oñdit nobis oñs: q nec pp dolores corpis nec pp deriſiones aſtātū: nec pp pmiſſionē dicentū. **Sic** rex iſrael ē deſcēdat nūc de cruce et credim? ei: nec pp lachrymas amicorū voluit de cruce deſcēdere: vt exēplo ſuo edocet inchoatā pniām nullaten? deſeram? **Berū.** Nos qūq: ſeqmur caput nō ſtrū: nō ceſſem? agere pniām: nō ceſſem? tollere cruce noſtrā p̄ſeuerantes in ea: ſicut chriſtus p̄ſeuerauit donec dicat ſpūs: vt reſedecamus a laboribz n̄ris. **Nem** inē audiam? fratres: nō carnē et ſanguinē: nō ſp̄m quēlibet deſcēſum de cruce ſuadēt: p̄ſiſtam? i cruce: mortiamur i cruce deponamur alioz manibz? nō n̄ra leuitate: caput noſtrū depoſuerūt viri iuſti: nos vō dignatiōe angeli ſc̄i deponāt.

De cōtritione.

DIS. VI.

Distinquā dictū eſt de pnia i generali: ſeqūter cōſiderādū ē de p̄tibz ei: circa qd cōſiderāda ſunt duo. **Prīmū** vtrū cōtritiō cordis: cōſeſſio ois: ſatisfactio opis ſunt ptes pnie. **Scōdo** de ſingulis ea. **Circa** p̄mū ſciēdū: q pnia qdrupliciter pōt accipi: vel pzo pnia q eſt v̄tus: vel pzo actu talis v̄tus: v̄ pzo paſſione qñq: de comitāte actu vel pcedēte vel ſeqūte tāq: effect? cām: vel pzo pnia q ē ſacr̄. **Pzo** mō tria p̄dicta nō ſunt ptes ei: qz ſic ē forma ſimpler. **Scōdo** mō ſunt ptes pnie qñ ſubiectiue: qz de quibet ear pōt dici: q ē act? pnie: nō tñ ad pleni ptes ſunt ſubiectiue: qz eē actū pnie nō ſunt equalit quilibet illaz: qz p̄ncipali? ſunt cōpunctionē cordis: cōſeſſio onī aut et ſatisfactioni exteriori ſunt inq̄tū pcedūt ex cōpunctionē interiori. **Tertio** mō nō ſunt partes pnie: ſz q̄to mō ſunt ptes pnie integrales. **Sacramētū** enī pnie ſine tribz p̄dictis nō integrat. **Luz** enī i ſacramēto pnie ſiat emēda volūtaria p viā iudicij voluntarie ſuſcepti requirit ibi qdā citatio ad volūtariē ſubiectū illud iudicij et hec eſt cordis cōpunctio: et corā iudice v̄tatis cōſeſſio: et ſm arbitriū iudicis ſatisfactio: vel in revel ſaltē in ppoſito: ſi i ope exteriori ipleri nō pōt. **Nec** oq oēs ptes pnie ſacramēti miniſtrē ab alio: qz nō eſt neceſſe qdlibet ſacr̄m ſm totū qd eſt ab alio miniſtrari: ſz ſm aliqd ei. **A** ſacerdote aut miniſtraſ abſolutio. **In** ſacramētis aut in qb? act? hois nō eſt mā ſacramēti ſic eſt in baptiſmo et c̄ſirmatione: oēs ptes ſacramēti miniſtrant a miniſtris eccleſie. **Dei** de cōſiderandū eſt de ſingulis p̄tibz penitētie in ſpeciali: et **Primo** de cōtritione. **Secūdo** de cōſeſſione. **Tertio** de ſatisfactione. **Circa** p̄mū ſcilicet de cōtritione cōſiderāda ſunt octo. **Primo** qd ſit cōtritiō. **Secūdo** vtrū attritiō poſſit fieri cōtritiō. **Tertio** de quibus debet eſſe. **Quarto** quātus debet eſſe dolor cōtritionis. **Quinto** quātū oq durare. **Sexto** de his que mouere debent ad cōtritionē. **Septimo** qualis debet eſſe cōtritiō. **Octauo** de vtilitate et effectu cōtritiōis. **Circa** p̄mū ſciēdū q diſtinctū cōtritiō ſit. **Cōtri**

tio ē dolor volūtariē aſſumpt? p p̄ctis cū ppoſito cōſidēdi et ſatisfaciendi. **Ad** cū? euidētiā nota q ſic in m̄libz dicitur qd nō cedit ta ctui: et ſm p̄m. iiii. methexoz. **Frangi** dicit qd diuidit in ptes magnas: et cōmūi qd redigat i p̄as ptes. ita p qdā ſiſtudinē i ſp̄a libus. dicitur cor hois dicitur qd diuine inſpiratiōis ſe t̄gētū nō cedit: ſz obuiat p̄ſiſtēdo in affectu peccati. **Frangi** vō dicit qñ a peccato recedere incipit. **Quis** nōdū plene ad deū verſum ſit: oterū vō dicit qñ in eo totalr deſtruit affect? p̄cti qd eſt reſilire plene a p̄cto. hec aut reſilitio qdā dolor eſt. nō paſſio appetit? ſenſibilis: ſz ſm qz dolor accipit pzo diſplicitia volūtatis. **Et** qz hec diſplicitia ſm qz eſt genus cōtritiōis eſt meritoria: et nullū bonū ē meritorū niſi ſit volūtariū: iō addit hic. qz eſt volūtariē aſſumpt? tanq: oia determinat diſplicitiā ad gen? moris: et qz volūtaria diſplicitia eſſet mala ſi eſſet de bono. iō dicit de p̄ctis: et p h̄ illa diſplicitia determinat ad bonum moris. **Et** qz p̄dicta diſtinctio daf de cōtritiōe nō vt eſt actus v̄tutis tr̄n. ſz vt eſt pars ſacr̄i. **Itē** ſubiūgit cū ppoſito cōſidēdi et ſatisfaciendi. **Alia** diſtinctionē ponit yſid. ſcōdo libro de ſummo bono dicens q cōpunctio cordis eſt humilitas mētis cū lachrymis. pueniens ex recordatiōe p̄cti et timore iudicij. **Hec** aut diſtinctio diſtincta a p̄ma daf de cōtritiōe q̄tum ad eſſe. **Hec** aut eſt cōtritiōis diſtinctio q̄tum ad bene eſſe in qua deſcribit p cōpationē ad iminū a quo: cū dicit cōpunctio. ſ. oia delectationē que ſunt in quereſione. et p cōpationē ad terminū ad quē: cū dicit humilitas mētis i inobediētiā q fuit in auerſiōe. et quo ad effectū dicit lachrymis: et quo ad duplex moriū: quoz vñ eſt offeſſe cōſideratio q̄ intelligit in peccati recordatiōe: alter eſt timor pene qui intelligit in timore iudicij. **Circa** ſcōm. ſ. vtrū attritiō poſſit fieri cōtritiō: dicēdū q cōtritiō dupl pōt accipi. **Uno** mō p actu pnie elicto a v̄tute pnie formata charitate. **Alio** mō pzo actu formato penitēdi elicto nō mediāte aliquo habitu pnie: vel a pnia informi. que poſtea charitate formata actu ad huc durate. **Primo** mō loquēdo de cōtritiōe attritiō nō pōt fieri cōtritiō: qz idē act? in numero elici nō pōt a pnia informi: et poſt h̄ elici a pnia formata: qz voluntas mouet vt formata vicē tenet duo rum motorū: qz nō pōt eſſe idē mot? in numero. **P̄terea** actus elicit? a pnia formata eſt eadē ordine nature poſterior. **Act?** autem elicitus a pnia informi eſt ordine t̄pis vel nature p̄rior: pnia illa ſit formata. **Secūdo** mō loquēdo de cōtritiōe attritiō fieri pōt cōtritiō. qz q̄uis mot? volūtatis ſit ſimpler et in iſtāti q̄tuz ad ſuū eſſe. pōt tñ tamdiu manere vñ idem in numero quozq: pnia a q̄ elicitus eſt charitate formet. per cui? formationē act? ille elicit? cōtritiō q̄uis elicitus fuerit a pnia eſſet informi. **Circa** tertii. ſ. de qz bus dicit eſſe cōtritiō cōſiderāda ſunt tria. **Primo** vtrū de oibz peccatis debeat eſſe. **Scōdo** vtrū de oibz ſimul. **Tertio** vtrū requirat de ſingul? cōtritiō ſp̄alis. **Ad** p̄mū dicēdū q in omni p̄cto mora li eſt actualis auerſio a deo. et verſio ad p̄ctū. **Itē** cū ſc̄ia curēt cōtrarij oportet q in omni remiſſiōe peccati mortalis: ſit actualis auerſio a p̄cto et verſio ad deū. hec aut auerſio appellat? cōtritiō euitia enī volūtatis manētis in p̄cto nō tollit niſi p volūtatis ois modā fractionē que appellat? cōtritiō. **Sed** quō pōt h̄eri dolor cōtritionis de obliſ. **Dic** qz qñ hō totalr ē obliſ: ſufficit cōtritiō generalis. qñ vō recordat in p̄te: p̄ conari ad recordandū et dōlēdū in ſp̄ali. **Quid** ſi nō ſufficit cōtritiō generalis. **Sic** vō de his que p ignoratiā ſiūt. **Duplex** eſt ignoratiā: qdā que tollit oīno volūtariū ſicut in furioſo et dormiēte. talis excuſat a toto: iō de talibz nō req̄ritur cōtritiō ſp̄alis. **Alia** eſt ignoratiā que nō oīo tollit volūtariū. et talis nō excuſat a toto q̄uis excuſat a tāto. **Eodē** mō o cas de his que p coactionē ſunt cōtritiō diſplicitia volūtatis. **Eſt** enī coactio qdā violēta oīo. ita qz nullo mō eſt ibi aliqz volūtatis aſſenſus. ſic ſi qz violēter cōpellat? idolis iſolare. **Alia** eſt coactio inducēs. et talia ſz ſunt in volūtaria ſimpler ſunt tñ volūtaria ſz qd volūtate compatiua nō abſoluta. **Ad** ſcōm. ſ. vtrū req̄rat? cōtritiō de oibz? ſil: dicēdū q duplex ē cōtritiō: qdā ſp̄alis: qdā generalis de oibz. **Prima** eſt diſpoſitio remota ad grām: qz q̄dū hō de vno p̄cto cōterit ſine alijs nōdū mereſ iuſtificationē. **Scōda** vō eſt diſpoſitio immediate ad iuſtificationē et hec req̄rit ſil de oibz in eodē iſtāti. **Alia** non. **Ad** tertii. ſ. vtrū de ſingulis peccatis req̄rat? cōtritiō ſp̄alis: dicēdū q de us non req̄rit ab hoīe impoſſibile: ſz ſolū qd homini eſt poſſibile. **Unde** ſi pōt h̄eri cōtritiō ſp̄alis ſiue ante ſiue poſt: nūc req̄rit. ſi aut non pōt h̄eri tūc ſufficit generalis: nā in momēto pōt h̄eri cōtritiō: ſed in momēto nō pōt cōtritiō de ſingulis ſigillatim ſed poſtea ſi bz tēp? cōtritiō de eis. **Circa** q̄rtū. ſ. quātus dicit eſſe dolor: cōtritionis tria videnda ſunt. **Primo** vtrū requiratur dolor ſenſibilis. **Scōdo** vtrū dicit eſſe maximus. **Tertio** vtrū debet eſſe maior de maior peccato. **Ad** p̄mū dicēdū q ſicut dicit **Chriſo.** vñ quozq: p qz cauſas

nascit: p eandē dissoluē. Ergo cū pēnā sufficiēt p solū actū volū-
tatis possit nasci: sufficiēt p solū actū voluntatis a pte nra cū dei
gratia pōt dissolui. Cū ergo hīc dolor voluntariū. i. peccati disspli-
centia semp sit in hōis potestate: hīc vō dolor sensibilē nō semp:
ideo deus nō requirit dolorē sensibilē de tritionis necessitate sed
de ei pfectione. Ad scdm dīcēdū q in tritione duplex ē dolor
vnus in volūtate q nō est aliud q peccati dissplētia: 2 in hoc consi-
stit essentia tritionis. Alius in sensibilitate q causat ex pmo dolorē
re: vel fm necessitatē nature et motu superiorū viriū: quē sequunt
inferiores: vel fm electionē put volūtas excitat dolorē illū. Primo
ergo dolor dī esse maximū in genere. scōpatione aliorū dolorū: quia
quāto aliqd magis dī placere: tāto eius oppositū magis dī disspli-
cere: nō tū oportet q sit maximū in specie huius doloris sic qlibet
amor charitatis est maximū in genere: sed nō in sua specie. Secū-
dus vō dolor nō oportet q sit maximū. Tū q vires inferiores ma-
gis mouent ex appēhēione obiectō: ppter qd ex redūdātia su-
periorū viriū: tū etiā: q nō requirit ad cōtritiōē de necessitate sed
de pfectione. Ad tertiū dīcēdū q duplex est dolor tritionis qd
dā generalis q est imēdiata disspositio ad iustificatiōē: q est de oī-
bus peccatis in quātū sunt offensā dei: hī dolorē dolet qd magis de
maiori peccato habitualiter: nō actualiter. Alius est dolor spālis: 2
hic est duplex: qdā spālis: hic dī esse maior de maiori peccato eo
q habet maiorē rationē dolendi: alter sensibilis: hic etiā cōueniēs
est vt sit maior: qdā maior offēsa maior pena etiā sensibilis debet:
sed tū non est necesse q sit maior: qdā fine ea pōt esse vera cōtritiō.
Circa quintū. scīquātū dī durare dolor tritionis cōsiderāda sūt
duo. Primo vtrū post remissiōē peccati debeat in hōie esse cōtri-
tio. Secūdo vtrū post hanc vitā sit cōtritiō in his q sunt in purga-
torio. Ad primū dīcēdū q sicut dicit Hugo de sancto victore
deus quādā absoluit hōiem a vinculo peccati: ligat eū vinculo per-
petue detestatiōis eius: sed detestatiō ppetua duplex est: qdā in
habitu. Ad hāc tenet semp hō: etiā post peccati pfectā remissiōē.
Quēdā in actu: ad hanc nō. Ad secūdū dīcēdū q in cōtritiōe
tria sunt. factus doloris: forma gratie actū elicientis: 2 effectū meri-
ti satisfaciētis. In beatis nō est dolor: in dānatis non est gratia in
his qui sunt in purgatorio nō est meritū. Ideo in his tribus generi-
bus ppter nō est cōtritiō: sed in solis viuētibz.

De motiis ad cōtritiōē. DIS. VII.

Circa sextū. scīquātū dī mouere debēt ad cōtritiō-
nē: scīquātū qd de hōmīni dolorē cōtritiōis
inmittēs facit eū in sui status cōsideratiōe: in pccōis
suoz inqūsiōe: in totius vite sue dīscussione: diligētis-
sime circūspēctū. Un facit eū similē sanctis asalibz: de qd dicitur
Eccl. i. q corpus eoz plenū erat oculis in circuitu: 2 p totum. Et
Apo. i. i. dicit q plena erāt oculis intus 2 in circuitu p totū. Itē
facit eū similē paulo quē in sue ouersionis exordio circūfulsit lux
de celo Act. ix. Itē dī penitēs esse similis agno habenti septē o-
culos Apo. v. Itē lapidi: de quo zach. i. oī q erāt septē oculi i lapi-
de vno: qd dī p gratiā suā penitētē illuminans dat ei septē cōside-
rationes: vt. f. supra se. infra se. ante se. post se. ad dexteram
suā respiciat 2 sinistrā. Nā ad ista septē se cōuertens: vndiqz videt
2 inuenit mām dolēdi: 2 de peccatis suis pteritis penitēdi. Primo
qd dī si supra respiciat videt se eterna hereditate priuātū: a scō-
rū omniū cōsortio exclusū: a dei glorioza visione: 2 icōprensibilibz
li suauitate fructiōis abieciū: a gemina corpis 2 aīe gloriōficatione
frustratū: 2 multa talia: q si diligētē 2 pfunde respiciat: meditet
2 ruminet inuenit occasiōē 2 mām amarissime penitēdi. Secūdo
si intra semetipsum inspiciat: videt se donis diuine gratie spoliātū:
virtutibz nudatū: peccatorū spurciūis fedatū: 2 fetidū horēdis ma-
culis deturpatū: 2 abominabilē ēē factū. Cōmunicatiōe spūsan-
ti 2 oībz ecclesie sancte suffragiis priuātū: in bonis nālībz vulnera-
tū. Videt i se rōnālē p ignorantiā obfuscatū: cōcupiscibilē sic equū
sine freno vndiqz ad illicita relaxatū: irascibilē p maliciā deprauatū
tam. Videt i tēplo cordis sui abominabilia 2 horēda idola. Cima-
gines abominabiliū peccatorū. Videt se bonis oībz destitutū: 2 i vi-
tiorū pfunda voragine iacētē: 2 exire suae resurgere penitētiōē
nisi de mīsericōdia manū ei porrigat adiutricē: 2 summū medicū aīa-
rū a suis languoribz 2 despatis vulneribz ipsū sanet. Ad hī multū
valent illa q superius dicta sunt de pccō in generali vbi oīsum est
quāta mala faciat in aīa: q diligētē inspecta mouē debēt ad omne
pctn. detestādū. Tertiū si peccator isra se respiciat videt sibi patū
eternū inferni supplicii nisi digne peniteat. Reqdē de hī multa supra
de inferno. Et si pēitē videt nihilomin sibi patā purgatoriū penā nisi
pnāz dignā hī ppleat: dī hī reqdē supra dī purgatoriū: videt eū sub se

corpū suū qd nimis diligēdo: fouēdo: īpinguādo miserā ei animā
subiugauit: 2 ei occasiōē ad penas ppetuas obligauit. Quarto
si retro se respiciat. videt vite sue pterite priuatiōē: tps amissi pccō-
sitate 2 irrecupabilitatē mox acqstoz assuetā pueritatē. 2 multa
talīa. Quinto si aī se respiciat videt mortis exitū: ppinquātē: 2 multa
talīa. De hoc reqdē supra de morte. Dī etiā aī oculos suos
ponē dīm ibm dīm pzo pctis suis morte dānatū: īmēis iniuriis
2 tūnelijs 2 supplicijs afflictū 2 spūtu colaphis cefum: irrisum cru-
cifixū 2 mortuū. Dī inspicere diuinū 2 horēdū iudiciū 2c. De hī
reqdē supra de iudicio timēdo. Serto si respiciat ad sinistrā: vi-
det hostes īuisibiles īfidiātes īcessantes tētare: deicere mactare.
iugulare 2 ad infernū trahere cupiētes: a sinistris etiā sunt hōies p
uerā iusticie oppōsitos. Alios suis prauis exēplis 2 moabz cōrū-
pentes. Sūt etiā in hī mūdo oppōsitiōes īnocētiū: genitū 2 afflictētes
paupē: pspēritas malignatiū: sunt etiā ibi īfirmitates corpales 2
spūales 2c. De hī reqdē supra de mūdi piculis. Septio si respiciat
ad dexterā videt bona tam corpalia q spūalia qbus abusiū est: 2
eoz largitorē de suis beneficijs īpugnauit dei mīsericōrdiā cōtēpit
sanctos omnes 2 tra se puocauit.

Valent etiā ad cōtritiōē pzo pctis acqrdā duodeci que se
quunt. Primo est cogitare frequētē que 2 quāta sunt q
p pctn amissū. f. regnū eternū: deū: seipm ecclesie picipiū
scōz 2 dīctū: qd ante fecit bonū meritiū: tps suū: op 2 labozē su-
um 2c. multa. Secūdo mouet ad hāc cogitare que 2 quāta qd enormia
2 turpia 2 ylia 2 magna sunt que cōmīsit. Tertiū cogitare q omi-
sit que facē debuit: vel q ea q fecit nō fecit vt debuit. Quarto cogi-
tare in quot 2 quāta mala p pctn deuenit 2 quot dāna 2 incōmō-
da peccādo incurrit. Nō p3 supra de effectibz pcti q pctn hōi sup
oīa nocet. Quinto mouet ad hāc cogitare quos offēdit: videlz deū
2 angelos: 2 oēs scōs quos peccādo magis videt lesisse q regē frā-
cie si ei regnū suū abstulisset: cū de eius glīa plus gauderēt in celo
q aliqd rex posset gaudere de aliquo regno terreno. Sexto cogita-
re que mala pp peccata sua pmeruit. f. exheredatiōē. spoliatiōē
fustigatiōē eternā damnatiōē dei iudiciū eternū supplicii. Sei-
ptimo cogitare quātū 2 qūl. 2 pzo quo pmo: 2 in quo seruitiū. 2 q
bus. f. vitijs 2 dīmōibz seruauit. Octauo q 2 quāta 2 quāla p pctis su-
is cōbz sustinuit. Nono mouet ad hūc spēs recuperandi p pniāz
qd dicit pculpā. f. grām 2 veniā 2 gloriā. Decimo mouet ad hī fletus
mūdanoz: p3 vt ilis: vt oīno iutilis: imo aliqd noxi: quē peccator
accipit nā videt mūdanoz tū fletēs p rez iutiliū amissiōē: 2 p quo
rum incōmodoz iactūōē. Undecio mouet qd ad hī lesio 2 corruptio
in se diuine imāgis. Duodecimo cōsideratiō diuine bñficiētiē 2 sue
īgratitudinis. Circa septimū. scīquātū debeat esse cōtritiō: sciendū q
hō vō cōtritiōē dī lugere ad modū istaz qmōzdecī psonarū
Primo ad modū exhereditati vt filij isrl: sup flumīa babilōis sue pa-
trie: q exhereditati erāt recordātes: vt esau puar pīna bñdictōē gen-
trij. vt dauid expulsus a regno: fugat ab abalō. ij. reg. xv. Secūdo
dī dolere: ad modū spoliati. Mchē. i. Plāgā 2 vlulabo: vadā spo-
liatus 2 nudus. A qd spoliatur bonis: p3. s. de effectibz pcti. quū
pctn spoliatur. Tertiū dī dolere ad modū viduali a spōso cōfō. ij.
reg. xxiij. Lugere te simla 2 iduere veste lugubri: est qd qd mulier
lugēs viz suū 2c. Joel. i. plāge qd vgo amicta sacco sup viz pber-
tatis tue. Quarto ad modū orbatī a pte 2 ple 2 pctō: dī dolere: qz
amissū patrē dīm: 2 matrē ecclesiaz. vt nō sit eoz fili. Merito Luc.
xv. Jam nō sum dignū vocari filiū tuū. Deut. xxi. Puella gētilis in
matrimoniiū assumēda debebat vno mēse patrē 2 matrē flē quos
amiserat in captiuitate aīqz despoliare. Itē orbat ple bonoz ope-
rum: q tanqz filij ei moriunt qn peccat. Sic noemi lugebat filios su-
os Ruth. i. dīcēs. Nolite vocare me Noemi. i. pulchram: f. vocate
me mara. i. amarā. qz amaritudie repleuit me oīpōtes: egressa sum
plena: 2 vacuā me reduxit. Math. iij. Rachel plorās filios suos no-
luit cōsolari qz nō sunt. Dīere. vi. Luge vniqz fac. 2c. Quīto dī flē
2 dolere ad modū vulnerati. De hī supra quō pctn vulnerat. Dec
aut vulnera sanat amara potio cōtritiōis. Dicit ysa. q ceruus īfusus
sagittis multis recurrit ad pabulū herbe que dī ortamus. cū vō
repellit sagittas: 2 curat vulnera ei. Sic cōtritiō tētatiōes diaboli
amaritudie sua repellit: 2 curat vlnera pcti. Serto qd flere peccator
ad modū captiuitati. vt thobias. Thob. iij. Tūc thobias īgenuit. 2
cū lachrymis dixit: qz nō obediui pceptis tuis dīne traditi sum
in delectatiōē 2 direptionē 2 captiuitatē 2c. Septio ad modū offūsi
2 vituperati vt sara. Thob. iij. Que tribz diebz 2 noctibz orabat cū
lachrymis vt de eā a vitupio liberaret. Octauo ad modū obfidiōē
vallati. Naū. iij. Daurit tibi aquā ppter obfidiōē. Octauo ca. Ju-
dibz cōsuluit ppo obfesso dīcens. Indulgentiam domini fufus la-

chrymis postulem? **22.** Sic ceruus obsessus a canibus cum non videt quo effugiat: ut dicitur: lachrymarum. Non ad modum incarcerati. Sic dolebat monasterium. **23.** Paral. xxiij. Postquam coangustatur est monasterium: cessavit dominum: et egit penam valde. **24.** Decimo ad modum obligati debet dolere ut mulier clamans ad helyseti: venit creditor. **25.** Re. gū. iij. **26.** Uel. i. reg. xxiij. Conuenit ad dauid oppressi: cre alioz a amaro aio. **27.** Undecimo de dolore ad modum grauissimo iugo et onere oppressi. **28.** Baruch. ij. Anima que tristis est super magnitudine mali: et incedit curua. De hoc supra de pondere peccati. **29.** Duodecimo ad modum putris. **30.** Non est mirum si doleat qui simul habet parere totum fetum: oia bolicos quot peccata commisit. **31.** Mich. iij. Dolere fatage filia syon quasi putris. **32.** Itē iohannis. xvi. Mulier cum parit tristitia habet. **33.** Tredecimo ad modum iudicati morte expectatis. Dixit quidam quod res iudicati docent homines penitere et orare qui cum lachrymis promittunt emendationem. **34.** Dan. xij. Sponsa susanna suspexit ad celum. Et post. Exclamauit magna voce. **35.** Quarta decimo ad modum periclitatis. **36.** Jon. i. Timuerunt naute et clamauerunt ad dominum: eodem. **37.** Lū. agustia ref aia mea i me omni recordatur sum. **38.** Dec dicit ionas in ventre ceti.

De effectu contritionis. DIS. VIII.

Circa octauum. s. de effectu et utilitate contritionis: sciendum quod diligenda est et optanda penitentialis contritio propter effectum reuocationis: expiationis: placationis: sanationis: consolationis: expurgationis: illustrationis: retributionis. **1.** Primo quidem propter effectum reuocationis: quia contritio reuocat et viuificat animam quam mortua fuerat per peccatum: sic ex parte. **2.** Luc. xv. de filio prodigo penitente. **3.** Mortuū fuerat. s. per culpam et reuirit per penam. **4.** Aut aia mortua reuiuiscat: non potest fieri nisi per virtutem omnipotentis dei: quia sicut dicit Augustinus. **5.** Maius est iustificare impium: quam creare celum et terram: deus autem omnipotens in cor contritum descendit ad animam viuificandam et reuocandam: sicut dicitur. **6.** Iai. liij. Dominus habitabat in contrito et humili spiritu et viuificet spiritum humilium: et viuificet cor contritum. **7.** Hoc bene fuit figuratum in ezechia. **8.** Iai. xxxvij. Qui cum omni maledictis per Iai. quod moreretur: fleuit et omnis lachrymas ei vident: curas eius ab infirmitate sua vitā ei per annos quindecim prolongauit. **9.** Itē ad fletum vidue christus et vniuersum suscitauit. **10.** Luc. vij. Itē ad fletum marie et marthe omnis frater eius lazarus suscitauit. **11.** Ioh. xi. Si igitur tunc vultis lachryme apud deum vult possint alijs impetrare: quanto magis homo vere contritus vitam sibi ipsi poterit impetrare. **12.** Luc. n. apud deum non magis valeat fides: propterea: si tunc apud eum fuit valens aliena. **13.** Huius reuocationis et viuificationis exemplum habemus euidenter in senice: de quo dicitur psalmus. **14.** est auis sine par: vniuersa trecentis vel quingentis annis quibus completis cum sentit se deficere: facit sibi nidum de lignis aromaticis valde siccis qui est estate ex feruore solis flamma fauonio accendunt: quibus accensis sponte nidum ingreditur: et ibidem inter ligna ardentia incineratur. **15.** Et quo cinere infra triduum nascitur quidam verniculus: quod paulatim plumas recipiens involucre reformatur. **16.** Itē dicit Ambrasio. **17.** hexameron. Que forma est penites vere contriti qui defectus suos considerat et sibi nidum ponit de lignis aromaticis. i. de beneficiis dei simul collectis: iter quod non de omni lignum viuificat crucis. **18.** Exemplo illius vidue fareptane dicentis. **19.** iij. Reg. xviij. En colligo duo ligna ut ingrediar: et faciam mihi et filio meo panem ut comedam? et moriamur: quibus collectis ex feruore solis iusticie accendit ignis propitius: et resciendat: et animas totas incinerat. i. humilia et vscquo cognoscit se nihil esse nisi cinerem: sequi digna esse igne infernali crucianda et in nihilum redigenda vscquo ad cinerem. **20.** Istud de accedendo verum penites et laborare ad hoc quod venemur accendat. **21.** Hic igne accendit ingredies incinerat. i. humilia tur oino. **22.** Ex quo cinere infra triduum peniale nascitur quidam verniculus. i. anima reuocata recognoscens se penam nudam omni bono spirituali: et vile et debile: et possit dicere illud psalmus. **23.** Ego autem sum vmis et non homo. **24.** In huius militatis sue cineribus nutriris et iste verniculus donec crescat i meritis et opibus bonis: donec sumptibus viribus actionis et penis orationis et deuotionis fiat auis perfecta volans per contemplationem dei. **25.** Secunda utilitas contritionis est effectus expiationis: purgat animam et expiat a peccatis. **26.** Lū. n. in contritione fit ardor quidam spiritualis: virtute eius anima incineratur et renouatur ut dicitur. **27.** Dic ardor aqua generat lachrymarum: quia sicut ignis ex interioribus lignorum viridum facit aquam erumpere ita quod ligna quasi lachrymari videntur. **28.** Ita ardor igne contritionis ex profundo cordis aqua facit erumpere vscquo ad oculos. **29.** In contritione ergo simul est et ardor igne contritionis: et aqua lachrymarum diffusionis. **30.** Utroque autem bonum tam ignis quam aqua virtute obrinet emundationem. **31.** De igne quidem dicitur mal. iij. Ipse. n. f. omnis qui si ignis flammam et emundat argenti: purgabit filios leui. **32.** De aqua vero dicitur. **33.** Ezech. xxxvi. Effundam super vos aquam mundam: et mundabimini ab omni iniquitate vestra. **34.** Ista duo simul sunt in anima penitente: et omoroez magnam faciunt in ea. **35.** Ibi figuratur et Exo. ix. Ubi iter ceteras plagas egyp-

pti dei dedit omnia tonitrua: gradine et discurrentia fulgura super terram et gradus et ignis mixta pariter ferebantur. **36.** Dec tria signantur dominationes mortis: iudicii et inferni: et quibus in anima penitente magna terroris commotio generatur. **37.** De his etiam dicitur Sap. xvi. Quod enim mirabile erat in aqua que omnia extinguit plus ignis valebat. **38.** Aquam enim lachrymarum non extinguit igne contritionis: sed magis nutrit et auget. **39.** Nec ille ignis spiritualis consumit aquam lachrymarum: sed puocat et extirpare compellit. **40.** Vere aqua contritionis cordis est aqua valde mirabilis: quia extinguit ignem inferni et peccati: et succedit ignem celi et ardorem charitatis et spiritus sancti. **41.** Sic est cuidam fontem mirabili qui dicitur esse in egypto. **42.** Unde etiam talis dicitur esse propter gratiam polim. **43.** De quo loquitur angust. xxi. de ci. dei in quo facies ardentes extinguitur: et extincte succedunt. **44.** Sic in contritione corda succensa igne peccati extinguitur. **45.** Ignis autem spiritus sancti extirpat succedens hac aqua et cor in flammam ut fluat sicut cera quod fluit a facie ignis. **46.** Ps. Factum cor meum sicut. **47.** ce. li. in me. **48.** ve. m. **49.** Et dicitur. **50.** xxiij. Contritum est cor meum in medio mei. **51.** Dec aqua facit boiem silem calce vine. et frigide quod spera aqua accendit et resoluit et a sua duritia lapidea emollit. **52.** Sicut cor humanum per lachrymas contritionis. **53.** Unde quod iudeus pronuntiavit omnis in vltione punitur penitentibus in salutem. **54.** Leui. xxvi. Cetera supbia duritie vestre. **55.** Item sumus calcis aqua sperse signum est ignis interclusi. **56.** Sicut fumum oculorum signum est ignis spiritus sancti interclusi. **57.** Berni. fumum peccati vndis lachrymarum extirpat. **58.** Itē fumus oculorum est signum magni doloris ut fumum in camino signum est ignis. **59.** Itē lapis crystalli in aqua meritis vltirgat: et sol radio appositus flammam sol attrahit virtute aqua sine qua homo faceret. ita quod rei apte succedens flammam a sole recepta imutat et ea succedit: sic de aqua contritionis mediante corda congelata ad modum cristalli igne celesti succedunt. **60.** vt ps in magdalena et paulo et augustino. **61.** Itē mediis lachrymis cor contritum deo offert et succedit in holocaustum purgationis: vna. s. per aquam oilium perierit. alia futura est per ignem: sicut minor mundus. **62.** i. homo ad instar primi iudicii purgat per aquam lachrymarum. **63.** Ad istam vero futuri iudicii purgat per ignem. **64.** Ad similitudinem igitur primi iudicii contritionis aqua oilium. i. lachrymarum abundanti procurare. **65.** Unde Berni. vii. Rupti sunt omnes fontes abyssi magne. et catharacte celi aperte sunt. et facta est pluuia super terram. **66.** Et ita factum est oilium super terram: et multiplicate sunt aquae. **67.** Abyssi magna est inferni: in quo sol ouersa gnat tot metoz. **68.** Quia igitur peccator considerat quod omnia vltima corporis meruit: et considerat de honore cuiuslibet vniuersi omnis. et cum ipse facit erumpere lachrymas. **69.** Sed dicitur rupti sunt omnes fontes abyssi magne. **70.** Sed et catharacte celi aperte sunt. **71.** Huius catharacte sunt considerat gaudiorum paradisi quod peccator cognoscit se oia perdidisse. **72.** vni sibi doloris et luctum generat. **73.** Et considerat de istoz gnat oilium super terram cordis. et multiplicat aqua lachrymarum: et sic delectat oia de superficie terre. i. delectat peccata de corde et eleuat arcem. i. animam in sublimia: terra. per desiderium cernit et contemptum oium terrenorum. **74.** Itē ex consideratione futuri iudicii purgat anima quod considerat ignes purgationis et inferni quos meruit. et igne charitatis quod extinguit in se: et incendit consumat dilectionis in celo quo se purauit. **75.** Qui bus sicut dicitur in meditatione tali exardescit ignis: et fit quasi flamma gratia ignium et purgatio aie ac omnium obulio peccatorum. **76.** Huius virtute obulio et purgatio fuerunt peccata beate magdalena. **77.** Luc. vii. dicente domino: remittuntur ei peccata multa quia dilexit multum. **78.** Inter miracula sancti iacobi legitur: quod quidam confiteretur peccata enormia suo episcopo cum crederet episcopus eum non esse ve compunctum misit eum ad sanctum iacobum cum cedula in qua erat peccata scripta clausa et sigillata inimicis eius quod illud faceret quod archiepiscopus illi loci ei iniungeret. cui autem illuc venisset nec cum dicto archiepiscopo loqui posset: in festo sancti iacobi posuit litteras clausas super altare sancti iacobi sibi amare peccata. **79.** Cum autem venisset dicit archiepiscopus ad celebrandum missam: et inuenit illas litteras super altare et quereretur quid eas ibi posuissent: et dicit homo sibi vitatem fatetur. inuenit eas aptas: et quasi lachrymis intus recenter delectas. **80.** Item in vita iohannis elemosynarii legitur: quod quedam mulier quoddam peccatum valde enorme commiserat: quod pro turpitudine nulli confiteri audebat. **81.** Cum autem ad eum venisset. et pro verecundia confiteri illud non posset. dixit ei quod illud scriberet et sigillaret: et ei clausum deponeret. **82.** promittens ei quod illud nunquam reuelaret: quod illa fecit. **83.** Cum autem ille occupatus bullatum peccatum in bursa sua posuisset. assignans ei diem in quo ad eum veniens acciperet penitentiam in iunctis sanctis mortuū est et sepultus. **84.** Mulier autem predicta quasi amens facta timens ne peccatum suum fuisset inuentum et publicatum. venit ad sepulchrum sancti. **85.** Ad quod cum fleret per triduum. tertia die visum fuit ei quod sanctus iohannes et duo episcopi qui iuxta eum iacebant exiret de sepulchris suis: induti pontificalibus: qui tradebat ei litteras quas ei tradiderat integras et bullatas: dicens quod peccatum suum erat ei dimissum et deletum: et quod non pote-

rant sustinere tāta lachrymarum irrigatōes quin ad eas surgeret qui
bus p̄ tridū irrigauerat stolas suas. Quib⁹ victis itrauerūt sepul-
chra ea vidēte. ipa at̄ lras clausas aperies iuenit eas iutus deletas.
¶ Tunc aut̄ simile ē qd̄ legit de beato Basilio ⁊ qdā vidua. Que-
dā vidua nobilis ⁊ diues viro suo mortuo oedit se omni castrimar-
gie ⁊ libidini. q̄ cognoscēs ⁊ cōmemorās culpā incepit grauiē flere
cōmissas iniquitatē ⁊ cōspitā male iuuentutē. ⁊ scripsit oīa peccata sua
⁊ in fine vni ceteris enozm⁹ ⁊ sigillauit ⁊ detulit basilio vbi p̄stra-
tus orabat. ⁊ ipa ibi p̄stravit se flēs amare. ⁊ petēs a sancto vt orar-
ret p̄ peccato suo delēdo ⁊ sibi remittēdo. Cū at̄ sanct⁹ visa charta
orasset ipa nocte. ⁊ i mane sibi clausas misisset mulier eā aperies in
iuenit oīa deleta. excepto illo enozmi qd̄ erat i fine: de alijs gaudēs.
de illo amarissime dolēs rediit ad sanctū. q̄ opassus ei⁹ lachrymis
ait. **¶** Uade mulier ad heremū ad sanctū Effren⁹ ⁊ ipetret tui⁹ crimi-
nis tibi veniā. q̄ ego peccator sum. Que cū multa difficultate iuit.
clamās ⁊ pulsans cām pandit sancto effren⁹ q̄ ait. reuertere mulier.
q̄ ego peccator hō sū. q̄ obtinuit p̄ alijs peccatis tuis pōt obtine-
re p̄ isto. ⁊ reddidit ei chartā. ⁊ clausit oīes. p̄occupa cito redire an-
teq̄ egrediaſ de corpore. q̄ cito rediēs iuenit i porta ciuitatis iā mor-
tui corpus qd̄ ferebāt boīes ad sepulchrū. q̄ amarissime eiulās ⁊ au-
xiliū sancti iuocās. p̄cetit lras sup̄ feretū. Quā qdā clericorū leuās
⁊ legere volēs. iueniēs totā deletā. reddidit eā mulieri. q̄ vidēs oīa
deleta. gaudia supra modū. ⁊ grās agēs veritatē ⁊ sibi factas grās ⁊
miam sancti p̄cib⁹ ⁊ meritis oib⁹ q̄ aderāt iūtauit. **¶** Itē apud san-
ctū victorē parisiensis cū venisset qdā scholaris. nec valeret suū pecca-
tū cōfiteri p̄ verecūdiā ⁊ dolore. monuit eū cōfiteri vt illud sibi de-
ferret scriptū. qd̄ fecit. **¶** Et cū itē cōfiteri nō valēt s̄ fletet. ap̄ies char-
tā cōfiteri iuenit ea subito oīno deletā in signū plenarie remissio-
nis peccatorū suorū. **¶** Itē i vita beati Egidij legit q̄ cū karolus ipetrasset
ab eo vt visitaret eum. cū loqueret ei rex dixit q̄ quoddā facinus
fecerat ita enozme q̄ nec ei nec alteri aliquo mō cōfiteret. **¶** S̄ rogā-
uit eū vt oraret deū p̄ eo vt ei omitteret. Cū autē in sequenti dñica
sanct⁹ egidius missas celebraret p̄sente rege. ⁊ p̄ eo rogaret angelus
oīi apparuit ei. illud peccatū in qdā cedula deponās scriptū. ⁊ qd̄
p̄cib⁹ sancti egidij erat ei dimissus. si tñ ab eo cessaret. ⁊ oigne peni-
teret. **¶** Et erat in dicta cedula additū. q̄ quicūq̄ p̄ quocūq̄ cōmissio-
ne sancti egidij inuocaret. sciret illud sibi dimissus si penitēs omitteret
ret illud. **¶** Hoc ē sciēdū ē q̄ si nō pōt hō p̄ferre vba. nō omittere de-
peccatū in cōfessione. nisi hēat hō p̄positū cōfessio. vel vbo. vel signo.
vel scripto. vnde i. p̄s. dixi cōfitebor. ⁊ tu. re. i. pec. m. Quia q̄cūq̄
cōfiteris. p̄ponēs cōfiteri. statū ei peccatū suū omittere q̄ntū ad culpaz.
¶ Et q̄ dicit Ambro. Lachryme lauāt delictū qd̄ pudor ē cōfiteri. itel
ligit q̄ q̄ntū pudor ē in cōfessione. **¶** Itē dicit q̄ qdā vetula oīcia sibi
cū iustā enozmis peccatū qd̄ i sua iuuentute cōmiserat. cōfiteretur in
ecclesia quadā multas lachrymas fundere nō p̄ponēs illud aliquā
do cōfiteri. tñ qdā demoniacus q̄ ibi ligatus detinebat. incepit vehe-
mentissime ridere. **¶** Et cū adiuratus eēt. quare sic rideret. R̄spondit q̄ iō
qd̄ viderat sociū demonē quēdā ridētē. ⁊ lachrymas illi⁹ vetule in-
utiles irridentē. q̄ credebatur p̄ lachrymas suas omitteret ei pec-
catū suū sine cōfessione facta. vel in p̄posito habita. In feruida autez
cōfessione q̄ cū p̄posito cōfessio. vt dicit Eccl. iij. In die tribulatio-
nis de cōmemorabis tui. ⁊ q̄ntū glacies i sereno sic soluent peccata tua.
¶ Ad hoc facit qd̄ habet supra de p̄nia de emiliano. ⁊ de pane sordido.
qd̄ qd̄ habet supra de mia dei. **¶** Itē de effectu passionis cōfessio de
illa q̄ occidit patrē ⁊ matrē. **¶** Itē. iij. d̄yal. xij. oīcis. Greg. q̄ i mona-
sterio suo fuit qdā frater antonius noīe. q̄ quotidianis lachrymis
ad paradisi gaudia anhelabat. q̄ in scripturis nō verba sciētie. s̄ cō-
punctiois grām inq̄rebat. cū p̄ visionē nocturnā dictū est. paratus
esto. q̄ oīs iussit te migrare. Qui cū diceret se nō h̄re sumptus ad
migrādū. respōdit ei. Si de peccatis tuis agis. dimissa sunt. q̄ cū
ad h̄re trepidaret. nocte sequenti eiisdē verbis itē est admonitus.
Qui post q̄nq̄ dies febze corrept⁹. cūctis fratrib⁹ flētib⁹ ⁊ oratib⁹
ē defunctus. **¶** Itē ad hoc facit qd̄ habet supra de peccato deformi-
bus imutatis vbi dicit quomō cōfessio lauat. imutat. ⁊ decorat ani-
mas. **¶** Tertia cōfessio vtilitas ē effectus placatiois. Cōfessio nā
q̄ est sacrificiū deo gratissimū. sicut. p̄s. dicitur. Sacrificiū deo spi-
ritus cōtribulatus. cor contritum ⁊ c. **¶** Dñi. iij. Dicunt tres pueri
in camino. peccauimus. inique egimus recedentes a te. ⁊ deliqui-
mus in omnib⁹. s̄ in aīa cōfessio ⁊ spiritu humilitatis suscipiamur
sicut in holocausta arietis ⁊ taurorum. ⁊ sicut in milib⁹ agnorum pin-
guis sic fiat sacrificiū nostrū in aspectu tuo vt placeat tibi. Sane lō-
ge plus placet deo spirituale sacrificiū cōfessionis. q̄ vile sacrificiū
brutorū animalū. q̄ hic mactat in holocaustū caro ⁊ mens. p̄p̄ia
ibi vero caro aliena. Nec illud vniq̄ deo placuit sine isto. immo il-

lud signū erat istius: vt. f. illud materiale sacrificiū offerēs intellige-
ret q̄ sicut aīalia bruta occidebant: cōcidebant in frustra: ⁊ igne cre-
mebant. sic offerens peccādo meruerat occidi: mēbrati vniūdi. igne
cōburi ⁊ omni tormētōz genere cruciari. Mens igit̄ penitētis tota
debet cōfessio ardore cremari in holocaustū. Sicut ait Greg. Po-
locaustum totum succēdit cū tota mens igne cōpunctiois accēdit ⁊
in ara amoris ⁊ cogitatiois deo offert. **¶** Idē. Qui oīa p̄pter deū re-
liquerūt: ⁊ tñ se lachrymis cōpunctiois nō accēdūt. sicut est ⁊ non
pingue sacrificiū eoz. **¶** Itē in vitispa. dicit sancta sinectice. In his q̄
cōuertunt ad dñm labor est p̄imum ⁊ certamē: ⁊ postea ineffabile
gaudiū. Sicut enī qui volūt ignē accēdere. p̄mo fumat ⁊ ex fumi
molestia lachrymat. sic q̄ obtinēt qd̄ volebant. Itaq̄ oportet nos
cū lachrymis ⁊ laborib⁹ in nobis diuini ignē succēdere vt a deo q̄
ignis cōsumens est qd̄ volum⁹ valeam⁹ obtinere. **¶** Aut̄ hac aqua
iste ignis succēdat: ⁊ cor in holocaustū totū accendat signatū fuit
ij. mach. j. cū aqua aut̄ crassa cōpersus esset sacrificiū ⁊ ligna. sole sul-
gente accēsus est ignis magn⁹. ita vt cōsumeret sacrificiū ⁊ ligna: q̄
in cōfessione igne celesti cōsumunt p̄ctā. **¶** Idē signat. iij. reg. xviij. Cū
iussisset helyas q̄ cū quattuor bidrijs suffunderet aqua. sacrificiū
igne diuino cū tota materia succens⁹ ē ⁊ cōsumptū. Quattuor bidrie
significant q̄ntoz a quib⁹ maxie lachryme p̄cedūt: q̄ aut̄ p̄cedūt ex
timore maloz: vel ex pudore cōmissoz: vel ex dolore bonoz amissoz:
vel ex recordatioe diuinorū beneficiorū. **¶** De s̄ q̄ntoz bidrie ter effus-
dende sup̄ sacrificiū p̄pter tria genera p̄ctōz. f. male cogitatiois: ⁊
opationis: ⁊ omissiois. **¶** Quarta cōfessio vtilitas est effectus sa-
natōis. **¶** Est enī cōfessio antidotū medicatiū. p̄s. Cōmouisti dñe ter-
rā ⁊ turbasti eā ⁊ c. Nota solent medici curare volētes hoīes reple-
ti corruptis humorib⁹. p̄mo dare aliqua alteratiua q̄ moueant
humores: digerāt ⁊ p̄paret ad expulsiōē. post modū dant medici-
nā laxatiuā ⁊ totū egritudinis expulsiuā. Sic sūm⁹ medicus aīarū
cor penitentū cōmouit ostēdendo vilitatē culpe. grauitatē offēsi-
se ueritatē diuine iusticie: terrores mortis: horrores iudicii. penas inferni
⁊ bñdī. ⁊ h̄ oīa faciūt magnā cōmōtiōē ⁊ turbatiōē i corde: p̄ quā
cōmōtiōē fit dispositio ad expulsiōē humorū. **¶** Ideo sequit̄. sana
cōmōtiōes q̄ cōmota est. Nota osterunt herbe vt inde fiat succ⁹
medicinalis: sed hoc est mirabile q̄ in medicina corporali ex herbis me-
dicinalib⁹ cōficiū corporū medicina: ⁊ ex venenosis cōficiū venenum
mōtiferū. **¶** Sic aut̄ ex venenosis p̄ctis fil tritis in corde cōficiū medi-
cina salutaris. Dū aut̄ cor p̄ctā cōtinet cōterit ⁊ sanat: peccata q̄ cō-
tinent in eo cōterunt: ⁊ ex cōfessione delent. vnde. puer. xxvij. Cōter
de delinquēte delictū. sicut ex cōmōtiōe corporis cōmouent hū-
mores. Sed corpus ex bñdī motiōe sanat: ⁊ expellunt humores.
p̄s. Sanat cōtitos corde ⁊ alligat cōtitiōes eoz. Nota q̄ sicut ex eo
dē serpēte tyro dicto cōficiū venenū mortalissimū: ⁊ tyriaca ⁊ vene-
nū. sic ex eodē corde mors aīe oīis p̄ p̄cti cōfessio ⁊ delectationē: ⁊
tyriaca salutaris p̄ p̄cti detestationē ⁊ cōtitiōē cordis. Debet hō
penitēs esse filis ceruo: de quo dicit yfō. q̄ cū vulnerat⁹ mult⁹ ve-
nat⁹ sagittis: currit ad mōtes ⁊ q̄rit ibi pabula amara herbe oyp̄ta
mi: cū ē vtute tela a vulnerib⁹ repellunt: ⁊ vulnera curant. Sic vtute
de cōtitiōis ⁊ tēatōis ⁊ p̄ctā a corde sauciato repellunt: vñ dñ. Vul-
nera vñ sanat dolor ē medicina dolori. **¶** Quarta cōfessio vtilitas ē
effect⁹ cōsolatiois ē enī refrigeriū mitigatiū. Dicit enī q̄ in cōfessi-
one fil sūt ignis ⁊ aq̄: quoz vñ generat ex altero: nec vñ destruit
alterū: s̄ poti⁹ fouet ⁊ augēt: tñ aq̄ lachrymarū sic h̄ vñ mūditiuā
sic vtute h̄ refrigeratiuā. facit. n. refrigeriū i corde: vt ardorē possit
leui⁹ sustinē: tñ ardorē nō extinguit nec minuit: s̄ augmentat. Eccl.
xviij. Nōne ardorē refrigerabit ros. **¶** Idē. xliij. obuiās eis ad ardorē
veniet hūilē efficiet illū. Vñ p̄it vñc penitētis illō. p̄s. Trāsum⁹
p̄ ignē ⁊ aquā: ⁊ iduxisti nos in refrigeriū. **¶** Istō ē refrigeriū cōsolati-
ōis: de quo. ysa. lxi. Spūs dñi misit me vt mēderet cōfessio corde vt
p̄dicaret captiuis indulgētiā: ⁊ clausis ap̄tionē vt cōsolaret oēs lugen-
tes: ⁊ poneret cōsolationē lugētib⁹ syō. **¶** Itē istō ē refrigeriū rep̄missio-
is: nā in cōfessione fomes rep̄mit: vñ postq̄ dixerūt tres pueri i
aīa cōfessio ⁊ i spū hūilitatē suscipiamur. fecit dñs mediū fornacis q̄
si ventū rois flātē. **¶** Sexta cōfessio vtilitas est effect⁹ expugna-
tiois: nā in cōfessione cōfessio vñc expugnādi hostes. sic dicit Ju-
dith. xliij. Dñs cōteret eos. cassyrios aduersantes: q̄ iterptant⁹ dep̄i-
mētēs vel vincētēs sub pedib⁹ vestris. **¶** Et Ro. xvi. ait aplūs. Deus
paciē cōterat sathan sub pedib⁹ vestris. **¶** Itē iudith. viij. Indulgētiā
eius cū lachrymis postulamus. Sequit̄. Per voluntatē suā faciat
nobiscū mias suaz. Sequit̄ ⁊ humiliabit omnes qui insurgunt con-
tra nos. **¶** Septima vtilitas cōfessionis est effectus illustratiōis.
Est enim collirium illuminatiū ⁊ clarificatiū oculorū mentaliū:
q̄ licet p̄mo turbet oculos interiores: tamen turbando eos clarifi-

cat. et alia illuminat. Apoc. iij. dicit omnes episcopi Laoditiae quod credebant se esse divites et clare viderent. et tamen iudicio omni erat pauper et nudus et ceteris. Colirio inunge oculos tuos. ut videas. Job. xx. Maria flens ad monumentum fletu non cognovit dominum. sed post fletum. Greg. Qui compunctiois luce est perfusus. nocte humana deserit et ad veram lucem oculum aperit. Supra de penia ubi habet exemplum de Emiliano illuminato. Job. ix. laui et vidi. Laui inquit per contritionem lachrymationem. et vidi omine gratie lumine radiante conscientiam iterum. Octava utilitas contritionis est effectus retributio. Facit enim ingressus in vitam eternam. Josue xv. Initium ascensus terre. promissionis incipit a summitate maris salis in finem contritionis. Luc. xxiii. Latroni contrito promittitur omnis paradysus. dicitur. Hodie mecum eris in paradiso. Ibidem Joseph quod vult corpus ibi maria et alois. per contritionis amaritudinem signatur. erat expectans regnum dei. Job. iij. dicit. fons salinis. i. salire facies in vitam eternam. In vitis pa. dicit abbas pastor fratri cuiusdam querenti quid ageret Abraham: quoniam veniebat in terram repromissionis hospes enim sibi sepulchrum. et post terram in hereditate percipit. sic nos debemus facere. et cum frater quereretur quod habet autem dicit sepulchrum et locus lugendi et plangendi. Sic quod vult hereditatem obtinere. oportet habere pmo lugere et plangere. Ite legitur quod dicitur misles habuit filiam de vxore sua valde pulchram. quam istigante dyabolo inlicito amore amavit et corripuit. quem zelus mater per signa nimis evidenter advenit et deprehendit. et cum per confusio sua et filie stuporem nollet facit ut pparet. filia per pedes quod res esset matri cognita. filio cuiusdam vetuli dedit matri venenum de cuius haustu mortua est. Ad cuius pater adveniens horrebat. et filiam omitteret et refugeret ipso eodem veneno quo mortem intulit matri intulit et patri. Quibus sic occidit. ovis despata. pmissa quousque a quodam predicatorum crucis audiuit quod omnia peccata quod possent fieri quasi nihil erant ad comparationem matri dei. Ad quem accedens. sic nec per dolorem confiteri valeret. tamen eam consolatur et quod ei vix loqui valens per lachrymas. peccatum suum et confessa iudicis se dignam omni pena et confusio. Quae est statim ut ab eo recessit cum quod ancilla sua ad ecclesiam iuit. et ibi in oratione se pternens. et lachrymis lacrimas habenas. per eam in iudicio et dolore provocata mortua iuncta est. Cum autem ille confessione ei ausdierat in sermone ad populum faceret. per ea rogari. audiuit vocem sibi dicentem quod potius erat necessarium quod ipsa oraret. per eam. quod in lachrymarum intuitu dante quasi iteque baptizata euolauerat ad celestem patriam sine omni pena purgationis.

De confessione.

DIS. IX.

Dicendum est de confessione circa quam consideranda sunt decem. Primo quod sit confessio. Secundo utrum oēs teneantur confiteri. et quo iure. Tertio cum sit confessio. Quarto de quibus. Quinto quando. Sexto qualis esse confessio. Septimo de his quod mouere debet ad confessionem libenter et fideliter faciendam. Octavo de utilitate confessionis et eius effectu multiplici. Nonno de confessione inutili. Decimo de impedimentis vere confessionis. Circa primum sciendum quod ea sic diffinitur aug. Confessio est per quam moribus latens spe venie aperit. Ad cuius evidentiā sciendum quod confessio sit tripliciter. aut in foro conscientie coram deo. aut in foro penitentiae coram dei vicario aut in foro iudiciali coram iudice. In prima peccatum latens non aperit. quod aptus erat. In tertia vero non aperit spe venie. In media vero peccatum latens spe venie aperit. Unde confessio sacramentalis quod est pars penitentiae ibi venienter describitur. et per manum quod est peccatum. et per actum quod est agere. et per finem quod est spes venie. Bene autem dicitur peccatum latens. quod si ante confessionem erat peccatum apertum confessioni vel alij cuiusque ut homini. non tamen ut dei vicario. Ite dicitur aperiri. quod si aperiat coram dei vicario claudit tamen sub sigillo. et ipsi confessioni ut homini et omnibus alijs. Ite dicitur spe venie. quod timor aliqui sit motiui ad confessionem. non tamen mouet ut finis. Circa secundum. scilicet utrum omnes teneantur ad confessionem. dicendum est quod duplex est confessio. quedam mentalis que fit soli deo. quedam vocalis. Ite vocalis duplex quedam generalis et indistincta. Et quedam specialis et distincta. Confessio mentalis que fit soli deo est de iure naturali. et ad illam tenebatur oēs homines ante omnem legem scriptam. Confessio vero vocalis generalis et indistincta. aliquo modo erat de lege moysaica. scilicet per determinationem sacrificiorum. sicut patet in leuitico. ubi dicitur. Anima que per ignorantiam peccauit. sic offeret. etc. anima quod per superbiam. etc. vel si peccauerit princeps. etc. Unde secundum genera peccatorum erant determinata genera sacrificiorum. et sic in offerendo quodammodo confitebantur peccatum suum. Item in emissionem byrci emissarii sacerdotes confitebantur peccata totius populi domino in vniuersali. non singularium personarum in particulari. Confessio vero mentalis distincta et determinata sacerdoti facienda est de iure diuino. in lege euangelica promulgata. quod in omni iudicio bene ordinato oportet alter esse reus. alterum iudicem. In penia vero quod dam iudicium est. ideo decet ibi esse alium reum alium iudicem. Iudicium autem contra reum. pcedit. aut per probationes contra inimicum. aut per confessionem

nes proprias sponte factas. Cum ergo iudicium penitentiae sit spontaneum oportet pcedere ex confessionibus reus non ex alijs probationibus. in iudicio vero non oportet esse iudex principalis: nisi qui potest absolueret et condemnare. Et ideo iudicium illud soli deo principaliter spectat qui solus potest peccata relaxare: ipse vero quod deus erat et non homo sufficiebat ei mentalis confessio usque ad susceptionem humane nature: extitit autem etiam vocalis confessio ne quod fit homini regit ab homine et quod ipse in forma humana nobiscum patens esse non potest vicarios constituit homines quibus debemus confessionem facere. In hoc autem quod eis penitentiae iudicialia ligandi et soluendi dedit confessionem eis tantum iudicibus debere fieri insinuauit. Oēs ergo homines tenentur confiteri peccata sua explicate sacerdoti: quod Christus habet preceptum implicite in figura: cum dixit leproso mundari: vade et ostende te sacerdotibus. Mat. x. Et etiam sine figura in hoc non tamen penitentiae iudicium in foro exteriori dedit discipulis accipiendam ab alijs mediante petro cui eam permisit ante passionem. cum sibi dixit illud quod scriptum est. Mat. xvi. Tibi dabo clauem. etc. Et dedit post resurrectionem cum dixit ei. Pasce. etc. Job. xxi. Sed etiam dedit eis penitentiae iudicium in foro conscientie non tamen apostolis quorum sunt episcopi successores: sed etiam alijs discipulis quorum sunt successores inferioris sacerdotum: illa potestate omnibus immediate dedit per seipsum. cum post resurrectionem dixit eis. Accipite spiritum sanctum: quorum remissionis peccata remittuntur eis: et quorum retinueritis retenta sunt. Job. xx. Qui bus autem datur penitentiae iudicium de aliqua causa implicite: datur eis penitentiae cognoscendi de illa. Nullus enim potest esse bonus iudex de his quod ignorat. Sacerdos autem cognoscere non potest sufficienter forefacta conscientie peccata: nisi peccator ei conscientiam suam confessione aperiat. Si forte dices quod ex dictis non sequitur quod peccator teneatur de necessitate confiteri: sed quod si confiteatur: sacerdos potest ipsius iudicare de confessione. Sed hoc euasione frivola est. Nullus enim iudex meum per quo non teneor facere nisi quod volo. Cum ergo Christus sacerdos constituit iudices aliorum in foro conscientie: tenent peccatores de necessitate salutis confiteri peccata sua sacerdoti. Et ideo bene dicit sapiens. puer. xxviii. quod abscodit scelera sua non dirigit. Auctoritas etiam applica hoc preceptum promulgauit. Unus iacob in canonica sua postquam dixit: iuramus quod ex vobis idcirco presbyteros ecclesie etc. Cito post subiugit. Confitemini alterutrum peccata vestra: et orate pro inuicem ut saluemini. In quo per quod intellexit confessionem esse faciendam sacerdotibus: et ea esse necessaria ad salutem. Per hoc quod dixit ut saluemini: quod non tamen referendū est ad hoc quod dixit. orate. per inuicem: sed etiam ad hoc quod dixit. confitemini. Preceptum etiam de confitendo sacerdoti. ecclesie circa ista iurauit quod ad illi cui confitendū est et quod ad ipsum confitendū: quod ad modum: extra de pe. et re. Disyunctio sexus fidelis postquam ad auctores discretos puenit: oia sua solus peccator saltem sel in anno fidelis confiteatur proprio sacerdoti: et iniuncta sibi penitentia per virum studeat adimplere. Ex dictis per contritionem mortale peccatum non remittit sine confessione in re vel in proposito: explicate vel implicite. Et sic debet intelligi illud quod dicitur de penitentia discipuli. scilicet. Cum. L. Ex his. Nullus autem per confessionem omnis et satisfactionem operis peccati abolet culpam.

De confitendo proprio sacerdoti.

DIS. X.

Circa tertium. scilicet cum sit confitendū: consideranda sunt quatuor. Primo utrum sit necesse confiteri proprio sacerdoti. Secundo utrum ex privilegio vel mandato superioris possit alij confiteri alijque proprio sacerdoti. Tertio utrum illi qui confitentur alicui penitentiae superioris haberi teneant eodem anno confiteri suo probiali sacerdoti. Quarto utrum in casu necessitatis sufficiat confiteri layco. Quotumque confessioni non sacerdoti que probialis sacerdos posuit in loco sui teneant eadem peccata iterum confiteri: postquam eis confiterit illi cui confessi sunt sacerdotem non esse. Ad primum. scilicet utrum necesse sit cuilibet confiteri proprio sacerdoti. Dicendum quod proprius sacerdos quodru pliciter potest accipi. Uno modo est. proprius sacerdos alicui habens super ipsius iurisdictione ordinariam in foro penitentiae. modo tamen inferiori: et sic proprius sacerdos est ille qui communiter vocatur presbyter probialis. Alio modo habens iurisdictionem ordinariam vel modo principalis: et sic episcopus est. proprius sacerdos omnium existentium in suo episcopatu. Alio modo principalissimo: et sic papa est. proprius sacerdos omnium christianorum. Tertio modo habens iurisdictionem delegatam ab aliquo isto: vel a legato omni papae. Quarto modo habens iurisdictionem vel ex communi concessione: vel permissione iuris: et sic sunt proprii sacerdotes illi quos episcopi vel abbates ex parte eligunt in confessores. Talibus enim permittitur ex iure communi eligere sibi discipulos et puidi confessionem. extra de pe. et re. ne. per olationem. Sic etiam est proprius sacerdos presbyter quicquid illius que audiuit constitutum in articulo necessitatis. si proprius sacerdos aliquo predictorum trium modorum non potest habere. Hoc etiam quarto modo est. proprius sacerdos vagabundorum quicquid presbyter probialis. in cuius provincia voluerint confiteri quia tales nuncque habent domicilium proprium. ad municipia. labeo. Similiter dico de illis qui domicilio relicto nauigant vel iter faciunt

DIS. XI.

CDe commendantibus confessionem. **DIS. XII.**

Arca fexti. ſ. q̄lis debeat eſſe feſſio ſalutar. Sciē
dū q̄ oꝝ bre ſeruede cōdiſes q̄ reddit eaꝝ
comēdabile. ¶ Dico dñe eſt voluntaria q̄ nec conũ:
nec ſeruitiũ: nec ſacrificiũ gratiã pōt eſſe deo vel homini niſi
fit voluntariũ. Ideo de confeſſione dicit. p̄. ex voluntate mea con
fitebor. Item Voluntarie ſacri. ti. conſi. no. t. rē. Lanf. v. Labia
eiꝝ diſtillantia mirra p̄ima ſcilicet que ſponte nō per vim inciſi
onis egredit: vt nō fit coſeſſio achor vel furus: vel antiochi. ij. mach.
ij. vel vt confeſſio ione Joñ. ij. fed fit vt confeſſio deetri latronis.
¶ Secūdo debet eſſe ſtudioſe p̄meditata: vt hō diligētẽr p̄uideat
q̄ recognitō totā vitā ſuā z opa ſua: z temp̄ ſummit vt oib̄ poſſit
vel ppoſito coſeſſori reddere rationē: vt dauid q̄ dicebat. Ego. pzo
pec. m. yfa. xxxvij. dicit exebias timens p̄cupari morte. Recogni
tabo tibi oēs annos meos in amari. amari. p̄ccari. ¶ Tertio debet eſſe
feſtina. Scilicet. xix. modo coſitebor dño. Sūt aut leptē cauſe quare

omni esse amicus dei et inimicus: nec unitas gratie que simul contraria
omni peccato. vñ aut oia delectat aut nulli nec est summa dei bonitas q
odonat oia. vel nulli. **Uersus.** Larga dei pietas venia nō dimidia
bit. Aut nihil aut totū grā largā dabit. **¶** Octavo cōfessio dō est sim
plex. i. sine duplicitate hipocrisis. vt nō sit sicut cōfessio illius hereti
ci q cōfitebat vt cōfessorē puereret: nec sicut filius q cōfitebat vt de
burfa cōfessoris pecunia furaret. nec est sicut illi q p lucro vel fauo
re vel alia de cā. nisi p cōsequēda venia peccator. **¶** Eccl. i. ne accesser
is ad deū duplici corde. z ne fueris hipocrita i cōspectu hominū. z ne
scādalizeris labijs tuis z reuelet de cōfessionē. t. z in cōspectu syna
goge i iudicio generali elidat te. qm accessisti maligne ad deū. z cor
tūū pleniū ē dolo z fallacia. **¶** Et. ij. ca. ve duplici corde zc. **¶** Hoc timeāt
illi q ad h cōfitem solū ne heretici suspicent. vt vt boni reputet. vel
ne a suis sacerdotibz molestet. vel q i cōfessione sua se iustificat vt vt
ne mali appareat. vel vt boni iudicent vel videat. **¶** Non o dō esse
verecūda. **¶** Eccl. vii. grā verecūdie ē sup auribz i pudet. **¶** Dier. ii.
frons mulier meretricis facta ē tibi. nolūsti erubescere. **¶** Debet at
erubescētia in cōfessione seruire nō oñari. vt nō claudat oēs cōfessionē.
¶ Eccl. iij. **¶** Et. n. cōfessio adducēs gloriā. i. illa q seruit cōfessionē. adducit
aut ignominia illa q oñat. z claudat os vt sit mutus i ore. **¶** Debet at
erubescere peccator pp septē. **¶** Prio qz in pñtia dei z celestis curie
z corā corā oculis fecit ipudēt qd corā vilissimo rustico facere. nō
ausus fuisset. i. corin. iij. **¶** Spectaculū facti sumus mūdo. angelis z
hōibz. **¶** Luc. xv. **¶** Pater peccau i celū z corā te. **¶** Scōo pp nobilitatē
diuine idecētiā oīa quā cōmit. vt fornicaria nobilis oīa pñz suū
z gen. **¶** Pñs. **¶** Erubescē celū intrare in cenū. **¶** Berni. **¶** Oīa illustrata
dei imagine. decorata similitudine zc. **¶** Et p. qd tibi cū carne. **¶** Eccl.
xli. **¶** Erubescere a pñe z matre de fornicatiōe. **¶** Tertio pp peccatū vilu
tatē z ignominia i quo dephēsus ē. z qd oibz palā fiet. nisi h p cō
fessionē z pñiaz tēgat. **¶** Dier. ij. **¶** Sicut exfundit fur in furto suo zc.
Quāto pp vilissimū fori ipudētiā. **¶** Dier. xxi. **¶** Postqz oñdisti mū
pūssit semur meū. cōfessus suz. z erubui. **¶** Semur cōfueuit pñti de vi
li z malo foro qñ res pñcia oīa. pñ nūbilo. **¶** Quinto pp deiectionē
beñetia qz sili z bēs dei sit seru? dyabolū p peccatū. **¶** Debiū chri
fit mēbz dyabolū. **¶** Dier. ij. **¶** Ubi nō pñtrata es. Sexto pp iūratū
dinē diuine mie. **¶** Greg. **¶** Erubescere dei miāz saltē deberem. si eius
iusticia foridare nollem. **¶** Septimo pp satisfactiōis ad quā tene
mur suppletōes. **¶** Aug. **¶** Erubescētia maria ps ē satisfactiōis. **¶** Mich.
iij. **¶** Veniēs i babilōne liberaberis. i. i cōfessionē cōfessionis. **¶** Babilō
enī cōfessio iterpñat. sup illud Job. xxix. **¶** Nō erubui. dicit Greg. **¶** U
deat cūlibet ille vir magni i virtutibz suis mibi certe sublimis ap
paret i peccatis. **¶** Ego nō min? admiro cōfessionē humillimaz. qz tot
sublimia gesta virtutū. Scio qz p infirmitatē verecūdiā plurimis
grauioz solet esse criminis z grauioza omīssa. pderē qz nō admis
sa vitare. **¶** Decio dō ē amara z lachrymosa. **¶** Trei. ij. **¶** Effūde sicut
aqua cor tuū vt peccata lugeas z oīno effūdas. de h satis habet su
pra de oīritiōe. **¶** Job. xv. **¶** mulier cū parit tristitia bz zc. **¶** Undecio
dō esse discretā. vt sciat hō oīscernere iter mortale z veniale. z cōfite
do discernat. **¶** Itē discretā vt discretū sacerdotē querat sicut medi
cū in spālī medicina peritū. **¶** Aug. **¶** Idē dō facere p euitanda morte
aie. qd faceret p euitada corpis morte. p q euadēda quēciqz oīs
cretioz posset medicū qreret vt euaderet. **¶** Aug. **¶** Qui vult cōfiteri pec
cata vt inueniat grāz. querat discretū sacerdotē q sciat ligare z solue
re ne cū negligēs extiterit. negligat ab eo q eū misericordiē monet.
Itē dō esse discretā vt sit ordinata z distincta vt p singula peccata
currat. z pmo grossioza z piculosoza dicat. z vbi circūstantias ag
grauates inuenit. z in aliud gen? trabētes nō obmittat. **¶** Itē vt bōa
taceat z deo obmittat. **¶** Leui. ij. **¶** In omni sacrificio sal erat apponen
dū. Quia i omni facto suo z maxie i cōfessione dō se mature hō z vif
crete hñe. **¶** Ita qz p i cautela suā peccata sua non augeat. s. se de eis
potius expedit. **¶** Duodecio dō esse fida. vt de dei bonitate cōfidat.
nō sicut indas q iniquitatē suā cōfessus ē dicēs. **¶** Peccau tradēs san
guinē iustū. **¶** Matb. xxvi. z tñ de dei mia despauit. **¶** Ipse si qdē ihs
nazarenus rex iudeoz. **¶** Et ē i ipso cōfessionē. qz ē saluator. sanctifica
toz z gubernator cōfessionē. **¶** Heb. x. **¶** Accedamus cū vō corde i plenitu
dinē fidei asperit corda a cōfessionē mala. z teneamus fidei nñe cōfessi
onē i declinabile. **¶** Fidelis. n. ē q repromissit. **¶** Vulgarē dicit. q indul
gētiā nō credit remissionē nō recipit. **¶** Unde oīs dicit mulieri cha
nanee **¶** Matb. xv. **¶** O mulier magna est fides tua. fiat tibi sic vt zc.
¶ Luc. vii. **¶** dicit de maria magdalena. fides. t. te sal. fecit zc. **¶** Eccl. iij.
¶ Prefbytero humilia aīaz tuā. **¶** Matb. viij. **¶** Luc. xvi. **¶** Precepit
oīs leprosi vt oñderet se sacerdotibz. z oū irēt mudati sūt. **¶** Et illi q
redijt dixit. fides tua te saluum fecit. Quia eis dictum est **¶** Luc. xvi.
quodcūqz liga. sup ter. zc. **¶** Leo papa. **¶** Multiplex misericordia dei

que lapsibus humanis subuenit vt p penitentiā spes vite reparet.
diuine voluntatis pñditi taliter ordinatis vt indulgentiaz dei nisi
supplicantiū sacerdotibz penitentes nequeant obtinere z cetera.
¶ Tredecimo debet esse frequēs: vt dicam? cū xpo **¶** Job. xi. **¶** Eam?
in iudeā iterū cruci. **¶** Aug. quāto pluribz cōfiteris sub spe venie. tāto
citi? veniā cōsequis. **¶** Sūt at mltē rōes qre cōfessio sit iterāda. **¶** Angeli
magni cōfiliū suasio. **¶** Itē spūscī aduocatio ad mltiplicē gemitū. **¶** rfa.
lit. **¶** Quasi colūbe meditates gemem? **¶** ps. cōfitebimur. tibi de? cōfite
bimur. **¶** Itē pñi remissio z pene debite p eo: qz ibi pene debite aliqd
dimittit in cōfessione. **¶** Itē vberioz sanctitatē acquisitio z muditie. vt
tela cruda frequēti ablutiōe cādida. **¶** Itē ppter viferū dei cōmotio
nē. **¶** Diero. paterna viscera iterpelliōe sedula molliunt. **¶** Itē ppter
demonū infestationē z fugationē: vt auis elogat nidū in quo sepe
molestat: z in quo oua eius sepe rapiunt. **¶** Itē ppter pñtōz iugez in
surreptionē: vt nauis sepe haurit qñ sepe intrat aqua. **¶** Itē ppter sciē
tiā bene cōfiteādi acqñenda q acquirat ex ei? frequētiōe: vt alie ar
tes ex frequēti agē doctos efficiūt. **¶** Itē ppter memorie obliuionez
frequēti cōputādū. **¶** Itē ppter gñe z meriti accumulationē. **¶** Itē ppter
suffragioz sacerdotaliū: z ecclie acqñitiōe. **¶** Itē ppter sciē dubita
tiōe: qz semp trepidat hō ne sufficiēter fuerit cōfessus. **¶** Mltē pñe
valent obolū z plures denarij solidū. **¶** Itē ppter maiore humiliatōe
¶ Quēref? a quodā abbate qre ita frequēter cōfiteret. **¶** Rñdit qz iō
co qz semp timeo me nō bene ēē cōfessū z sepe aliqd ad memoriā redu
co qd nō dixerat: z qz a cōfessione hūilioz semp surgo. **¶** Itē abbas f
foy dixit quidā fratri cōquerēti defrequēti lapsu. **¶** Si cecidisti surge.
si nō cessas cadere: nō cessas surge: qz vbi inuētus fueris: ibi iudica
beris. **¶** Decimo qñto dō esse obediēs vt dicat parat? suz z nō sum
turbat? **¶** Act. ix. **¶** Dñe qd me vis fac. **¶** Aug. **¶** Ponat se penitēs in iudi
cio sacerdoti sibi de seipso nihil retinēs: vt parat? sit fac. p recipiē
da vite aie: qd parat? esset fac. p euitada corpis morte: vt sic p mo
dica sebre vel infirmitate multū dieb? abstinet a vino. ita faciat p aie
salute. p cōfessio medicine abstinet a carnib? amputat sibi crines. **¶** Alii
qñ sedet i domo. abstinet a vano gaudio z vino: vadit extra regiōes
suas: dimittit sua z suos. **¶** Sic dō fac. p aie salute. **¶** Decio qñto dō ēē
satisfactoria: vt sit fz qñtatē z quātitatē pñtōz: qz sic dicit **¶** Sap. xi.
p q peccat p bec z torquet. in quo qñ se peccasse cognouerit: i eo se
punit. apponēdo remedia z moribz: qz oīa oīs curant: z quāto
se graui? memit deliquisse: tāto se oī duri? satisfaciēdo punire: de brā
magdalena dicit greg. quot in se hūit oblectamēta. tot de se inuenit
holocausta: uertit ad vñtates nūerū criminū vt totū deo seruiret in
pñia. qd dē ex se deū cōspērat in culpa. **¶** Itē **¶** Des. xij. **¶** Dū deposuist
set vestes regias. luctui apta idumēta suscepit: z p vnguētis variis
cinē z stercore impleuit caput suū: z corp? suū hūiliauit ieiunijs: z oīa
loca in qbz letari cōsueuerat. impleuit crinū laceratiōe: z deprecabā
rim. **¶** Joel. ij. **¶** Cōuertim i ieiunio z carnis cupis. in fletu. **¶** z oīa
pis. occ. z plāctū. **¶** z vite supbiā. **¶** Aug. **¶** Ad agēda dignā pñiaz nī suffi
cit mores in meli? cōmutare nec a malefactis recedē. nisi de his q fa
cta sūt malis satisfaciāt oīo p pñie dolorē z p hūilitatis gemitū. **¶** p
cōtiti cordis sacrificiū coopantiū elemosinis. **¶** Decimo sexto dō
ēē fortis z firma: vt pponat pugnare fortē z tētatiōes. **¶** Et pponat
pfeuerare fortē: vt sit penitēs sillis iude machabeo de quo dicit. **¶** i.
Mach. ij. **¶** Judas machabe? fort? virib? sit nobis princeps militie.
¶ Uersus. **¶** Sit simplex. hūilis. cōfessio. pura. fidel. **¶** Itē frequēs. nuda
discreta. libēs. verecūda. **¶** Integra. secreta. lachrymabilis. accelerata
fortis z accusas z sit pere para. **¶** Judas iterpñat cōfessionē. **¶** Machabe
us penitēs vel ptegēs: qz verus cōfessio dyabolū repunit: z a tētā
tiōibz p cōfessionē se ptegit. **¶** Itē de iuda dicit. **¶** i. mach. iij. **¶** Sillis fa
ctus est leoni in venatione sua. audat. fortis z pñfiter: z securus.

De motiuis ad confessionem.

DIS. XIII.

Quarta septimū sciēdū qz ad cōfessionē libetē z de
uote mltā nos mouere debet. **¶** Prio nature
magisteriū. **¶** Scōo culture laboriū. **¶** Tertio benignitas
cōdonātis. **¶** Quarto seueritas iudicātis. **¶** Quinto cōfessionis
necessitas. **¶** Sexto cōfessionis vtilitas. **¶** Prio qdē mouere dō nature
magisteriū: nā enī q sagacissima ē in opatione sua manifeste docet
hoiēm qz debeat cōfiteri purgari. **¶** Prio qz cor diu: qz si
hō comedat aliqd nociuū. statiz cor dolet z euomit. **¶** Itē si hō ali
qd imūdū i ore nūqz cessat excreare quousqz tota imūdicia epel
lat. **¶** Itē si hō man? imūdas: nūqz cōedit anqz mudet eas. **¶** S. miz cū
nullū venenū sit pñtō mortali? nec aliq imūdicia pñtō imūdiō: quō
potest retineri qñ cor dolet z euomat. **¶** De hac imūdicia supra de
timore peccandi: quidā ait. **¶** Cor dolet. ergo vomē. luna dentes ora
manūqz. **¶** Exeat vt musca tondat fortiter olla. **¶** Jaco. iij. **¶** Amundare
manus vestras peccatores: z purificate corda vestra. **¶** Item natura

asaliu vt serpētis q̄ euomit venenū bibēs ad fontē intrās artū fora
mē. similē ceruus ad fontē innouat deponit verustatē. similē aq̄
la. Sic in fonte cōfessionis aīe innouat. Itē mare purgat se naturaliter
q̄ nō cessat expellere feces. et marie cadauera. vniū nō cessat se
purificare et defecare. nec olla bullēs spūare. Itē oculi nō cessat
puritatē. nūq̄ cessat flere et laborare ad purgandū se. Aures sūt nō
fē i pace. si habēt ipuritātē aliq̄ donec se purificauerit. Itē iñd. oī
cit q̄ ibit rostro se purgat alit̄ moxif. ore et parit. Sic tu debes se
tu dyabolicos parere cōfundo. p̄. Accipit dolozē et pepit inq̄ta
tē. Itē cygn⁹ vt dicit naturalē. dicit naturalit̄ presentire mortē. et
pcinere lugubre. Sic tu debes p̄sentire mortē eterna. o p̄ctōz. et p̄ci
nere carnē lugubre cōfessionis. p̄. Precinite dñō in cōfessione Eccl̄.
xxviii. Assumēt sup̄ tpe carnē lugubre et. Scōbo mouere oī ad
cōfessionē cultur laborantiū. i. cura et diligētia hōiū circa cturas agro
rū. hortoz. et vineaz. marie tpe q̄dragesimali. Poies enī q̄ negligere
rūt vineas suas. agros et hortos. tūc incipiūt putare. fodē. arare. clau
dere. et excolere q̄ ante i hyeme iculta dimiserūt. Canē. ii. tpe putati
onis aduenit. Eccl̄. iiii. tpe seminandi et. vñ q̄ ille q̄ nō h̄ cura de se
marie tpe illo. et q̄ se nō excolit p̄ priāz et cōfessionē min⁹ diligat se
q̄ aliqd̄ suoz cū oīa velit h̄re culta. mūda et bōa. et p̄ virib⁹ suis ad
h̄ laborat. Seneca. Nihil ē cuiq̄ vilius se. q̄ laborat. et vult h̄re oīa
sua bōa. et nō laborat vt sit bon⁹. Augu. qd̄ ē o hō q̄ te velis malū
h̄re. nō aut aliqd̄ tuoz. nō vroz. nō filios. nō seruū. nō vestē. nō ca
ligā. et tñ vis h̄re malā vitā. Rogo te postpōne caligāz tuā vite tue.
Tertio mouē oī benignitas dei circa cōfessionē q̄ multiplex ē. P̄zi
ma q̄ reus i curia misericordie dei reat⁹ cōfessio. nō dānat s̄ libera
tur et saluat. Prouer. xxviii. Qui abscēdit scelera nō dirigit. q̄ aut
e cōfessus fuerit. misericordia cōsequet. p̄. In iust. m. nō abscēdit.
Et. Si hō agnoscat. de ignoscit. Scōa ē q̄ reo ē iudex p̄ su⁹. et fra
ter eiusdē cōfessionis. et forte mag⁹ reus. sacerdos. s̄. et ad arbitriū ma
tris sue ecclesie in foro mīe iudicat et punit. Tertio q̄ egro. p̄ mox
bo grauissimo et multiplici peccati. leuissima medicina vbi i cōfessionē
morbi a medico spūali p̄stat. p̄. Dixi oī. et tu. re. et. i. Jo. i. Si cōfē
teamur peccatū nra remittet nobis ea et. Quarta q̄ ex cōpūctōe a de
bito liberat. Mat. xviii. Omne debitū oīmī tibi qm̄ rogasti me
Quinta mīa q̄ ex recognitiōe sue turpitudinis adultera recōciliat. et
ex accusatiōe sua iustificat. ysa. xliiii. Dic tu iniquitates tuas. vt iusti
ficeris. Sexta q̄ ex sui vilificatiōe apparet. Piere. xvi. Si sepauer
p̄ciosum a vili. qm̄ os meū eris et. Septima mīa. q̄ culpā suā cogno
scēs in h̄ iudicio nō spoliat suis vel exheredat. s̄. p̄. ab ea q̄ ami
serat restituit recognitiōe sue culpe regno paradisi cōpat et acq̄rit Lu
ce. xxi. Dixit deus latroni cōfiteri. hodie mecum eris in paradiso. Aug.
Misericordia attulit. qd̄ miseria distulit. Quarto mouere oī se
veritas iudiciis dei. s̄. q̄ tenēs euaginātū gladiū eterna mortē mi
nat nō cōfessionē. oīes i. p̄. Nisi tuer. su. gla. su. vi. et. mortis. f. su
bite. et dānatiōis eterne. Eccl̄. xvii. Iudicabo te iudicio adulteran
tiū et effundentiū sanguinē. et dabo te in sanguinē furois et zeli et.
Imō tñ sitim reuocat dei mīa p̄ cōfessionē. q̄ cōfessus hō et se iu
dicat et dānat in p̄senti. nō dānabit in futuro. p̄. Nō dānabit de cō
fessus. f. h̄ iudicabit illi. S̄. Dicit oīs vt ait Aug. Ignosciam⁹ ei
q̄ agnoscat. parcam⁹ ei. q̄ tibi nō parcat. Cōfessio p̄ctōz i p̄senti plus
posse vñ i iudicio futuro q̄ oēs sancti q̄ ibi peccatozē vere cōfessus a
dānatiōe liberat et deū imutat. qd̄ ibi nō possent facere oēs sancti.
Berū. O beata spes cōfessionis quō viciis inuincibilē. q̄ potēs es apō
oīpōtētē. q̄ cito tremēdū iudicē vertis i clemētissimū p̄fz. In iudi
cio vbi tremēt angeli et sancti cōstātissima fides aduocata erit h̄ ve
re penitentiū cōfessio. Hoc signat Berū. xliiii. Vbi alijs nō audētib⁹
loq̄ p̄ beniamin liberatiōe ante Ioseph. Judas q̄ iterptat cōfessio
p̄pius accedēs cōfessionē allegauit. et ad pietatē ioseph viscera cōcitat
uit. p̄. Ne tradas bestiis. f. infernalib⁹ aīas cōfessionē tibi. et aīas pau
per. et. Jo de iudicio quo soli cōfessi p̄ctōz saluant. et. Eccl̄. xviii.
ante iudiciū p̄p̄a iusticia et. Quito mouē oī cōfessionis necessitas
q̄ sine hac nō ē salus p̄ctōz. Iaco. v. cōfitemini alterutū p̄ctā vñ a
ozate p̄ iudicē vt saluemini. Abzo. Nō pōt q̄sq̄ iustificari a p̄ctō. nī
si fuerit illō an cōfessus. Idē. cōfessio aīaz a morte liberat. cōfessio ape
rit paradisi. cōfessio sp̄z salutē tribuit. q̄ nō meref iustificari. q̄ vita
sua nō vult p̄ctū suū cōfiteri. Legit q̄ filia cuiusdā magni p̄ci
pis visitās curā cū eēt virgo de gēs factissime. cōfessit papā vtrū re
ligiōz iraret. q̄ attēdēs ei⁹ factitatē. cōfessit q̄ i statu suo p̄manet
ret. Et cū inieciſſet oculos i quēdā suū ei⁹ corrupta ab eo plē h̄uit. et p̄
didit. et religionē irauit. et tñ h̄ p̄ctū cōfiteri erubuit. multū se p̄
affligēs i religiōe. Cū aut morerē et sancta crederē. ab abbatisſa
adiurata q̄ eā certificaret de merito suo. apparuit ei p̄ mortē horri
bilis dicens se dānatā q̄ illud peccatū qd̄ cōmiserat nō fuit cōfessa.

De confessionis effectu.

DIS. XIII.

Ecto mouere debet cōfessionis utilitas quā. f. hō cō
sequit ex cōfessione. Utilitas enī cōfessionis ē
multiplex. Nā cōfessio aīaz inq̄natā purificat. deturpatā
pulchritudine. obscuratā clarificat. purbatā lenificat. libe
rat spūnatā. viā vite reseruat obseruatā. P̄zio qdā cōfessio aīam
p̄ctū inq̄natā purificat. Cōfessio enī est lotorū in quo oēs p̄ctōz
macule diluunt. q̄s oēs aque mūdi delere non possent. Berū. Dia
p̄ctā in cōfessione lauant. Hoc bñ figuratiter designat. iiii. Reg. v. de
Naama leproso cui dixit Belyse. vade laua se septies i iordāe et.
Si re grandē p̄cipet de⁹ p̄ delictis oīz p̄ctōz. p̄ emundatiōe a le
pra certe facē deberem⁹. quāto mag⁹ q̄ dicit nobis laua te. i mūda
ber. Iordanis iterptat humilitatē iudiciū. in isto saluat q̄ in illo
dānat. i. Jo. x. Sinofmetip̄os iudicarem⁹. nō vñq̄ iudicare
mur. s̄ fm̄ cōfessionē. p̄. Preoccupem⁹ faciē ei⁹ in cōfessione. In hūili
iudicio lauari debem⁹. septies. i. a septē p̄ctōz generib⁹. et tūc p̄ septi
formē gratiā oīa diluunt. Judith. xii. dicit q̄ ipsa noctib⁹ exibat in
vallē berbulie et baptizabat se i fonte. Judith iterptat cōfessionē. betu
lia dom⁹ dolēs oīz. aut dom⁹ p̄turēs oīz. Judith g. i. cōfessio oīz
descedere i vallē p̄hūilitatē. In vallē inq̄ berbulie. i. ecclesie q̄ de
mus in q̄ docet hō dolere de p̄ctis. oīz. i. ad honorē oīz. et p̄p̄ of
fense oīz veniā obtinēdā. Nec ē etiā dom⁹ p̄turēs oīz in q̄ cōfī
tens cū multo dolore euomēs p̄ctā p̄tur salubrit̄ oīz ad salutem.
Sequit. Baptizabat se q̄ in cōfessione delens oīa p̄ctā. sicut in ba
ptismo hoc excepto q̄ i baptismo delens p̄ctā q̄ntū ad culpā et oēm
penā. in cōfessione remanet hō debitor p̄ne satisfactioz. In cō
fessione igit aīa regenerat ad vitā. et renouat ad gratiā. Abūc son
tē berbulie oīz hō sicut ceru⁹ sitis et veneno estuat. et sic serps ad
aquā vt ibi venenū euomat p̄perare. p̄. Quēadmodum desiderat
ceru⁹ et. Sequit in auctoritate p̄missa. Et sanitatem recipiet caro
tua. q̄ fomes libidinis et si nō ertinguit. tñ multū debilitat in car
ne. atq̄ mūdaberis i aīa. In cōfessione igit aīa mūdāz et mūdādo sa
nat. Nec ē medicina laxatiua p̄ quā oēs humores noxii expellunt.
apostema rūpif. et sanies emittit. mirabilē ē lenis bec medicina q̄
solozbo sanat egrotū. Greg. Vulnera occulta magi exercitū. q̄z
putredo q̄ iter⁹ furit foras eicit. dolor ad salutē aperit. Idē. Con
tritio apostema pūgit. cōfessio apit. et sanies eicit. satisfactio carbas
plasma apponit. Seneca. In his morbis q̄b⁹ affligimur. q̄ peius se
h̄zmin⁹ sentit. et p̄mia sua narrare vigilātis ē. et vitia sua cōfiteri sa
nitatis iudiciū est. Itē. Seneca. Difficiliter ad salutē peruenim⁹. q̄
nos egrotare nescim⁹. Purgari debet aīa sicut purgant vici parit
tēpore pluuios. sicut stabulū inuentoz. et sicut phanū dyaboli pur
gatur a spurcicia idolorū. vt fiat templū dei. i. Paraf. xxi. P̄ce
pit rex iofias viris iuda vt p̄oīcerēt vasa Baal de tēplo dñi. et con
bussit ea in torrentē cedron. Ab idolis itaq̄ peccatoz purgat tēplū
cordis cōfessione peccatoz. De purgatiōe huius tēpli dicit. ii. Ada
chab. Itē decimo eiusdē dicit q̄ Judas et iudei tēplū purgaue
runt. ii. Paral. viii. Dicit quō dyabol⁹ dolet de purgatiōe tēpli.
Pol enī vt ibi dicit. b. B̄ndictus in mōte Cassino inuenisset phanū apol
linis. succidit lucos. cōtrinit idolū. subuertit arā. et cōstruxit ibi ora
culū sancti Martini. et sancti Johānis. et antiqui hostis audiebat
clamans et cōquerens vim sibi illatā. et se expulsiſſet. Clamor eius a
discipulis beati Benedicti audiebat licet species eius non videret
tur. Fide etiaz apparebat flāmantibus oculis cōminans. et vocans
eiz nomine suo. cui euz vir dei non respondebat. oīebat ei. maledi
cte. Pater igit ex p̄dictis q̄ cōfessio est lotorūz mundantiū. anti
dotoz sanantiū. et iudiciū saluantiū. Scōbo cōfessio animā detur
patā pulchritudine. p̄. Cōfessio et pulcritudo in cōspe. e. Idē. Cōfesi
fione et decorē induisti. Bernar. in epistola ad sophyā. Ama cōfesi
fione ob quā amaris. ama cōfessionē si affectas decorē. Sequitur
Si p̄ctā sunt in cōfessione lauant. si bona sunt. cōfessione cōmēu
dantur. sacrificiū deo offero cum p̄ctā tua cōfiteris. Etenim. sacrifi
ciū deo spūs cōtribulatis. Lū dei bificia recordaris. imolas deo
sacrificiū landis. Bonū ornamētū aīe cōfessio. que et peccatozē
purgat. et iustum reddit purgatiōz. Absq̄ cōfessione iustus indica
tur ingratus. et p̄ctōz mortuus reputat. Cōfessio igit est p̄ctōz vi
ta. iusti gloria. Nec est necessaria peccatoz. iustum nihilominus de
cet. Eps quidam cū daret sacramētū eucharistiē populo suo. vidit
ibi oīos quos audierat esse in adulterio. alterū teterrimū. et alterū
lucidissimū. et cū quereat causam. oīcū est ei ab angelo. q̄ alter
vere cōfessus fuerat. alter in p̄ctis manebat. Tertio cōfessio aīam
obscuratā clarificat. P̄ctā nāq̄ tenebz sunt vnde obnubilāt asper
ctum interiozē aīe. vt nec se nec deū. nec etiaz p̄ctā sua cognoscat.

dei quā faciebat cōfitebatur. ille hō corā oībus factū suū dicit. **Luz** aut cū lachrymis fuisse cōfessus fratri petri suū iuenit q̄ sigillū oīa boli a manu sua erat oclētū. **Luz** aut post aliquātos dies cōfatus ē iſtrictū rediret ad filiā solitā. vt inde aliq̄ ibi dēbat repozaret. obuiauit illi dēnoī cū homagiū fecerat discurreti p̄ mōtes cū multitudinē alioz dēmonū cū eqs nigris ⁊ canib⁹ querēti ab eo si vide rat talē hōfēs quē nup cōmiserat seruū fugitiuū. **Et** cū ad vltimū quereret ab eis si eum non agnoscerent. ipsi dicebant q̄ non. ⁊ cū ille assereret eis q̄ ipse esset ille quē querēbant respicientes in ma nu eius. ⁊ non inuenientes suū sigillum. dicebant q̄ mentiebat. q̄ signū homagiū non habebat. sed derisorem reputantes eum. ab eo recesserūt. ipse aut letus ad fratres rediit. ⁊ cū eis remāsit. **Itē** le gis q̄ fuit qdā flagitiosus q̄ sedus cū dyabolo inierat ⁊ sepe cū eo q̄si cū socio i hūana specie dyabolus ibat. cū aut iuitaret eū dyabo lus ad balneū vt ibi eū extingueret. cūq̄ trāfret ante qdā ecclēsiā. hō ille timēs petri suū ⁊ sociū. dixit q̄ oīno volebat vidē qd i ecclēsiā illa fiebat. ⁊ cū nō posset eū dyabolus retinē. dixit q̄ saltē ad expe ctatē cito rediret. **Luz** morā facit. dyabol⁹ oēs q̄ ecclēsiā illā iras bāt rogabat vt socio suo diceret q̄ cito rediret. **Itē** aut cōfessus ⁊ pe nitēs rediit. ⁊ cū quereret dyabolus ab eo si vidisset sociū suū. ⁊ ille dicit q̄ erat ipse quē q̄rebat. dicebat dyabol⁹ q̄ mētiebat. ⁊ cū ipse diceret q̄ i vitate ipse eēt. s̄ p̄ dei grā ⁊ v̄tute cōfessiois fed⁹ ei⁹ abne gauerat. dyabol⁹ cōfessus fugit. **Itē** miles qdā suspectū habēs vnūz sociū suū de adulterio cū vxore sua ducebat eū ad dēmoniū q̄ ad tēnētib⁹ dabat rīsa. **Itē** vō peccati sui cōfessus ⁊ metuēs dēphēdi fecerit aliquātulū. ⁊ vocās cūfitebatur cōfessus est rei q̄ nō hēbat copā facerdot. **Luz** aut q̄reret miles de vxore sua a dēmo. dixit eā eē adulterā. s̄ nesciebat cū quo. q̄ pax an fuerat nomen ei⁹ de scri pto suo oclētū ⁊ cū oīdēt ei dictū sociū. dixit q̄ cū nō agnoscebat dēniq̄ cōfessus torquet ⁊ affligit dēmones. sic dicit **Aug.** Acrores dolores dēmoni⁹ nō iſerim⁹. q̄ cū pctā nra cōfiteō ⁊ penitēdo plā gim⁹. **Un** **Luz.** xliii. **Luz** deberet expelli legio clamabat. Quid mi bi ⁊ tibi o ihs. obsecro ne me torqueas. q̄ ei⁹ expulsio p̄ cōfessionē ē ei⁹ afflictio. **Itē** cōfessio liberat a pudore obprobriū. **Luz** scūs **Pe** trus taretasē. archiep̄s p̄dicaret p̄ burgudiā qdā mulier adultera viro suo suspecta cōfessa ē ei. p̄mittēs q̄ ad pcti suū ampli⁹ nō re dieret. cū aut vir su⁹ zelotipie spiritu agitat⁹ cōpellēt eā ferrū ignitūz apphēdēt nuda manu vt sic suā inocētiā demonstraret. illa cōfusa de v̄tute cōfessiois ⁊ meritis viri sancti. ferrū cādēs manib⁹ nudis acce pit ⁊ p̄ totā domū sine lesiōe portauit ⁊ i platea curie op̄posuit. Quo viso. vir ei⁹ oī spiritū deo depōsitā ab ea peccādū audacior. rediit ad peccatū **Luz** aut vir ei⁹ idigēs illo ferro dicit illi q̄ illō sibi deferret de loco vbi illō dimiserat ⁊ a dieb⁹ multis iacuerat frigidus q̄ cito illud manib⁹ apphēdēt tota obusta ē ⁊ cōfusa tātoq̄z uicta miraculo. ne cesse habuit palā recognoscere crimē suū. **Itē** cū qdā mulier mare trāfēs pulchritudine sua oēs q̄ erāt in nauī ita attraxisset. ⁊ oēs se re q̄ erāt ibi cū ea peccassēt vel p̄ actū vel p̄ cōfessionē ⁊ nō euitaret pa trē aut filiūz. s̄ iſdifferēt oib⁹ ⁊ occulte se exponeret. facta in mari tēpessate ⁊ nauī piclitate. cepit clamare corā oib⁹ oīa pctā sua. ⁊ ea publice cōfiteri. credēs q̄ alij pp̄ eā deberēt piclitari. **Tūc** ali⁹ cōfite b⁹ cessauit mare a feruore suo. **Facta** trāquillitate nullus potuit scire q̄ esset illa mulier aut eā cognoscere. **Itē** cōfessio liberat a dolo re supplicij. **Job.** xxxvj. liberabit te de ore āgusto latissime. p̄. **Ne** q̄ vageat sup me puteus os suū. **Job.** Nō vagebit sup te iserni pute us os suū. nisi tu claueris tuū. **Nota** sup̄ de paximatio. ⁊ dēmo effugato. **Itē** dēmoniū q̄ pcti erubuit cōfiteri dānata fuit. **Se** xto cōfessio portā vitē referat obseratā **Ro.** x. **Ore** cōfessio fit ad salu tē. p̄. **Introite** portas ei⁹ in cōfessioe. **Nota** q̄ p̄ iordanē qd̄ itēpta tur humile iudiciū intrauerūt filij israel in terrā p̄missionis. **Itē** la troni cōfiteb⁹ in cruce dictū ē. **Hodie** meā eris in paradiso. **Ambro.** **Cōfessio** paradisi apit. **Refert** **Petr⁹** cluniac⁹ q̄ qdā **Silbert⁹** no mine religionē ingressus a p̄ncipio cōfessus ē oīa pctā excepto vno crimine turpiori. **Luz** aut iſfirmitate grauissimā laboraret. vidit quē dā asserēt sibi aquā pulcherrimā in vase speciosissimo. ⁊ vicētē si bi si vis saluari. ⁊ aqua sapie salutari potari. oportet te oīa peccata tua cōfiteri illud precipue qd̄ semp bacterius occultasti. **Qui** postq̄ reuelauit quē viderat. ⁊ cōfessus ē oīa peccata sua. vic sequētū quie mit in pace. **Ad** hoc facit exemplū dē muliere deuota. b. **Grāfisco.** q̄ cū vno peccato graui qd̄ p̄ pudore taceret expirauit. **Multis** au tē vigilātib⁹ i nocte circa feretū illa surgēs reſedit i feretro. dixitq̄ corā oībus q̄ p̄pter vnū peccatū qd̄ cōfessa nō fuerat. iudiciūz mor tis acceptat. **Sed** intercedēte. b. **Grāfisco** cui deuota fuerat concessum erat ei spaciū vite donec illud peccatū in cōfessione detexisset.

Vocato igit quodam sacerdote primo suo: qui cum alijs vigilabat confessa est ei. Quo facto statim se reclinans in feretro migravit ad dominum armis penitentie premunita.

De confessione inutili.

DIS. XV.

Quoniam. s. de cōfessione inutili vel etiā dānabili q̄ poti⁹ sit ad dānationē q̄ ad salutē. **Nota** dū q̄ multa s̄ genera cōfessionū q̄ p̄ diuersos boies dictos iudas designant q̄ i scripturā inueniunt. **Iudas** n. itēpta tur cōfiteb⁹ quoz nulli regnū hierusalē p̄mittit nisi filio iacob vt iſir pi ei⁹. ⁊ quā salubrit cōfiteb⁹ designat. **Est** aut cōfessio negligēt ⁊ differētis nimis. s. illoz q̄ cōfiteb⁹ sine p̄uisione ⁊ studio. q̄ multa pctā p̄ negligētā p̄meditādi trāfret. ⁊ cōfessā pctā dimittunt. **Prouer.** xix. **Qui** negligit vias suas mortificabit. **Vel** illoz q̄ differunt vsq̄ ad finē q̄drageſime v̄ vite. q̄ ad h̄ solū cōfiteb⁹ ne bēfici videantur. **Vi** signant p̄ **Iudā** galileū. **Galile** itēptat trāsmigrās pctā sua p̄ negligētā: vel rotat⁹ vsq̄ ad finē vite: ⁊ de quo **Act.** v. **Post** extitit iudas galile⁹. ⁊ oēs q̄ cōfiterent ei diſſi sūt ⁊ ipse piit. **De** h̄ sup̄a q̄ cōfessio sit studiosa ⁊ veloc. **Scdā** inutilis cōfessio ē solo timore mortis aut piculi cōfiteb⁹ q̄ est extorta p̄ vim tormētū ⁊ latronum **Qui** sic cōfiteb⁹ sūt filies inde dicto quiriaco: q̄ timore mortis ⁊ cūz tormēto op̄pulsus ē redire crucē dñi: vt dicit i iſuetiōe sancte cru cis. **Tales** sūt filies vasi qd̄ gallice dicit tyrelire: qd̄ nō emittit qd̄ co tinet nisi p̄i frāgaf. **Itē** scdā frigido de quo nō pōt fieri op⁹ nisi p̄i i fornace ponat. **Itē** olerib⁹ rubris aut fructib⁹ duris aut silues trib⁹ q̄ nō p̄nt comedi nisi p̄i gelu aut igne coquant. **Talis** fuit cōfessio pharadōis. anthochi: ⁊ herodis qd̄ nō sūt mias cōsecuti. **Mac.** ix. **Act.** xij. **Tertia** ē cōfessio debitas circūstātiās omittētis. hoc si grāt p̄ iudā d̄ vico recto: q̄ pctā in genē dicit: s̄ ad circūstātiās nō diuertit vel pp̄ pudorē vel alias cās. **In** h̄mōi domo iacet saul⁹ ce cus. i. rō. **Saul** itēptat tētatio respiciēt: vt abutēs cōfiliō: qd̄ fit q̄ hō tētatiōe vicif vt celet p̄cti circūstātiās: respiciēs eap̄ enormitatē vel q̄ abutit cōfiliō angeli: dicitis. **Eri.** de sodomis: ⁊ de omni regi one circa generatiōē illi. **Beri.** xix. **De** h̄ iuda dicit **Ac.** ix. **Quar** ta cōfessio ē retrocedētis vel p̄nāz dimittētis. **Quidā** n. bñ cōfiteb⁹ s̄ cito relabunt. **Vi** signant p̄ iudā thadeū: q̄ h̄ multa nobilia scā fecit: set: mortu⁹ ē cū symōe fr̄e suo in pfide. **Ita** multi laudab⁹ cōfiteb⁹: multa opa p̄nie nobilia agūt appēdētis i patibulo p̄nie pcti: qd̄ i eis tāq̄ p̄ncipe regnabat ⁊ oñabaf. **In** tētatiōis tpe a deo receden tes in pcti iterū relabūt: ⁊ ita moriunt p̄ trāgressiōē: ⁊ obediētia mori i eis **Dec** signat i h̄ q̄ **Thade** itēptat appēdēs p̄ncipē phis i quo mori. **Vi** iudas itēptat tētatio. **Symō** itēptat obediēti q̄ p̄ tētatiōē dyaboli: mori i eis obediēti a p̄nia. **Siles** s̄ ribal do q̄ cōfiderās incōmōdū ludī ⁊ suū infortuniū adiurat ludū: ⁊ cito ad ludū taloz redit. **Quita** ē cōfessio fingētis ⁊ dissimulant: vt il li q̄ cōfiteb⁹ vt bon⁹ appeat: vt ne mal⁹ appeat: vt fac b̄pocrita: d̄ quo dicit q̄ nō ē filatio. s. bonū. dissimulatio quoz qd̄ ē. s. malū v̄llit: q̄ ob h̄ cōfessionē frequētat: vt aliq̄ cōmōdū tpale acquirat: q̄ silis est vulpi q̄ ob hoc fe mortuū fingit ⁊ coniculus capiat linguā ex trabēdo. **Silr** illius q̄ cōfessionē frequētat ⁊ peccatuz occultat: vel qui p̄ponit nō recedere a peccato hic similis est iude p̄dotoz q̄ oī culo tradidit filiū hominis. **De** his **Thimo.** p̄mo. **Con**ſistentur se nosse deum factis autem negant. **De** hoc **Eccl.** p̄io. **Acc**essisti mali gne ad deū: ⁊ cor tuū plerū est dolo ⁊ fallacia. eiusdē. ij. **Ne** duplici corde ⁊ labijs scelestis rē. **Sexta** ē desperātis: vt inde scariotib⁹ p̄dotoz: q̄ dixit. peccauit tradēs sanguinē iustuz: **Matth.** xxvij. **Et** statī laq̄ se suspēdit. **De** h̄ **Act.** j. hic possedit agrū de mercede iniq̄ tatis: ⁊ suspēsus crepuit medi⁹. ⁊ dissuſa sunt oīa viscera ei⁹. **Talis** fuit cōfessio chayn. **Beri.** iij. **Mator** ē iniquitas mea q̄ vt veniā mere ac. **Septia** ē cōfessio p̄sumētis: vt illoz q̄ abutunt mīa dei nimis eā extēdēdo: vt eoz qui cōfiteb⁹ pctā ⁊ p̄mittūt sibi eoz ipunitatē: bi signant p̄ iudā filiū ioba q̄ itēptat misericors dñs: de quo **Luce.** iij. **Octaua** ē cōfessio angētis pctā: vt mētētis in cōfessioe. **Vi** si gnat p̄ iudā filiū ioseph. **Luce.** iij. q̄ itēptat augmētū: q̄ mētēs auget pcti suū. **Talis** ē cōfessio eoz q̄ cā hūilitat dicit se fecisse qd̄ nō fecerūt: vel dyabolo suadēt dicit se nō fecisse qd̄ se fecisse reco lūt: vel si dicit a pctō nō posse abstinere vel p̄niam se nō posse facē. **Nonā** ē cōfessio excusant vel defendētis pcti suū. **Vi** signat p̄ iudā machabeū q̄ itēptat. p̄tegēs vel ingeniosus: q̄ pcti qd̄ dz accusare i cōfessioe excusat igeniose ⁊ defendit. **Vi** iudas cūviciſ dētz eoz: vincif a sinistro: q̄ mlti pctā notabilia: ⁊ in qd̄ nō eru beſcūt sed ex qd̄ apparēt aliq̄d fuisse ⁊ valuisse cōfiteb⁹ valde bñ de mudat: illa q̄ sūt turpia ⁊ enormia celāt. palliāt. defendūt ⁊ excusant de h̄. **Mac.** ix. **Decia** ē cōfessio piclētis in aliū: vt fecerūt p̄ni parentes. **Adā** peccatū reſozit in mulierem: mulier in serpētem.

Sic faciunt q̄i confessionib⁹ suis alios accusant et se excusant ut mulier viro suo et eodemo loco socius socii. Sic signant p iudā q̄ ascendit cum zorobabel de babilone: zorobabel interpretat aliena trāslatio: babilonia: q̄i de peccatis suis ea in alios trāsserūt accusant eos. Undecima est confessio dimidiatis: ut eoz q̄ pte retinent et partē pctōz cōfiteant: vel q̄ vna pte dicūt vni: et aliā pte dicunt alteri sacerdoti: ne nimis videant peccatores. Hi signant p iudā q̄ cōfitebatur sup portā sterquiliniū iter mosollā et beniamin q̄ erant duo sacerdotes. Nec. xij. Duodecima est confessio se iustificātis et gloriātis: hec signat p iudā filiū seuma: q̄ interpretat auditio fame: vel nos me audiat: ut est eoz confessio q̄ bona sua in confessione cōfiteant: ut nos me et famā eoz confessor audiat. Sic phariseus dicebat. Jeiuo bis in sabbato: do de o. q̄ pos. Luc. xviij. Tredecima est confessio salutis cōfiteant. Hec signat p iudā filiū q̄rui iacob et lye: christi et ecclesie. Post sui status visionē: q̄ Rubē signat q̄ interpretat visio. Post visionē et lacrymarū ei⁹ exauditionē a dño q̄ p symeon signat: q̄ interpretat audies merore. Post grē infusionē q̄ p leui signat q̄ additamentū interpretat: sequit vera et salutaris confessio q̄ p iudā signat q̄ cōfiteant interpretat: q̄ christus post h militatū ecclesie parit cōfiteat. Est. n. rex cōfiteat ut testat titulus triumphalis. Ihesus nazaren⁹ rex iudeoz. i. cōfiteat. Est. n. eoz lib. i. saluator: nazaren⁹. i. sanctificator. Nazareth. n. sanctitas interpretat. Rex. i. rector et gubernator. Et nota q̄ iudas ex multis vep signat cōfiteat. pmo q̄ phares et zará de thamar genuit: beniamin in sui custodia suscepit: pro eo corā iacob allegauit: hūc iacob et moyses in suis bñdictionibus mirabiliter cōmēdauit. Qui. n. trib⁹ et dñ Judic. i. ducatu belli et victoria acq̄siuit Chananeū. Hierlm vrbē cepit: gygates interfecit: regnū acq̄siuit: et de ei⁹ stirpe christus descendit. Sitr confessio de amantudine pñe generat phares. i. a malo diuisione q̄ phares interpretat: et zará q̄ dñ oziē. i. grē illuminationē: aiaz custodit: et corā christo in iudicio eā allegādo defendit: ipsi cōfiteat laus et bñdictio inde multiplex cōpetit: ipsa demones et pctā expugnat et supat et exterminat: et vrbē hierusalē et regnū ei⁹ celeste: et christi bñe eternū pñiū impetrat veraciter penitent et constanti.

De impediētib⁹ cōfessionem. DIS. XVI.

Circa decimū. f. de his q̄ verā cōfessionē impediūt vel retardāt sciēdū q̄ sunt. xij. Primū ē pctōz infidelitas: q̄ nō crēdūt dei vba eē vā pñ. nec fideles habiti sunt in testō ei⁹: vel vrbē clauū vel sacoz. Isai. rr. Qui incredulus est infideliter agit: hec infidelitas ē massa plumbea plecta in os iniquitatis: zach. v. Hoc opilar os ei⁹. Scd⁹ qd̄ impedit cōfessionē et retardat est mala societas pñ. Cū pueris peruerteris. Petr⁹ cū ministris passionis dei negauit: et in negādo p seuerauit: egressus ab eis fletit. Tertiu ē malus pudor quē dyabolus pñcit in os pctōz: ut fur mucū siue ramūculū in os carnis et obmutescat: supra de parimatio. Idē de Silbeto. Quartū ē longe vite cōfidentia: q̄ habet. s. de cōfessione festināda. De h ponit multa exēpla in tractatu de negligētia. Quintū est negligētia: puer. xix. Qui negligit vias suas mortificabit. Nota de hoc multa exēpla de vicio negligētie. Seneca. Nihil est vnicuiq̄ se vili⁹ q̄rū. f. plus negligit se q̄ aliqd suoz. Sextū est ignorantia: q̄ ignorat bō qd̄ cōmiserit: qd̄ omiserit: qd̄ offenderit: qd̄ amiserit: qd̄ pmeruit p peccatū suū: q̄ ignorat statū suū: cōfessionis effectū: iō tardat cōfiteri: puer. vij. Ignorat stultus q̄ ad vincula trabat donec trāssigat sagitta tecur ei⁹: velut si quis festinet ad laqueū: et nescit q̄ de periclo aie agat. i. Corin. xij. Si q̄ ignorat ignorabit. Septimū ē terrena occupatio. Sic sedechias fugere volēs exercitū regis babilonis reducit: est ad eū in reblata: q̄ interpretat multa h: et signat multitudinē curaz et occupationū terrenaz. Facit dyabol⁹ sic venator tygridi dū tygris vult cōsequi venatorē q̄ rapuit et desert secū fer⁹ suos velocissime currit post eū. Venator aut volēs eā retardare ponit i via speculā: vbi dū facie suā intuet: credit esse sub eis catulos suos: et moueri eos sub eis: et sic paulatim et successiue retardat quo usq̄ venator ad tutū locū veniat: et fetus ei⁹ auferat. Sic cū peccator videns se amiserit p pctū bona q̄ fecerat volēs ea recuperare p pñiaz currens ad cōfessionē retardat p diuersas occupatiōes et occasiones q̄s subministrat ei dyabolus donec bona q̄ pñ fecerat morte subita irruēte oīno amittat. Octauū est psumptio ut eoz q̄ dixerunt nō videbit dñs: nec intelligit de⁹ Jacob. rē. Eccl. xij. Omnis bō q̄ trāsgredit lectū suū cōtēnit animā suā dicēs: quis videt me. rē. Et post. Nemo circūspexit me quē verear: et delictoz meoz nō memorerabū altissim⁹. rē. hi debēt atēdē q̄ de iustus iudex vnicuiq̄ red dens iuxta opa sua. Aliē nō eēt de nifi esset iustissim⁹. Itē o cogitare quō puniuit cogitationē supbā i angelis: moxius pōm i pñis

parētib⁹ pctū luxurie i oiluio et sodomoz scēdio: violētie i pharaone exercitatiōis q̄i i thore. dathā et abyron in absorptiōe. Nos nūc est despatio. Cōtra quā ponunt multa exēpla. s. de duodecim officiis mie. et supra de cōfessionis effectu. Tercē. xxij. Si cōfitemini pctā vra fidel⁹ est de⁹ et remittat nobis: et emundet nos oī iniquitate vra. rē. Decimū est timor malus quo nimis horret aspiciat pñe vel ne possit a pctō afflicto abstinere. Job. vi. Qui timet pñiā irruet sup eū nix. De h habet supra de timore hūano. Undecimū ē pñsus amor quo nimis diligit pctū suū: morte suā: patibulū suū: volū suū incediū suū: hostē suū: vel aliqd aliud supra deū pñ. Ut qd̄ dñi. vari. et q̄r. mē. puer. i. Stulti ea q̄ sūt sibi notia cupiēt Eccl. iij. Qui amat piculū. pibit in illo. rē. Duodecimū ē infirmitas et mors subita et demonū violētia. Qd̄ p supra p multa exēpla de subita morte maloz. Itē supra de cōfessione cōfessionis q̄ os esse vna. Item supra de purgatorio de meretrice diabolo. obediēte. Itē de milite ferente doblarium:

De satisfatione:

DIS. XVII.

Postquā victū est de tristitōe et cōfessione: victū est de satisfactōe. Circa quā cōsiderāda sunt q̄ttuor. Prio de satisfactōe et pñb⁹ ei⁹ generali. Scdo de elemosyna. Tercio de ieiunio. Quarto de orōne. Circa pñm cōsiderāda sunt tria. Prio qd̄ sit satisfactio Scdo vtrū possit bō deo satisfacc de pctis. Tercio q̄r. De pmo vidēdū ē. Prio vtrū satisfactio sit act⁹ vrbis et cū vrbis. Scdo de diffinitōe quā assignat Aug. dicens. Satisfactio est pctōz cās excidere: et eoz suggestiōib⁹ adiūt nō indulgere. Tercio de diffinitione ansel. dicens. Satisfacc est deo honorē debitū reddere. Ad pñm. f. vtrū satisfactio sit act⁹ vrbis. Dicēdū q̄ aliqd act⁹ pñt itelligi act⁹ vrbis dupl. Uno mō māl: et sic oīs act⁹ qui mālitiā nō hz implicitā vel defectū debite circūstātie act⁹ vrbis dici pōt: q̄ quo liber tali actu pōt vti vtrū in finē suū: ut loq̄ ambulare. Alio mō for māl: et sic ille dñ esse vrbis act⁹ qui rōnē mediū hz implicitā: sic fortiter sustinere aduersa. formale aut cū iustitiae vrbis moralis ē rō mediū. Un oīs act⁹ qui suo noīe rōnē mediū importat. formale ē alius vrbis: et q̄ eglitas rōnē mediū hz. et satisfactio eglitūe quamdam iporat: vel eq̄pantie vel pportōis. Itō satisfactio formale act⁹ vrbis est. Et h pñ cū vrbis act⁹ sit satisfactio. videl⁹ iusticie. Medius aut iusticie vtrū aut pñb⁹. Et h. accipit fm adēquatiōē. Un cū satisfactio in adēquatiōē qd̄ cōfistat: formale est act⁹ iusticie. S3 actus iusticie fm pñm duplex est. vel sui ad altez: vtrū aliqd reddit ali qd̄ ei⁹: vel alteri ad altez: sicut q̄r iudex facit iusticiā inter duos. In actu pmo iusticie eglitas cōfistat in ipso faciente iusticiā. In actu vō scdo ip̄i iusticie eglitas cōfistat i passo iusticiā. satisfactio vō exprimit eglitātē in faciente. vñ pñet ad actū iusticie qui est sui ad altez. Sui vō ad altez pōt homo facere iusticiā dupl: vñ i actio nibus et passiōib⁹ vel in reb⁹ exteriorib⁹. Sicut fit iniuria alteri dupl: vñ pñ per aliquā actionē vel passiōē ledēdo: vel res eius subrahēdo. Actus adēquatiōis in reb⁹ exteriorib⁹ est reddere p pñe. Sed act⁹ adēquatiōis in actōib⁹ passiōib⁹ est satisfaccere. Itē aut adēquatiōē facit pars iusticie vrbis: quia ponit eglitātē in passo: siue sit idē agēs et patiens iusticiā siue alius. vñ satisfactio ad pte vrbis pñet. Ad scd⁹. f. de diffinitōe. Aug. Dicēdū q̄ iusticia nō solū dedit ad h vtrū pcedētē inēquitatē auferat pñiēdo culpā pñeritā: s3 etiā vtrū in futurū inēquitatē custodiat cauēdo culpā futurā. vñ fm pñm. ij. Et h. Pene medicine sunt. Un satisfactio que est op⁹ iusticie penā inferētis: est medicina curās pctā pñeritā recōpēfando: et pñuādo a futuris et cauēdo. Et iō p actum pñm. diffinit ab ansel. f. honorē debitū deo reddere. Debitū in quā nō rōnē bñficii accepti. s3 peccati cōmissi. Per actū scdm diffinit ab Aug. q̄ p causaz morbi abscessiōē fit pñuatiua a futura ifirmitate. Dicēdū ergo q̄ q̄ libez arbitriū est subiectū volūtariū post abscessiōē causaz pcti. nihilomin⁹ pōt ifirmitatē spūales si velit icur rere. Et ideo Aug. duplice actū in diffinitōe ponit. f. cās abscedere et suggestiōes repellere. Cās vō vocat itrinsecas pctōz radices pñmas. f. libidinē ex actu malo vel cōsuetudine relicta. et peccati reliquias. f. difficultatē ad bonū et bñdī. Occasiōes vō vocat opportunitates extrinsecas. f. tps et locū et bñdī. Ad tertiu. f. de diffinitione ansel. dicēdū q̄ duplex est debitū qd̄ debet deo. Unū rōnē beneficii ab eo accepti. Altez rōnē pcti in eum cōmissi. Satisfactio intendit reddere honorē debitū rōnē peccati cōmissi. sed latia ratiōe beneficii accepti. Ideo diffinitio ansel. intelligit de honore debito pñmo modo non scdo. et reddere accipit non pro solutere solum: sed pro restituere. Circa scdm. f. vtrum possit homo deo satisfaccere pro peccatis: cōsideranda sunt duo. Pmo vtrū possit satisfaccere

cere. Scđo vtrum de vno pctō mortali possit satisfaccere sine alio.

Ad pñm dicēdū q̄ sicut hō pōt intelligi aliqd̄ facere duplicif. s. aut p se aut cū adiutorio alteri. ita t satisfacc. Dicēdū ergo q̄ hō cū adiutorio alteri. i. christi cui⁹ meritū iustitū penitētib⁹ cōcūat satisfaccere pōt: sed p se nō pōt: nec exigit hoc ab ipso. Cū enim duplīciter fiat hō deo debitor. s. rōne bñficii accepti: ex quo tenet ad gratiarū actionē: t rōne peccati cōmissi ex quo tenet ad satisfaccionē sū nullū horū debitor exigit ab eo reddere equale equalitate equialētie: q̄ hoc est impossibile: sed equalitate pportionis p cōparationē ad possibilitatē suā. Nā sū pñm in libris Etb. i. bis hō nozib⁹ q̄ sunt ad deos: t ad parētes nō tenet hō ad equalitē: sed ad possibile. **A**d scđm dicēdū q̄ de vno pctō mortali nō pōt hō satisfaccere sine alio: sicut expresse dicit de pe. oi. iij. **C**. de bis aucto ritib⁹. **M**orē sūa destruit q̄ cū q̄ pluribus fuerit irretitus asserit vñus delicti pñia eiusdē vñā cōseq̄ a dño sine alteri⁹ criminis pe nitētia. Itē de peni. dist. v. c. vlti. **S**atisfacc pñiam cōstat: cū spretis plurib⁹ de vno solo pñia agit: aut cū sic agit de vno: vt nō discedat ab alio: ratio aut̄ hui⁹ est: q̄ pñia est iniuria d̄ deū q̄ inquantū est d̄ equalitē amicitie inter hoīem t deū: est dei offensiva: t inquantū est d̄ equalitē iusticie q̄ respicit debiti necessitatē: est punitionē digna. Et loquor hic nō de equalitate q̄ sit equalitas simpliciter: q̄ talis nō pōt esse inter hoīem t deū sed de equalitate p cōparatiō nē ad hominis facultatē. Quia aut̄ lex diuina p̄cipit amicitia hoīs ad deū: ideo nō pōt esse equalitas iusticie hoīs ad deū sine equalitate amicitie: t q̄ equalitas amicitie hominis ad deū est p charitatē q̄ sine aliq̄ vñute necessaria ad salutē esse nō pōt: ideo equalitas amicitie nō pōt esse sine equalitate iusticie. Nō est ergo dicēdū vt dicit qdā q̄ hō satisfaccere possit pro culpa inquantū est d̄ equalitas amicitie hoīs ad deū sine satisfaccione pro ea inquantū est d̄ equalitas iusticie hoīs ad deū. Dico ergo q̄ satisfaccere pro culpa inquantū est d̄ vñūq̄ equalitē dupliciter pōt intelligi: aut. s. de illa parte satisfaccionis q̄ cōstitit in actu aīe interiori: aut de illa q̄ cōstitit in actu exteriori. **P**rimo mō nō pōt hō satisfaccere de vñā culpa mortali sine alia: q̄ q̄uis culpe nō sūt cōnere: tñ radix satisfaccionis ē vñā. s. charitas: q̄ cū nullo pctō mortali stare pōt. Et q̄ obligatō ad penā eternā nō cōpatit̄ se in hoīe cū diuina amicitia: ideo p charitatē illa obligatiō cōmutat̄ in obligatiōē ad t̄palem penā: p actus ergo penitēdi interiorē p quē culpa t obligatiō ad penā eternā remittunt̄ dispositiue: t p charitatē p quā remittunt̄ formaliter t cōpletiue: nō pōt satisfaccere de vno pctō mortali sine alio: nec q̄tūz ad offensam: nec q̄tūz ad obligatiōē ad penā eternā. Loquēdo autēz de alia pte satisfaccionis q̄ directe respicit solutiōē t̄palem pene in quantū p actū penitēdi interiorē t charitatē cōmutata ē obligatiō ad penā eternā: pōt satisfaccere de pena debita vñi pctō sine alia: sicut satisfaccere pōt de vñā pte pene sine alia. Cui⁹ rō est q̄ obligatiō ad tale penā simul stat cū charitatē t iō manēte debito pene pro vno pctō: acceptari pōt solutio pene pro alio: si tñ asist. ppositus satisfaccendi postea de alio. **Q**uō ppositū si mutet̄ ita vt pro alio non velit postea satisfaccere: remanet tñ pcedēs solutio acceptata. **C**irca tertiū. q̄ q̄liter debeat hō satisfaccere deo cōsideranda sunt quinq̄. **P**rimo vtrū satisfactio debeat fieri p opa penalia. Scđo vtrū flagella q̄ deus immittit vel euenire pmittit sup penitētes sint satisfactio. **T**ertio vtrū possit hō satisfaccere p opa extra charitatē facta. **Q**uarto vtrū opa i pctō mortali facta p sequētē pñiam sint satisfactio. **Q**uinto de pñib⁹ satisfaccionis vtrū sufficiēt̄ enumerent̄. s. elemosyna: ieiunium: t oratio. **A**d pñm. s. vtrum p opa penalia debeat fieri satisfactio. Dicēdū q̄ satisfactio respicit curationē culpe pterite: t p̄seruationē a futura: t quo ad vtrūq̄ cōueniēs est q̄ fiat p opa penalia. **C**irca ad pñm qdē: q̄ culpe debeat̄ pena: satisfactio vō est solutio debite emēde pro offensa. Sit ergo deo recōpen satio pro culpa per opa nra penalia: q̄ l̄ deo nihil possit auferr̄: tñ peccator quātū in se est aufert deo honorē debitū: t iō oīz q̄ soluat ei aliqd̄ alias nō debuit. s. penā. **Q**uis autē de nō delectet̄ i penis nostris inquantū penales sunt: delectat̄ tñ in eis inquantū volūtatis sunt assumpte: t inquantū medicinales t iuste. Quo ad scđm supra positū. s. q̄ satisfactio respicit p̄seruationē a culpa futura: oīz fieri satisfactio p opa penalia: q̄ sū pñm. ij. Etb. **P**ene sunt qdā medicinales nō tñ curatione culpe pterite: verū etiā p̄seruatiue p̄seruātes t re trabentes a culpa futura. **D**istingue tñ de ope penali: q̄ opus pōt eē penale vñ ex pte generis opis vñ ex pte opātis. Ex pte ip̄i⁹ opis: sic penali⁹ ē ieiunare q̄ elemosynā dare. ex pte oīz opātis sic difficili⁹ ē hōi avaro dare penā elemosynā: q̄ hōi liberali dare magnā t hōi ex minor charitate faciēti aliqd̄ op⁹ difficulti⁹ ē q̄ maiorē charitatē habēt. **S**ic autē difficultas q̄ ē ex pte opis nō ex pte volūtatis ip̄i⁹

opantis auget meritū. ita penalitas illa q̄ ex genere opis est non ex volūtate opantis auget satisfaccionē. l̄ sit minus penalis ip̄i⁹ faciē ri: q̄ quāto ex maiori charitate sit aliqd̄ op⁹. tāto min⁹ est penale t tñ magis est satisfactio: t magis meritorium. Item l̄ aliqd̄ pctis sint amere pene sicut est iniuria ira: tristitia. t hōi: tñ inquantū sūt act⁹ volūtarij aliq̄ delectationē hñt: q̄ puer. xij. of. **D**esideriū si cōpleat̄ delectat aīam: hōi enim pctā p̄stīt in actu volūtario: t in amore iordinato p̄uati boni radicant̄. t iō de talib⁹ oīz fieri satisfactio p opa penalia. **A**d scđz. s. vtrū flagella que de⁹ immittit vñ eue nire pmittit sint satisfactio. Dicēdū q̄ sustinēdo sub rōne qua patiens tñ: q̄ sic voluntas sustinētis nullo mō compas̄ ad ea vt acti uū p̄cipiū volūtatis illi⁹ q̄ meret̄ i q̄tū tñ volūtatis sustinētis ea pa tiēt̄ sustinet̄ intētiōne remissiōis pene sibi debite pro suis peccat⁹ sunt sustinētis satisfactiois mā. **S**ed formalit̄ ipsa satisfactio i actu volūtatis cōstitit. Flagella tñ que ip̄emet de⁹ immittit maiorē effi caciā hñt inclinādū voluntatē ad bonū: q̄ illa que non immittit. sed imittit pmittit. **U**nde Aug. i. de ci. dei cap. xx. **C**ū de reb⁹ aduersis me exagitat: aut merita examinat aut pctā castigat tē. **A**d tertiū. s. vtrū possit homo satisfaccere p opa extra charitatē facta. Dicēdū q̄ non. q̄ cum de bonoz nostrorū non egeat: opa hoīs nō acceptat tanq̄ remuneratōe digna nec tanq̄ satisfactio: nisi acceptet opā tem. **U**nde Gen. iij. prius of respectu dñs ad Abel t post subiūm gitur: t ad munera eius: sed de⁹ non acceptat hominē existētē in pctō mortali q̄ in illo statu est inimicus dei: ergo opa existētis in pctō mortali non sunt deo accepta tanq̄ satisfactio. sed sine illa acceptatione satisfactio esse non pōt. **A**d q̄rtū. s. vtrū opera in pctō mortali facta per frequentē pñiam sint satisfactio. Dicēdū q̄ non: q̄ charitas non pōt viuificare nisi actum a se elicitū vñ im peratū: opa aut̄ in mortali pctō facta non sūt elicta a charitate: nec etiā impata: imo totalit̄ extra charitatē sunt facta. **I**deo nō possit viuificari ab ea. t ideo non possunt esse satisfactio pro culpa p̄terita: nec etiā vite meritoria. **T**ñ q̄ deus nec malū aliqd̄ reliquit impunitū: nec bonū irremuneratū: ideo q̄uis opa extra charitates facta non remuneret: nec quātū ad meritū eterne vite: nec q̄tūm ad remissionē seu diminutionē pene debite pro pctō sū iusticiam legis diuine: tñ remunerant̄ vel ad temporalia bona: vel inquantū disponunt hoīem ad facilius recipiendū grām dei t resurgēdū a peccato: vel ad inclinādū aures diuine misericordie ad ip̄sum ope rantē vt ei grām suā infundat. **D**ec tñ remuneratio nō est ex debi to: s. solum ex liberalitate diuine misericordie. **A**d q̄ntū. s. de nu mero t distinctiōe partiū satisfactionis. Dicēdū q̄ sicut edificij ma terialis qdā sunt ptes integrales pñe t pñcipales vt ptes domus sunt: sicut fundamētū parietes t tectū: qdā vō remote t minus pñi cipales: vt ligna t lapides: sic satisfactionis tres sunt ptes pñcipa les. s. elemosyna ieiunium t oratio: quedā sunt secundarie que ad has reducunt̄: vt vigilie: pegrinationes discipline: t oīa opera carnem affligentia reducunt̄ ad ieiunium: oīa vō opa mīe ad elemosynā: oīa vō opa spūalia ad orationē. **D**ix vō partiū pñaz sufficiētia multi pliciter pōt hñi. **U**no mō respectu termini a quo est mot⁹ satisfac tiōis: q̄ p ieiunium reuocatur a occupia carnis: p elemosynā a occu pīetia oculorū: p orationē a supbia vite. **S**cđo mō ex pte termini ad quē: q̄ p ieiunium bñ ordinat̄ homo in seip̄o: p elemosynā ad p̄ ximum p orationē ad deū. **T**ertio mō ex pte materie de q̄ sit satis factio: q̄ p elemosynā fit satisfactio de bonis exterioris substantie. p ieiunium de bonis corporis: p orationē de bonis aīe. **Q**uarto mō ex pte modorū satisfaciēdi. sit enim imperatio relaxatiōis offense. aut per punitionē ieiunādō: aut per redemptionē elemosynas dan do aut per supplicationem orando.

C De elemosyna.

DIS. XVIII.

Dico de satisfactiōe t pñib⁹ ei⁹ in generali. oīem dū est de pñib⁹ ei⁹ in spālī. **P**rimo vtrū elemosyna. **C**irca quā cōsideranda sunt. xviii. **P**rimo vtrū elemosyna dare sit act⁹ vñutis. Scđo de distinctiōe elemosynarū q̄ est. q̄ qdā sunt corporales: qdā spūales. **T**ertio que sint potio res. vtrū. s. corporales sint spūales p̄ferēde. **Q**uarto vtrū elemosyne cor porales habeāt aliqñ spūalē effectū. **Q**uinto vtrū dare elemosynam cadat sub p̄cepto. **S**exto de quo oīz dari elemosyna. **S**eptimo vtrū quibet possit dare elemosynā. **O**ctauo qd⁹ dantur elemosyne. **N**ono vtrū abundat̄. **D**ecimo vtrū possit hō dare elemosynā sibi ipsi. **U**ndecimo de his que mouere debēt ad elemosynas faciēdas. **D**uodecimo de multiplici effectu elemosyne. **D**ecimotertio. q̄lis d

bet effect deo grata sit & salutifera faciet. Decimoquarto de hospitalitate spālter. Decimoquinto de visitatione isfirmoz. Decimosexto de visitatione icarceratoz. Decimosexto de sepultura mortuoz. Decimooctauo de pietate parētū. Ad p̄mūz. s. vtrū dare elemosynā sit act⁹ v̄tutis. Dicēdū q̄ extērioris act⁹ ad illā v̄tutē referunt ad quā p̄tinet id qd̄ motiū ē ad agēdū h̄mōi act⁹: motiū aut̄ ad oā dū elemosynas ē vt subueniat patiētī necessitatē. Un̄ qdā diffiniēt elemosynā dicit q̄ elemosyna ē op⁹ quo dā aliqd̄ indigentī ex op̄assioē pp̄ deū. Qd̄ qdē motiū p̄tinet ad mīaz. Un̄ manifestū ē q̄ dare elemosynā pp̄rie ē act⁹ mīe: & h̄ app̄et ex ipso noīe: nā i greco a mīa deriuat sic i latino misatio: & q̄ mīa ē effect⁹ charitat⁹: ex osequētī dare elemosynā ē act⁹ charitat⁹ mīa mediante: q̄ tñ act⁹ q̄ pp̄rie alicui⁹ v̄tutē ē sic eliciētis: p̄t̄ attribui alij v̄tuti sic ip̄ari vt ordinātī ad finē suū: iō dare elemosynā q̄ ē pp̄rie act⁹ mīe vt eliciētis p̄t̄ eē & act⁹ iusticie: ignātū misatio i defectū patiētī ordinat ad satisfaciēdū pro culpa. Et sic elemosyna iter opa satisfactoria op̄tat fm̄ illud Dan. iij. P̄ctā tua elemosynis redime. Scdm̄ aut̄ q̄ ordinat ad placādū deū: sic h̄z rōnē sacrificij: fm̄ illud Heb. xij. V̄sificiēte i cōmōis nolite obliuisci: talib⁹. n. hostijs. p̄meret de⁹: & sic ip̄at a lagria. Itē dare elemosynā ad liberalitatē p̄tinet ignātū aut fert h̄mōi act⁹ ipe dicitur: qd̄ esse posset sup̄fluo amore diuini pp̄ quē fit h̄o nimis retētiū cap. Ad scdm̄. s. de distinctiōe elemosynarū sciēdū q̄ septē ponunt elemosyne corpales. s. pascē esuriētē: potare sitietē: vestire nudū: recolligē hospitiē isfirmū: redimē captiuū & sepelire mortuū. Que i h̄ v̄su cōtinent. Visito: potare: cibō: redimō: tegō: colligō: cōdō. Ponunt et̄ septē elemosyne spūales. s. docē ignorātē: cōsūlē dubitātē: cōsolari tristē: corrigē peccatē: remittere offēdētē: potare onerosos & graues: & p̄o oībz⁹ ozare: q̄ i h̄ v̄su cōtinent. Cōsule: castiga: solare: remitte. fer. oza. Itā tñ q̄ sub eodē itelligat cōsiliū & doctrina. Nec aut̄ elemosynarū distinctiō cōueniēt sumit s̄z diuersos p̄ioz defect⁹. Quoz qdā sūt ex pte aie ad quos ordinat spūales elemosyne: qdā vō ex pte corpis ad quos ordinat elemosyne corpales. Defect⁹ aut̄ corpales aut̄ ē i vita aut̄ post vitā. Si qdē ē i vita aut̄ ē cōis defect⁹ respectu eoz qd̄ oēs idigēt: aut̄ ē spālīs pp̄ aliqd̄ accidēs sup̄ueniēs. Si p̄mo mō aut̄ ē defect⁹ interior aut̄ exterior. Interior qdē ē duplex. Un⁹ qdē cui subueniē p̄ alimētū siccū. s. famēs: & s̄z h̄ ponit pascē esuriētē. Ali⁹ aut̄ ē cui subueniē p̄ alimētū humidū. s. sitis: & fm̄ h̄z potare sitietē. Defect⁹ aut̄ cōis respectu exterioris auxiliij ē duplex. Un⁹ respectu tegumētī: & q̄stū ad h̄ ponit vestire nudū. Ali⁹ ē respectu habitaculī & q̄stū ad h̄ ē suscipe hospitē. Si aut̄ sit defect⁹ aliqd̄ spālīs: aut̄ ē ex cā intrinseca sic isfirmitas: & q̄stū ad h̄ ponit visitare isfirmū: aut̄ ex cā extrinseca: & q̄stū ad h̄ ponit captiuoz redēptiō. Post vitā aut̄ exhibet mortuū sepultura. Si aut̄ spūalib⁹ defectib⁹ spūalib⁹ actib⁹ subueniē duplicat. Uno mō poscēdo auxiliū a deo: & q̄stū ad h̄ ponit oīz q̄s p̄ alijs ozat. Alio mō ipetrādo auxiliū būanū: & h̄ triplicat. Uno mō defectū intellectus: i si qdē sit defect⁹ speculatiui intellect⁹ adhibet ei remediū p̄ doctrinā: si aut̄ p̄ticipat intellect⁹: ex passione appetitiue v̄tutis: iter q̄s maria ē tristitia: cui subueniē p̄ cōsolationē. Scdm̄ mō ex pte inordinati act⁹: q̄ qdē triplicat cōsiderari p̄t. Uno mō ex pte peccātis iniquitū. p̄cedit ab ei⁹ inordinata voluntas: sic adhibet remediū p̄ correctionē. Alio mō ex pte ei⁹ i quē peccat⁹: & si qdē sit p̄ctm̄ in nos: remediū adhibem⁹ remittēdo offensas. Si aut̄ sit in deū vel in primū: nō ē nostri arbitrij remittere: vt oīc Hiero. sup̄ Mat̄h. Tertiū mō ex pte sequele ip̄i act⁹ inordinati ex q̄ grauant ei cōiūantes p̄t̄ peccātis intētiōē: & sic remediū adhibetur supportādō maxime i bis q̄ ex isfirmitate peccant fm̄ illud Ro. xv. Debem⁹ nos firmiores isfirmis alioz portare: & nō solū fm̄ q̄ i firmi sunt graues ex inordinatis actib⁹: s̄z etiā q̄cūq̄ eoz onera sūt supportāda: fm̄ illud Gal. vi. Alter alteri onera portate: & sic adim plebitis legē christi. Licet aut̄ multe p̄t̄ alie necessitates humane vite: tñ oēs reducunt ad istas. Lectitas. n. claudicatio sunt isfirmitates qdā. Un̄ dirigere cecū & sustentare claudū reduciēt ad visitatiōē isfirmoz. Similiter etiā subuenire hominī circa quācūq̄ passionē illatā extrinsec⁹ reduciēt ad redēptiōē captiuoz. Diuitie aut̄ qd̄ paup̄tati subueniē nō grūnt ad subueniēdū p̄dictis defectib⁹: & iō nō sūt spālīs mēto de h̄ faciēda. Itē nota q̄ sepultura mortuū nō offert ei q̄stū ad sensum quē corp⁹ post mortē habeat: & s̄z h̄ oīs dicit q̄ iterficiētēs corp⁹ nō habēt ampli⁹ qd̄ faciāt & pp̄ h̄ etiā oīs nō cōmemorat sepulturā inter alia misericordie opa: s̄z numerat tñ illa q̄ sunt euidentioris necessitatis: p̄tinet tñ ad defectū qd̄ de ei⁹ corp⁹ agat: tñ q̄stū ad h̄ viuūt in memorijs hominū: cuius bonoz debonefat si insepultus remaneat: tñ etiā q̄stū ad effectū quē adhuc viuens habebat: de suo corp⁹: cui p̄ioz affect⁹ osomari de

bet post mortē ip̄i: & fm̄ hoc aliqd̄ cōmēdant de mortuoz: sepulcra. vt Thobias: & illi qui oīm sepelirūt: vt p̄ Aug. in li. de cura p̄ mortuis agēda. Ad tertiū. s. que elemosyne sūt potiores. Dicēdū q̄ cōp̄atio elemosynarū p̄t̄ dupl̄ attendi. vno mō simpl̄ loquēdo. & fm̄ h̄ elemosyne spūales p̄minēt triplici rōne. P̄io qdē q̄ id qd̄ exhibet nobili⁹ ē. s. donū spūale qd̄ p̄minēt corpali s̄z iūdo puer. iij. Bonū donū tribuā vobis. legē meā nō derelinquetis. Secūdo rōne ei⁹ cui subueniē q̄ spūs nobilior est corp⁹. Un̄ sic h̄o s̄z biipsi magis v̄: puidē q̄stū ad sp̄m̄ q̄ q̄stū ad corp⁹: ita & p̄io quē v̄z tanq̄ seipm̄ diligē. Tertiū q̄stū ad ipsos act⁹ qd̄ subueniē p̄io q̄ spūales act⁹ sūt nobiliores corpālib⁹: q̄ sūt quodāmodō viles. Alio mō p̄t̄ cōpari fm̄ aliqd̄ p̄ticularē casū: in quo corpales elemosynas alicui spūali p̄ferat: puta magis esset pascēdū fame morientē q̄ docēdū. sic indigētī fm̄ p̄bz meli⁹ ē vitari q̄ p̄bari: q̄uis h̄ sit simpl̄ meli⁹. Ad q̄stū. s. vtrū elemosyne corpales habeant aliquid spūale effectū. Dicēdū q̄ elemosyne corpales tripl̄ p̄t̄ cōsiderari. Uno mō fm̄ suā substantiā: & fm̄ h̄ elemosyna nō h̄z nisi corpale effectū: inquantū. s. supplet corpales defect⁹ p̄ioz. Alio mō p̄t̄ cōsiderari ex pte cause ei⁹ inquantū. s. aliqd̄ elemosynā corpalem dat p̄pter dilectionē dei & p̄mi: & q̄stū ad h̄ assert fructū spūritualē: fm̄ illud Eccl. xix. Perde pecuniā pp̄ frēm. pone thesaurū in p̄ceptis altissimi & p̄derit tibi magis q̄ aur⁹. Tertiū mō ex pte effect⁹. & sic ē h̄z spūale fructū inquantū. s. p̄m̄ cui p̄ corpale elemosynā subueniē: mouet ad ozādū p̄ b̄nificiōe. Un̄ i ibidē subditur cōcludē elemosynā in sinu paup̄is: & hec p̄ te exorabat ab oī malo.

De elemosyna.

DIX.

Ad quintū. s. vtrū dare elemosynā sit in p̄cepto legis nāe & legis diuine: & t̄ legis positue. Lex cū nālis p̄cipit primū vt diligē: nō tñmō affectu: sed ē effectū. q̄ nō est ver⁹ affect⁹ nisi seq̄ effect⁹. si possibile ē. Qui ḡ indigētē fr̄is nō subuenit: nō facit ipm̄ diligē. Qd̄ volēs inuere. b. Joh. oīc in p̄ma. ca. sua. c. iij. Filioli nō diligam⁹ v̄bo nec ligua tñ s̄z ope & v̄tute. Lex etiā diuina h̄ p̄cipit. q̄ vt h̄r Mat̄h. xxv. Christ⁹ ip̄o perabit reprobis marie defect⁹ ope: mīe. In iure etiā canonico p̄cipit. vñ decretorū oīs. lxxvi. fratre nost̄z oī de ep̄o. Largā manū beat̄ necessitatē patiētib⁹ occurrat alienā inopiā suā credat. q̄ si h̄o h̄z ep̄i vacnū nomē t̄z. Et ista eadē dicit: Non satis pascē: sic oī. Oīs in pascēdo hoīes seruare poteris. si nō paueris occidisti. Et vij. q̄. Omnis dicit q̄ qui negat misericordiā faciēdū necessitatē patiētibus ipm̄ ch̄stū negat qui est misericordia: sed cū sit p̄ceptū affir matiuū q̄uis obliget semp. nō tamē pro semp. sed pro loco & tempore. Considerāda est enim facultas habētis & miseria indigētis. Si enim homo habeat aliquid quod non sit necessariū sustentatiōi sue nature: nec illoz qd̄ tenet. puidē: sic sūt vroz: filij serui & ancille: & sit tā notabilis necessitas seu indigētia ex pte illi⁹ cui vādū est q̄ imineat. p̄babilia signa extreme necessitatis: tūc h̄is tenet ex p̄cepto subuenire indigētī. Si etiā nō h̄at aliqd̄ sup̄flūū nō sūt sustentatiōi nature: sed etiā decētie sui stat⁹ tenet de illo elemosynā facere indigētib⁹. etiā si nō inuenirent tales q̄ eēt cōstituti in necessitate p̄dicta. Et si plures occurrāt indigētēs qd̄ omnib⁹ subuenire nō pos sit: tenet ceteris parib⁹ magis indigētī subuenire. Reducit aut̄ p̄ceptū de dandis elemosynis & de oī subuētiōe primo faciēda ad p̄ceptum de honoratiōe parētū. Sic enim & ap̄ls iterptat. i. Ibi. iij. oīcēs. Pietas ad oīa vtilis est: p̄missionē h̄is vite que nūc est & future. Qd̄ dicit: q̄ in p̄cepto de honoratiōe parētū addit p̄missio vt sit longeu⁹ sup̄ terrā. Sub pietate aut̄ cōprehendit oīs elemosynarū largitiō. Itē nota q̄ licet sup̄flūū substantiā nature tūc sit tuū pp̄riū q̄stū ad disp̄sationē seu auctoritatē adm̄strādī q̄stū ad v̄sum illoz est in q̄bus signa p̄babilia iminēt necessitatis extreme nisi subueniat eis dē. A simili aliquo mō dico de sup̄fluo decētie tui stat⁹ respectu indigentū circa p̄dictā necessitatē. Undē cōtra illos qui de sup̄fluo modis p̄dictis indigētib⁹ subuenire nolūt dicit. dist. xlvij. Sicut. Esuriētū panis est quē tu detines. nudoz vestimētum est quē tu recludis: miserorū redēptio & absolutio ē pecunia quā tu in terra defodis. Et in hoc apparet q̄ elemosynā dare eo modo quo cadit sub p̄cepto: multum participat de rōne act⁹ iusticie. Undē & glo. sup̄ illud Mat̄h. v. Qū facis elemosynā dicit q̄ elemosyna est pars iusticie: & q̄uis hui⁹ p̄cepti trasgrefsores nō semp puniantur lege humana puniunt tñ lege diuina. Scdm̄ enim finim Aug. i. li. de libe. arbitrio longe ante mediū. Multa impunita iuste relinquūt a lege humana que tñ iuste vindicantur lege diuina. Ad tertiū. s. de quib⁹ debet elemosyna dari. vtrū de quolibet bono. Dicēdū q̄ bonoz tria sūt genera. s. anime corporis: & bōa

Q De mortuis ad elemosynam faciendam. **Dis. XX.**
In vnde cini. f. que nos mouē debeat ad ele-
mosynas faciēdas ⁊ opera pietatis sciēti-
dum qd ad hoc naturaliter inclinamur: curialiter inuita-
mur: irrefragabiliter obligamur: ⁊ multiformiter exci-
mur. Debemus inq̃ elemosynas facere. **Primo** ad h̃ nos inclināt
nature conformitas. **Sc̃do** qz nos inuitat diuina benignitas. **Ter-**
tio qz nos obligat p̃cepti necessitas. **Quarto** qz nos excitat multis
plex vilitas. **Primo** inquit nos inclināt ad elemosynas faciē-
das nature cōformitas. qz sicut dicit **Eccl̃i. xij.** Omne alia diligit
sibi simile. **Et** in lib. de natura aialū dicit qz vna aius aīa eiūsdē
speciei non comedit. **Item** dicit ibi qz mortua equa: alia pullus re-
lictū suscipit nutritū. **Itē** leo ipse (vt ibidē dicit) miseris ⁊ afflic-
tū cōpatit. **Ult** dicit yf. leones peregrinos ⁊ desertā errātes ad viam
reducūt aīalib⁹ infirmiorib⁹ parcūt. **Uñ** dicit. **Gaudēt** ifigere ibatū
ros. p̃edas ⁊ tennūt humiles. **Itē** multis exp̃metis pbatū est qz
lupe pueros deictos a matrib⁹ inuētos nutrit. ⁊ ab alijs bestijs
defendūt. **Sc̃do** ad opa pietatis nos inuitat diuina benignitas

deus eni in scriptura sacra curialiter nos inuitat exhortado: et mo-
nendo: et se misericordia diligere prestado: et nos si misericordes fue-
rimus suos et filios asserendo. ps. Misericordia et veritate diligit dñs.
Prover. xxi. Facere miam magis placet deo q̃ victime. Osee. vi.
miam volo. Iud. vi. Et faciet miam diligit taq̃ p̃ filius
sibi simile. Luc. vi. Et note misericordes sicut p̃ vester celestis mise-
ricors ē. Et an: vt sitis filij p̃ris ṽri q̃ i celis est. Job. dñi. sic iudex
ptate accipies: datoze ptatis iuxta possibilitate sua o3 imitari. In
h̃ aut oem marie imitabimur si nihil iudicauerim? q̃ misereri p̃cio-
sius. Patet aut quatuor miam diligit: qz ei se totu dedit ad redēduz
et occidēdu. Ecōtra imisericordes dyabolo sunt similes: de quo d̃r
Piere. vi. Crudelis ē et nō miserebit: huic similis erat iudas q̃ susti-
nere nō poterat odorē ynguēti quo Maria oñm ungebat Jobā.
xii. qz p̃ h̃ bō excedit cū nō ieiunādo: vigilādo. Tercio ad hoc
nos obligat p̃cepti necessitas ṽri i lege veteri iter p̃cepta legis i mul-
tis locis ponunt p̃cepta de mīa faciēda. Et cō: nō faciēti mīam cō-
minat scriptura nō eē mīam inuētū. Jac. ii. Iudiciū fine mīa fiet
illi q̃ nō fecerit mīas. Ecēplū Math. xxiij. Scrue nequā nōne opoz
tuit et te misereri cōserui tui. Itē Luc. xvi. De diuite epulone q̃
vnā gutta aq̃ nō potuit ipetare: qz lazaro nō fecerat mīam. puer.
xvi. Qui obturat aures suas ad clamorē paupis: clamabit i ipse ad
deū et nō exaudiet. Legit. iij. Dial. xxiij. de milite q̃ moru? et re-
uocatus a morte refert se vidisse sub ponte i locis isemalib? et teter
rimis petru eccliafice familie maiorē multo ferri pondere ligatū
deperit in imo: et cū q̃reret cām audiuit qz plus inferebat plas-
gas ex crudelitatis desiderio: q̃ ex p̃cepto vel correctionis zelo: qñ
aliq̃s p̃miedus i po delicto suo videbat: qz vt dicit Greg. Oēs q̃
q̃ nōnerāt sic fecisse qñ vnebat nō dubitāt. Quarto ad h̃
nos excitat multipler utilitas. i. Thiri. iij. Pietas ad oīa valet: ad
oīa inquātū bona q̃ mala. Ad bona valet: qz oīa bona acq̃rit: et sua
videlicet opando: et aliena cōgādēdo. Ad mala vō tā sua q̃ alie-
na: Sna q̃dē qz i bonū suū uertit p̃ patiētiā. Aliena p̃ opationē:
dū. n. alienis malis siue culpe siue pene cōpatit: ipsa mala cōuertit
in bonū suū. Hugo de sancto Victore. Pietas de alienis fordid? se
abluit: de alienis vulnerib? sibi cōficit medicinā: de alieno veneno
sibi efficit thiriaca: dū malis cōpatit: et subuenit alienis. De utilita-
te elemosyne. Require ca. sequenti.

C De effectu elemosyne.

DIS. XXI.

Quoddecimū. f. de multiplici effectu elemos-
yne: sciēdu qz elemosyna: factorē suū iusti-
ficat: creatorē pacificat: cōtegit taq̃ decentissimū orna-
mētū. ptegit taq̃ potentissimū munimētum: thesauros
multiplicat: in futuz edificat: in celis glorificat. P̃mo qdē elemo-
syna faciēti iustificat: qz ipetrat gratiā: delet maculā: soluit emēdā.
Q. aut ipetrat gratiā p̃ de conuolū qz elemosynas venit ad grāz
dei et fidē ecclēsie. Act. x. Silr de. b. Eustachio q̃ cēt p̃nceps mili-
tie romanor: et gētilis: tñ qz abūdatat in opib? pietatis cū i venati-
one insequeret cerui inter cerui conuua apparuit crucifixus dicens
ei q̃s esset: et qz nolebat qz ei elemosyne pderent: s̃ p̃ eas uersio-
nis et cognitionis fidei gratiāz obtineret. Silr supra de saraceno et
horreis repletis ad fidē uerso. Itē de Petro p̃belonario supra de
iudicio. Itē elemosyna delet maculā. Thob. iij. Elemosyna a pctō
et a morte liberat: et eiusdē. xij. Elemosyna a morte liberat: et ipsa est
q̃ purgat pctā. Ecē. iij. Ignē ardētē extinguit aq̃: et elemosyna resis-
sit peccatis. Resistit inq̃ et p̃terita diluēdo et futura cauēdo. Ideo
dicit dñs Luc. xij. Date elemosynā et ecce oīa mūda sunt vobis. Itē
elemosyna soluit emēdā. i. penā debitā pro peccatis: ṽri. Prover.
xiiij. Redēptio aīe viri p̃prie diuitie. et Dani. iij. Cōsultuit daniel re-
gi Nabuch. Peccata tua elemosynis redime: qd qz nō feci: bestia
mutat? et de regno deiet? Greg. Quotiēs pro culpa elemosynas
facim? qñ pro p̃auis actib? p̃ciū dam? s̃ tūc solū elemosyne p̃ciūz
a culpis nos liberat: cū p̃petrata plāgim? et abdicam? et nō solū mū-
dat aīam a pctō p̃terito: s̃ etiā cōseruat gratiā p̃ quā bō p̃cauet a fu-
turo. Ecē. xix. Elemosynaviri qñ sacculus cū ipso et gratiā boīs qñ
pupillā cōseruabit. Secūdo elemosyna creatorē pacificat. Doies
litē vel guerras habētes cū alijs: plerūqz pacē suā faciunt larga mu-
nera tribuēdo. Ecēplū Ben. xxiij. Placabo cū munerib? que p̃cece
dunt. Elemosyna est p̃piciatōziū auriū p̃ qd p̃piciat de peccato
ribus: de quo dicit Ezo. xvi. Prover. xxi. Munus absconditū ex-
tinguit iras. In vita Jobānis elemosynari legitur qz quarta et se-
xta feria ponebat scamū et fellas ante ecclēsiā vt pauperes possent
fine impedimento ad eū accedere pro causis suis: cū ipse esset ales
xandrinus patriarcha dicens qz si boīs intrantes ecclēsiā volūt cito
exaudiri i causis suis a deo: dicētes: cito aticpēt nos misericordie

tue. Itā ipsi debēt ante itroitu ecclēsie exaudire cito paupes vt
cito exaudiant a deo. Tercio elemosyna cōtegit tanq̃ decentissi-
mum ornamētū. Vestit eni boēm ornamēto grē et virtutū. Nā vñ
pietas facit qz bō se exuat veste corporali: inde vestit eū vestimēto
spūali. r. fa. lxi. Induit me dñs vestimēto salutis: et indumento leti-
cie circūdedit me. In signū hui? legit: qz cū in quodā magno festo
b. Martin? iret ad ecclēsiā obuiau ei paup nudus: qui p̃cepit ar-
chidiacono suo vt in instanti cū ei veste: qd facē cū differret. in
instāti paupi exutā in secretario dedit suā. Cū aut istaret archidia-
conis vt egredere de orōne ad missam celebrādā cū nollet egredi
nisi dare ei vestis ad op? paupis: tūc nēitate cōpulsus dicit archi-
diaconus desert ei vestē bigericā. biēne hyssidā: qñq argētis cō-
paratā quā induit. b. Martin? latēter: et dū eleuaret in missa corp?
dñi. vt dicit Jobānes belet apparuerūt nuda brachia ei: s̃ ea dñs
vestiuit fulgētib? gēmis celis? missis. et vt videt fex viri glob? igne-
tis apparuit sup caput ei? Itē de leone papa legit vt ait magister
Jac. de vitri. qz cū in porta sua visus fuisset offendisse pauperē: re-
diens ad eū introduxit eū cubiculū suū cū placās et faciēs eū cubare
sup lectū suū et dēfē: et cū exisset serato hostio rediēs nō inuenit eū
mirās et gaudēs cogitās se sibi oñm recōciliasse. Et nō solū dato-
elemosyne hoc ornamēto induit ṽteritā de ipse in cū? noie daf
se eodē idui gliaf. Sic de. b. Martino legit qz cū in porta ambia-
necū. paupi nudo dimidiū pallij sui dedit: nocte sequēti vidit dñs
in celo hñtē sup humeros suos dimidiū pallij suū qd paupi nudo
dederat et dicētes angelis. Martin? adhuc cathecamin? hac me ve-
ste p̃terit. De quo dicit. b. Bern. Martine si sciuisse vbi pallium
dimidiū ponebas: puto qz non dimidiāfisse s̃ itegz dedit. Nū-
tum augmētāuit palliū cui? vna ps erat in terra: et alia atigebat ec-
clē. imo sup dei humer. Silr cū. b. Fracise? vestē nouā quā p se pa-
rauerat pauperē militē iduisset: nocte sequēti vidit dñm vestibus
illis idutū et palariū speciosū et magnū cū armis militari? insignitū
cūqz indreret cui? eēt palariū. et qd significaret arma aut cū? essent
rñsum fuit qz frācisci. militiqz suor essent hec oīa. Greg. papa cūz
icēdēt inuenit in hostio pauperē qz in apparētia videbat naufragiū
prullisse: et cū mī sua misisset ei scutellā argēteā plenā legumib? nō
hñs p̃ manib? qd ei daret: misit ei scutellā et legumia int? oās ei to-
tum. Cū aut postea fact? eēt papa et ordinasset cū dispēfatore suo
qz quotidie añ mēsam suā duodeci paupes ponēt qz ibi reficerēt
vidit ibi aliqñ tredeciz. et vñū iter alios qui aliqñ appebat ei senex
aliqñ iuuenis: et vocauit dispēfatorē querēs quō ibi tredecim po-
suerat: illo asserēte qz nō introduxerat nisi duodeci tñ. Sinita mē-
sa vocauit. b. Greg. illū qui aliqñ senex aliqñ iuuenis appebat que-
rens quis esset. et quod nomē haberet qui n̄dit. Quid queris no-
men meū qd est mirabile: ego sum naufragus cui misisti scutellam
argenteā cum legumibus. et qz imitatus es. b. Petrum apostolū q̃
distribuebat vnicuiqz put cuiqz opus erat ex tunc dñs destinauit
te papā futuz. ego sum angelus dñi parat? offerre pro te oño qd qd
ab eo petieris et h̃ dicto euauit. De? enim in se paupib? suis men-
bris indui. potari et refici p̃stet: qz qd qd pietat? et mīe sit amore dei
paupib? reputat sibi factū Math. xxv. Esuriui et deditis mibi mā-
ducare. Sitiui et. Sedq. Qd vñ ex mimis meis fecistis mibi feci-
stis. Magna glia faciētib? elemosynas pp. deiz. qz ad vestes suas
ac etiā ad cibū et potū bēant ipm deū. Nō est g̃miz si de? et p̃ mīa-
rum et largitatis imēse refectōes spūales dat p corporib? et vestes
spūales p tpalib?. Quarto elemosyna ptegit tanq̃ potentissimū
munimētū vñ. Ecē. xxi. Elemosyna viri qñ saccul? cū ipso. et grāz
boīs qñ pupillā cōseruabit. Sequit. Sup scutū potētis et sup laceā
aduersus inimicū tuū pugnabit. Quito elemosyna bona multi-
plicat. videlz bona tpalia: et bona spūalia: et amicos spūales. Bona
qdē tpalia multiplicat. sic of. puer. xxiij. Qui dat paupi nō idigē-
bit. Legit in chzonici qz cū ethyri? romanor? senatoz esset in bur-
gundia agens republicā romanor? tpe Theodosij impatoris: cū fa-
mes maxima burgundiā opp̃ssisset d̃gregauit apud liguos q̃tuor
milia pauper? vel ampli? qui nō poterāt h̃re vñ sibi famis tpe pui-
derēt: et paut eos ibi q̃diu malū tps durauit. Quo cessante fec eos
ad loca sua cū vehicul? depoztari. et audiuit vocē de celo dicētē sibi
ethyri: tibi et semini tuo panis nō deficiet in etnū. qz me famis tpe
in pauperibus membris meis refecisti. Doc legit in gestis franco-
rum li. ij. ca. xxiiij. qz cum quidā scūs visitasset quosdā cisterciēses
et loquerent ei de visionib? suis querēs ab eo si aliq̃s visiones vi-
disset ait. Unicā vidi ex quo domū istā vitani quam vobis refero.
Vbi videbat qz in h̃ monasterio erāt due ṽgines pulcherrime.
vna elenato capite et leta facie tenebat ṽgas: et h̃mōi loci bitatores
multū cōmēdabat: altā tristis demisso capite multū munerans ab

hoc loco recedebat: multū querēs habitatores huius loci: p qd intellexi hic multū abundare rigore discipline: et feneritate iusticie: misericordie autē et pietatis opa intellexi a vobis multū esse relegendā: ppter qd nō abundatis: sed date et dabit vobis: vt of. Luc. v. pro uer. iij. Domina oīm de tua substantia: et replebunt horrea tua saturitate: et vino torcularia tua redūdabūt. Itē. xi. Alij diuidūt ppria et ditiores sunt. Itē. iiii. Reg. iij. Habet exēplū de h vbi of q oleū in vasis vacuis positū est multiplicatū. Itē. iij. Reg. xvij. de farinula vidue: et oleo in lechito multiplicatis. Itē. i. Job. vi. de qnq panibus in pado multiplicatis a dño. Itē de beato nicolao legi q: cū videret paupes puincie sue mirabili fame afflictos: nec haberet vii posset eis subuenire: audiēs i portu applicuisse multas naues onustas frumēto de qlibet nauī accepit cetū bibeos se obligās ad red ditionē nisi inuenirēt frumētū cū integra mēsurā. Qd distribuit et ad victū et ad semina: et abūdauit ad h in tota illa patria et illi plene totū frumētū qd ei tradiderāt inuenerāt. Itē legi de beato pie cto: q cū videret multitudinē pauperū petentiū ab eo nec inueniret quid daret eis: qz alia q habebat dederat nisi duos denarios: facta ofone inuenit in bursa sua tot denarios quot erāt paupes. Itē legitur de beato benedicto: q cū tpe famis dedisset qdqd inuenire potuerat in abbatis sua: nec inueniret nisi modicū olei in vase puo: pcepit vt illud daret. Qd dispēfator suus noluit facere. Qd cū sciret vir dei noluit vt aliqd inobediētē in ei monasterio remaneret: sed illud pcepit extra p fenestrā pici: nec tñ eo facto: vas vitreū in quo erat fuit fractū: nec oleū effusum. Cū autē ozasset: inuenerūt i monasterio vni solū plēnū oleo. Itē legi de beato germano antisiod. q: cū rediret de roma: et i exitu mediolani oīa sua paupib⁹ dedisset: et inquireret a dyacono suo si aliqd plus haberet: nō inuenit nisi tres denarios quos pcepit paupib⁹ dari dicēs murmurātī dyacono q de fatis haberet vī suos suos illa die pasceret. Cū autē dicit dyaconus volens sibi puidere tertiū retinuisse et duos dedisset: occurrit fuit cuiusdā militis accessit: et ipsum grauiter egrotantē: et oēs infirmos q erāt in ei domo curauit. Itē legi in vita ioh. elemosynarij q: cū latrones spoliassent oīno domū cuiusdā diuitis nobilis et ille explicaret dicto iohāni casum suū: cōpassus pcepit dispēfatori suo in secreto vt daret ei qnqētas libras auri: q inuidia mor⁹ nō dedit nisi qnq: statim qdā nobilis vidua misit ei qnq libras auri: et cū vocasset pcuratorē suū: et qñset ab eo quātum dederat illi cui dari pcepit: dixit: qnqētas. Rñdit sanctus q nō dederat nisi qnq: et cū vocasset eū cui dederat audito ab eo q nō recepat nisi qnq libras dixit ei: q si dedisset qndecim vt ipse pceperat q oīs p dictas viduā adinuīstrasset ei mille qnq libras. Cū autē a dicta vidua vocata qñeret quātū ei legare pposuerat. Rñdit q pmo scripserat mille qnqētas libras et sup scripserat q tñ mittebat ei: sed post respiciens ad scripturā illā inuenit mille libras: de scripto deletas: et sic credens q h factū fuisset oīuina volūtatē nō misit ei nisi qnqētas. Itē i vitispa. of q qdā monach⁹ cuiusdā fratri suo seculari pauperi daret qdqd laborare poterat et ille semp paupior fiebat. Qd cū oīceret cuiusdā senī inibuit ei ne h faceret: sed ei diceret q laboraret: et de labore suo sibi i monachis deponeret: vt benediceret ei: qd ille fecit: h et h pmo fieret tristis: et pmo de labore suo attulit fratri suo olera: deinde pira postmodū panes: postea multa alia q dabat frater suus paupib⁹ religiosi: qd p eo ozarent post qñuit frater ei⁹ vtrū penuriā pateret sicut solebat: ille dixit q nō: sed abūdabat: qz qñ ei res monasterij dabat qñ ingrediebāt domū suā velut ignis oīa bona ei⁹ sua cōsumebāt: postqñ autē incepit dare sua paupib⁹ religiosi: oīa bona sua fuerāt multiplicata eoz ofone et bñdictione. Itē dicit petr⁹ alfofius q qdā inuenis bñ oīsciplinat⁹ fili⁹ cuiusdā sapiētis cōsiliarij cuiusdā regis: cui rex mortuo patre pmisserat q si bñ se regeret eū amozē pñs sublimaret: thesauros pñs cegitās vanitatē mudi et mīam dei: paupib⁹ erogauit. Deinde ammonā et aurū: et lapides pñcios deinde agroz et domoz suaz pñiū. Cū autē fuisset accusatus apud regē tāq bonoz paternoz dissipator: vocat⁹ et red⁹ sitis rñdit q nō dissipauerat: sed cōgregauerat: et in tuto posuerat pñones: fures et casus diuersos: et fecerat de nō suo suū: tunc rex audiēs ei⁹ industriā: oīa ei multiplicauit: et sublimauit: et loco pñs eū cōsiliariū suū habuit. Sic rer sum⁹ fac largos elemosynarios magnos in curia sua. Itē i legē. ioh. elemosynarij legi q cū videret aliquē bonū elemosynariū: querebat ab eo quō adept⁹ eēt grāz largas elemosynas faciēdi. Cū h qñeret a quodā. Rñdit ei q cōsueuerat eē ita imitatoris q nihil pro deo poterat dare: cū autē aliqui

aliqui isortmū ei accidisset cogitauit et dicebat q hoc erat pp imi sericordiā suā et cū vellet facē elemosynā: ei⁹ auaritia nō pmittebat. Cū vocauit suū rogās eū vt singul⁹ septianis furaret ei ser de narios et daret paupib⁹. Ille autē furabāt pma septimana duodecī denarios: tūc in fine septimane pputās inuenit q plus fuerat lucra illa septimana q aliis et cogitās q h etiā ppter elemosynā pcepit suo suo q furaret ei duodecī denarios q tūc dedit duos solidos. et cū cōputaret in fine septimane: inuenit lucz mai⁹ solito in duplo. et cū pcepit q daret decē et octo denarios dabat tres solidos. et sic se per sciebat oīs in duplo plusq pcepit ei. Cū āt singulis septimanis multiplicaret lucz: et miraret oīs vñ h eēt in cōputatōe in fine septimane subzidēs seru⁹ dixit ei q iustū furtū suū dāuerat eū. et reuelauit ei vītātē veniā petēdo: et h puocat⁹ e oīs vt facēt elemosynas largas. Itē in vitispa. of q facta fame duo socij fil mozbāf et cū alter daret agapē oīb⁹ adueniētib⁹ et nō cessare vellet: alē sum⁹ pta portōe sua recepit ab eo: nec dabat aliqd: alē autē semp dabat et abūdabat. Immiteritōz vidēs q nō posset sibi sufficē redit ad aliū qui misericors erat paupitate cogēte rogans vt eū recipiet. Qd cū fecisset nec dare cessaret. cū aliqñ diceret ei q videret si aliqd remāisset qd daret paupib⁹. et ille assereret q nihil oīo remānerat qd posset dari ad instantiā socij sui: currēs inuenit spozas plenas. Duo viso puocat⁹ est ad amozē mie. Itē. i. oraf. ix. dicit Grego. q scis bonifaci⁹ adhuc puer ita mie viferib⁹ affluēbat q sepe visis paupib⁹ tunicā. sepe camisiā dabat: h sepe de hoc a matre argueretur et vberaret. Aliqñ vidēs paupes erigētes et idigētes accurrunt ad horrea: et qdqd mī parauerat ad anni necessariā sustentationem dedit paupib⁹. Cū autē reuerfa mī hoc inuenisset factū. et ipm ppter hoc clamās vberaret: et exclusa ozauit: et oīa horrea repleta sūt. Itē cū scā Benouefa oīs pro deo solā sibi vineā retinuisse: ita fuit p cussa grādine et tēpestate et qñ nihil in ea remāset: tñ nepoti suo in vindemijs pcepit oīa dola ligari: qd fecit h abusōne hoc crederet et diceret: tūc paucos racemos et ea colligēs tulit ad calcatozū. et oīb⁹ exelusus puero excepto ozasset: cepit calcāre: et vinū in maxima abūdātia exire. Tunc pcepit vocari paupes: et oīa eoz vasa repleri. Quo facto de modico qd remāserat in dolo quolibet cellarij sui: vñā guttā posuit: et cellarij clausit et sigillauit. Cum autē ab oīone facta redisset: inuenit dola ita plena q vinū desup exibat: ita q si plus tardasset: per totū pauimentū fluxisset. Itē quidā audies pdu cari a sacerdote suo q oīs dicebat de dantibus elemosynā: centū plus accipietis. Sed cū fact⁹ paup oīu expectasset: et non euenisset ei q pro vna data darent centū: deliberauit de nocte occidere sacerdotem illū. Ad qd agēdū cum iret in via inuenit massam auri: et veritatem vbi exptus fuit: Itē cū qdā ep⁹ pdicasset inter sacracnos tñ vt quēdā eoz quertisset et cū baptizasset: postea cū suaderet ei facē opa mie dicēs q h dixerat oīs in euāgelio cētuplū accipietis. et cū monuisset eū ad pfectionē euāgelicā. ille redit oīb⁹ q habebat. et datis paupib⁹ mortu⁹ fuit in oīo. Cū autē fili ei⁹ traheret ep⁹ ad iudiciū ipetēs eū corā iudice sacracno de h q pñ pmisserat cētuplū acci. et qd pñ vt dicebāt nūq recepāt. et q ppter ei⁹ pmissus eos exbēdauerat. Et cū ep⁹ diceret q imo de⁹ ei reddiderat in vita et na nec posset hoc ep⁹ pbare: adduct⁹ ad tumulū mortui: adiurauit eū in noīe ihu xpi q dicit si esset bñ solut⁹ de pmissio. Rñdiroib⁹ audiētib⁹ cētuplū accipi. et vitā etnā possideo. Et qdā etiā h addit q de h lre iūte sunt in manu defuncti. in qd hoc cōtinebāt. De h of. Gen. xvi. Semianit ysaac in era illa: et inuenit in messe cētuplū. Itē Greg. Qd paup dāt nō est datū s; mutuū. qz qd dāt cū multi plici fructu accipit. Itē Amb. Elemosynas dare nō est. amittē: sed seminare. Itē in vitispa. qdā pñ dixit discipulo suo. In citate qdā erāt duo quoz vñ feminauit et collegit pauca et fordidā. Ali⁹ vñ se minare neglexit. Si q fames fiat qd eoz pōt euadē. Rñdit discipulus: qui pauca collegit. Sic et nos seminem⁹ h pauca et imūda. h p vanā. landē et corruptā itētiōne imūdiā dham⁹ aliquā. ne famis future tpe moriamur. Itē bona spūalia multiplicat: cōgregat enī sibi thesaurz spūalē et animam spūalē meritis locupletat. Thob. iij. Et substantia tua fac elemosynā. et post. Prēmii enī bonū tibi thesaurizās in die necessitatis. De tyro legi in ozofio et alijs chzdicis q dicebat in cena sibi circūstātib⁹ q recordaret se in die nullū fecisse liberalitatē: vel pietatis opa. O amici hodie oīē pdidi. et. Itē thob. xij. dicit raphael. Bona ē elemosyna magis q thesauros auri condere. et. Mat. vi. Thesaurizate vobis thesauros in celo. et. Luc. xiiij. Cū facis iuniū. et. Ibidē. xviij. Uēde oīa que hēs et da paupib⁹. et hēbis thesauros in celo. et post. Oīs q reliqñt domum. et. Ibidē. xij. Nolite timē pusillus grex. et. et post. Uēdē q possi

detis et oate elemosynā: et facite vobis sacculos q̄ novetate fecit the-
sauri idēficatē. **In** vita sancte anastase dī q̄ cū eēt nobilissima
romāoz mīstrabat de reb̄ suis chīstianis pp̄ fidē icarcerat. **Cū** āt
ipatos fecisset oēs icarceratos occidi fēbat: q̄ subtracta erat ei mā
lucrādi et sacculi vbi solebat thesauros celestes reponere: et se chīz-
stianā cōstēns vitā gloriozo martyrio cōsummavit. **Itē** in vita bea-
ti thome cantuariē. dī q̄ singulis dieb̄ pauperes tredecim in sece-
ti cellula icludi faciebat: q̄b̄ post refectionē singulis deuote pe-
des lauas tres argēteos dabat. itē cū oeci cēsar pēteret a b̄d laurē-
tio thesauros ecclesie: ipse disp̄sit dedit paupib̄: et adduxit eos ad
palatiū dicēs: ecce hī sūt thesauri eterni q̄ nūq̄ deficiūt. **Itē** Jo.
dāni. in bart. ponit exēplū q̄d barlaā p̄posuit iofaphat de q̄dā ciui-
tate: i q̄ erat cōsuetudo singulis annis regē cōstitū: q̄ oīno ignoraret
cōsuetudines illi: terre: et i fine anni illū i quādā isulā nudū mittebat
vbi nihil inueniebāt. **Reges** autē de h̄ nihil cogitabāt: s̄z deliciis af-
flūctes credebat q̄ semp̄ sic debēt orare. **Quidā** autē sapiētior fa-
ctus rex iquū diligētē de cōsuetudine: et iuētā vitate p̄ totū annū
mīsit et cōgregauit multos thesauros i illā isulā quos i fine ani cie-
ctus a regno iuenit: et ibi i multis deliciis et diuiciis vixit. **Sic** dmo-
nes afflūct corda homīnū ad amorē istoz tpaliū: et nō credūt q̄ de-
beāt eis deficē v̄sq̄quo i morte deducūt eos reos et nudos nihil se
cū nīsi pētrā portātes. **Proquid** autē et callidi audiūt vocē dñi dicēt.
Uide oīa q̄ habes et da paupib̄: et habebis thesauros i celo. **Uere**
multos et magnos thesauros cōgregat elemosynā pro oatore: q̄ de
alteri ruina cui p̄cipit et subuenit: boēs facit: et altat: de aliter
sordib̄ lauāt: de paup̄tate vitat: de infirmitate sanat: de debilitate
corroborat: de exilio alieno hēditatē suā ipetrat: de captiuitate li-
bertatē: de vilitate et cōtūmēliis alienis suū honorē: de miseria mīaz
et glīa: de morte vitā si p̄cipit: et put pōt subuenit: et miset miseris
et necessitatib̄ alienis. **Itē** elemosynā multiplicat amicos spūa-
les. s̄z aduocatos q̄ corā sumo iudice cām ei sustērat et intercessores
q̄ apud piū patrē pro ipso efficacē intercedūt. **Uñ** hōtat dñs. **Luē.**
xvi. **Facite** vobis amicos de māmōna iniquitatis. **Supra** de purga-
torio nota de stephano aduocato p̄ allegatiōē paup̄z reuocato.
Itē de muliē q̄ deuota b̄d frācisco: et b̄nfica fratrib̄ mortuā ē i pec-
cato mortali. **Cū** autē i nocte multi circa fun̄ iacēs i feretro vīgarēt
i domo: circa mediā noctē cūctis vidētib̄ q̄ affabāt surgēs et sedēs
i feretro: vocauit vñū de assistētib̄ facerdotē: et dixit q̄ cū pp̄ qdā
pētrā q̄d celauerat tōris cruciatibus adiudiciū fuisset ad p̄ces b̄i
frācisco cui duota fuerat iudex ei pie cōcesserat q̄ rediēs ad corp̄ cō-
fiteret: factaq̄ cōfessio: et recepta p̄nā trāfīret ad regē armis p̄nē
p̄munita. **Itē** ioh̄. xii. p̄ de lazaro quē ad p̄ces marie et marthe ap̄d
q̄s et ipse et sui sepe reficiebant suscitauit. **Itē** Actū. ix. cū vidue
et paupes circūstentē petri: ostēdēs vestes q̄s ei doctas faciebat
obtinuerūt ei resuscitatio. **Idē** fere legīt i vita b̄i ioh̄. euāgelii
ste cū rediret ab exilio i ephesū iuenit orūfianā mortuā q̄ sepe cōsue-
uerat cū recipe et neciā p̄parare et aliis paupib̄. **Quā** p̄cepit surgē:
et necessaria sibi ministrare: q̄ statū q̄s a somno excitata surrexit: et ei
refectionē parauit. **Itē** i miraculis scti nicolai legīt q̄ qdā p̄fama-
lias cōsueuerat i festo b̄i nicolai reficē paupes clericos et sacerdotē
cū autē h̄ fieret: et i domo ei oīabol i forma pegrini elemosynā pe-
teret: et p̄ puer ei mitteret: vt elemosynā ei ferret q̄ erat clericus et vñū
genit̄: oīabol cū oīuū extra p̄trahēs: cū puer ei elemosynā daret
cū iugulauit. **Et** cū puer eēt p̄i delat̄: oīsimulauit doloz: ne mē-
saz turbaret: et refectionē impediret: s̄z sup̄ lectū i camera puez colloca-
uit. **Sz** postq̄ comedissent cepit flere: et qd factū fuerat referre. **Cū**
autē accurrētē puez mortuū iuenissent: et p̄ iuocasset sanctū nico-
laū vt filiū suū ei redderet: et ad elemosynas respiceret q̄s pro puer
ro faciebat: puer q̄s de somno surgēs: q̄ circa eū facta fuerāt et quō
btūs nicola cū a dyabolo eriperat: et reuocauerat enarrauit. **Itē** cūz
qdā matrona ecclesiā martyz ioh̄is et pauli crebro visitaret: an ecclesiā
duos pegrinos iuenit q̄b̄ elemosynā dari suo disp̄satorū p̄cepit:
s̄z anq̄s dedisset accesserūt vicini dicēs: tu mō nos visitas: s̄z nos
i die iudicii te requirē: et qdā boni poterim tibi p̄stābim: et h̄
dicto disp̄auerūt. **Sexto** elemosynā i futurū edificat. **Loz. iij.**
Quidā sup̄ fidei fundamētū edificat aux̄: argētū: lapides p̄ciosos.
Qui dāt elemosynas edificat aux̄. **Qui** ea q̄ p̄tinēt ad edificatiōē
primoz cogitat edificat argētū q̄ loquunt eadē. **Lapides** p̄cio-
sos q̄ elemosynas dāt vt opant eadē q̄ p̄tinēt ad vtilitatē et neces-
sitatē eoz. **In** passione b̄i thome apli legīt q̄ cū senascallus regis
indie q̄reret i cesarea artificē q̄ facerēt oīno suo palatiū p̄ciosum: oīs
apparēs ei tradidit b̄mū thomā: dicēs cū fui suū sapiētissimū i h̄
ope. **Qui** cū venisset i indiā: et dixisset regi quō sciret opari: rex tra-
ditis thesauris suis recessit a p̄fā illa. **Thomas** autē p̄ terrā illaz p̄

biennū p̄dicans et miracula faciēs: pecuniā sibi tradidit paupib̄
erogabat. et populū ad finem dūtebat. **Rex** autē veniens et inueni-
ens qd factū fuerat: cepit thomā et senascallū: eos viuos excoziare
cogitās s̄z denūciat ei mors fr̄is sui ad quē cū venisset: et tres dies
sepulturā ei distulisset parādo vestes p̄ciosas et sepulturā. **Quarta**
die surrexit dicēs thomā eē aplm dei cui fuisset angelus: et q̄ angeli
p̄ tridū duxerāt eū p̄ palatiū pulcherrimū auro et lapidib̄ p̄ciosis
fabricatū: quos rogauerat vt illi mereret fieri portari: cui ridēt
q̄ illud erat palatiū qd thomas parauerat fr̄i suo quo se fecerat in-
dignū. ipsi autē angeli ipetrauerunt ei a dño q̄ resurgeret: et q̄ a fr̄e
suo si vellet ip̄s palatiū cū edificis sibi emēt. **Qd** cū vellet facē ait fr̄
q̄ illud volebat retinē sibi: s̄z ip̄e sibi edificaret aliud et vocātes tho-
mā reuersi sūt. et baptizati: et tota p̄fā ad cōsiliū apli viuentes. et sua
paupib̄ erogātes. **Itē** in vita scti Joh̄. elemosynarij legīt q̄ qdā
ep̄s noie thozylus venisset apud alexandriā vt de triginta libris auri
emēt sibi argētū ad fabricandū sibi palatiū. **Dict** ioh̄es cū iuitauit. et
post ad domū paup̄z eū duxit dicēs. h̄ v̄: eē edificū et thesaurus
ep̄oz ad cui p̄dicatiōē dictas libras ei tradidit erogādas paupib̄
bus. **Sz** post cū eēt auar̄ penituit et p̄ dolore i lectū decedit. **Qd** au-
diēs ioh̄es remisit ei pecuniā suā et statū curat̄ cū eo cōcedit. **Postea**
i extasi posit̄ dicit̄ est ab angel q̄ ostēderūt ei palatiū mirabilī stru-
cturē et pulchritudis et splēdoris: cui porta erat aurea et titulus sup̄
script̄ in ea. h̄ ē reges etna thozyl ep̄i cū h̄ legēt accessit vir super
oēm estimatiōē pulcher et dixit angel. delebe vūc titulū et sup̄scri-
bite. h̄ requies erit ioh̄is p̄riarche. **Hac** autē vīcē trit̄ nō solū illas
trigintas libras erogauit. s̄z post magnū elemosynariū ē effect̄. **Itē**
iij. dyal. xxxviii. dī q̄ qdā opator sctulariū qdā ei superat ex vi-
ctu et vestitu et lucro suo dieb̄ sabbati ad ecclesiā b̄i petri de portis
bat: et illud paupib̄ erogabat. **Sz** quo cū dā reuelatū fuit q̄ vidit eū
oparios posuisse ad edificandū domū sibi de aureis latercul q̄ solū
die sabbati in ea videbant opari. **Septio** elemosynā glīficat: q̄
i regnū iroducit etnū. et vitā glīosā acq̄rit. qd p̄s. **Matth. xxv.** **Uir**
gines h̄ntes oleū in lāpadib̄ itrauerūt cū sp̄so ad nuptias: q̄z qui
h̄nt lāpades bonoz opez plenas oleo mīe et pietatis: et igne chari-
tatis itrat ibi. **Luē. xvi.** **Facite** vobis amicos de māmōna. vt cū de-
fec. recipiāt vos in eter. taber. ij. corin. ix. **Qui** seminant in b̄ndictio-
nibus de b̄ndictiōib̄ metēt vitā etnā. **Nota** q̄ in signū huius ch̄s
de mōte oliueti ascēdit in celū. **Luē. vlt.** **Itē** in signū huius salomon
i tēplo fecit duo hostia de lignis oliuay. i. opib̄ mīaz. **Duo** enim
sūt gnā opez mīe. māmōna: et spūalia: q̄ significānt p̄ duo hostia doli
uis: q̄z oleos idē est q̄ misereri oleo mīa. **Jo. Matth. xxv.** **dicet**
dñs. **Venite** b̄ndicti p̄cipite regnū. **Idē** cū cūp̄o clerici: q̄ dēdēt amorē
et p̄p̄erēt ab oib̄ p̄ctis cauere cū sol iacet domiēs in camera sua
stetit ap̄ lectū suū puella cui ip̄s i splēdore sup̄ solē: et oznat̄ eius
sup̄ humanū sensum: h̄nt in capite coronā de ramis oliuay: excita-
tur: super: q̄rit q̄ sit illa: q̄ ridit ego sum p̄ma et p̄cipua filiaz sumi
regis. **Si** me possideris amica ego ducā te in cōspectū ei. q̄z in euz
nemo pōt vt ego eū enī feci de celo ad terrā descēdere: boiem fieri
et pro hoib̄ vendi et mozi. **Dis** dictis disparuit et intellexit q̄ esset
pietas et mīa et cogitauit q̄ ei opa totis virib̄ amplecteret et seq̄re-
tur. **Uñ** cū in mane ad ecclesiā iret obuiās paup̄i dedit ei caprinūz
suū vestimētū. et cū rediret iuenit in ligatura cētū nūmismata auri.
et cū nō posset iuenire cui eēt: cogitauit q̄ eēt de gaudeolis ami-
ce sue. et ea p̄ amore ip̄s paupib̄ distribuit. **Postq̄** autē fact̄ p̄p̄iar
cha oīu vixisset. infinita opa mīe faciēdo. in boza egressiōis aie eius
a corpe vidit qdā monach̄ dicit̄ sauinian̄ infinitā multitudinē an-
geloz ad modū clericoz cereos deportātē: educētē eū de ep̄o suo:
et vidit oīctā puellā sole splēdidiorē lapidib̄ p̄ciosis et speciosissu-
mis oznatā p̄ manū eū educētē: et iroducētē in cubiculū sumi re-
gis. et h̄ vidit dicit̄ sauinian̄ in extasi posit̄. **Itē** eadē boza filr al̄
in extasi posit̄ vidit eū cōduci et iroduci in celū ab infinita multitudine
ne paup̄z cū ramis oliuay. **Itē** cū qdā rex duos h̄ret filios: maio-
ri dimisit domos: cāpos: vineas et terras: mīoz infinitos thesauros
sibi vsq̄ ad tps reservādos: vt eēt in ei p̄tate. **Cū** autē de h̄ cōq̄re
ref̄ p̄oz ait p̄r. fac ei b̄n̄ oī idiget vt ip̄e tibi filr post faciat: recipiat
eū mō in cōiōe tuoz: vt ip̄e et te post recipiat i cōiōe suoz. **Rex** iste
ch̄s maior filr sunt diuites huius mūdi. minor filr sunt paupes. **Itē**
in vitispa. dixit qdā p̄r. h̄ qdā habuit tres amicos quos rogauit
vt ducerēt eū vsq̄ ad impatorē. **Ridit** vñ q̄ duceret eum vsq̄ ad
mediā viā vltra nō posset. **Scōs** dixit q̄ duceret eū vsq̄ ad portā
ltra nō posset. **Tertius** dixit q̄ iroducere eū vsq̄ ad impatorē

et loqueretur pro eo: et negocium eius ageret ante ipsum. Et exposuit
q. isti tres amici sunt. Primus abstinentia. Secundus castitas.
Tertius elemosyna vel misericordia que oculi placat: et vitam eternam dat.

De qualitate elemosynarum.

DIS. XXII.

Circa decimūtertium. scilicet. si debet elemosyna:
sciendum q. d. e. pura: q. d. fieri i puritate: af-
fectiois: passiois: et iteiois. In puritate qd affecti-
onis: ut fiat i charitate: et ex charitate. In charitate: ut fiat
amore dei: q. d. fac elemosynā ad h. ut sit deo grata: d. e. sine pctō
mortali. Eccl. xxxiii. Dona iniquos: nō pbat altissim. Nō solū d.
fieri i charitate: s. ex charitate: q. si distribuero i cibos pau. oēs fa-
me. r. c. Lū qdā querens: cū iueniret nudū pauperē dabat ei tunica
vnā de suis: h. h. p. biberet abbas su: et cū sepe pp h. vberaret. Sup
quo cū cōsulēt alexāder papa q. tūc tps venerat i frāciā vidēs q. al-
ter obediētia p. biberet: alter charitas suadet ait: tu querens: quotiens
suadebit tibi charitas: semp. da. tu abbas quotiens iuenieris iobes
bediēt querens: semp. vbera. Itē qdā sanct. vir quēdā priuātū iue-
niēs q. ab iniquo sedis aplice tunica plūbeā deferēbat: et cū graui-
rē nimio pondē: et debilitatē abstulit eā ei. Lū autē requireret cui?
auctoritate h. fecisset: cū papa q. h. p. cepat summ. eēt: ait: illi? supio-
ris q. ait: beati misericordes: qm. m. c. f. Math. v. Itē d. e. pura. i.
fieri i puritate possessionis: vt. f. fiat de pprio: nō de alieno: vltus. Lū
furto rapt. cū fenore symonis act. De sic possessionis elemosyna non
fit ab istis. Eccl. xxxiii. Immolatis ex iniquo maculata ē ei? obla-
tio. Et post. Qui offert sacrificiū de substantia paupis qst q. victimet
filiū i aspectu p. ris. Itē d. fieri i puritate iteiois: ne fiat iteioe
cōrupta: puta pp. hūanā laudē vlt. modū tpale q. Eccl. xxxiii. Nō
placēt deo subfannatioes ipioy. Math. v. Lū facis elemosynā nō
li an. te tuba canē: vt hoib. appere vlt. placē appetas: et eoz laudes q.
ras: s. te faciet elemosynā nesciat sinistra tua qd faciat dextera. r. vt
ei sinistra iteioē admisceas. Luc. ii. Omne qd obtuleris oio: s.
ne fermēto erit. In vita iob. elemosynarij legi q. cū fames inas-
set alexādrīa pp. defectū nili fluminis: et ipse oia q. habebat erogas-
set paupib. nec mutuū iueniret: qdā bigam? accessit ad enīvidēs eū
i arto. p. mittēs se datur ducetis modicos frumētū: et auri cōstituo-
gūta libras: vt. p. mot. fieret dyacon. ei? q. erogaret paupib. quē
cū cōstātissime arguisset et repulisset: statim due maxie naues fuerūt
in portu onuste frumēto misse de cillia. Secūdo elemosyna d. e. e-
pia: vt fiat ex opatione et pietate mouētē: et de paupib. et egenis.
Luc. xiii. Lū facis cūmū voca pauperes. Bern. In vase vacuo li-
quorē elemosyne fundite nō i pleno. Itē. iiii. Reg. iiii. Vasa vacua
pcepit helyse? repleri: nō plena. Bre. in moral. Iniuriā facē hostis si-
tētib. s. stilla p. ietēs i mari. Leo papa. Dabētib. dare nihil aliud est
q. p. dere. Itē d. e. pia vt fiat cū animi opatione. Job. xxx. Flebas
sup eo q. afflic? fuerat: et ala mea opartebas paupi. Luc. xvi. q. ois
ues vidēs lazaz pauperē viscera pietatis nō habuit absq. vlla mīa
tozmēta iferni sustinuit. Ad h. ponit exēplū. Nobilis qdā duos ha-
buit filios crucifignatos: maior dedit maximas pecunias: minor
paucas: recōmēdās cū fratre. p. uisioni. Lū autē rediret ad patriā:
et maior nauē suā nimis onerasset bonis: minor cepit abiicē: et vili
pēdē. Lū autē nō hēret i nauī sua victualia: accessit ad fratrē suū ro-
gās vt ei? misereret: q. os suū et caro sua erat: et si h. nō faceret eo q.
frat. su? eēt aut pp. honozē suū: saltē pro grā p. ris et amore: vel saltē
accōmōdaret ei: et ipse cū multo lucro ei restitueret vel saltē pp. p.
culū suū et nauis suā cū nimis erat onerata. Quē cū nulla rōne audi-
re vellet: nauis ei? p. nimio pondē submersa est: ipso nudo a mari
ereitē. Ali? aut h. paup. ad patrē rediēs: et fratris crudelitātē oīdēs
bonozifice suscepē? ē a p. re: et hēs oīy bonoz suoz cōstituit. Ali? autē
veniēs p. ris odiū icurrēs abiicē: et oīy bonoz p. rior spoliāt? suc-
cessione icurrūt p. petuā paup. tatē. Sic palā ē de oīmitib. imificordi-
bus: et paupib. q. paupib. gaudētib. de successiōe hēditat. eterne:
oīmites imificordes icurrūt dei odiū et iferni p. petuā paup. tatē. Itē
i vitis. qdā scūs p. acceptat grāz vt alijs ministrādo daretur: nūcūq.
qd. necesse erat. Lū at daret agapē: et vidēt mulierē male idutā vole-
bat ei dare mltū et sēp leuabat paz: cū autē vidisset bñ idutū volebat
dare paz: et sēp leuabat mltū: inq. rēs cām iuenit q. bñ iduta multū
idigebat: et q. de mltā nobilitate venerat ad maximā paup. tatē. alia
vestes viles multo accepit vt pl. acciperet. Itē iob. elemosynari? ve-
niētib. ad elemosynā dabat i duplo mlierib. q. viris pp. fer? ifirmi-
tatē. Lū aliqñ veniēt ornati auro: et lapidib. p. ciosis et dexteralib.?
et ministrri ei? querentē aiebat ei petēti te tribue: q. res hē nō
sūt: q. nec nobiscū nate: nec hic eas deportabim. q. si tot? p. p. ale-
xādrīe idigēs elemosyna buc veniēt: nō posset euacuare ifinitos

thesauros mīe dei. Itē vidēs paupes nō posse ad eū accedē i causis
suis pp. mltitudinē defēsoy vnicū secū retinēs q. rta feria et sexta fe-
debat an. fores ecclie vt possēt paupes q. vellēt ad eū accedē: et cās
suas ei explicare dicēs. Sicut qui intrāt ecclia volūt cito expēdi
dicētēs: cito anticipēt nos mīe tue oīe sic nos cito debem? expēdi
re causas alioy. Cum autē vna die sedisset vsq. ad sextā. et nullū ac-
cedentē iuenisset: i cui? cā posset mereri cepit flere. et cū qdā dixisset
ei q. poti? debēt gaudē pro trāquilla vita subditoz: Et bis patz q.
paupib. dandū est maxie verecūdis et ifirmis: q. cause pauperū au-
diēde sunt. Tercio d. esse larga. Tob. iiii. Si multū tibi fuerit
abūdātē tribue. Luc. xxi. Of. de zacheo. Dñe ecce dimidiū bo-
noz meoz do paupib. r. c. Elemosyna d. esse larga ad exēplū oīi q.
dedit ad silitudinē cuiusdā largi. qui cū deditet sua petētib. et ad
huc petere nō cessaret. p. ciet se iter man? petentiū. dās se eis vt
bēret vltra qd ab eo possent vltari? petē. Dat se pmo qui dat cor su-
um pio affectu cōpassiōis paupib. iuxta illud oī petenti te tribue.
Quidā comes cāpanie adeo largus erat q. nesciebat negare petēti
quin sibi daret vñ cū quadā vice sequerēt cū quiddā milites pan-
peres petētes ab eo. Rūdit quiddā viues burgēs. Dñs meus nihil
h. qd posset vobis dare. tūc indignat? comes ait: imo teipm qui hoc
dicis hēo et te eis do. Et ait militib. accipite istū diuitē qui h. sup.
flua: et eū ponite in carcerē vsq. donec redimat se de oib. suis: et inde
soluite debita vestra. qd ipi fecerūt sup hoc grās agētes. Sic de-
nimis tenaces erponit. largoz debita soluit. Itē dicit magister Ja-
co. de vi. q. cū semel idē comes vidisset puep nudū petentē elemo-
synam ab eo vocauit eum et dedit ei vñ denariū. oicens q. de eo
bursam emeret et ad se rediret: et ei bursam impleret vñ necessaria
emeret. Puer autē iuit et volēs lucrari obulū retinuit. et obolo bur-
sam vnā emit quā comiti depozauit. et ei dixerat. Lū autē comes q.
reret pro quāto emisset. puer nō fuit ausus negare. s. ait pro obolo
et aliū vobis repozto: tūc comes impleuit ei bursam dicēs ei. si ma-
iorem depoztasses: maiorē plenā repoztasses. Sic hō fm qd plura
dat pro deo. plura cētuplicata recipiet. Itē idē dicit q. qdāz p. re
ifirmitate nō valēs ieiunare diu: mane comedēs faciebat secū pau-
peres māducare dicēs oīo. Dñe si me sup h. arguitis: ego vos recō-
mencens dicā. Si nimis mane comedis. et vos mecū comedistis. Itē
in vita iob. elemosynarij of. q. ad smocinationē suā venit qdām
paup. hñs vroz et filios. q. dixerat ei: fili esto misericors q. tū potue-
ris: et ita fiet q. nūq. deficiet tibi oīs aut i vita aut in morte: dabat
oia q. hēbat. et de ecōtrario tñ dabat ei abūdē vt aliqñ dicēt oīo.
mō videbīs q. vincez vel ego accipiedo et dando. vel tu mittedo.
Cum aliqñ videret inopē nō hñs qd daret ei. Dedit illi crucē argē-
team quā hēbat ad collū. Itē qñ nō posat alr subuenire d. ducebat
se alicui ad fermēdū ei p. tres dies vel septimanas vel mēses vt o-
ret idigētē p. cū. i. cor. ii. Qui parce semiat p. cē etiā metet. Quar-
to d. esse d. feret: vt poti? de bonis q. malis. Eccl. xvi. Si benefe-
ris scito cui? Bide benefac iusto: et ne recipias peccatoz. Itē non
vni tñ sed diuersis. q. totū semē in vno loco p. cētū totū infructuo-
sum est. ps. Dispsit dedit pau. Itē vt p. m. se de deo q. sua. Eccl.
xix. Misere aie tue pla. d. Aug. Quid miseri? misero non miserēte
se sui. Jo talis fuit elemosyna illaz triū miserabiliū vginū q. vole-
bant se lupanari exponere vt patrē pauperē senē et ifirmū possent
pascere: de quib. legi in vita sancti nicolai. Qd cū audiret beatus
nicolaus aux de reb. paternis cōgregans illud de nocte cōsurgēs ne
perciperet. p. ciet in domū senis. Tercia vice cum senex ille infidias
ref. q. esset capiens eū per pedes agnit? rogauit eūz ne hoc in vita
sua alicui reuelaret. Quinto d. esse humilis et deuota. Humilis
inq. vt. primū ppter paup. tatē nō vilipēdas. nec te ppter opulētiaz
ei pferre psumas: sed velut indigētē subuenias. et deū in ipso pau-
pere recognoscas. Lū iobes elemosynari? factus esset alexādrinus
patriarcha: iussit conomos suos describi sibi oīos suos: et cū illi
dicerēt q. non hēret oīm nisi deū: dixit q. imo paupes a qbus te-
nebat patriarchatū: Et cū inuēti fuissent septē milia quingenti sin-
gulis diebus pvidebat eis necessaria tanq. oīs suis. Deuota etiā
debz esse vt holocaustū pingue fiat. Comes quiddā cāpanie theo-
baldus noīe cum dabat elemosynas. fortulares vel vestes paupib.
manu sua dabat: et ridit querēti quare hoc faceret q. hoc ideo fa-
ciebat vt dando et laborādo magis moueret ad deuotionē et pau-
peris compassiōē: et sic magis mereret vt ad maiorē humiliatiō-
nem inclinaret in cōsideratione sue cōditionis in paup. et vt paup.
magis puocaret ad eum cōmemorādū et orādūm pro eo. r. vt alij
ad exēplū illius puocarent ad silia faciēda. et ad deuotionē erga
deum et paupes. Hiero. Que offerunt non suo pondere. sed animi
voluntate pensantur.

De hospitalitate. Dis. XX.III.

Quod decimum quartum. f. de hospitalitate. Consideran-
da sunt duo. Primum quod fieri debeat. et quod mo-
uere nos debeat ad eam. Secundo quod debeat exerceri ad hanc
quod sit deo grata. et salubris facienda. De primo sciendum quod per
hospitalitatem accipitur dei cognitio. exemplum dicitur de discipulis egipti
in emaus. qui coegentes dominum ad hospitium cognouerunt eum in fractione panis
Luc. xxiiij. Gregorius. Audiendo illi ueniunt in fractione panis. Item dicitur
quod raphael hospes illi uenit. Item accipitur gratia iusticie. sive aie iusticia
tio. exemplum dicitur de iacob. Luc. xix. qui suscepit iherosolimitanos. cui dixit dominus.
Salus huic domui facta est. et Jac. iij. Nonne raab meretrix ex opibus
iustificata est suscipiens nuncios. In uitis pa. legimus quod dicitur senex scitus i
beremo egypti habitabat. i. eadem homo erat quidam sacerdos maniche
orum qui cum uellet visitare quendam suam sectam. et non arripisset eum necessi-
tate impulsus pulsauit ad hostium cellem senis illi. qui ei apertis cum huius
laritate suscepit. refecit. et lectum ei parauit. Item dicitur de homine
secreto. Manicheus autem tota nocte cogitans de eius charitate. dicebat.
vere fuisset deus iste. Mane autem ei. puellus pedibus eedit se uersus
nec ultra uoluit ab eo recedere. Item adaugetur de dilectione. Item apostolus
ad hebr. xij. Hospitalitatem nolite obliuisci. per hanc. n. placuerunt quidam an-
gelis hospitio receptis. qui uidelicet receptores suos ad dei dilectionem
flammarum. Non solum autem angelos recipiunt hospites. uerum etiam ipsi
Matth. x. Qui uos recipit me recipit. Item. xxiij. Qui suscipit unum ta-
le puellum in nomine meo. me suscipit. Item. xxv. hospes erat et collegistis
me. Job. xiiij. Qui accipit si quem misero me accipit. Item Gregorius. in
homel. iij. li. iij. super illud euangelium. Luc. xxiij. Duo ex discipulis dicit
quod cum quidam paterfamilias multum hospitalis aliqui suscepisset pegeri-
nos. et ex humilitate aquam manibus daret. et tunc se ad accipiendum uocet
illum cui uolebat dare non inuenit. Quod cum miraret. sequenti nocte appar-
ruit ei dominus dicens. alius diebus me suscepisti in membris meis. hesternam autem
die in membris. Item dicitur quod dicitur fuisse pauperes cum in natali non ue-
nisset ad domum eius. uolebat comedere quousque uenisset aliquid. et mittens
suum inuenit unum qui multum uidebat afflicto. cum uellet lauare pedes.
inuenit eos pforatos. per quo stupet cum miraret. et eorum oculis euas-
nit. Item cum quidam mulier nobilis consueta esset recipere pauperes. et eis ui-
re. propterea manibus et abluit pedes eorum iuxta uero in bibidem et inuenit
autem domum suam pauperem mirabili uidebat afflicto. et uicerotum. opas-
sa duxit eum in domum suam uiro suo absente et cum petet balneum. paui-
ci. per cum dicit quod non possit quiescere nisi in molli lecto. posuit eum in camera
sua. Cum autem subito uir eius uenisset dicitur cameram intrasset in lecto uxoris
inuenit dicitur infirmum. quem cum credidit adulterem. uellet eum occidere super
eum ei apparuit ei dominus nudus. et ea forma in qua pederat in cruce. dicens. quid
me psequeris qui per te habuisti suum. cum autem ad terram perstratus oculos erig-
it. nihil inuenit. et uersus est ad dominum. Item exemplum de martyrio moachos. d.
quo loquitur beatus Gregorius. iij. dyabolus. et in homel. super euangelium illud. Uides
ciuitatem fleuit. Item dicitur martyrius iret cum uisitati freres de suo mo-
nasterio ad alios. et rediret. in uia inuenit uirum qui uidebat lepra et eleph-
tino morbo totum infectum. et per lassitudinem non posset se mouere. cum autem ei
cessit. lassitudinem. in misericordia operaretur. ne in uia remaneret expulso pal-
lio in eo uolunt portabat super humeros suos ad monasterium suum. cum
appropinquaret. per monasterium clamauit occurrere freres portas aperire. quod
frater martyrius dominus noster ibi dicitur apparuit. statim uero philiis. et coram eo in
ea forma apparuit in cognoscit solet. et celos ascendens ait ei. quod me non
erubuit si frater. si ego te frater celos erubescam. cum autem dicitur per occurrere et
quereret quid fecerat de eo quem portabat. ait. Si ego eum agnouissem. per pedes
eum tenuissem et dicebat quod cum eum sebat. nullum podum sentiebat. sed leuius ice-
bat. Ibi dicit Gregorius. Quod podum? sentire poterat quod portaret se portabat.
Ad idem uirum facit quod de sancto iuliano legimus. qui cum esset pauper et nobilis re-
cedens de terra sua diu fuit cuidam magno et nobili qui fecit eum mili-
tem. et dedit ei quidam castellam uxorem. cum autem inisset uenationi quidam ceru-
us quem isebat diuino miraculo dixit ei uoce humana. quod tempus ueniret in quo
preces occideret. Cum autem per suum et in uisitationem. et uxorem eius absente in
lamo suo et in lecto suo eos collocasset. i. mane rediens iulianus. et intras
cameram ad uxorem excitada. uidens duos dormientes credidit uxorem et
adulterem aliquem cum ea esse. et occidit eos. Recedens autem obuiant uxori
sue ab ecclesia. redeunt. stupens autem et quod esset in domo sua iaceret.
Auditio quod per in misericordia. fleuit dicens quod uir erat quod dixerat ei ceru-
us et quod decetero ad domum suam non rediret nec cessaret usquequo certum
de remissione peccati sui. Cum opatiens uxorem suam fecerat. et quod filia
quidam in terra fluuii edificauerunt tugurium puum phetres transiit et hospitium
sicut poterat itinerantibus in istis oronibus. et alius opibus bonis fructus
poterat. et ideo forte quod faciebat hospites suos orare. per pre et mire de
functis itinerantes dicitur oratione omnia. per eis ut bonum hospitium in-
ueniant. Cum autem quidam pauper media nocte ad aliam ripam fluminis

audiret eum tremens et plagues. Iulianum uocans mulier excitas eum misit
illum ad eum. cum autem inuenisset eum leprosum ut uidebat et cognoscit positum
eo in nauicula et apporato ad domum cum igne ei fecisset ut posset cale-
fieret dixit quod alius non calefieret nisi ipsi in lecto suo iter ipsos duos eum
collocaret. Quod cum fecisset opatiendo ait eis. Iuliane dominus misit me ad
uos uirum acceptas pnia. et petri tui tibi dimittes. et scitote. quod cito
migrabit ad dominum. et huius dicto discessit. et ita factum est ut dixit. Item
hospitalitas bona multiplicat. exemplum. iij. reg. xviij. de farina et lechy-
to olei. Item de oleo uidetur multiplicato. iij. reg. iij. Item saray fecit
et abraham recepit potentiam generandi quoniam recepit angelos. Item. xviij.
hospita helysei cepit. iij. reg. iij. Item ana et ioachim ple nobilissu-
ma fecerunt. f. gloria uirginis maria. Item in uita sancti renigii dicitur quod
eum archiepiscopus remensis. et uisitans suam dyocesis hospitium eum in domo
iusticie sanguine sue uidens eum erubescere. per eo uinum non haberet. omis-
sis obis facta oratione an doliu uacuum et signo crucis edito uinum exiuit
de cubo. Item in uita sancti germani legimus quod cum predicaret per britaniam cum
discipulis suis. hyeme uirgine regi palatii intravit petens hospitium a re-
ge. qui ei negauit. cum autem subule regi egredere a domo regi ad suam
portas portionem cibi sui. mia motus uidens germanum et moachos ei
in nioe algentes rogatos adduxit eos ad tugurium suum occidens. et panis
eis vitulum. quod b. germanus congregat ossibus super eum pelle suis pedibus
pauit. Tunc in maie palatii ingreditur et uocato populo arguens regem de
mia. et occidens eum idignu gubernare regna. de posuit eum a regi. et ille cum
uirtuti diuine per quam opabatur sanctus non posset resistere huius recessit. et de
palatio cum iunge et libri suis recessit. Sanctus autem germanus dicitur subul
cum regem britanie constituit per hospitalitatem et charitatem suam et ex tunc
ges illi dicitur subulco sublimati f. De huius etiam regere supra quod elyna bona
multiplicat. Item hospitalitas a picul eripit. Sic per de loth. Item.
xix. quem angeli quos in hospitio recepit liberauerunt a submersione so-
domorum. Item raab meretrix a tota progenies eius. Josue. xj. quod hospita-
ta est exploratores filios israel. Item. xj. Raab meretrix non perit cum iere-
dus suscipiens exploratores cum pace. Item hospitalitas in sceli pala-
tium recipit. Luc. xvi. Recipiat uos in eterna tabernacula. ysa. lviij. Ege-
nos uagofos induc in domum tuam. Et per. Et gloria domini colliget te. Ibi glo-
ria debe rectum et accipe celum. Matth. xxv. Uenite benedicite percipite regnum
et. Item post. Hospes enim fuit et collegisti me. Item in uita beate mar-
the legimus quod fuit hospita dominus. qui cum ipsa migrasset ad dominum. beatus mari-
minius loquitur ab ea posuit. uel beatus marcialis leuonici. epi. De altero
istoy legimus quod raptus et spiritu iterfuit ei. exequis. et dominum cum multitudine an-
gelorum atque eius suscipe uidit. et officium exequiarum populo et dicit. in memoria
eterna iusta hospita mea. et angelos nunc detes. ab audito mala non ti-
mebit. et uidit atque ei et celum cum domino et angelis ascendente. Circa scilicet
scilicet sit agenda hospitalitas. Primum sciendum quod dicitur fieri humiliter. Exemplum
abraham et loth. qui angel occurrerunt et adorauerunt. Item. xviij. Dicitur. ipe
abraham cum sara focia in psoa. propria fuit. ipe humanitati incubuit. ipe
pedes lauit. ipe huius suis vitulum de armeto deportauit ipe pegeris
pradentibus stetit ut fuit. ipe eis cibum misit ieiunatur. Item. Quidam
frater dicebat quod aduenientibus fratribus hospitibus freres deberet occurrere
eis reuerenter. cum esset dicitur aduenire. Item. Secundo fieri celeriter. ut non
uideat tarditate uel difficultate recipiendi. Job. xxxi. Foris non misit
pegerin. hostium meum uiatozi patuit. Item. xviij. Accelera tria fata. ubi
dicitur. Oig. Senex currit. an? accelerat. puer festinat in domo per famam
nullus est piger. nullus ab offio pietatis remanet ociosus. Sicut. Item. xxiij.
Lucurrit puella. Et post. Festinau laban in occursum eleazar dicens
Ingredere benedicte domini cur foris stas. In uitis pa. dicitur quod in egypto erat
ciuitas orico noie. in qua fere quot erat domus. tot erat fere monasteria
ubi erat decem milia moachorum viginti milia uirginum. cuius ciuitas ciuitas
do erat portas uerbis obseruare per hospites suscipiendos. et eos uiole-
ter ad hospitium sua trahere. et de eis habedis aduincit pie opugnare.
Tertio dicitur fieri bylanter. Luc. xix. Sacha? festinas suscepit eum
gaudens in domo sua quod super oia uultu accesserit boni. i. per. iij. hospi-
tales iuice sine murmuratone. Sic suscepit rode puella petru. ita ut per
gaudio non posset hostium apire. Quarto dicitur fieri pie et misericorditer ut si
at cum compassionem pura. Uidua eligat si pauperes hospitio recipit. si per
des scilicet lauit. si in tribulatione patientibus submisit. Et nota dicitur hos-
pites uel quod oino non recipiunt pauperes. uel corrupta iudicio. uel receptos
male tractat. quod nec de indigentibus. nec sancti ei opatieter. ut per de
uite epulode. Luc. xvi. Item. Matth. x. Quicunque uos non recipit. amen
dicobis tolerabili erit in die iudicii frere sodomorum gomozorum qui
illi ciuitati uel domui. Siles se iudeis in culpa. et erit filius in pena qui
eadem septimana quod oim in ciuitate sua. per se iudicet receperit. et de
illa turpi eiecerit et crucifixerit. In eorum domo non dicitur huius dyabolus
suscepit quoniam non suscepit ex compassionem. sed cum corrupta iudicio. Item. dyabolus. x.
dicitur quod cum sanctus fortuitus a quodam obfesso ei ejet domoney. domo in ipse

pegrini clamabat q̄ fortunatus pegrinū nō solū nō receperat s̄ de suo hospicio cū expulerat. uerū inueniebat i ei⁹ ciuitate q̄ eū fuscipit. tūc qdā mor⁹ nō opaffide. s̄ epi fortunati derogatiōe ad hospiciū suū vocauit eū. vbi dñs sederet. filiū hospitis sui i ignē piccit. ⁊ aīas eius excussit. Ipos ē malos hospites diabol⁹? aliquid occidit. qd p̄ supra de purgatorio de muliere q̄ de die pauperes recipiebat. ⁊ de nocte expellebat. Nō solū aut ipos hospites diabolus aliquid opprimat. imo de morte subita ⁊ turpi eos occidit sepe. ⁊ semp eos eternāliter dñat nisi dignē penituerint. Unde legi⁹ in miraculis beati iacobi q̄ anno dñi. **Ad. c.** qdā hō volēs fugere mortalitatē q̄ erat i frācia. cū vxore ⁊ liberis iter sancti iacobi arripuit. cū aut venisset i vrbē papiloniā. vxore ei⁹ defūcta hospes ei⁹ rotā eius pecuniā. ⁊ iu metū quo pueri rectebat⁹ retinuit. Cū aut p̄ hāb incepto nō desiste ret pueros nūc portās nūc trabēs. post dicte vrbis exitū occurrit ei vir cū asino. q̄ causas tāti ifortunij sui audiēs accōmodauit ei asinū suū vsq; ad sanctū iacobū. Ubi cū peruenerit. ⁊ ozaret. apparuit ei ozati ⁊ vigilati fecū iacob⁹ querēs si eī agnosceret. cū neganti ait. Ego sum sanct⁹ iacob⁹ q̄ i papilonia accōmodauit tibi asinū meū ⁊ iter cū tibi accōmodo reuertēti. ⁊ pñcio tibi hospite tuū q̄ iniuste bona tua retinuit ⁊ oēs alios hospites q̄ familia faciūt turpi ⁊ ipso iusta morte mozturos q̄ bona defūctorū retinēt q̄ debēt. p̄ aīab eo rum: ruet. n. hospes predictus de solario domus sue: quo dicto disparuit. ⁊ iuxta quod p̄dixerat euenit.

De visitatione infirmorum. DIS. XXIII.

Arca decimū q̄ntū. s. de visitatiōe infirmorū sciēdū q̄ cū mīa dñi respectu miserie. vñ istud op⁹ excedē oīa alia opa mīe. cū nulla sit maior miseria tpa miseria infirmitatis. Hinc opi debem⁹ libetē itēdere ppter multa. Primo p̄ vinculū naturale. Secūdo p̄ speculū exēpla re. Tertio p̄ meritū ieremētū. Quarto p̄ pñij cōplemētū. **¶** Primo inq; p̄ naturale vinculū. qz nos oēs frēs sumus i chro. **Mat. i.** iudicā dñs vnus pater ē oīus vestrū. **Et Mat. xii.** Oēs enī vos fratres estis. Itē exēplū ponit apls. i. corin. xii. Oēs vñ corp⁹ sumus i chro. singuli aut alē alteri⁹ mēbra. ⁊ sic ibidē dicit. Si partē vnus mēbrū cōpartit⁹ oīa mēbra. lesio pede flet oculus. īpiciat oculus. cōtretrat man⁹. os plāgit rē. Sic dñs ē i corp⁹ mystico q̄ vñ hō cōpā ti dñs ⁊ ē subuenire alteri patiēti. **¶** Secūdo dñs ad hō nos mouere exēplare speculū. Ad hō habem⁹ exēpla chri. angelorū ac ēi scōp̄ tā beatorū q̄ ē viator. Exēplū qdē chri. q̄ venit in mūdū ad infirmos vñs tādū. **Luc. i.** Visitauit nos oīes ex alto. **zē. Mar. ii.** Phariseis ⁊ scribis murmurātib⁹ q̄re cū publicanis ⁊ peccatorib⁹ māducauerit ⁊ biberet. Rndit. nō egēt q̄ sani sūt medico. s̄ q̄ male habēt. Idē **Luc. v.** Itē **Mat. iiii.** circuebat ibs totā galyleā sanās oēs lāguorē ⁊ infirmitatē. Itē ad hō ponit exēplū **Luc. x.** de illo q̄ icidit in latrōes q̄ etiā dispolauerit eū. ⁊ plagis ipsoitis. **zē. Sequit. Curā illi⁹ habet. zē.** Ad hoc etiā spālē misit aplos. ⁊ dedit eis virtutē sup oīa de monia vt languores curaret. **Luc. ix. ⁊ Mat. x.** Infirmos curate. **zē. Itē beati āgeli dāt nobis exēplū infirmos visitādi ⁊ eis seruēdi vt p̄ **Thob. xi. ⁊ xii.** quomō eū angelus curauit ⁊ visitauit. Itē ipz dominū visitauit ⁊ confortauit angelus in agonia sue passionis. **Luc. cc. xxi. ij.** Itē in vitā spā. dicit q̄ cū qdā solitarius pauper per triginta oēs egrotaret solus carēs hūana visitatōe habuit angelū sibi ad ministratē p̄ octo dies. Cū aut venisset frēs ad eū. recessit ⁊ clamanit infirmus. Recedite frēs. qz administrator me⁹ aduētū vō recessit. Cū āt aliquātulū secessissent. q̄ruit i pace moztis. Solent. n. maxime visitare infirmos angeli destitutos ad hūana cōsolatiōe. vt p̄ p̄ exēplū de agar ⁊ filio ei⁹. **Gen. xxi.** Et audiuit dñs vocem pueri. **zē. Itē p̄ exēplū belye. iij. reg. xix.** Angelus dñi tetigit eū. **zē. Itē in tris partita historia li. ij. of q̄ qdā noie acclinus febre lōgissima ⁊ grauissima laborās cū multa expēdisset i medicos. ⁊ potiones multas accepisset. ⁊ qdā comederet ⁊ biberet totū euomeret. ad vltimū vides q̄ nulla medicina ei p̄ficēt. fecit se deferri i ecclia beati michaelis apud cōstātinopoli vbi apparuit ei monēs q̄ sibi faceret salsam de vino ⁊ pipē ⁊ melle i q̄ itingeret oīa q̄ comederet. qd fecit. ⁊ oīno curatus ē. l. illa sint oīno cōtraria illi infirmitati fm p̄p̄ficā. Itē ad exēplū scōp̄ nō solū viator s̄ ē beatorū debem⁹ infirmos visitādi cōpatiēdo ⁊ cōsolādo eos. Ad exēplū apli. i. corin. x. q̄s infirmas ⁊ ego nō infirmos. Visitauerit enī eos sancti. ⁊ ēt de infirmitatib⁹ despatifimis eos curauerūt. etiā ipi beati. qd p̄ in vitis ⁊ miraculis scōp̄. Itē beati iā glorificati in p̄ria nobis p̄bēt exēplū. q̄ plures legunt visitāse infirmos ⁊ de grauissimis ac despatifimis infirmitatib⁹ libe rāse. Exēplū de beata agatha quā beat⁹ petrus visitauit in carcere. ⁊ de dolore māmīllarū suarū curauit eā. Exēplū de beato francisco qui iohānes de bylerda letaliter sauciātū imo multū plagis mortali****

bus adeo crudeliter laceratū vt de sola sepultura eius ageret: ⁊ nō credebāt supuictur⁹ in crastinū visitauit in nocte ⁊ tactu sacrozū stigmatū illicoplene sanitati restituit. **¶** Idē de rogero quodā cano nico maioris ecclie qui vidēs imaginē bti frāscisci sacris stigmatib⁹ insignitā cū incredul⁹ irideret: subito sic mirabiliter fuit p̄fusus in vtraq; manu quasi p̄fusser spiculū de balista sonū audiuit: dolozē sensit: ⁊ illeis manētib⁹ cyrothecis man⁹ apparuerūt tanq; spiculo p̄forate. Cū aut p̄ tridū iocūsanter dolore atrocissimo torq̄ret: tanq; dē cōpulsus est beati frāscisci lachrymaliter iuocare rogās hūi liter sibi p̄ illa sacra stigmata subueniri: quē beat⁹ frāsciscus itegre sanitati restituit ⁊ ab omni dolozis aculeo liberauit. **¶** Itē legi⁹ i miraculis beatorū martirū cosime ⁊ damian⁹ qdā sacrista rome i eorū ecclia diu deuote seruierat: q̄ in crure grauissimā ⁊ icurabilē ifirmitatē incurrit. Cū aut qdā nocte grauissime fleuisset ⁊ ozasset diu itras lectū dormiēs vidit duos splēdidissimos viros altē eorū portante cultellū ⁊ p̄ridē: alterū corā mauri cuiusdā q̄ nup i vrbē moztuus ⁊ sepult⁹ fuerat: ⁊ bi crurū ifirmū dicte sacriste amputauerūt: ⁊ crurū mauri corpe sacriste i seruierūt: ⁊ vnguētū qd ferebāt iunxerūt: ⁊ omni dolozē remoto crurū sacriste vñ crurū dicti mauri remouerāt ⁊ detulerūt. Excitat⁹ sacrista stupet de vñō: sed magi subita quā son tiebat curatiōe ⁊ dolozis amissioe vel amotiōe. Surgit ⁊ magi miras inueniēs se habere crurū mauri mirās si erat q̄ fuerat: ⁊ cū gratias agēdo cātaret excitant clerici: socij stupēt aduēta. Currūt ad cor pus mauri cū quo coraz sacriste regierūt. De hoc vñs. **¶** Mira iun cura defuncto moribida fura. **¶** Mortua p̄ crura oaf ego qualicūq; Itē ad hoc exēpla mīa iustorū ⁊ scōp̄ adhuc in p̄senti miseria viatorū. De bti francisco legi⁹ q̄ ipse leprosis ⁊ despicabilib⁹ p̄fōis humillime seruiebat: spāliter i sue vñerfōis p̄ncipio totū se otulit ad seruitiū leprozorū: nec solū eis necessaria ministrabat. verū etiā laua bat eorū pedes: ligabat vlcera: ⁊ educebat putredinē ⁊ sanie abstergibat. De bti ely sabeth dicit q̄ cū ipsa ēēt de genere regio imo res gis vngarie filia: viro suo mortuo relicta pōpa seculi hospitale con struxit: vbi paupes recipiebat: ⁊ infirmos omni genē infirmat⁹: lepro sis ⁊ cōfractis quos ancille ⁊ alij abomiabant tūgē ⁊ respiciē pedes ⁊ capita abluēbat: ⁊ vulnēz cicatrices: ⁊ vlcera ⁊ scabiē: q̄si ipi chro facit hō officia pietat⁹. Itē cū qdā petōr maxim⁹ trāsfretas⁹ ⁊ posu is⁹ se i hospitālē ad fūidū infirmis: ⁊ aliqñ abbozēret cuiusdā vlcera cū laua bat pedes: lotiōis aquā ⁊ cor bibere cepit cūz pieno ore q̄ facta ē ei dulcissima: ⁊ suauitate fragratissima sup oīa pigmenta. Et hoc ei fuit signū remissiois petōr ad quoz memoriā dictā aquā hauferat. Itē cū iohēs de mōte mirabili dñs valde pius ⁊ deuot⁹ videret paupes valde afflictū vlcerib⁹ sanie ⁊ sordib⁹. ait ei. q̄re non vadis ad domū deū: vt ibi q̄lceres. Rndit. non possū ire: ⁊ ego ait portabo te. ⁊ assumptū eo sup humeros: portauit eū i lūcunq; haberet fordidos pedes ⁊ tibias plenas sanie: lauit ei: ⁊ cū ei videret. corait. O cor miserū ⁊ supbū nō potes crepe ⁊ hausta aquā lotu re bibe cū duab⁹ manib⁹. Itē **Eccl. xvi.** nō te pigeat visitare infirmū. **¶** Itē exēplū dabit dñs q̄ nō solū visitabat: s̄ se ab eis tāgi per mittebat: ⁊ leprozos tāgebat ⁊ eos tactu suo curabat. Itē ad hūius exēplū nō solū beat⁹ martin⁹ tāgebat eos: s̄ osculabāt ⁊ osculo curabat. **¶** Refert magister **Jaē.** de vñ. q̄ qdā comes cāpane deuotus pius ⁊ hūilis cōfueuerat frequēter visitare quēdā leprosus: ⁊ se ofo nib⁹ ei⁹ cōmittere ⁊ vñs ⁊ bñficijs eū confortare. Cū aut de lōgo tpe nō visitasset eū: mortuo leproso hō comite ignozāte: venit ad eū itras ei⁹ tugiurū: ⁊ cū vocaret eū noie suo q̄rēs quō circa eū ageret mōdit bene p̄ dei gratiā: nūq; ita bene fuit mibi. **¶** Tūc milites ⁊ burgēses q̄ cū dñō comite erāt. dixerūt. Dñe q̄re intrat tugiurū illud cū nullus ibi mozt⁹. ille leprosus mortu⁹ est iā mēsis est elapsus ⁊ sepult⁹ i il lo loco. **¶** Faciēs q̄ inq̄ri dicit⁹ comes nō inuenit ibi nisi pienes ⁊ tugiurū mira fragratā odoris plenū. **¶** Tertio mouet ad hō vñtū exercitiū: ⁊ meritū ieremētū: qz hoc ē p̄ctā remediū: ⁊ tētatiōes p̄fidijs. nre fragilitat⁹ speculū vel iudiciū ⁊ vere religiōis exēplū. **¶** Itē i. relū gio mūda rīmaculata apō oēi ⁊ patrē. hō ē visitare pupillos. **zē. O** etiā sit charitat⁹ hō augmētū ⁊ meritū ieremētū of **Eccl. vii.** Non te pigeat visitare infirmū: ex his enī i dilectōe firmaber⁹. **¶** Itē bti vgo p̄ elegit statū facē p̄ filiū dei incarnatōē ⁊ cōceptionē: qz ascēdit i mōta na cū festinatōe vt elisabeth senū. grauide. ⁊ ifirme furer. Itē i vita sancte marie de oīgnies of: q̄ ipa p̄rio virū i duxit vt reliq; oib⁹ i le profaria furer leprosis: ex quo ad magnū p̄fectōis culmē postea p uenest: ⁊ ei renelatū fuit q̄ vir su⁹ q̄ fuerat ei⁹ soci⁹ i fuitijs infirmorū hūilitate soci⁹ su⁹ ēēt i eternitatē sublimitate. Itē i vitā spā. legi⁹ q̄ qdā frāc iterrogauit quēdā abbatē: cui⁹ mai⁹ ēēt meritū. An frīs q̄ ieiunat p̄ ser dies i septimana: ⁊ mltū laborat: an illi⁹ q̄ fuit ifirmatū b⁹. Cui rndit senex q̄ si ille q̄ ieiunat sex dies suspēdet se p̄ nares: nō

ita placeret deo vt seruitiū sequētis rē. Quarto mouet ad h̄ eter-
ni p̄m̄i cōplēctū. de quo Math. xxv. Venite benedicti rē. Et sub
iungit cā. Infirmitas fui rē visitastis me. Ad decimū sextū. f. ad vi-
sitatiōē icarceratorū inuitat nos. Primo scripture sacre monita
p̄s. Eripite paupes rē egenos de manu peccatoris liberate. q̄ marie
sūt visitādi boni i carcerib⁹ iclusi vel captiui cōsolādo eos. rē necessa-
ria eis ministrādo. redimēdo. liberādo rē a carce rē a morte Eccl. iiii.
Libera eū q̄ iniuriā patit⁹ de manu supbi. Heb. xiii. Memēte vi-
torū tāq̄ simul vincti. f. cōsolādo eos. liberādo. puidēdo rē. Se-
cūdo ad h̄ mouet nos exēpla. p̄mo ch̄i q̄ ad h̄ venit in mūdū. rē de-
scēdit etiā vsq̄ ad infernū. Unde eduxit vinctos in fortitudinē. ad h̄
voluit capi. vt captos eripet. ligari vt cōpeditos absolueret. vēdi vt
redimeret. occidi rē ad infernū descēdere. vt suos a morte rē ab inferni
carcere liberaret. ysa. lvi. Spiritus dñi sup me rē misit me vt p̄dicarē ca-
ptiuis idūlētiā. rē clausis ap̄tione. Itē in passioib⁹ scōp⁹ legif⁹ fre-
quēter de celis descēdisse. rē ad eoz carceres venisse ad eos cōfortan-
dū. vt de beato dyoniso. rē de alijs plurib⁹ legif⁹. Itē ad h̄ mouet
nos exēpla angeloz. vt habet Dani. vi. q̄ dameli icluso i loco leonū
misit de⁹ angelū suū q̄ cōclūsit ora leonū rē. Itē. xiii. quomōdo
portauit angelus abacuc de iudea in babilonē in locū vbi erat Da-
niel. Itē Act. xxi. quō angelus dñi assistit petro icarcerato rē libera-
uit eū. Itē in passioe sancte agnetis rē vinctiū rē katherine rē aliorū
multoz legif⁹ q̄ benigne angeli visitauerūt eos icarceratos rē quō
eos cōsolati sūt. Itē ad h̄ mouet nos exēpla scōp⁹ et h̄ vinctus. de
q̄b⁹ dicit apls Heb. x. vinctis cōpassi fuistis. De beato dñico legif⁹
q̄ cū eēt romē postq̄ officiū audierat. fere singlis dieb⁹ muros cir-
cūbat. rē alia loca vbi erāt inurati. rē eis monita salutē dabat. Silis
thobie. de quo legif⁹ eiusdez. i. Pergebat p oēs q̄ erāt i captiuitate.
rē monita salutē dabat eis. Itē de beato nicolao legif⁹. q̄ cū tres ba-
rones cōstituti ipatoris fuissent ei iclusi de h̄ q̄ spirassent i mor-
tē ei⁹. rē h̄ fuisset ei suggestū ei malicia rē inuidia. cū icarcerasset eos.
rē in crastinū deberēt occidi. inuocauerūt angelū beati nicolai adhibe-
re viuetes. tūc i ipa nocte apparuit beatus nicolao ipatori arguens eū
de h̄ q̄ sine iniquitate vellet occidere inocētes inuēns ei bellū imine-
re rē mortē nisi liberaret eos rē dixit se eē nicolai ep̄m mirree ciuita-
tis. Itē ē apparuit pposito q̄ eos captos detinebat. ita q̄ in mane
cū deberēt occidi indrēs ipator de fama rē miraculis beati Nicolai
ei misit illos liberos cū crenijs suis. Itē cū fili⁹ cuiusdā militis nox
manie captus eēt apud saracenos reducēs ad memoriā magnū se-
stus q̄d pater suus faciebat i capella sua in festo sancti nicolai cepit
flere. rē cū causaz flet⁹ audirēt saraceni. grauē eū flagellauerūt q̄ cū
post fletū rē orationē obdormiret in carcere in mane excitat⁹ iuenit
se i capella p̄ris sui libez. Itē in triptina historia li. xij. dicit de quo
dā ep̄o noie aqatio q̄ vēdidit oīa vasa aurea rē argētea ecclesie in
redēptionē rē refectioē p̄saz gētiliū quos captiuos adduxerant ro-
mani. dicens. de his vasis nō vti. Ad decimū septimū. f. sepultu-
rā mortuoz. vt. f. sepeliēdis mortuis libetē curā rē diligētiā ipēda-
mus. rē eoz sepulture p̄sonaliē itēm⁹. monēt nos multa. P̄mo
scriptura sancta. Eccl. iij. Mortuo nō phibeas ḡraz. nec desis plo-
rātib⁹ in cōsolatiōē. Itē. xxv. Sup mortuū pduc lachrymas rē
q̄si oīra passus icipē plorare s̄m iudiciū t̄ge corp⁹ illi⁹. rē ne despi-
cias sepulture illi⁹. Scōdo ad h̄ oīs nos monēt nālis pietas rē chari-
tas. iux̄ illō Joh. xij. diuinū exēplū. Cū dilectiss⁹ suos in finē dilexit
eos. Voc ē. n. vltimū b̄ficiū q̄d eoz corpib⁹ exhibet. Tercio ipa
nā rez sensibiliū. Dicit. n. Aristot. i li. d. nā aialū q̄ cū delphines pi-
sceas marī mortuū. alij viui veniūt. rē eos i fūdo marī sepeliūt. Itē i
viti sp̄a. dicit Hiero. de mōacho captiuo. q̄ iter als nāles p̄prietates
formicaz q̄s mirabāt. rē q̄si cū celebri luctu corpa mortua depoz-
tabāt. alia aliā volētē itrare nō impēdiebat. S̄ si cadebat sub onē. alie
eadēte suis būer⁹ subleuabāt. Itē cū iozimas maria egyptiaca mor-
tua nesciret quō foueā ad eā sepeliēdā facit. leo venit rē faciēdo for-
ueā ad eā sepeliēdā eū inuit. Itē i vita pauli p̄mi bēmite. Hiero. q̄
cū antoni⁹ nō b̄fet vñ foueā facit vbi corp⁹ dicit pauli sepeliret duo
leones de silua venerūt foueā fecerūt ad sepeliēdū corp⁹ inuerūt
b̄ndictiōē ab antonio accepta ad siluā redierūt. Quarto exēpla an-
geloz q̄ ita diligēt curā h̄nt de nā aie sibi cōsimili quō eā oeducant
ad locū det⁹ sue. Luc. xvi. Lazarus mortu⁹ portabāt ab āgelis in si-
nū abrahe. Nota sup̄a b̄ aia pegrini quā michael rē gabriel sine do-
lore iussi sē depoztare ad celū. S̄it rē nos debem⁹ curare quō hono-
rifice nā corpis fragilitatē nre filis sepeliā. Itē angeli eiaz q̄si ali⁹
nō sunt q̄ sepeliāt. curā habēt de corpib⁹ sepeliēdis. sicut patet in
passione beate katherine cuius corpus in synai mirabiliter sepeli-
rūt. Similiter in passioe beate agathe cui⁹ sepulture titulū apposue-

riunt. Itē sup̄a de setore peccati. de pegrino setete. rē heremita quē
angelus sepeliuit. Quinto exēplū patrū antiquoz. vt Thob. ij. q̄
p̄pter hoc faciēdū p̄andū dimittebat. rē p̄pter mortis p̄ntiū hoc
facere nō omittebat. Sexto multiplex vtilitas hoc faciētiū nos
oīad hoc mouere. P̄ia est q̄ a pctō reuocat aliq̄n rē ad bonū. puo
cat. Eccl. vij. Demozare nouissima tua. Qd facit sepe cū videt p̄e
oculis mortē alienā. De hoc satis habet sup̄a de morte. de pyrra-
tha. Et ibidē habet de multis bonis q̄ facit homini memoria mortis.
Hoc etiā notat. iiii. reg. xiii. De resuscitato ad tactū bely sei. Secū-
do a malo cōseruat. Eccl. xvij. Demozare nouissimoz rē define imi-
tari. Bui⁹ exēplū habet. iiii. reg. xvij. De p̄sēdo. p̄pheta: q̄ sepeli-
uit oculis. p̄pheta a leone seruauit iose tpe a cōbustione ossūz suoz
rū. Tercio b̄ndictionē oīi rē scōp⁹ rē laudē ipetrat. i. reg. j. Dixit dñs
uid viris iabes. B̄ndicti vos a dño q̄ fecistis hanc mīaz sepeliendo
saul. Itē de magdalena dicit dñs: ad sepeliēdū me fecit vngendo
corp⁹ meū. Et post. Amē dico vobis vbi p̄dicat⁹ fuerit euangeliz
h̄ rē. Quarto h̄ opus sp̄aliter corā dño āgelus rēp̄sentat q̄si maxie
sibi gratū s̄c dicit angelus Thob. xij. An abscōdebas mortuos rē.
adeo enī placet ei hoc opus vt vēdi nō recusaret. rē p̄ciū vēditionis
sue cederet in emptionē agri figuli. vbi pegrini sepelirent⁹: quoz se-
pulture cure multū deo grata ē. In viti sp̄a. legif⁹ q̄ cū abbas multus
us eēt gētilis p̄nceps latronū: rē vellet spoliare domū v̄ginis sacre.
ad visionē iudicis auertit hic auersus cū mīta cura sepeliebat chri-
stianos: rē vestib⁹ aptabat quos p̄rio cōsueuerat occidē rē spoliare. q̄
ex hoc fact⁹ ē p̄nceps monachoz singulis dieb⁹ officiis diuinis p̄a-
nē sumēs. Cū aut mortuū sepeliret. ait ei discipulus suus quidam.
vtrū pater cū tāta diligētiā me sepelires. Cui r̄dit: rē hoc faciā. Cū
aut ei mortuū sepeliret diligēter: clamauit querēs a mortuo si sus-
piceret ei. R̄dit mortu⁹: sufficit pater ip̄lesti. p̄missum. Vic sūme p
fectionis ex hoc factus est: rē post multa miracula quieuit in pace.

C De pietate erga parentes.

DIS. XXV.

Decimū octauū. f. de pietate parētū rē de mīa eis
exhibēda quib⁹ quāto mag⁹ tenemur: eos mag⁹
diligere debem⁹. rē eis cōpati. Ad passionē rē pietatem
eoz nos monēt ista. f. admonitio sacre scripture: f. instinct⁹
p̄prie nature: exēpla irrōnalis creature: scōp⁹ exēpla rē documenta:
vtilitas p̄p̄ia: rē dei beneficia. ip̄a q̄ p nobis ip̄i parētes p̄tulerūt
incōmoda: rē ip̄a q̄ nobis cōtulerūt vel ab ip̄is vel occasiōe ipoz no-
bis obuenerūt cōmoda multimoda. Vltio ipoz filioz filioz multu-
plex pena. P̄mo enī scriptura ad h̄ mōet vt eos diligāt rē eis obe-
diāt: rē eis bona faciāt: rē honoz eis exhibeat filij eoz. Eccl. iij. Filij
sapie ecclia iustoz: rē natio eoz obedientia rē dilectio: ex h̄ enī q̄ de
eis nascunt⁹: oebēt eis obedire: rē eos diligē tanq̄ p̄ncipiū nāe eozū.
Ezo. xx. Honora patrē tuū rē matrē tuā rē. Scūdo monēt ad h̄
p̄p̄ia nā. Basilius. Parētes nros vt p̄p̄ia viscera diligam⁹. Bui⁹
sup̄uacū est in illō nos ipelli p qd imus in amorē. f. rē passionem
eoz nāliter. Dicit q̄ qdā p̄familias vxorē habuit adulterā de q̄ ba-
bere videbat tres filios: cū aut aliq̄ iproparet ei petiū suū rē moles-
taret eā. ait illa ei vt vos habeat⁹ dolozē ppetuū. significo vobis q̄
vñus istoz triuz vester ē. alij duo adulteri: rē vt amore vni⁹ duobus
alijs puidet⁹. nūq̄ sciet⁹ q̄s ē vester. Qd cū nulla rōne vellet ei ita
dicē: rē ille i morte facit testamētū suū dixit q̄ oīa bona sua relinq̄-
bat illi q̄ su⁹ erat alijs ab eis exclusis. Cū aut gr̄f ab eo q̄s eēt ille:
nec ip̄e sciret eis dicē: q̄libet eoz eis oicebat se legitimū bēdē: rē vo-
lebat res oēs occupare. Trahuñt ad iudiciū. iudex: ex istā sniaz q̄
paf mortu⁹ ligaret ad arborē: rē q̄libet eoz haberet arcū rē sagittā
rē q̄ meli⁹ pcuteret eū: mediā bēditatē haberet. Cū aut duo eoz tras-
xisent: rē valde fortē corp⁹ iux̄issent: terti⁹ dixit q̄ nūq̄ ad patrē su-
um trahēt: sed si q̄s eū de cetero pcuteret: nō ip̄one fieret: rē hoc oīs
eēs flebat. Tūc iudex iudicauit eū verū bēdē: rē alios sp̄rios: q̄ nā
lis instinct⁹ in cōpassiōe patrū eū ad h̄ ipellebat. Cū pp hoc vulgari-
ter dī q̄ cor nō mētis. Tercio mouēt pōt ad h̄ irrōnalis creatura
p exēplū suū. Dicit. n. Isidorus in li. de creaturis q̄ cyconiarū talis ē
natura q̄ cū ip̄e se affligant rē cibū suū sibi oetrahāt: vt pullis suis
puidet⁹. postq̄ pulli volare possunt rē pda cape opatiētes maciei
rē afflictioni parentū opellūt eos morari in nido: vsq̄quo bene sua
luerint: rē ip̄i ad p̄das volant quas eis vicē rependēdo depoztāt sic
faciūt boni filij de parētibus. Nō sic aut faciūt pulli vulturū: de q̄
bus dicit nāles q̄ postq̄ diu laborauerūt parētes eozū circūuendo
castra rē cadauera cum magno piculo rē labore vt eos depascāt sibi
subtrahēdo cibū. Postq̄ pulli cōualuerint rē fortificati rē parētes. p
eis afflicti vberāt eos alie: nec aliqd de pda sua oant eis: sed eos v-
berādo rostro rē alie de nido eos expellūt. Sic faciunt impij filij de
suis parētib⁹. Quarto ad hoc valēt sanctorū monita rē exempla

Thob. iiii. Audi fili cū deus acceptit aiam meā. sepeli corpus meū ⁊ honore habebis matri tue. **Eccl. iij.** Fili suscipe senectā prīs tuī ⁊c. Et post. **Elenofyna** prīs nō erit in obliuione. **Ibidē.** Qui honorat prēs locū dabit ei filijs. **Frequent** accidit q̄ talis se hñt filiū patrū ad eos qualē vidēt eos se hñe ad parētes suos. **Un** dñ q̄ cū qdā pater familias vnicū filiū suū egregie maritasset. oīstasset. ⁊ bonis se spoliasset. cū inuestidit q̄ fact⁹ eēt decrepitis ⁊ infirmis istigante vxoze posuīt ē in viliſſimo loco domus quā ipse edificauerat. ⁊ vir potuit hñe a filio duas vlnas de burello quo opiret ⁊ ireme. **Puer** autē qdā fili⁹ filij quē terrerime pater diligebat hñ notās flebat. ⁊ dicebat q̄ nō cessaret nisi pater suus daret ei duas vlnas de burello sicut ipse dederat patri suo. **Que** cū ei dāte eēt puer applicauit eas. ⁊ reposit⁹ vlnas q̄ idē facit ipse patri suo quī fener eēt. vt faciebat ipse patri suo dās ei illas duas vlnas ad cooperiēdū se. **Itē** debem⁹ eis copati ad exēplū mālis ioseph q̄ de terra chanaan prēs suū i egyptus vt cū tpe famis ibi resiceret tā sollicit⁹ ⁊ deuote vocauit. ⁊ euz cū tota familia pauit. ⁊ circa eū tot pietatis ⁊ bonozis officia exercuit. vt habet **Gen. lvi.** ⁊ alijs loc. **Itē** os nos ad hñ citare exēplū veri ioseph ebñ. q̄ in tāto discrimine fue passiois matris curā nō omisit. s; ad discipulo cōmēdauit. **Job. xix.** **¶** Quinto debēt nos ad hñ mouere bona q̄ ipsi nobis fecerūt. vel ab eis vel eoz occasio nobis aduenerūt ⁊ etiā mala q̄ p nobis sustinuerūt. **Un** **Eccl. iij.** Quasi oīs sermēt his q̄ se genuerūt. **Itē** **Eccl. vii.** Honora patrē tuū ⁊ mīrē. ⁊ memēt q̄ nisi p eos nō fuisset. ⁊ retribue illis quō ⁊ illi tibi. **Itē** gemit⁹ matris tue ne obliuiscaris. **Itē. xxx.** Pro aiab⁹ filiozū plus pater colligebat vulnera sua. ⁊ sup oēm vocē turbabunt viscera ei⁹. **Itē** **Thob. iiii.** filij memor ei debes q̄ ⁊ q̄ta passa ē mater tua pp te. **Hoc** bene attendebat ille pius filius. de qua legim⁹ in miraculis sancti iacobi. q̄ cū iret cū patre suo de theutonia ad sanctū iacobū cum alijs cōpatriotis suis. hospitati sē apud tholosā in domo cuiusdā diuinit burgēſis q̄ diuinit eos cogitās. ⁊ quō eoz pecuniā posset retinere. cū inebriat⁹ eos nocte. in mātica patris ⁊ filijs cyphū suū in clusit argēteū. ⁊ cū i mane iſequerēt eos cū multis vicēs eos fures. ⁊ faciēs eos scrutari. in mātica cōi prīs ⁊ filij cyphū suū repiens vacit eos trahi ad iudicē. **Cū** autē pater vellet potius suspēdī q̄ filius suspēderet. data snia q̄ alter eoz suspēderet. filius recolēs beneficiā patris oīno nō potuit sustinere q̄ pater suspēderet. s; p ei⁹ libe ratiōe hñ eligēs suspēdī. ⁊ pater tristis ⁊ anxius ad iter inceptū pſiciēdū pgreſſi. **Cūq;** post. xxxvi. dies de pegrinatione rediret. ad cor pus pederēt filij pgreſſi. **Et** cū ei⁹ lachrymofis gemitib⁹. ⁊ suspiriis clamādū ⁊ euilādū vocaret. mīdit ei⁹. **Noli** pater dulcissime flere s; gaude. qz nūq̄ ita bene fuit mihi. qz ex quo hic fui posuīt⁹ beat⁹ iacob⁹. **De** celesti dulcedine sustentans vsq; nunc refocillauit. **Quo** audito. pater curruat ad iudicē. q̄ accēdēs ad patibulū cū q̄bus deponūt eū viuētē ⁊ sanū. ⁊ ilico ei⁹ hospite ibi suspēdūt. **Hoc** dicit a litus pater factū fuisse anno dñi. **Mo. xc.** **Sexto** mouere nos oēs ad hñ vtilitas. p̄pria q̄ ex hñ acq̄rit. s; deo in hñ talis obedi⁹ q̄ pietas ⁊ q̄ exhibet parētib⁹ humilis pacific⁹ ē p̄ponit vt p eis nihil fiat vñ de⁹ offendat s; ipe eis in oib⁹ ⁊ p oia p̄ponat. **Tūc** opus pietat⁹ in parētes siue eis reuerēdo siue eis beneficiādū hec secedet boni facit q̄ notant **Eccl. iij.** Filij sapiētie ecclesia iustoz. ⁊ natio eoz obediētia ⁊ dilectio. qd ē dicere. filij sapiētes sūt filij ecclesie. ad hñ nati sūt vt deo ⁊ parētib⁹ obediāt. ⁊ eos diligāt. **Et** hoc bona p eis eue niūt. **Primo** iudiciū sūmi patris obseruāt. hec agēdo vt aias suas saluāt. **Qd** notat cū dicit. **Iudiciū** patris audite filij ⁊c. **Itē** deo se cōformāt q̄ eos honorat. oīs eis filios. **Un** seq̄. **De** honozauit p tē in filiis. **Itē** a iudicio dei se liberāt q̄ requēt quō hñ mādātū ipe nerūt. **Un** iudiciū matris exēret ⁊c. **Itē** thesauros sibi bonos accumulāt. eos de⁹ in filios letificat q̄ hoc facit q̄ petit ipetrat. vitā p̄lōgat matrē ecclesie refrigerat. dei timorē iudicat. benediciōē in petrat. domos cōfirmat gloriozū iudicat ⁊ efficit. amissā recuperat. iusticiā edificat. tribulatiōē cōfortat. peccata dissoluit ⁊ relaxat. q̄ oīa notant ⁊ ecclesiasticō. iiii. i serie lre. **¶** Septimū ē pena ipioz ad parētes. **Punim⁹** n. ipiū filiū ad parētes multiplici. **Primo** q̄ ignominioſi ⁊ infelices p hñ a dño ⁊ pplo iudicāt. **puer. xxx.** q̄ affligit prēs ⁊ mīſes ignominioſus. ⁊ infelix erit. vt **p̄** **Luc. re.** de filio. **p̄digo.** **Sitr** **Gen. ix.** de cham. cui⁹ fēmit maledicē. ⁊ in futurū reducī. ⁊ ius p̄mogeniture amisit. **Itē** subita morte ctinguūt. **puer. xx.** **Qui** maledicī pri suo vñ mīri extinguit ⁊ medijs tenebris lucerna ei⁹. vt **p̄** **abſalon. ii. reg. xviii.** **Itē** homicidie filijs efficit. **puer. xlii.** **Qui** subtrahit aliqd pri suo vñ mīri vicēs hñ nō eē p̄ctm. p̄ctipes ē homicidie **Similis** ē iudeis q̄ ea q̄ habebat tēplo offerēbat. ne parentibus bē ne facerēt. **Quos** arguit oīs **Matth. xv.** **Qui** maledixerit patri vel matri morte moriet. **Quicūq;** dixerit patri vel matri munus quod

cūq; est ex me tibi pderit zc. Item iram dei sup se accumulāt q
 eos occidit subito frequēter. Math. iij. Progenies viperū zc. qd pa
 terna latera corrodūt mali fili. Anno dñi. M. ccl. Accidit in vxoꝝ
 edueñt apud vgiacū castrū oucis burgūdie: q quidā pp̃ bona ma
 terna qd amē expēdebat in tabernis z alijs vt cōfueuerat quodā ma
 ne offendit matrē suā. ita q ipsa ira cōmota ipsecata est ei sic. Rogo
 deū q anteq; reuertaris z antq; dies trāseat depozet matrē me frī
 giū exiū in feretro mortuū: z malo gladio lacerat. Et qdā alius
 iuuenis de villa circūiacente ipius ora parētes suos: ppe ppter su
 am insolētiā eos molestabat. Cū ipsa ipse qd ipsūz cōgigeret parētes
 suos: manu dextera percussit patrē suū z pater irat⁹ impcatus ē: c
 cēs. Manus q me percussisti rogo deū vt hodie malo gladio ampu
 tet z tu ira tridū in tali patibulo suspēdaris. Accidit g vt illi vxo
 iuuenes post dictas impatiētes parētū obuiaret sibi mutuo: z vn⁹
 inuitauit aliū ad tabernā: quā cū igressi fuissent z biberēt z lude
 rēt: ceperūt litigā z se adiūce pcuti: illē q quē ipsecat⁹ ē p percussit
 aliū gladio: z cū eēt soli timēs ne clamor excitaret⁹ z cū. si ali⁹ viū⁹
 remanēt. mlti vulnerib⁹ cū lacerās occidit. Cū aut clamore mor⁹
 ēū ad filiū fugēt z illi de castro illo eī isegrent. cū le gladio suo de
 fendēt vn⁹ de isequētib⁹ manu q tenebat gladiū: z q p̃p̃p̃cussu
 apūtauit: cap⁹ ēē z ifra tridū suspēsus ē i patibulo illo i quo pater
 fuerat ipsecat⁹. Ali⁹ aut depozat⁹ fuit ad domū matrī i feretro mlti
 tis vulnerib⁹ z off⁹ vt ipsa fuerat ipsecata. Hoc aut q cōmē recēs z
 qdā fraz oxdis p̃dicatōr i octo castro p̃dicaret maf ciuita reuultit il
 li cū lachrymīs: petēs p̃nīaz p dicta ipcatōe: z h idē vicinia testabaz
 q: ifra decēniū factū erat. De h idē legit i li. de c. vel. qd refert aug.
 i ter miracā. b. Stephani: z h vīc euuēntē tpib⁹ vxoꝝ: cuiusdā nobili
 mulieri de cesarea capadocie fuerūt decē pueri a p̃e nup̃ defūcto fi
 bi relictī: quoz septē erāt mares: z tres filie. Cū aut i illa sua defola
 tiōis recētia mēz molestaret tali pena se diuinuit coerciti: illa eo
 maledicēte: ipa eoz mēba incredibili tremore cūssa cūctiebant iu
 giū: z qz valde nobiles erāt suoz ciuiū aspectū nō ferētes diſſi sē p
 diuina vagi: z quociūq; veniebāt toti⁹ pplī terrebat aspectū: quoz
 duo fraz z soroz paul⁹ z palladia vſq; ad augustiniū venērūt z qñ
 decim dies añ pascha ecclīa sancti stephani frequētātes. Cū aut in
 die pasche paul⁹ in cācello vīce ecclīe se in ofone p̃femer⁹: z coraz
 omni pplō quaterē: subito curat⁹ surrexit: nec postea dictā iſmī
 tatē habuit. Et cū cās infirmitat⁹ recitaret aug. pplō: z dicta soroz
 fratre existēte sano: horribili iuxta eī cūssioē q̃teret: z. b. aug. sup
 h dīspūtarē: intravit dicta soroz in cācellū: vbi cū post ofonē obdor
 miret subito excitata oīno sana surrexit: z oēs de sua sanitate letifi
 cauit. Hoc refert aug. vt oēs sciāt q̃tū pctn̄ sit molestare parētes
 Itē i p̃senti vel ad cūlū in futuro demones eos sepe verāt z deuo
 rant. puer. xxx. Oculi q subſanat patrē extrahēt ei cozi de torē
 re. i. demones ifemales: z comedēt cū filij aq̃le. i. demones q sūt filij
 p̃mī supbi p imitationē. Apud castrū caminū fuit qdā p̃familiaris:
 q ad vitādū z egregie maritādū filiū vniūc quē dabat: z multuz
 laborauit z bonis suis se fundit⁹ spoliatur: quē fili⁹ vxoris sue ofi
 lio de domo sua emisit: z idigere p̃misit. Cū aut ille fili⁹ sibi z vxori
 sue pinguē caponē parasset: z federet i mēsa: paut pulſauit ad hostiū
 z intrauit. ppter qd tristī effect⁹ tā fili⁹ q vxor eius: ipse ad singu
 ſtionē vxoris caponē in arca reposuit: z abscondit ne paf idē come
 deret. Cū aut paf receſſiſſet de domo famelic⁹ fili⁹ rediēs ad arcā:
 z caponē volēs accipere nō caponē buffeſſe horribile iuenit: q ſta
 tim in faciē eius iſiliēs z adherēs: caput suū tenebat iter duos eius
 oculos pedes vxo genis ei⁹ iſixit: quē ſi qd ab eo vellet vel rētarēt er
 cutē: miser ille miserabiliter torq̃abaz. Cū igiſ ſuo potaſſis illū: nec pos
 ſet ab eo q boleꝝ liberari: diuinū i le iudiciū recognoscēs: viſitabat
 loca scđōꝝ vt eoz meritis iuaret: nec tñ iuari potuit: donec i fraꝝ
 sanctā veniēs. prin⁹ buffeſſe cadēte z crepāte diuina ſuit potētia libe
 ratus. C. De ieiunio. DIS. XXVI.

De ieiunio. **DIS. XXXVI.**
Einde considerādū est de secūda pte satisfactoria
 scz de ieiunio. Circa qđ consideranda sunt
 tredecim. Prio vtz ieiunū fit act⁹ vtutis ⁊ cū? vtutis.
 Scco vtz cadat sub pcepto. Terto vtz oēs obligent
 ad obseruatiā h' pcepti. Quarto de tpe ieiunij. Quito vtz sel cōde
 redrať ad ieiunū. Serto de hora comestiōis. Septio de cibis a q̄
 bus ieiunantes debeāt abstīnē. Octauo vtz gula frāgat ieiunū. No
 no vtz ebrietas frāgat ieiunū. Decimo de diuisiōib⁹ ieiunioꝝ. Un
 decimo q̄le debet esse ieiunū vtz deo fit acceptū. Duodecimo de m̄
 tis bonis q̄ ieiunū opaf in nobis. Tredecimo de multiplici ieiunio
 maloz. Ad primū. s. vtz ieiunū fit act⁹ vtutis: oīcēdū qđ ex h̄ ē
 actus aliq̄ virtuosus qđ p rōnē ordinat ad aliqđ bonū bonestum
 hoc aut cōuenit ieiunio. Assūmē enī ieiunium ad tria principaliter

DIS. XXVI.

Primo qđe ad occupatōis carnis cōprimēdas. Unde apls dicit ii. corin. vi. In ieiuniis s. i. castitate zc. Quia p ieiuniū castitas cōserua-
tur. Ut n. dicit Hiero. Sine cybele z bacho friger ven. i. p abstinentiā cibi z pot. tepestat luxuria. Scđo assumit ad h. q. mēs vberius eleuet ad sublimia pēplāda. Un d. Dan. x. q. p ieiuniū triū ebdo-
maday eleuatiōez accepit a deo. Tercio ad satisfaciēdū p peccatis. Un d. Joel. ii. Cōuertimini ad me i toto corde vřo. i. ieiunio z fle-
tu z plāctu. Et h. ē qđ dicit aug. i quodaz fmōe de orōne z ieiunio. Ieiuniū purgat mētē. eleuat sensus. carnē spūi subicit. cor facit cō-
tritū z būiliatū. occupie nebulas dispēgit. libidinū ardorez extinguit castitatis rōe lumē accēdit. Unde p. q. ieiuniū ē act. virtutis. Sed
nota q. ois act. q. ex genere suo virtuosus ē. ex aliqb. circūstantiis adiunctis reddit vitiosus. Unde ibi subdit. Ecce i dieb. ieiunij vři iuenit volūtas vřa. Et paulo post subdit. Ad lites z cōtentiones ieiū
nat. z pcutitis pugno ipie. Qđ exponēs Greg. i pastoralī dicit. Uolūtas ad leticiā p̄inet. pugn. ad irā. Incassū g. p abstinentiā corp. at-
terit. si inordinat morib. dimissa mēsa vitij dissipat. Et aug. dicit i p̄dicto fmōe. q. ieiuniū vřo hostatē nō amat. diuitiaz supfluitatē i-
dicit. supbiā spūi. būilitatē cōmēdat. p̄stat hoi seipz intelligere qđ ē ifirmū z fragile. Itē h. ieiuniū a medio virtutis recedē videat tñ ve-
re tenet mediū. qđ mediū virtutis nō assumit s. qđ itatē. s. s. ratios nē recta. vt dicit li. i. et h. Rō at iudicat q. pp spālē cāz aliqb. hō mi-
nus sumat de cibo qđ etiā cōpeteret fm statū cōem. sicut pp ifirmi-
ratē vitādā. aut aliq. opa corpalia expedit. agēda. Et multo magi
rō recta h. ordinat ad spūalia mala vitādā. z bona psequēda. nō tñ
rō recta tñ de cibo retrahit vt nā cōseruari nō possit. q. vt Hiero. oi-
cit nō offerunt vřus magnio vel puo tpe te iterimas. z qđ de rapina
holocaustū offert q. ciboz nimia egestate vel māducati vel nimij
penuria imoderate affligit. Silr. et rō recta non tñ de cibo subtra-
hit vt hō reddat ipotēs ad debita opa pagēda. Unde Hiero. dicit
q. rōnalis hō dignitatē amittit q. ieiuniū charitati vel vigiliis. sens
sus integritati p̄fert. Et dicit p. q. virtutis act. fit ieiuniū q. s. est
act. virtutis abstinentie. q. ois act. virtuosus q. ē circa aliquā mām
ad illā virtutē p̄inet q. mediū cōstituit i illā mām. Ieiuniū aut attēdit
in cibis in qđ mediū adiuenit abstinentia. Unde manifestū ē q. iei-
uniū ē act. virtutis abstinentie. Unde dicit isidorus q. ieiuniū ē par-
simonia vict. abstinentiaq. ciboz. Itē nota q. ieiuniū tripliciter pōt
accipi. s. p. ieiunio naturā. p. ieiunio qđ ē act. virtutis tñ. z p. ieiū-
nio ecclē. P̄mo mō ē qđlibet ieiunus qualibet die anteq. comedat.
z tale ieiuniū nō ē act. virtutis abstinentie nec alterius. Scđo mō ē
ieiuniū act. abstinentie. Sic n. ieiunare ē frenare delectatiōez gust
p cōpationē ad cibū s. regulā rōnis. siue hō pluries i die comedat
siue nō. Tercio mō ieiuniū iñstitutū ē ad satisfaciēdū p peccatis. ad
qđ req̄rit q. nō solū hō abstineat ab illis q. vřt. p̄hibet. s. et ab il-
lis qđ als possit vři salua virtute. q. qđ illicita cōmiserit. in satisfaciē-
do o. ab aliqb. licitis abstinerē. ita tñ q. nō corūpat mediū qđ ob-
seruat a virtute. Unde ieiuniū ecclē. z actū virtutis spōtat z quā-
dā supaddit abstinentiā ab illis qđ corūpūt mediū virtutis. z qđ
ieiuniū ē respectu obiecti abstinentie. cōcedēdū ē q. est virtutis absti-
nentie act. Ad scđm. f. vřū ieiuniū fit in p̄cepto. dicitū q. sicut
ad p̄ncipes seculares p̄inet legalia p̄cepta iuris naturalis determi-
natiua tradere de his qđ p̄tinet. ad vtilitatē cōz i tpalib. reb. ita ē
ad p̄latos ecclē. p̄ncipes p̄ncipes ea statutis p̄cipe qđ ad vtilitatē cōem
fidelij p̄tinet in spūalib. bonis. Dicitū ē aut q. ieiuniū vtile ē ad de-
lectatiōē cōprimēdā. z ad cōhibitionē culpe z eleuationē mētis i
spūalia. Unsqđq. aut ex naturali rōne tenet tñ ieiunij vři qđtuz
sibi necessariū ē ad p̄dicta. z ideo ieiuniū in cōi cadit sub p̄cepto le-
gis nature. S. determinatio t̄pis z modi ieiunadi fm cōueniētiā z
vtilitatē populi c̄briani cadit sub p̄cepto iuris positui. qđ ē a p̄lat
ecclē. iñstitutū. z h. est ieiuniū ecclē. Aliud nature. Sciēdūz tñ q.
q. ieiuniū fm se cōsiderat nō noiat aliqđ eligibile s. magis aliquid
penale. qđ tñ eligibile reddit fm rationē. fm q. est vtile ad aliquē
finē. ideo absolute cōsideratū nō est de necessitate salutis sed est de
necessitate p̄cepti vnicuiq. tali remedio i digēti. z q. multitudo ho-
minū vt plurimū indiget tali remedio. Tū. q. in multis offendim.
oēs. vt dicit Jac. iii. Tū etiā. q. caro occupat aduersus spū. vt di-
citur Gal. v. Cōueniēs fuit vt ecclē. aliqua ieiunia statueret con-
muniter ab omnibus obseruāda. nō quasi p̄cepto subiciēs id qđ
simpliciter ad supererogatiōē p̄tinet. sed quasi in speciali determi-
nans id qđ est necessariū in cōmuni. Ad tertiū. f. vřū oēs teneat
tur ad obseruantiam ieiunij. Dicendum q. ieiunium non fm q. est
actus virtutis tātū. sed fm q. est statutum ab ecclē. non est de iu-
re nature. nec de iure diuino. sed de iure positio. Tali autem iure
prohibent vel precipiunt illa que alias bene vel male possunt fieri.

z ideo legislatois intentio non est vel esse nō o. in cōdendo ius ali-
qđ positui. obligare hoies ad illius iuris obseruatiā habētes cām
legitimā z rōnabile nō obseruadi. P̄cepta enī q. p modū statuti
cōis. pponunt nō eodē mō oēs sed s. q. req̄rit ad finē quē legisla-
tor intēdit. cui auctoritatē si quis trāsgrediēdo statutū cōtēnat. vt
hoc mō trāsgrediat q. ipediat finis quē legislator intēdit. talis trā-
sgressor peccat mortaliter. Si aut ex aliqua rōnabili cā quis statutū
nō seruat p̄cipue in casu in quo si legislator adesset non decerneret
esse seruādū. talis trāsgressio nō cōstituit mortale p̄ctū. In quo tñ
ē distinctio adhibēda. nā si cā sit euident p seipsum licite pōt hō bu-
ius statuti obseruatiā p̄terire p̄sertim cōfuctudine itemenēte. vel
si nō possit defacili recursum ad supiorē haberi. Si vō cā sit dubia
o. hō ad supiorē recurrere q. p̄tātē h. in talib. dispēfandi. Eui-
dēs autē nō iñtēndi est in pueris. mulierib. p̄gnantibus egrotā-
tibus in multū senib. i opariis. viciū suū cū graui labore luctatibus
iperegrinātib. ad loca sancta. z in paupibus victū suū medicatib.
hostiatib. In pueris inq. ē euident cā quare nō debeāt ieiunare. tñ
p̄pter debilitatē nāe. ex qua puenit q. indiget frequēti cibo. z non
multo fil assumpto. tum etiā. q. indiget multo nutrimento. p̄pter ne-
cessitatē augmētī qđ fit de residuo alimēti. Et ideo qđdū sunt i sta-
tu augmētī qđ est in plurib. vřq. in finē tertij septēni. non tenent
esse seruādū. talis trāsgressio nō cōstituit mortale p̄ctū. In hoc tpe se
ad ieiunandū exerceat plus vel minus fm modū sue etat. Quq. tñ
magna tribulatiōe iūnet i signū p̄ntē artiozis etiā pueri ieiunia
inducunt. Sicut etiā de iūmetis legif. Josue. ii. boies z iūmetia nō
gustēt qđq. nec aquā bibant. Mulieres p̄gnantes nō tenent iei-
unare. p̄pter duas rōnes. Una ē. q. debet accipere cibū nō p̄to se. s.
etiā p̄to nutrimento. Alia est. q. p̄gnantes cōueniēt h̄re varia z
iordinata desideria ciboz diuersoz z q̄q. ita intensa. q. nisi possēt
aliquo mō satisficere appetitui. p̄ter ee periculū p̄clitatis ois fēt.
Egrotates. q. i eis nā debilis est. z iō si daret eis vna vice fil to-
tū qđ ē necessariū cōueniēt iustitiationi nāe sue cor nā grauaret. z
si dā plurib. vicibus cōstat natura z vigorat. Et ideo in illis iñfir-
mitatib. in quib. cōfert etiā abstinentia ad ieiuniū nō tenent. q. etfi
cōferat abstinentia a multo cibo. nō tñ cōfert eis totū q. accipere debet
sumere fil. sed magis plurib. vicib. Et p̄terea. p̄pter iordinationē
nature q̄q. valde p̄p̄t accipere vna hora. z residuum sufficiēte
p̄t accipere alia hora. Nimiū senes etiā ieiunare nō tenent. q. in
eis calor z vřus debilis est. z q̄q. sicci siccitate opposita humidita-
ti nāli superabundat. tñ in eis est humiditas accēdētis ex indigestio-
ne causata. Un si tot. cib. qđ cor nā req̄rit. p. vñ nāli ab eis sume-
ret vna vice. nimijz obtunderet in eis z grauaret nālis calor. z non
possent cibū cōueniēt digerere. Cū graui labore victū necessari-
um lucrātes. q. in talib. magna sit humidi cōsumptio. nec cum ieiū-
nio cōmode possent efficaciter opari. debet tñ si affit facultas a suo
sacerdote petere dispensatiōē nō ieiunadi. z ille o. cōcedere. Qui
tñ operarios cōducere nolunt in dieb. ieiunabilibus nisi sub hac cō-
ditiōe. q. nō ieiunēt a peccato nō excusant. Si aut victū necessariū
possunt acquirere cū labore quē cōueniēt exerceant possunt cū ieiū-
nio tñ a fractiōe ieiunij nō excusant. Ad loca sancta p̄grinātes
si sit. p̄grinatio q. cōmode differri nō possit vřq. post t̄pus ieiunij.
vel anticipare t̄pus illud z tāti laboris q. cū illo cōmode ieiunare nō
possit. Viciū vō necessariū hostiatim medicatēs q̄i simul tantū
habere nō possunt de elemosyna hora cōmestitiōis qđ aduicū toti.
vici cōmode sufficiat. vel etiā q̄i ex p̄cedēti iedia debilitati ieiuniū
cōmode sufferre nō possunt tñ a fractiōe ieiunij p̄e excusant. Ad
quartū. f. de t̄pibus quib. ieiunādū est. dicitū q. oēs dies quadra-
gesime exceptis dieb. dñicis ieiunādū sūt. ita q. de qđragefima nō
remanet. nisi trīginta sex. Et ideo vt facer numer. qđragefima diez ad
impleat. quē saluator noster sacro suo ieiunio cōsecrauit. quatuor
dies p̄ioris ebdomadē ad suppletionē qđragefima diez accipiunt. i.
q̄rta feria q. in capite ieiunij subnotat. z feria q̄nta sequens. z sexta
feria. z sabbatū. De o. vř. qđragefima. Nec h. ieiunij soluc. se-
ria q̄nta vltie septimane. De o. vř. iiii. nisi licet. z ca. seq. Institu-
tū ē aut illud ieiunij cōueniēt in memoriā. qđragefime quā c̄bi
stus ieiunauit. Et vt oigne p̄p̄emur ad susceptionē corpis c̄bisti
z ad signādū q. p tribulatiōes vite p̄ntis puenit ad glā reſurrectio-
nis. z q. sic q̄i solui. decimā totū anni. In q̄libz etiā quarta p̄e
āni. f. vere. estate. autūno. z hyeme. tres dies sūt ieiunabiles. f. q̄rta
feria. z sexta. z sabbatū. decretoz. vř. lxxvi. c. j. ita q. tli tres dies
vř. solebāt accipi i p̄ia ebdomada. Martij. z tres dies etat i scda
ebdomada Junij. tres autūni i t̄tia ebdomada septēbr. tres hyemis in
q̄rta ebdomada decēbr. v. lxxvi. Cōstitui. S. q̄q. sic fuit ātq. t̄
tñ h. imutātū ē p illū qđ h̄r eadē. o. statui. vbi d. sic. statui. vt

ieiunia q̄ntuor tēporū h̄ ordine celebrant. **P**rimū ieiunū i initio qua-
dragesime. **S**ecūm i ebdomada pēthecostes. **T**ertiu vō q̄ntu in se-
ptēbri z decēbri moze solito fiat. **E**t h̄ ieiunia iſtituta ſē ad expian-
dū p̄ctā q̄ cōmittim? i q̄libet p̄dictaz q̄rtaz. **I**te tres dies rogatio-
nū ante aſcēſiōez dñi ieiunabiles ſē. de oſe. diſt. iij. Rogatiōes. **S**z
vt dicit glo. ibidē. h̄ nō p̄cipiſ? ſz ſuadeſ. vbi tñ ē oſuetudo approba-
ta. illud ieiunū ē p̄ equalit̄a ſub p̄cepto. **I**te oēs vigilie aploz iei-
unabiles ſē. philippi z iacobi z iohānis euāgelisſte. z barnabe ecce-
ptis. eo q̄ philippi z iacobi ſolēnitas iſra ſolēnitatē p̄ſcalē. z iohā-
nis iſra natalē dñi celebrāſ. extra de obſeruatōe ieiunioz. **C**ōſiliū
Ite vigilie natalis dñi. pēthecostes. z aſſūptiōis. b. marie virginis.
z ſācti iohānis baptiſte. z ſācti lauretj. z oīz ſctōz ieiunabiles ſē
z ſi ſolēnitas cui? vigilia ē ieiunabilis eueniat feria ſcda i ſabbato
p̄cedit ieiunādū ē. ex de obſeruatōe ieiunioz. **C**ōſiliū. **I**te oīz.
Et ſi ſolēnitas natalis dñi eueniat feria ſecta illi q̄ nec voto nec ob-
ſeruatia regulari ſē aſtricti ad abſtinētiā carniū tali die carib? vti
p̄ſt ſz oſuetudinē eccleſie generalis. nec tñ h̄i rēp̄bēdēdi ſē q̄ ob de
uotioēz voluerit abſtinē. ex de obſeruatōe ieiunioz. **E**xplicari. **I**te
q̄ oſuetudo approbata obligat. vt habet decretoz. diſt. i. **C**ōſuetu-
do. z diſt. xi. **E**cceſiaſticaz. z ca. **I**n his. **S**i i aliq̄ regiōe vlt̄ oyoce
ſi ē aliq̄ ieiunū oſuetū. qd̄ tñ nō ē p̄ceptū p̄ ius ſcriptū. n̄bilo mi-
nus obſeruādū ē ab exiſtētib? ibidē. **I**te i dieb? ieiunioz hora co-
medēdi determinata ab eccleſia eſt hora nona. q̄ h̄ obſeruauit diu
oſuetudo. **U**n̄ cū oī de oſe. diſt. i. **S**olēt. q̄ nullatenus ieiunare cre-
dēdi ſē q̄ māducāt anteq̄ vesp̄tinū celebratur officiū. **E**t iſra. **C**. **I**n
ieiuniis. q̄ntuor tēporū. nec vesp̄tinas horas zc. **S**ub hora vesp̄tina
cōp̄bēdēdi ē tps ab hora noua icluſiue z vltra. nec oīs p̄ciſe accipe
horā nonā. **S**i. n. p̄ modici tps aī horā nonā cōcedat. n̄ p̄ h̄ frāgi-
tur ieiunū. **E**t q̄uis illi q̄ comedūt ſtatī p̄ horā ſextā derogēt p̄ſe-
ctiōi ieiunij nō tñ ſē trāſgreſſiores bnt? qd̄ ē neceſſitat? i ieiunio ma-
xime q̄ iā ſualuit oſuetudo i multis locis comedē q̄ſi ſtatī p̄ horā
ſextā. vel ip̄a hora ſexta. nō. n. tātē neceſſitat? ē i obſeruatōe ieiunij
hora p̄dicta ſicut comedē ſemel tñ. **A**d q̄ntū. ſ. vtrū ad ieiunū re-
grat q̄ h̄ ſemel tñ comedat. dicēdū q̄ ieiunū ab eccleſia iſtitutū
ē ad occupāz refrenādā. ita q̄ ſaluet nā. **A**d h̄ aut vtrū ſufficē vna co-
meſtio p̄ qua pōt nature ſatiffacere. z cū aliqd̄ detrabit occupie co-
meſtionū vices vel numez. minūedo. **E**t iō eccleſie moderatiōe ſta-
tutū ē vt ſemel tñ i die comedāt ieiunātes. h̄ at ad occupāz refrenā-
dā ita valeat moderatiō q̄ſitat? cū ſicut comeſtiōez nuer? tñ eadē
cibi q̄ſitas non potuit oibus taxari. p̄pter diuerſas cozpoz cōple-
xiones. ex q̄b? ctingit q̄ vnus maior alius minor q̄ſitate cibi no-
ſciſ idigere. ſz vt plurimū oēs p̄ vnica comeſtione poſſūt ſatifface-
re ſuſtēntiōi nature. **I**te nō potuit eccleſia ſtatuerē qd̄ ſemel tñ
ſumeret potū. ſicut ſtatuit q̄ ſemel tñ comederet q̄ potus poſt
comeſtione magis ſumit ad alteratiōez cozpis z digeſtiōe ciboz ſū-
ptoz q̄ ad nutritiōe. h̄ nutritat quoq̄. z ideo homini h̄ ieiunātū
pluries bibere. **S**i autē q̄s imoderate potū vtaſ pōt meriti ieiunij
p̄dere z peccare. ſicut ē ſi ſemel comedēdo imoderate cibū ſumat.
q̄uis aut p̄ potū aq̄ nō ſoluit ieiunū eccleſie. maxime ſi vrgētē ſit
ſumaf. ſoluit tñ ieiunū nature qd̄ requir? ad eucharisſtie ſūptiōe.
Un̄ poſt quēdūq̄ potū nō h̄ eucharisſtie ſumere ſacramētū. **I**te ele-
ctuaria. zſi aliquo mō nutritat. nō tñ ad nutritiōe p̄cipaliter aſſu-
munt ſz ad oſtendādā digeſtiōe ciboz. **E**t iō electuarioz ſūptio non
ſoluit ieiunū. ſicut nec aliaz medicīnaz ſūptio. niſi forte q̄s in frau-
dē ſanis electuaria p̄modū cibi in magna ſumeret q̄ſitate. **A**d
ſectū. ſ. de hora comeſtiōis dicēdū q̄ ieiunū ordinat vt dictū ē ad
deletōez culpe z rep̄ſſiōe occupiſcētie. **U**n̄ oportet q̄ aliquid ad-
dat ad cōem oſuetudinē. ita tñ q̄ p̄ h̄ multū natura grauet. **E**ſt
aut debita z cōis oſuetudo comedēdi boib? circa horā ſextā. tñ. q̄
iaz videt eſſe cōpleta digeſtio. p̄pter frig? noctis circūſtās diſſuſio
humozis p̄ mēbra coopante ad h̄ calore diei vſq̄ ad ſumū ſolis ac-
ceſſus. tñ etiā. q̄ tūc p̄cipue etiā natura cozpis humani idiget iuua-
ri oīa exteriōez. aeris calore ne humozes iterius adurant. **E**t ideo
vt ieiunātes aliquā afflictionē ſentiāt. p̄ culpe ſatiffactiōe. pueniē
hora comedēdi taxat ieiunātū circa horā nonam. **A**duertit etiā iſta
hora myſterio paſſiōis chriſti q̄ cōpleta fuit hora nona. q̄n̄ inclinā-
to capite tradidit ſp̄m. **I**eiunātes. n. cū ſua carnē affligūt. paſſioni
chriſti oſormant. ſm̄ illud **Gal. v.** Qui chriſti ſūt carnē ſuā crucifi-
xerūt cū vitis z occupiſcētiis. **A**d ſeptimū. ſ. a q̄b? cibis ieiunā-
tes debeāt abſtinē. **P**edicēdū q̄ ſicut dictū ē ieiunū ab eccleſia ſtatū-
tū ē ad carnis occupias rep̄mēdas. q̄ qd̄ ſē delectabiliū ſm̄ tactū
oſiſtūt i cibis z venereis. z iō illos cibos eccleſia ieiunātib? interdicit
q̄ i cōcedēdo mariaz h̄nt declaratōez. z itē maxie boiez ad venerea
puocat. **I**mō aut ſunt carnes in terra quieſcētū z reſpirantiū z q̄

ex eis p̄cedūt. ſē lacticia ex greſſibilib? z oua ex auib? q̄ h̄mōi
magi cōformant humano cozpi. plus delectāt z magis cōferūt ad
humani cozpis nutritiōe. z ſic ex eoz comeſtione plus ſupfluit. vt
vertat in nāz feminis: cui? multiplicatio ē maximū incitamentū lu-
xurie. z ideo ab his cibis p̄cipue ieiunātib? eccleſia ſtatuit cē abſti-
nendū. ſicut dicit decretoz. diſt. iij. **P**ar ē vt qui in dieb? his ieiun-
nōz a carne aialū abſtinemus ab oib? q̄ ſementinā trahūt carnis
origine ieiunem? a lacte vcz. caſeis z onis. **A**duerte tñ q̄ lacticia
z oua interdiciunt ieiunātib? in quātū et aialibus carnes habēt?
ſūt exorta. **U**n̄ p̄cipali? carnes interdiciunt q̄ oua z lacticia. **S**ilr
etiā inter alia ieiunia ſolēnūs eſt q̄drageſimale ieiunū. tñ. q̄ obſer-
uat ad imitationē chriſti: tñ etiā. q̄ etiā p̄ ipſuz diſponimur ad re-
dēptionis noſtre myſteria celebrāda deuote. **E**t ideo in quolibet ie-
iunio interdicit eſus carniū. **I**n ieiunio aut q̄drageſime interdiciun-
tur vniuerſaliter oua z lacticia: circa quoz abſtinētiā in aliis vi-
uerſe oſuetudines exiſtūt apud diuerſos q̄s q̄ſq̄ obſeruare oīs ſm̄
more eoz inter quos ouerſat. **U**n̄ **P**iero. dicit de ieiuniis loquēdo
Unaqueq̄ puincia abundet in ſuo ſenſu: z p̄cepta maiorum leges
aplicas arbitret. **I**te ieiunātib? magis interdicit eſus carniū q̄ po-
tus vini: q̄ ſicut dicit qd̄ eſus carniū magi omouet occupāz q̄ po-
tus vini: q̄ cū ad incitationē occupie occurrunt tria. a. abundātia ca-
loris: z ſpiritus: z feminis. **E**x eſu carniū multiplicat ſemen: q̄ in ea
multū eſt de nutritiōe. **E**t ideo ex ei? eſu maxie multiplicat ſuper-
fluitas tertie digeſtiōis q̄ feminis ē māx eſu ventoloſū multipli-
cat abundātia groſſoz ſpiritus. ex potu vini caloriz abundātia. **E**t
ſm̄ illos abundātia feminis magis ē incitatiua occupie q̄ abundātia
caloris maxie cauſat ex potu vini: q̄ illa cito euaneſcit: z calor in ſe-
mine manet. **S**ed oīa pōt argui ſic. **I**n excitatiōe occupiſcētie cau-
ſa efficiēs eſt calor: z mālis ē ſemen: magi eſt aut cā rei efficiēs q̄
materia. ergo pot? vini magi eſt cā excitatiōis occupie q̄ eſus carni-
um. **E**t ſi dicit: qd̄ cito euaneſcit: nō obſtat. q̄ nō ita cito euaneſcit
ſicut pot? iterat. **I**te ad hoc arguitur p̄ exp̄tiā: q̄uis enī in mulie-
rib? magi abūdit ſupfluitas tertie digeſtiōis q̄ in viris: non tñ ita
ſeruet p̄ ſe in eis carnalis occupia. p̄pter debilitatē caloriz reſpectu
caloris boīz: q̄uis. p̄pter minoz vſuz rōnis nō frenātis occupiam
interdū magis in eis ſeruet q̄ in viris. **F**legmatici etiā q̄uis plus
habebāt de ſupfluitate tertie digeſtiōis q̄ colerici: tñ q̄ in colerici-
cis ē fortior calor: magi ſeruet in eis appetit? carnalis cōcupie q̄ in
flegmaticis: q̄uis flegmatici p̄pter abundātiā feminis pl? poſſent
illū actū exercē q̄ colerici. **S**ed q̄ iſtos dicēdū ē q̄ eccleſia magi iter
dicit ieiunātib? eſuz carniū q̄ vini potū duplici rōne. **U**na ē. q̄ diſ-
ſicili? ē abſtinē a potu vini q̄ ab eſu carniū: z iō ſi eccleſia interdixiſſ?
vini potū: plures fuiſſet expoſiti p̄culo trāſgreſſiōis q̄ p̄ interdiciūz
eſus carniū. **Alia** ē q̄ ieiunū frequētē trāſgreſſiō excitat: z vinū leiſi-
cat: iuxta illd̄ p̄. **E**t vinū leiſificat coz boīs. **E**t iō oīuētissime ieiun-
nātib? vſus vini p̄miſſ? ē. **A**d octauū. ſ. vtrū gula frāgit ieiunū:
dicēdū q̄ triplex ē ieiunū. ſ. ab inq̄tatib? abſtinē: z ab illicit volu-
ptatib? ſecti: qd̄ ē p̄ſectū ieiunū: de oſe. diſt. v. **I**eiunū. **E**t h̄ ieiunū
um frāgit p̄ qd̄cūq̄ mortale p̄ctū. **Alio** ē act? vtrū abſtinētie. **D**e
quo oī eadē diſt. **S**int tibi quotidiana. **S**int tibi quotidiana ieiun-
nā: reſectio fatietatē fugiēs: z h̄ ieiunū frāgit p̄ gulā q̄ p̄ctū mor-
tale. **Tertiu** ē ieiunū iſtitutū ab eccleſia: z h̄ ieiunū frāgit p̄ quālibz
gulā q̄ p̄ctū mortale iquātū illd̄ ieiunū icludit qd̄ ē neceſſariū ad
actū vtrū abſtinētie: ſz q̄ntū ad h̄ q̄ addit: ex ſtatuto eccleſie ſp̄litter
frāgit p̄ gulā q̄ ē i cōcedēdo pl? q̄ ſel: vlt̄ i cōcedēdo cibos q̄ interdici-
tur ieiunātib?: z i pueniēdo nimis notabili horā cōcedēdi ab eccleſia
determinatā: de oſe. diſt. i. **S**olēt. **E**t nota q̄ q̄nq̄ modis cōmittit
gula: vt bētur de oſera. diſt. v. **Q**uiq̄. **Aliq̄n**. h̄ iō idigētie ſue tpa
puenit. **Aliq̄n** nō puenit: ſz cibos lautiores q̄rit. i. p̄cioſos. **Aliq̄n** q̄
ſumēda ſē expedit accurati? i. cū nimia ſollicitudine ſp̄andi. aliq̄n z
q̄litas ciboz: z tps oīgnit: ſz i tpta quātitate ſumēdi mēſurā refe-
ctiōis excedit: nōnūq̄ abiecti? ē qd̄ deſiderat: z cū ip̄o eſtu imēſi de-
ſiderij deteri? peccat. **Qui** mōi oīent i h̄ vſu. **P**re. ppe. laute. nimis
ardētē ſtudioſe. **Quolibz** aut p̄dictoz modoz pōt cē gula p̄ctū ve-
niale: z ſic p̄ eā nō frāgit ieiunū z i quolibz pōt cē tāt? exceſſus q̄
ē p̄ctū mortale: z ſi p̄ illā frāgit qd̄ ē a p̄ctis abſtinē: z i aliquo caſu
ieiunū eccleſie. **Nec** ē itelligēdū q̄ decretū i rēp̄bēdēdo illos q̄ lauti-
ores cibos q̄rit: itēdat diuites artare ad cibos pauperū: q̄ vt oī de
cretoz. diſt. xli. **Nō** cogant. **Nō** cogant diuites cibis pauperū: ve-
ſci. vtaſ. n. oſuetudine iſſimulat? ſue: ſz doleat ſe aliē abſtinē nō poſ-
ſe. **A**d nonū. ſ. vtrū ebrietas frāgit ieiunū: dicēdū q̄ ebrietas ou-
plicit pōt accipi. **U**no mō. p̄ impedimēto vſus rōnis ex imoderatavi-
niſ alteri? pot? iebriatīs ſūptōe cāto. **Alio** mō. p̄ imoderata ſūptio
ne pot? iebriat. **P**rio mō ebrietas p̄ctū nō ē: ſz paſſio z pena p̄cti: vñ

de nō frāgit etiā ieiunū qđ ē abstīnētia a peccis. Scđo mō peccatū ē maxie cauēdū vñ frāgit ieiunū qđ ē abstīnētia a peccatis. Ieiunū autē in quātū dicit aliqd per se directe ē immediatē necessariū ad actū virtutis abstīnētiē nō frāgit. Quis frāgit illud qđ ē necessariū ad actū virtutis sobrietatis. Sobrietas. n. alia virtus ē ab abstīnētia qz spālis difficultas ē i moderatō delectatiōis gustus p cōpatōes ad vinū. Alia ab illa qđ ē i moderatō delectatiōis gustus p cōpatōes ad cibū. vñ frequēter inueniūt moderati in vno. qđ sūt imoderati in alio. Ieiunū ē statutū ab ecclesia nō frāgit. qz ea in qđ nō pōt accipi certa mēsurā regulariē nō cadit sub determinatione legislatoris. Vñ sub determinatione pcepti ecclesiastici de ieiunio nō cadit nisi semel comedere in die naturali. et abstīnētia ab esu carniū. et ab ouis et caseo in qdrageimali ieiunio. In alijs autē nō phibent oua et lactinia. Per iordanatē tñ circa potū pōt hō nō excedē qz pl? peccat qđ si frāgeret ieiunū nñ. Ebrietatē ergo et excessum in qstitate cibi. et cibi piciōitate in comedēdo aueritatē. et i pparatō curiositātē debēt fugere ieiunantes. qz quīs p illa nō frangeret statutū ecclesie de ieiunio seu ieiunio. tñ p illa frāgit ieiunū generale qđ ē abstīnere a peccis. Qđ ieiunū ē si semp et ab oib? debeat obseruari. tñ cū maior sollicitudine pfectio illi ieiunio iñstēdū ē in illis tēpōib? i qđ spāle ieiunū ab ecclesia statutū celebrat. Itē quīs vī cāt aliqđ qđ bibere vinū in mane vel ceruissā. et comedere electuaria i sero delectatiōis cā frāgit ieiunū. Credo tñ otariū. qz quīs illa aliquo mō nutriat. in h tñ nō ē principalis vsus eoz. Alis frāgeret ieiunū bibēs vinū vel ceruissā i collatiōe. Quia aliquid hñt de nutri mēto. Si tñ hō in mane ceruissā biberet nō ad extinguedā sitim. s; famē. et etiā i sero magnā accipet electuaria qstitate. ad subueniēdū fami. credo qz talis faceret frandē statuto. et ex psequēti frāgeret legē. qz legē frāgit qđ i fraudē legis aliqd facit. Credo tñ qz de boy nō et equo cauēdū ē a potu vinū vel ceruissā i similiū in mane magis qđ in sero. qz potus sumpt? post pādiū et siti subuenit. et digestiōes inuat in quātū p potū facilius et cōueniētius deseret cibis ad singula mēbra. sumptus autē ieiunio stomacho vt plurimum nocet.

De multiplici ieiunio.

DIS. XXVII.

Circa decimū. s. de diuinitatib? ieiunioz. sciēdū qđ ē ieiunū multiplex corpale meritorius. qđ videlz diuersis ex causis agit. Est. n. ieiunū ecclesiastice iñstitutiōis de quo dicit i superius. Scđs ē ieiunūz reli giōis. cui? ē diuersa obseruatio fm diuersos religionū iñstitutores. vt angustini. benedicti. basilij. et frāscisci. et orici et alioz de quo. ij. Lozin. vi. In oib? exhi. nosmet. rē. Doz qđ ieiunant p totā septimā nā pter qđ orici dieb? tenet typū iudith eiusdē octauo. qđ oib? oies b? vite sue mortuo viro nō comedebat nisi semel pter qđ i oieb? fab batōz rē. Itē alia filia phaniel. Luc. ij. Piculolū sit ista ieiunia frāgere p; et pena r piculo ionathe. qđ cū pāpcepisset filijs israel ieiunare vsq; ad vespē. et gustasset modicū mellis in cacumine viri ge ante horā. a pte sibi deputatā vir potuit eū tot? israel liberare a morte. i. Reg. xliij. Itē supra li. ij. de ieiunio de Theodoro gulofo Uel supra de pessione de abbate Serapione qđ comedebat paxima tñ nesciēte abbate. Tertiū ē illius qđ ieiunat cā vacatiōis alicui bono spūali vt illud pleni? acqrat. vt qđ ieiunat vel abstinet vt meli? vacet eterne philosophie. et sacre scripture. vt Aug. de quo dicit qđ diuersus ad oīm vacas ieiunij et oratiōib? scribebat libros. et docebatur idocros. Ad h? exēplū danielis et triū pueror. qđ p abstīnētiāz obtinuerūt iñstructionē in omni libro et scientia rē. Daniel. j. Itē de bragmanis de qđ dicit in epistola alexātri. qđ comedebat semel i die radices herbarū. vt melius vacaret sūme sapientie. Itē in li. xv. ecclesia. historie. or qđ philon dicit i li. de speculatiua vita quō pmiti ui i ecclesia sancti habitabāt i agellis et tugurijs i dei laudibus. ieiunij et oronib? vigilātes. Et qđ ita delectabāt in studio et cōtēplatiōe ne cibi corpālis obliuiscerent. Itē in vitispa. dicit de duob? fratri b? qđ mēsa appōita audierūt vñ dei vsq; i crastinū obliuiscētes ci bñ. Itē cū qđā frater venisset ad senē et ille parat lenticulā ait. facia m? iteris op? dei. Un? iplēuit totū psalteriū. Ali? tres. pphetas. Sa cto mane discessit qđ adueniat. et obliu sūt sumere cibū. Quartū ieiunū ē spālis restrictiōis. vt qñ aliqd vel pp aliqd adipiscēdū vel enitādū ad ieiunia aliqđ ad qđ antea nō tenebat se obligat. Ut nazarei ad obtinēdū sanctitatē a multis abstīnere se obligabāt Num. ri. vi. Itē Numeri. xxx. de voto iugate. Itē. j. Esdre. viij. Cū filij israel exirēt de babilone. pducit eisdras ieiunū vt affligerent corā oīso. petētes vt dirigēt viā eoz. et euenerūt eis cūcta. pspe. Quin tū ē deuotiōis. qñ aliqđ ex aliqđ spāli deuotiōe quā hñt ad oem ex me mortā bñficiōz suor. vel ad aliquos sanctos vt ad beatā virginē. vñ

sanctū Petri vel Jacobū. vñ magdalēnā. maxime pegrini eoz ieiunāt eoz vigilias in pane et aqua. Necmie. ix. Cōsueuerūt filij israel ieiunio et facie rē. Hoc faciebāt diuina bñficia recordātes. Bernar. Lato deuoti? imitandū est dilectissimi christi ieiunatis exēplū quāto certius ē eū nō p se sed p nobis ieiunasse. Sextū est ieiunū afflictiōis et tribulatiōis: quale ē ieiunū rogatiōis: de quo isra dice. Quale fuit filioz israel. Indith. iij. qđ ptra obfidiōne holofenis muniebāt se ieiunij. Itē iudeoz ptra sūam mortis datā ptra eos dēster. iij. Itē actus. xxvij. Fiebat multa ieiunatio ab his qđ erāt cū paulo in tēpēstate. Legit in ecclesiastica historia. xj. li. xliij. et xv. c. qđ cū Ambro. se opponēt ptra iustitiā matris et filij eius valēti nianū impatorē arrianos. p fide et misissent armatos qđ eū capēt et in exiliū relegarēt: mediolanēses hoc nō sustinuerūt: sed se p eo pposuerūt dicētes: qđ magi volebāt carere vita et interfici: qđ carere tāto pastore. Cū autē laboraret quō eū occiderēt pugnabat Ambrosi? cōtra eos nō armis: sed orationib? et ieiunijz cōtinuis pstrat? sub altari. Qđ cū facit: venit maxim? tyrānus ptra iperū pugnaturus. et quo pteriti impator et mater eius fugerūt in exilium. Ubi Iustina mortua fuit: et fili? eius. Valētinian? impator laqueo vitā finiuit: et sic Ambro. ecclesiā liberauit. Theodosi? autē piissim? Maximū pceditū iterficiēs impator facit: arrianos destruxit: et ecclesiā p virib? exaltauit. Septimū est ieiunium ppassiōis: quo ieiunauerūt viri Iabes p infortunio Saul et suor. et David cū suis p eadē causa. j. Reg. i. Et David p afflictiōe pueri sui iirmi. j. Reg. xij. Hoc mō ieiunam? in die orice passiois i pane et aqua opatiēdo cōfro. Octa uū est suppressiōis et subiectiōis carnis. Hoc ieiunabat Cecilia bi duanis et triduanis ieiunijz mēbra domās. sicut legit i pncipio passiois eius. b. Nicola? qđ ad huc puul? mltio ieiunio macerabat eoz. Et David. Hūiliabā in ieiunio aīaz meā: et paul? j. Lozin. ix. Castis qđ corp? meū et in seruitutē redigo rē. Aug. Sic ieiunū? occisus nō facit tibi iniuriā. sic nec caro mortificata turbabit aīaz. Nonū ē penitētiālis iñiūctiōis: supra de effectib? pti. de Nicolao sene cui iñiūctā ē penitētiā ieiunij sex mēsiū. Ro. vi. Sicut exhibuisti mēbra vestra seruire iñiūctiōe et iñiūcti: sic exhi. me. vest. serui. iusticie rē. Ieiunū spūale mltiplex ē. Primū est sensus ab illicita delectatiōe. Hec. Qui se ab alimētis abstīnēt: sectādo iusticiāz a culpa ieiunēt. j. Petri. ij. Abstineat a carnalib? desiderijs. Scđm ē vt hō abstīneat a vagatiōe sensui. ysa. lvij. Nunqđ hoc est iei. qđ ele. rē. ysa. xxx. Qui obturat aures suas: et claudit oculos suos ne videat malū: iste habitabit i excelsis rē. Tertiū est ieiunare a malis opib?. ysa. iij. Qui piciat aurū ex calūnia et excutit man? suas ab omni munere. ysa. lvij. In die ieiunij vñ inueniēt volūtas vestra. Qui nō abstīnēt a malis siles sunt illis indeis de qđ. ij. Reg. xxi. dicit qđ ieiunabāt et naboth occidebāt: et falsa testimonia et cū ferebāt. Quar tū ē abstīnere a malo cōfortio et exēplo. Prover. j. Si te lactauerint pētoēs. ne. acq. rē. Et post. Prohibe pedē tuū a semit eoz. Multi sunt vt adā qđ postposito fructu vite currūt ad arborē mortiferā: et comedūt. Qđ faciūt qđ bona cōtēnūt: et maloz exēmplis se reficiūt. Quintū est abstīnētia a mūdāna lascīuā: et exultatione: vt faciebāt Sara filia raguelis. Tob. iij. Nūqđ cū ludētib? miscui me neq; cū his qđ in leuitate ambulāt rē. Sextū ē ieiunū a spōsi visitatiōe et ei? spūali cōsolatiōe. Math. ix. Nūqđ pñt filij spōsi lugē rē. Veni ent aut oies cū auferet spōsus ab eis: tūc ieiunabūt rē. Treñ. j. Ego plorās qz lōge fact? ē cōsolator. Septimū ē a supioz bonoz de gustatiōe. ps. Quēadmo. oēs. ceru? ad fon. rē. Sitiuit aīa mea rē.

De qualitate ieiunij.

DIS. XXVIII.

Circa vndecimū. s. quale o; ē ieiunū. sciēdū qđ ieiunū ad hoc qđ fit deo grati. Pzio o; ē pū vt qđ o; subtrahit pauperibus erogetur. Hiero. Qđ māducatur? eras: paupibus tribuas vt ieiunū tuū non sit mar supij lucrū: sed aīe. ysa. lvij. Hoc est ieiunium qđ elegi. Frange esuriētū pa. t. rē. Hoc bñ faciebat Tob. qđ faciebat vocari pauperes de tribu sua timentes oē ante qđ comedere: imo de mēsa surgebat ieiunus ad sepeliendū mortuū Tob. ii. Esari. Talia sunt sine pietate ieiunia: qñ sine oleo lucerna. Triptita historia li. j. dicit de scđo Piridione epō qđ plurib? dieb? solebat cōtinuare ieiunia in qdragesima. Cū venisset ad eū quidā pegrin? in qdragesima deficiens: nec haberet qđ posset ei parare: fecit pari carnes pozcinas. Cum autē iste abhorrēt dicēs se christianum. ait. Comede et ego comedā tecum qz oīa sunt mūdā mundis. Scđo o; esse ieiunum discretū: qz indifcretū ieiunū deo displicet: qđ nullū sacrificiū acceptat nisi sale discretiōis cōdiat. Dyabolo aut placet qđ hoc pcurat: vt hō impugnare eum diu nō valeat. In vitispa. dicit scđa Sin cletica. Una regula ieiunij sit tibi. Nō subito diebus quattuor aut

qñq̃ ieiunij cōtine. p̃tēdas. nec itez multitudine ciborū soluas ieiunij virtutē. Hoc. n. letificat vyabolū. Semp̃ enī qđ sine mē sira ē a vyabolū guffugietōe corpale ieiunij ē. **Vulgariter** dicit̃. **Mē**sura durat. Et nota qđ nō sūt discreta subito assumpta multa ieiunia. s; paulatī plura. t. p̃ assuefactionē. **Un** cū qđā abbas vt legīs in vinis pa. li. ii. vt esset pane ozeadeo singulis annis assuebat p̃nās suas in aliquo qđ affuefaciebat p̃ totū annū. qđ cū assuefecisset. t. sic factus fuisset ei leue alio anno aliō accipiebat i quo se itez assuefecit. Et sic quolibet anno a se plus aliqd̃ exēq̃zbat. **Itē** discretū ieiunij ipm̃ vyabolū fugat. **Dixit** scđā **Sinictica**. Sicut aialia venenosa a se expellit acrisia mēcamēta. ita ieiunij discretū cogitatioes vyabolūcas imo ēt ipm̃ vyabolū. **Vulgarit̃** dicit̃ fames expellit lupū a ne more. t. ieiunij discretū vyabolū ab vmbroso corde. Et nota. qđ idi sc̃eta abstīnētia facit aliqui boies in religioe ipotētes. t. intiles ita qđ sibi sint graues. t. aliis onerosi t. qđ nō possint exēq̃ officia sua ad qđ sūt vocati. **Breg**. Cū plus iusto caro restringit̃. ab exercitatioe boni m̃ opis enervat̃. vt ad orationē. lectioes p̃dicatioes. sufficē nō valeat. oū i se iēctia vitiōz ponit̃ suffocare festiat. **Itē** p̃ hac rapit t. au fert deo vel fratrib⁹ suis adiutorij qđ eis facē debebat. **Hiero**. Do locustū de rapina facit. qđ corp⁹ suū immoderate affligit. vt egestate ci bi. vel penuria somni. **Itē** ad h̃ qđ idicēta abstīnētia ipotētes red d̃it boies ponit magister iacob⁹ exēplū dicens. Exēplari⁹ d̃r qđ oīa mēbra de vētre cōquerēdo dicebāt qđ tāq̃ malus tyrān⁹ oīa bona quecūq̃ poterāt lucrari cōsumebat. **Un** dixerūt fibiunūc. de ce cetero officia sua sibi denegarēt. Et cū h̃ fecissent p̃ tridū. vēter simi l̃ter nihil administrabat eis. **Un** lassata nimia debilitate. cōpūla sūt venie p̃tē a tāto patrefamil. quē offēnderāt idebite. **¶** Tercio d̃sse ieiunij sobziū a supfluitate cibi t. pot⁹. vt cib⁹ t. pot⁹ sumāf qđi in mēsurā t. pōdere. vt d̃r **Ezech. iiii. Cib⁹** tu⁹ quo vesceris erit tibi i pōdē. t. pot⁹ i mēsurā. Et post. Comēdet filij israel panē suū in pondere zē. **Berū**. Panis daf vobis in pōdere t. pot⁹ mēsurā. **Ro. xii. Nō i comensatioib⁹ zē. Hiero**. Illud nō est sobziū ieiunij qđ ad vesperā reficēit plenitudine ciboz. **Idē**. multū meli⁹ ē sepe parū qđ semel nimis sumere. **Plumia. n. q̃** sparsim descēdit optima e ē. subit⁹ aūt t. nimi⁹ humber i p̃ceps arua subuertit. Multū similes sūt illi p̃posito qđ canē sibi i custodia traditū adeo ipinguauit qđ filiā regis occidit. **¶** Quarto d̃sse sanctū t. mūdum a p̃ctō. **Eccl. xxiii. Unus edificas zē. Et post. Qui ieiunat i p̃ctis. t. itez ea facit. qđ p̃ficat. humiliādo se. Joel. ij. Sāctificatio ieiunij. ¶** Quinto d̃sse reotū t. purū. vt pura itētiōe fiat **Hiero**. Sint pura casta t. simplicita ieiunia. **Matb. vi. Exterminat bipocrite. fa. l. vt ap. ho. ieiū. q̃** reroz quēt ieiunij ad fauozes hoībz qđ pascunt. **Ro. xi. Exhibeatis cor pora ṽra hostiā viuētē. Ecōtra** offerūt in dei sacrificio nō hostiā viuētē s; cadauer mortuū t. corruptū. qui ieiunāt corrupta. intētiōe. **¶** Serto ieiunij d̃s ēt lēti. **Matb. vi. Li ieiunat** nolite fieri sicut bipocrite tristes. **j. Cozin. ix. Hylarē** oatorē oiligit de⁹. **¶** Septimo d̃sse deuoti vt diuigat ei oīo t. oressio. **Thob. xxij. Dixit** Rapha el. Bona ē oratio cū ieiunio. Tale erat ieiunij iudith eiusdē. **viii. t. ix. p̃ totū. Act. xiii. Similiter t. Dani. ix. Posui** faciē meā zē.

De effectibus ieiunij. **DIS. XXIX.**

Quia duodecimū. s. de multiplici effectu ieiunij.
sciedū. q. meref indulgentia. oſeruat oſtendit
tia. pcurat reſtituta. ipetrat aſſiſtentia. ¶ Primo qdem
apud deū meref indulgentia. Placat enī diuinā offen-
ſam ꝛ ei reconciliat peccatores. Diuiſimodi exēpla plura legimus in
ſcriptura. iij. Reg. xj. de achab ꝛ ieiuniū liberato. Itē Jo. ij. ꝛ. iij. de
niniuitis. Itē Deſter. xiiij. Poſtgꝫ humiliauit corpus ſuū ieiunijs
ꝛ orauit ad dominū vt dicit euſdē. xv. furore regis conuertit deus
in miſericordie. Ad euſdē. v. poſt ieiuniū placuit aſſeruere ꝛ obtinuit
quicqꝫ petijt. Itē Joelis ſecundo. Conuertimini ad me in toto cor
de veſtro in ieiunio ꝛ. Sequit̃. Quis ſcit ſi conuerſas ꝛ ignoſcat
deus ꝛ. ¶ Scdo ieiuniū eſeruat bonā cordis ꝛ corporis conſiſten-
tia. Corporis dꝑpe oſiſtentia bonā facit. qz conſeruat ſanitateꝫ
amiffaz recuperat. Videmus. n. viros aſſiſtentes cōiter eſſe ceteris
ſanoiores. ꝛ illis q infirmant ſtatiz indicij ieiuniū. Ideo Eccl̃. xxxi.
Utꝛe quaſi homo frugi his que tibi apponunt. Et poſt. Vigilia ꝛ
colera ꝛ tor. ho. infrumito. ſomnus ſanitatis in boie parco. Et poſt.
Sanitas anime ꝛ corporis ſobrius potus. Item. xxxviij. In multis
eſcio erit infirmitas. Et poſt. Qui abſtiens erit adſciat viras. Item
Ambroſius. Ieiuniū vulnera deliquitū curat. curatos ſancificat.
¶ Piero. Superfluitas cibi generat morboſos varios ꝛ mortiferos mo-
derata vero reſectio ſanat egꝛitudinez. procurat ſopitatem ꝛ bilari-
tatē. Valerius. Abſtinentia ſumma eſt medicina. Bagmanni ſcri-
bit alexandrō. Illicita ē apꝫ nos vērē extenſio. Proinde ſumꝫ abs-

qꝫ egritudine: ꝛ dñi viuim: qꝫ dñi viuim? sani sum? nec aliqꝫ me
dicinā nobis facim? **Sꝫ** fm die necessitatꝫ ꝛ nīcuꝫ fīmꝫ mortis
succedit. **Itē** hoc ofīdit nō aialū qꝫ grauata supfluitate cibi vel hūo
ris malū ieiunāt vt curant: vt pꝫ certuo serpente: ꝛ aqla. qꝫ aialia ieiū
nāt vt deponāt notūū humorē: ꝛ ifirmitateꝫ fenectutꝫ parē ꝛ notūū
humorē: ꝛ accipiāt fanitate: ꝛ vite nouitate. **Itē** accipires ꝛ aues
venatice qꝫ nīmīs auidē ꝛ nīmū fūmperūt cibū ieiunare: ꝫpellunt
vt curant. **Itē** magister iaco. de vitriaco dicebat qꝫ i frācia fuit qđā
plat? qꝫ epulabatꝫ quotidiē splēdide ꝛ delitūis affluens erat lāgūi
dus ꝛ miser nec medicinis poterat curari. **Qui** deperās de vita iū
trauit ordinē cꝫstēcie. **Ubi** affluēsces pꝫymoniā vite ꝛ ieiunia oua
luit fact? robust? in corpore. **Lū** aut hoc audiret archiepꝫs remēssꝫ ꝛ
nō credē: vīsitauit eū ꝛ i abbatiā comedēs i refectorio: vidēs qꝫ o
ctus monach? comedisset vñū dīscū plēnū fabis ꝛ aliū de olenibus
ait seruici. **Porta** illi monacho qꝫ afflueret oib? delitijs erat lan
guid? nec poterat comedē. **Et** recessit archiepꝫs edificat? qꝫ odimētū
monachor? sit fame. **Itē** cū quidā hēret canē pūlū ꝛ nobile nutrū
tū suis delitijs languidū ꝛ miserū: cogitauit quō posset magnā pe
cuniā extorqꝫre a quodā suo burgēse diuite ꝛ auaro pices intra se.
Itē canis nō dignatꝫ comedē nisi regales cibos ꝛ cū ifi languet ꝛ
mori: iste auar? dimittit eū mori fame: nec audebit ei dare affluē
ppter auariciā suā. **Cōmēdauit** ei victū canē vt eū seruaret ei eque
bonū in piculo bonorꝫ fuorꝫ. **Alle** aut includit eū in camera. **Ubi** cū
diu flectet ꝛ eīnā fū diuino ieiunio: fecit ei fieri pulmētū de fursure
Qđ pꝫio olefaciēs canis recedebat: postea incepit lābē: cū dolore ꝛ
horrore gustare. pꝫ cōcedē. **Et** sic palatū affluēsces sē i die cōcedēs
fozē ꝛ pīguis dñio suo reddit? **Et** sup h plurimū admirātū. **Itē** bonā
fac? cōstētūā ex pte aīe: qꝫ intellectū clarificat ꝛ affectū purificat. **In**
tellektū pꝫfecto clarificat ad pꝫspiciē intelligēdū ꝛ ad diuinas reuela
tōēs suscipiēdū. **Uñ** **Itai. xxx.** Dabit tibi dñs panē artū ꝛ aqꝫ bze
uē ꝛ si faciet vltra anolā doctore tūū. **I. spm scī.** **Itē** cū dñs. **xxviii.**
Quē docebit dñs scīaz: qđ intelligere faciet audiri: ablatos a la
cte aullos ab vberio? **Itē** **Dan. i.** Inuenit rex plus sciētē ꝛ sapie
ꝛ intelligētē in pueris abstinentib? a cibis regis: qꝫ in oibꝫ alijs nu
tritis cibo regio. **Itē** **Dan. ix.** Posui faciē meā rogare dñm in ieiū
nio facco ꝛ cinē rē. **Et** post. **Missus** ē ei angel? **Gabriel** qꝫ reuelauit
secretū incarnationis xpi. **Itē** **chazilo** post abstinentiā multā reuela
ta sūt ei mltā futura p angelū. **Itē** bꝫo **Iohi** euāgeliste in pathmos
insula ieiunātī ꝛ aurilio humano destituto: reuelata ē apocalipsis.
Itē basilio ieiunātī reuelata est mors **Iuliani** apostate: ꝛ liberatio
chaziliani. **Itē** **Ero. xxviii.** Mors post ieiunū lex reuelata ē. **Itē**
bonā facit aīe cōstētūā: qꝫ affectū purificat. **Donat** enī supbia car
nis ꝛ feruorē fomitꝫ mitigat. pō. **Hūiliabā** in ieiunio aīaz meā. **Itē**
Senna mea ifirmata fuit a ieiunio. **Et** **Deßer. xiiii.** **Loz**? suū hūi
liauit ieiunijs. humilia? ciuitas aut castrū: subtrahis cibis: mebrar:
subtrahis vētris bifidicijs. ignis. subtrahit lignis. olla bulles. subtra
cit? incēdijs. sic caro p ieiunū subtrahit supfluis. **Caro** enī supple
sa supbia ē subiecta spiritui. **Ieiunū** desideria mala ꝛ cogitationēs
fozidas necat: vt myrra amara vases. **Itē** inuitispa. dicit scā **Syn**
cletica aīalia venenosa acroza medicamētā a se expellit. sic cogita
tōēs fozidas ieiunū: ꝛ oratio depellit ab aīa. **Itē** abbas **Viperic**
us ibidē. **Ieiunū** statutū est monacho aduerfus petm qđ qꝫ abicit
feruet malo ꝛ iordinato desiderio sic equ? **¶ Tertio ieiunū** **hō**
stēs ꝛ tētatoēs eoz dat resistētiā: ꝛ ideo pūlet ror eos qꝫ effugit
illos ꝛ eoz vtutē adnihilat: vulgariter dicūt: qꝫ fames expellit lupūꝫ
anemore. **Sic** ieiunū orabolū ab hōie qꝫ in locis aridis nō inuenit
requiē. **Luce. xi. ꝛ Math. xii.** **Itē** **Iob. vi.** Pīscis qꝫ volebat ei de
uozare i fluuiio posuit? in sicco palpitabat fact? ipotens ꝛ ibi de facili
occidit ē. **Sic** orabol? in sicco ieiunio cito viciat. **Math. xvii.** **Pro**
genus demonij nō ejicit nisi i ieiunio ꝛ oratiōe yfō. **Immūdi** spūs
ibi magi vincit: vbi plus videtur efce ꝛ potius. **In** vitispa. dicit **Jo**
hā. bꝫeūf. **Lū** rex aliqꝫ ciuitatē aliquā inimicorꝫ vult subicē subtra
bit eis. p virib? efca ꝛ potū. **Quo** facto: cito vincunt. **Sic** hostes nři
spūales p subtractionē ciborꝫ. **Itē** de hoc supra de ofensioe de pari
matio ꝛ orabolo fugato. **Itē** in vitispa. dicit: qꝫ cū qđā tētaret de
comestioe: firmatū in aīo suo ne comedēt ante tertiā. **Qua** facta er
tozit a se vt aī fieret sexta qꝫ comedēt. **Qua** facta. scidit panē vt co
medēt. **Post** surrexit vsqꝫ ad nonā expectās. **Postea** nona scā: cū
facit orationē: vidit op? oraboli sic vñū exēit a se ꝛ cessauit ei?
esurire. **Itē** ieiunū vincit hostes serpentes ꝛ dracones copales ꝛ
etiā spūales. **Et** h figuratū fuit in multꝫ locis ꝛ pluries in scriptura.
Aut. xx. de filijs isrl? qꝫ vicerūt beniamitas post ieiunū qꝫ antea vin
cebant. **I. Reg. vii.** **Filij** isrl? vicerunt philisteos. **Judith. xiii.** **Judith**
bolosemē. **Itē** in bistoria triptita. **li. xii.** dicit qꝫ cū burgūdiōes qui

[illegible]

habitabat citra rhenū essent gentiles et lignorum artifices singulis annis veniebant hūmī q̄ occidebāt et capiebant eos. Qui audientes q̄ romani victores existeret cogitauerūt et p̄miserūt iter se q̄ illū oci si bī p̄ficeret et nō aliū q̄ dabat eis victoria. Et iuerūt quādā i ciuitate galliarū ubi instructi de fide postq̄ p̄ octo dies ieiunassent et baptizati fuisset. et in deo fiducia haberet. et audacia ideo hostes irruerūt. et tria milia ex ipsis. decē milia hostiū cū rege suo occiderūt. Itē vin cit serpētes et dracones. Dicit Ambro. q̄ tāta vis ē ieiunij. q̄ salua hoīs ieiunij enecat serpētes. Itē i. xi. li. tripartita histo. dicit. q̄ cū q̄ dā oraco deuoraret hoīs equos et iumēta. donat⁹ armavit se ieiunio et ofone. et ieiun⁹ accessit ad oraconē. Et cū apto ore veller eū vorare. opposuit ei signū crucis. Et cū expulset in os eius. distruxit ē. Quarto ieiunij meret assitētia dei. f. et angelorū. Q̄ enī angeli assistūt ieiunantib⁹ p̄ Math. iij. Postq̄ dñs ieiunauerat angeli accesserūt et ministrabāt ei. Act. x. Cornelio ieiunanti et oranti apparuit angel⁹. Itē in vit. marie de oegnis legi⁹ q̄ cū ipa reficēt corp⁹ hora vesprina. videbat angelos ascēdētes et descēdētes ad mēsa⁹ suaz et beatū Jobānē euāgelistā. Ad h̄ sūt exēpla de iudith. quā angel⁹ custodiuit eū ad holofornē ibi manētē et ide reuertētē Iudith. xv. Itē de Belya. iij. Reg. xix. Itē de beata Agnete. Chastina. katherina. Cecilia q̄ biduanis ac triduanis ieiunijs orās habebat angel⁹ sibi familiarissimū. Qui sibi et Valeriano familiarissime loq̄ bāt. et de paradiso duas coronas attulit choruscantes rosis et lilij albefectis. Itē de⁹ assistit ieiunantib⁹ tpaliē. f. et spūaliē. Tpalie q̄dē q̄ puidet eis necessaria sicut in vit. spa. dicit. Piero. de paulo pmo heremita q̄ ieiunabat quousq̄ oimidijs panis mitteret ei a dño. Qui i aduētū Antonij iteger missus ē. Itē ibidē dicit q̄ fons dat⁹ ē ei i potū manās an hostiū ecclie sue. et palma nō solū ad vsum fructus. s̄ vestimētū. q̄ faciebat p̄teritū de folijs palme. Quo mortuo fons et palma statim aruerūt. Nota supra de fracionio. Itē Dani. xiiij. danielē ieiunantē paut p abacuc. Itē ii. Dyaf. de beato bñdicto dñe Greg. q̄ cū ieiunasset p totā q̄dragēsimā i specu quodā. et dyabol⁹ fregisset cāpanā. ne eā audiret mōachus. q̄ solus eū sciebat. et necessaria ei ministrabat p chorā. Apparuit dñs cuidā sacerdoti i die pasche. Qui dixit ei. Tu tibi delicias paras. et tu me bñdict⁹ i tali loco fame cruciat⁹. Qui accessit ad locū. et q̄ sibi pauerat appozauit dicens ei q̄ cēt dies pasche. Itē beata katherina pascēbat de⁹ et ieiunasset i carcere p colūbā q̄ ei cibū celestē ministrabat. In vit. spa. dicit de scō Belyrio. q̄ cū eēt tētar⁹ p̄ p̄tationē mellis. fugit ad heremū. Ubi cū post ieiunij triū septimanaz inuenisset poma pulcherrima. nec tāgēt ea credēs ea ibi esse. pcurante dyabolo. fugit ea nec comedit. tūc i somnis apparuit ei angel⁹. dicens q̄ comederet et biberet q̄d inueniret. et inuenit herbā mirabilis dulcedinis. et fontē uesti mabilis sapozis. Itē de alio anachorita legi⁹ q̄ cū fugisset ad desertū nec bñt q̄d comederet. inuenit herbas dulces. s̄ ita norias et laxa tinas q̄ resoluebāt oīa viscera ei⁹. Cū autē ieiunasset p septē dies. venit ad eū q̄dā bestia doctas noīe afferēs ei fasciculū de nō nociuis. et docuit oīscemere nociuis a nō nociuis. Itē i vit. spa. dicit. q̄ qdā p̄r ofueuerat panē administrare cuidā solitario q̄ distabat aliū quātulū a cella sua. Cū autē mittēt ei p̄ oīos pueros quoz vn⁹ erat duo decī annorū. et alius q̄ndecī. inueniēt i via aspidē. Qui videns eos fit q̄si mortu⁹. Junior in pallio ipsius inuolutū abbati portauit. Qd h̄ alij mirarent⁹ p miraculo. abbas verberauit puerū. eo q̄ potius seruisset in miraculo q̄ i humilitate. Frater autē cui mittebat panis h̄ audiens. i. periculū puerorū et miraculū ieiunauit septē dies bus crinuis in oratiōe mādās dicto patri ne plus mittēt sibi panē. Quē cū post ammonēte angelo visitaret dicit p̄r. et occurrisset ei dicitus frater. itrātes cellā inueniēt panes ignote speciei et miri saporis. Utroz autē merito alterius imputās. acceperūt donū dei cū gratiarū actiōe. Reficit autē spiritualiter gratia dei dulcedine suprema p̄s. Dar pullis cor. ef. inuo. eū. Job. xxxv. Hic p̄p̄at coruo escam quando pulli eius clamant ad deū vagantes eo q̄ non habeant cū bos. De quibus dicit Greg. q̄ parēs eoz tēnūt eos pascere vsq̄ quo nigrescant. Videns autē deus clamorem eoz roze celesti passcit eos. Sic dñs pascit eos quos mundus abijcit qui ad eū clamāt et pp̄ cū ieiunāt. Un⁹ erāt refectē roze celesti et celesti dulcedinis sua uitate ille mulieres de quibus dicit magister Jac. in vita marie de oegnis q̄ post orationes et ieiunia et raptū contēplationis ex earū faucib⁹ et liquefactione dulcedinis videbat effluere fauns mellis Luce. ii. dicit beata virgo. Esuri. imple. bo. et di. di. in. Spiritualiter vero deus assistit. et in vita p̄senti suauiter consolando. et in futuro feliciter coronando. In vita p̄senti multipliciter cōsolat. p̄ces eoz ruz exaudiēdo. et vota implēdo. sicut Nec. j. et ii. Cū enim neepias audisset rumores de destructōe hierusalē. ieiunauit. orauit. et fleuit

Quo facto. cū languid⁹ appareret p̄ ieiunio adeo placuit regi et regi ne q̄ ei quicqd̄ petiit ocesserūt. Silr Bester post ieiunij ipetrauit a rege quicqd̄ petiit. Itē i. Esdre. viij. filij israel in exitu de babylonia ieiunauerūt vt dñs dirigēt viā eoz. Un⁹ dicit. Ieiunauimus et venerūt nobis cūcta. p̄pere. Deniq̄ assistit eis feliciter coronando. Qd bñ fuit figuratē p̄signatū. iij. Reg. i. D. Delyas post ieiunij um rapt⁹ ē in paradisu. Itē post q̄dragēsimale ieiunij immediate se quif glia dñice resurrectionis. Sicut enī gula ade clausit celi. sic ieiunij debuit apire. Un⁹ canit ecclia. Paradisi portas apuit vobis ieiunij t̄pus. Sach. viij. Ieiunij q̄rti et ieiunij quinti et c. erit domui iuda in gaudiū et leticiā. et in solemnitates p̄claras. Itē i. Lxxix. Dis q̄ in agone cōtēdit et c. Ho. Nō terrenis et marcescibilib⁹ floribus sed eternis ofecrata p̄ciosis lapidib⁹ corona debet ad modū regis oyadematis. Un⁹ in passioe. b. Petri legi⁹ q̄ christiani q̄ ade rāt eius passiōi flētes viderūt crucē eius circūdari angelis tētib⁹ coronas de lilij et rosis paradisi. In quo poterat designari q̄ carne deuore obediēdo mortificauerat et sanguinē suū p̄o eo fuderat et alios hoc ipso facē docuerat. Un⁹ corona multipler ei debebatur.

De multiplici ieiunio.

DIS. XXX.

Quare tredecimū. f. de multiplici ieiunio maloz sciedū q̄ multipler ē ieiunij malū et puer sum: a quo boni debēt sibi cauere ne eos imitent in malis. P̄rio nō debem⁹ ieiunare sicut demones q̄ semp ieiunāt a malibus cibis. nūq̄ a vitijis et volūtate mala. Sic ieiunāt feneratoroz q̄ nūq̄ ppter ieiunij fen⁹ dimittūt: nec etiā in die passionis et resurrectionis christi. ysa. lviij. In dieb⁹ ieiunij vestri iuenit volūtas v̄ra mala: q̄ si eēt bona: eēt nō sua sed dei. Sic ieiunāt q̄ sē in contumacia volūtate mala. odio ad modū faracez nozi: q̄ de die abstinet a cibis: de nocte vacāt comestatiōib⁹ et ebrietatib⁹ et imūditij luxurie. Ro. xiiij. Nō in cubilib⁹ et c. Itē nō debēt esse ieiunia indeozū q̄ cū ieiunabāt crudelitātib⁹ vacabāt. ysa. lviij. Ecce ad lites et cōtētiōes et p̄u. pug. impie: Sic faciebāt q̄ ieiunabāt et ieiunia p̄dicabāt et naboth occidebāt. iij. Reg. xxi. Act. xxij. Sic il li ieiunabāt q̄ se vouerūt ieiunare vsq̄quo pauli occiderēt. Itē nō debēt esse medicorū aut ifirmorū: q̄ ieiunāt ppter sanitatē corpis nō aīe. l. aptissimū fit frequētē eoz ieiunij. Pauci s̄ q̄ tātū ieiunēt p salute aīe. quātū p salute corpis: q̄ abstinentiā dixit galien⁹ in fine querētib⁹ discipul⁹ sumā esse medicinā. Itē nō oī ē ieiunij seduz ctoz vt hipocritaz q̄ ieiunāt vt appeat: vel vt aliqd̄ acq̄rāt. f. oīo dū t̄pale. Math. vi. Extermināt. n. fa. su. vt ap. bo. ieu. Siles sunt vulp⁹ q̄ fingit se mortuū et extrahit linguā vt capiat coruos sibi infidiates. Isti sūt filij agar q̄ iterptat festiuitas vigiliaz: q̄ ad h̄ inuigilat et faciūt vigilias ieiunioz: vt ex h̄ acq̄rāt festiuitatē t̄paliū bonorū. Baruth. iij. Filij agar acq̄suerūt p̄uētiā q̄ de ira ē negociatio res tre: q̄ p pallozē faciei et hipocritis eiciūt t̄rena. Ut fecerat ille q̄ cū eēt paup⁹ ieiunabat: et p̄nias multas videbat facē. Un⁹ cū p h̄ac filationē obtinūisset epatū reicit a se oēs boni speciei: et arguēt de h̄ Rūdit q̄ sat⁹ facerat vigilā: et q̄ amodo opoztebat eū facē festum. Itē nō oī ē seductoz bētiroz. q̄ ad h̄ ieiunāt vt aīas seducat: et v̄ bis et signētū hipocrit⁹ ad modū vulpecule. Ad h̄ p̄tēt q̄ supra oī cū ē de p̄nā: de loculatore et ieiunio rūcin. Itē nō oī ē idoloz seu mortuoz i sensibilib⁹: vt ē eoz q̄ solū pp̄ h̄ abstinet q̄ nō sentiūt famis appetitū: nec sustinet ex ieiunio vel ex ouicia ciboz aliquā afflictionē. Talis erat ille de quo i vit. spa. legi⁹: q̄ qdā de magnis delictis vt de curia ingatoris venit ad hēmū: et fact⁹ fuisset ibi mag⁹ et cōplator et p̄uēdēs et famosus: venit ad eū qdā egypti monach⁹ magne fame: credēs circa eū vidē maximā austeritatē abstinentie: quā cū nō inuenisset. vidēs ille cōtēplatiū nutrit⁹ in palatio regis p reuelationē q̄ ali⁹ in corde scādalizaret: q̄suiit ab eo b̄ q̄uēdi cōsuetudine venerat ad hēmū: et cū ille dixisset ei q̄ de vita paup̄ima et assuetissima mltis duritijs et ieiunijs. ita q̄ ppter abstinentiā rusti canā erat ei quasi i sensibile ieiunij: retulit ei ali⁹ de q̄b⁹ delictis venerat ad hēmū et quō ppter ifirmitatē suā bibeat vinū. Ali⁹ h̄ audies recessit bñ edificat⁹. Itē quidā epus bon⁹ vir q̄ ieiunij non molestabat eū: illos q̄ bis comedebāt in domo faciebat an se comedere: vt appetitū comedēdi puocarent: et p hoc vincēdo illū magis mēf. Itē nō debēt ēē ieiunia auaroz q̄ ad hoc ieiunāt vt burfas impleant: vel q̄ formidolosi cū abundēt multū timēt ne res eis deficiant et nihil paupibus erogāt. Sic ieiunāt buffones: q̄ vt dicunt naturales. Buffo egrediēs de cauerna vidēs terram viditq̄: q̄ vis eius ultra se extēdit: credit q̄ nō debeat ei sufficere. Unde iclu sus in cauerna satis ieiunat: et terraz quā comedit cū pede pōderat et mēsurat. Itē similis ē auar⁹ ieiunās cani sedēti sup̄ feniū domini sui. q̄ nō comedit de feno. nec p̄mittit aīalia famelica vt comedant

aliqd de eo: et postea comedunt illud alia aialia eo inuito nec gustat
te. Sic diuites tenaces non sustinent quod pauperes gustent de bonis eorum:
et accidunt quod ipsi aliqui de eis nihil gustat: sed relinquunt alienis diuini-
tias suas. Item non debet esse porcorum: quod non nimis sunt impinguati pre
pinguedine comedere non possunt: et pabula assueta fastidiunt: sic est de mul-
tis quod ieiunant id quod eas fastidiunt: et cum quibus acuminibus saporem possunt
puocare appetitum. Item non debet esse luporum: quod aliqui ieiunant versus ad
vesperam: postea quod rapiunt non comedunt sed deuorant: sic multi ad mo-
dum luporum cum ieiunauerunt: et debet comedere non comedunt: sed deuorant
ut lupi cum nimia inglutie et ardore. Unde cum duo simul comederent: et
aliter comederet cum nimia inglutie et alter moderate: dixit ei ille quod te pa-
te comederat: quod inuitado pluries quod comederet: quod cum ruderet quod
comederat: dixit ei aliter quod non: sed male: cum ipse oia voraret ad modum
lupi. Item non debet esse onagrorum: quod ieiunant ab aliis escis: pascatum ve-
to. Sic ieiunabat ille phariseus de quo Luc. xxiij. Ieiuno bis in fabu-
bato. Vento n. vane glorie pascebat. Piere. ij. Onager i desiderio aie
sue: aratratu et amoris sui. Osee. xij. pascat veta. Item onagrorum mo-
re ieiunant quod ad comedere differunt ut splendidius habeant. ps. Expec-
ona. iij. f. Quod non est abstinentia sed frivola quo ieiunant ad gloriam limpidioris.
Item non debet esse ieiunium icaceratorum: quod ieiunant iusti. Item non debet esse tumu-
dos seu iracundia: et tumore indignationis dimittunt co-
medere ut faciunt miccones: quod cum indignati de capiunt tunc ieiunant quod mo-
riuntur. Item non tristitia seu despectus ut quod pre tristitia tribulationis et
desolationis ieiunant. ps. oem escam ab ore. e. a. e. et ap. versus: ad por. m.
Item non debet esse ieiunia raptorum leonum aut luporum: aut aliorum aialium quod
uiuunt de rapia: quod post quid ieiunauerunt rapiunt quod auide deuorant.
Crudeliores leonibus: et lupis sunt quod nunc aial sue speciei comedunt.
Sene. Leonem leo non nocet: homo autem comedit alium hominem: diues pauperem
re: fortis debile. Eccl. xiiij. Venatio leonis. et. Post. Pasqua diui-
ti sunt pauperes. Queda bona mulier venit ad monachum queda al-
bi factum epum cui domus spoliauerat fuit ei: pecudibus ei paucis de
quod ipsa de pueri sui et familia viuerebat. Dicit autem si comeditis carnes:
cum autem ipso bati ei: respondit quod non: ait ipsa. Ulex est forte quod non come-
ditis carnes mortuorum pecorum: sed viuorum hominum: et in quadragesima: et in se-
xtis feriis: quod carnis meis et puerorum meorum saturamini. Item non debet
esse potatorum: quod ante comestione et post bibunt et assidue: sic allec et bibo
ne vite detractione pascat i diebus veneris carnis humanis reficit.
Item non fatuos ut freneticos: quod cibo permisso mordet manum medicum.
Sic blasphemum quod carne christi lacerat sunt ad modum illi bestie quod
lyena: quod cum ieiunauerit versus ad noctem i nocte exhumat cadauera mor-
tuorum: et vilacerat et vorat ea. Item fin alia traslatione beatitudinis mea fa-
cta est spelunca lyene. Item non debet esse fatuos quod dicunt lunatici: quod co-
pleta luna sine plenilunio insaniunt: sed faciunt quod abudantia reg mutas
bilitate letantes ieiunant pro choreis et aliis infantiis agendis Sap. xiiij.
Dum letant insaniunt. Item non debet esse luso: quod ad hoc ludunt ad ta-
rillos vel ad aleas: ut tempus leuius transcant: et ieiunium non sentiunt: vel
eos quod sic homines intendunt: quod comedere coteruntur vel obliuiscuntur
vacantes ludis alece: vel alijs vanis.

De oratione.

DIS. XXXI.

Deinde considerandum de tertia parte satisfactionis. scilicet
de oratione. De qua consideranda sunt decem et
septem. Primo versus oratio fit actus voluntatis. Secundo versus fit
actus latrice. Tercio versus pueniens fit orare. Quarto versus so-
lus deus fit orandus. Quinto versus i oratione fit aliqd determinate petere
dum. Sexto versus debeam pro alijs orare. Septimo versus debeam ora-
re pro inimicis. Octauo versus facti orat pro nobis i pna. Nonovtrius
oratio debet esse vocalis. Decimo versus oratio debet esse attenda. Undecimo
versus oratio debet esse diuturna. Duodecimo versus oratio fit meritoria. Decimoter-
tio versus oratio petens fit efficax: ad impetrandum quod petit. Decimoquar-
to de his quod mouet nos debet ad orandum. Decimoquinto quod de oratio
ad hunc quod fit deo grata. Decimosexto de effectu orationis. Decimossepti-
mo de speciebus et diuisionibus orationis. Ad primum. versus oratio fit actus
voluntatis vel rationis: dicendum quod secundum Iustitiam. Oratio orationis oris ratio: ratio
practica est: non solum apprehensiva: sed etiam causativa. Est autem aliqd al-
teri causa dupliciter. Uno quod modo pfecte necessitate inducendo. Et hoc
tingit qui effectus totaliter subdit praei cause. Alio modo ipse effectus solum
disponendo quod effectus totaliter non subdit praei cause. Sic ergo et ratio du-
pliciter est causa aliquorum. Uno quod modo sic necessitate imponens: et hoc modo ad
rationem pertinet ipare non solum inferioribus potestis et membris corporis: sed et
hominibus subiectis: quod quidem fit ipando. Alio modo sicut inducens: et
quodammodo disponens: et hoc modo ratio petit aliquid fieri ab his qui non

subiiciunt siue sint equales: siue superiores. Vtriusque autem horum. scilicet et pe-
tere et deprecari impare ordinatione quada iporatur put. s. hoc dispo-
nit aliqd p aliud esse faciendum. Unde pertinet ad rationem cuius est ordinare.
Propter quod dicit philosophus in primo Ethicorum. quod ad opera deprecatur ratio. Sic autem
nunc loquimur de oratione put signat quada deprecatur petitione. Se-
cundum quod Augustinus dicit in libro de vrbis diuinit. oratio quidam petitio est. Et
Damascenus dicit in tertio libro. quod oratio est petitio deestium a deo. Sic
igitur per quod oratio de qua nunc loquimur est actus rationis practice. volun-
tate mouetur: tendentis in fine charitatis qui est deo vniri. Tedit autem
oratio in deum quasi a voluntate charitatis mota dupliciter. Uno quoddem
modo ex parte eius quod petitur: quod hoc precipue est i oratione petenda. ut deo vniri
modo omni oibus diebus vite mee. Alio modo ex parte ipsius petentis quem os acce-
dere ad eum a quo petitur: vel loco sic ad homines: vel mente sic ad deum. Unde
dicit Augustinus ibidem quod quod oratio dicitur inuocamus deum reuelata mente assu-
mus ipsi et secundum hunc etiam Damascenus dicit quod oratio est ascensus intellectus deum
Ad secundum. versus oratio fit actus latrice vel religionis. dicendum quod ad
religionem proprie pertinet reuerentia et honoris deo exhibere. et ideo oia il-
la p que deo reuerentia exhibet pertinet ad religionem. Per orationem autem
hoc deo reuerentia exhibet inquantum. scilicet ei se subicit. et pfecte se orando
eo idigere sicut actor bonorum suorum. Unde manifestum est quod oratio est
proprie religionis actus. unde ps. dirigat os meum sic incesum etc. Ibi
dicit glossa. In huiusmodi figuram in veteri lege incesum iubeat offerri in
odore suauis deo. Offerre autem deo incesum male ad eum reuerentia est
actus religionis. Et non quod oratio est actus pnie cum sit p satisfactiois: et actus
religionis ut dictum est. Sed alia et alia ratione quod inquantum hoc deus orat
ut ei satisfaciatur de peccatis: actus est pnie. Inquantum vero orat deum ut
ei reuerentiam exhibeat in recognitione summi dominii actus est
religionis. Ad tertium. versus conueniens fit orare deum. Dicendum
quod circa orationem fuit triplex error antiquorum. Quidam enim pos-
suerunt quod res humane non regant diuina puidetia. Ex quo seque-
batur sit orare: de oio deum colere. Et de his or. Damascenus. dicitis va-
nus est quod seruit deo. Secunda autem opinio fuit: ponendum oia in se et in re-
bus humanis ex necessitate contingere: siue ex immutabilitate diuine p-
uidetie: siue ex necessitate stellarum: siue ex coniectione cap. Et secundum hoc
etiam excludit orationis utilitas. Tertia fuit opinio: ponendum quod res
humanas puidetia diuina regi. et quod res non pueniunt ex necessitate. sed
dicebant sibi dispositione diuine puidetie variabile esse: et quod oratio
bus et alijs que ad diuinum cultum pertinet dispositio diuine puidetie
immutat. Hec autem oia iprobata sunt. Et ideo oportet sic iduere orationis
utilitatem: ut neque rebus humanis diuine puidetie subiectis necessitate
iponamur: neque etiam diuina dispositione mutabile estimetur. Ad bu-
ius quod euidentia considerandum est quod ex diuina puidetia non solum disponi-
tur qui effectus fiat: sed etiam quod causis et quo ordine pueniatur. Item
alio autem casus sunt etiam quorundam cause actus humani. vni os homines agere
aliquid. non ut p suos actus diuina dispositione immutetur: sed ut p actus suos
impleat quorundam effectus: ergo ordinem a deo dispositum. et ideo etiam in na-
libus causis. Et sicut etiam est de oratione. Non enim propter hoc oramus
ut diuina dispositio immutetur: sed ut id ipetrem quod deus disposuerit
p orationem scilicet esse implendum. ut. s. homines postulando mereantur accipere
quod eis oportet deus autem secula disposuerit donare. ut dicit Gregorius in p-
mo moralium. Non est ergo necessarium nos deo pces porrigere. ut ei nras indi-
gencias vel desideria manifestemus: quod ipse fecit oia antequam petamus: sicut
or. Mat. vi. Scit. n. p. versus: quod his oibus indigetis: sed ut nos ipsi cossi-
deremus in his ad diuinum. et auxiliu recurramus. De. n. et summa libe-
ralitate sua oia multa nobis non rogat. Sed quod aliqui vult prestare nobis
petentibus. hoc est pro nostra utilitate ut fiduciam quada accipiamur recur-
rendi ad deum: et ut recognoscamus eum esse bonorum nostrorum actorem. Unde
crisostomus dicit. Considera quia tibi concessa felicitas: quia gloria attributa ora-
tionibus fabulari cum deo: cum christo miscere colloquia optare quod ve-
lis quod desideras postulare. Ad quartum. versus solus deus debeat
orari: dicendum quod oratio porrigit alicui dupliciter. Uno modo quod ipsum
impleda. Alio modo sicut p ipsum ipetrada. Primo quod modo soli deo
oratione porrigimus: quod oes orationes nre ordinari deberet ad gloriam
et gloria omnia. quod solus deus dat. sed illud. ps. gratia et gloria dabit omnia. Se-
cundo modo oratione porrigimus sanctis angelis et hominibus. non ut p eos deus
petitioes nras cognoscat. sed ut eos p debet et meritis orationis nre fortia-
tur effectus. Et ideo or. Apoc. viij. ascendit fumus aromatum. i. orationes sa-
ctorum de manu angeli coram deo. Et hoc est per ipso modo quo ecclesia vtitur
in oratione. nam a se trinitate petimur ut nri miserere. Ad alios autem scitis
quodbusque petimur ut orat p nobis. Unde soli deo cultus religionis ipen-
dimus. a quo solo obtine petimur quod oramus quod i hoc prestamus ei bonorum
nostrorum actorem non autem eis quos requirunt quod mediatores et interpellato-
res nros apud deum. Petitis autem mortui ex sua naturali condicione non

cognoscant ea q in h mudo agunt: et sic nec aie sanctor ofones nras
videt: audiat: vel cognoscant: pcpue interiozes mo: cordis: n bea
tis manifestat ea q decet eos cognoscere de his q circa nos agunt
etiā qstū ad interiozes mo: cordis: sic dicit Greg. xii. mo: Eoz autē
intelligentiā maxime decet vt petitiones ad eos vel voce vel corde
directas in orādo cognoscant. Et iō petitiones qd ad eos dirigimus
deo manifestatē cognoscūt. Ad quintū. f. vtrū in ofone sit aliqd
determinate petēdū. Dicedū q sicut Valeri⁹ maxim⁹ refert: socra
tes nihil vltra petēdū a dijs immortalib⁹ arbitrabat: qd vt bona tri
buerant: qd bi oemū sciret qd vniūq; esset vtile: nos autē plerūq;
id votis expetere qd nō ipetrasse meli⁹ foret. Que qdē sentētia ali
qualiter vera est qstū ad illa q possunt malū euētū hre: qd⁹ etiā hō
pōt male: et bñ vti: sic diuinitē q vt ibidē of multis eritio fuere: et ho
nozes dūq; Plures. n. pessūderūt regna: quoz exitus sepe mife
rabiles cernunt: splēda diuina q nōnūq; fundit: domos euertūt.
Sunt tñ qdā bona qd hō male vti nō pōt q. f. malū euētū hre non
possunt. Dec aut sunt qd beatificamur: qd bñ beatitudinē mere
mur. Que qdē sancti orādo absolute petūt f3 illud pō. Ofide faciē
tuā: et salui erim⁹. Et itez. Deduc me in semita mādator tuoz. Uñ
oīs discipulos suos docuit determinate petē Dath. vi. et Luc. xj.
Et illa q dōs determinate docuit petere et. Determinate petē possu
mus. f. oia q i ofone oīcia vrinētur. Illa aut oīcia oīcia qd alīs
orationib⁹ efficacia: et bñ oīdit actoris dignitas. Lxiiij. n. ore suo
bndictio imēdiate illa fecit: et eā discipulos suos docuit: vt habetur
Dath. vi. Et etiā ofonis sentētia bzeuitas q multum cōmēdat
ofonē vocalē. Uñ Aug. i. epla ad pbā pax vltra mediū. Dicunt fra
tres crebras in egypto hre ofones: et eas tñ bzeuissimas. Voc etiā
oīdit petitorū vtilitas: qz oia q desiderare debem⁹: et petē i hac ofo
ne petunt. Uñ sicut dicit Aug. i. epla ad pbā vltra mediū. Quelibet
alia vba dicam⁹ orādo nihil aliud dicim⁹ qd qd in ista oīcia ofone
positū est: si recte et cōgruenter oram⁹: et eo ordine posita sunt quo
sunt desiderāda et petēda. In principio enī exhibet reuerētia illi cui
porrigenda est ofo: cū of. Pñ nī qd es in celis: in quo captat ozans
beniuolentiā dei. Et qd pmo desiderādus est finis et petēdus qd ea
q sunt ad finē: ideo pmo ponunt petitiones q respiciūt finē. Se
cundo respiciētes ea q sunt ad finē: ibi fiat volūtas tua. Respicien
tes finē sunt due. In prima qd fiat: sanctificet nomē tuū: petē vt nos
mē dei ab hominib⁹ habeat vt sanctū: fm qd dicit Aug. i. lib. de
fmone oīi in monte: longe post pncipiū et in epla ad pbā post me
diū dicit. Uñ dicim⁹ sanctificet nomē tuū nos admonet⁹ deside
rare vt nomē ei⁹ qd semp sanctū est: etiā apud hoīes sanctū habeat
tur: hoc est qd nō cōtēnat: qd nō deo: f3 hoīb⁹ pdest. In scda q est:
adueniat regnū tuū: vt dicit Aug. vbi pat⁹ desiderū nostrū ad illud
regnū excitam⁹ et nobis veniat atq; in eo regnare mereamur. Uñ
p primā petitionē petim⁹ vt de ab omnib⁹ glorificet: p secundā vt
ad dei gloriā veniam⁹. Petitionū respiciētū ea q sunt ad finē: que
dā sunt respectu boni: qdā respectu mali. Respectu boni duo sunt.
In prima petē meriti quo beatitudinē mereamur: qd consistit in
obediendo diuini mādatis. Unde Augustinus in lib. ii. de fmone
oīi in monte longe post pncipiū: cū of fiat volūtas tua: recte
intelligit: obediāt pceptis tuis: sicut in celo et in terra: id est sicut ab
angelis: ita et ab hominibus. Et in epistola ad pbā post mediū:
cū dicimus: fiat volūtas tua et. Nobis ab illo pcamur ipsam obe
dientia: vt sic in nobis fiat voluntas eius: quemadmodū sit in cele
stibus ab angelis ei⁹. In secunda petē illud quo tanq; instrumēto
possum⁹ nos iuuare ad merendū: et h est victus quotidian⁹ ad sustē
tationē corporis necessarius: vñ victus aie. Leucharistie sacramentū.
Uñ Aug. ii. lib. de fmone oīi in monte longe post pncipiū. Pa
nis quotidianus: aut pro his oīb⁹ dicit⁹ et: q huius vite necessitates
sustentāt: aut pro sacramēto corporis christi qd quotidie accipimus
Et in epla ad pbā post mediū eadē ponit suā. Petitionū q sunt
respectu mali. Una est respectu mali culpe: f. dimitte nobis debi
ta nra sic et nos dimittim⁹ debitorib⁹ nris. Uñ Aug. ii. lib. de fmone
oīi in monte bñ longe vltra pncipiū: debita nra petā dicit ma
nifestū est. Et i epla ad pbā vltra mediū: p illud. Sic et nos dimitti
mus debitorib⁹ nris: admoneam⁹ qd faciam⁹ vt accipe valeam⁹. f.
remissionē peccatorū nostror. Alia ē respectu mali inclinātis ad cul
pā: q est bec. Et ne nos inducas in tentationē. Qd non sic intelli
gendū est vt nō pmittat nos tentari. Qñq; hō tentatione. pbaf ad
bonū suū. De qd⁹ tentationib⁹ dicit Jaco. i. Omne gaudiū exiit
mate fratres charissimi cū in tentationib⁹ varijs incideritis: et etiā
humiliat⁹ et ad deū recurrere qst cōpellit. Quapropter nō renouit
oīs tentationē ab aplo qstio apls eā remouere petiuit: vt habet.
ij. Corin. xij. S3 p dicitā petitiō sic intelligēda est: vt nō deserti diuini

no adiutorio alicui tentationi vel cōsentiam⁹ decepti vel cedamus
afflicti fm q dicit Aug. in epla ad pbā post mediū. In quo p3 q
nō est idē tētarī et in tentatōez iduci. Tertia est respectu mali pene
bec. f. sed libera nos a malo. In qua fm Aug. ad pbā vbi pat⁹. ad
monem⁹ nos cogitare nōdū nos eē in eo bono vbi nullū patiemur
malū. De efficacia p dicit orōis loqns Jñ. i. li. j. d. sūmo bono. c. xxiij
dicit. Fidei symbolū et oīcia orō pro tota lege paruulis ecclesie ad
celoz regna sufficit capefcēda. Et Aug. in Encheri. xl. ca. De quoti
dianis et bzeuib⁹ leuib⁹ q pētis sine qd⁹ bec vita nō ducit: quoti
diana oratio fidelū satisfaci. Eoz enim est dicere Pñ nī. Ad se
xtū. f. vtz debeam⁹ p alijs ozare. Dicedū q sic dictū ē illō debem⁹
orādo petē: qd debem⁹ desiderare. Desiderare aut debem⁹ bonū nō
solū nobis: f3 etiā alijs. Hoc enī pñet ad rōnē dilectōis quā pñs
debem⁹ impēdē. Et iō charitas h requit vt p alijs ozare. Uñ Lxxi.
dicit sup Dath. Pro se ozare necessitas cogit pro altero charitas
fratnitatis hortat. Dulcior aut est aī deum orō. nō quā necessitas
fratnitatis sed quā charitas fratnitatis cōmēdat. Jō of Jacob. v.
Ozate pro iūicē vt saluemini. Et Lxxvian⁹ in lib. de oratiōe oīcia
dicit. Nō dicim⁹ pñ me⁹. sed pñ nī: nec da mibi: f3 da nobis: qz vñ
tatis magister noluit puatā pñe fieri. vt. f. aliq; pro seipo tñ pñe
Uñ enī p oīb⁹ ozare voluit quō in vno oēs ipe portauit. Debem⁹
aut ozare et p petōrib⁹ vt querant. et p iustis vt pserent et p dicit
Ozates tñ nō pro oīb⁹ petōrib⁹ exaudiunt: f3 p qbusdā. Exaudiūt
enī p pdestiat: nō aut pro pñctis ad mortē: sic correctio qua cor
rigim⁹ frēs effectū h3 in pdestinatis: non reprobat: fm illud Eccl
vii. Nemo pōt corrigē quē deus deseperit. Et iō of. j. Jōh. v. Qui
scit frēm suū peccare petō nō ad mortē petat et dabit ei vita peccā
ti petri nō ad mortē. Sed sicut nōnulli qdā h3 vñit subtrahēdū ē
correctōis beneficiū eo q non possim⁹ distinguē pdestinatos a re
probis. vt Aug. dicit in lib. de correctōe et gra. ita et a nulli ē deus
gandū orōis suffragiū. Pro iustis est etiā orādū triplici rōne. Pri
mo quidē qz multoz pñs facili⁹ exaudiunt. Uñ Ro. xv. sup illud
adiuueris me in orationib⁹ meis dicit glo. Bene rogat apls mino
res pro se ozare. Multi enī minimi dū gregant vnamines sunt
magis: et multoz pñs impossibile est q nō impetret illud qd impe
trabile est. Scdo vt ex multis gra agat deo de bñficijs que cōfert
iustis: que etiā in vtilitatē multoz vgnat. vt p3 p aplm. ii. Corin. i.
Tertio vt nō supbiat oī cōsiderat se mīoz suffragijs idigere. Ad
septimū. f. vtz debeam⁹ ozare pro inimicis. Dicedū q ozare p alio
charitatis est. Uñ eo mō quo tenemur diligē inimicos tenemur p
inimicis ozare: tenemur aut inimicos diligē. vt in eis diligam⁹ nāz
et culpā: et diligere inimicos in gnālī ē in pcepto: in spālī aut nō est
in pcepto: nisi fm preparationē animi. vt. f. hō cēt parat⁹ etiā spālī
inimicū diligē: et eū iuuare in necessitatē articulo. vel si veniā petē
S3 in spālī absolute inimicos diligē et eos iuuare pfectōis ē. et sū
necessitatis vt actōib⁹ nostris et ofonib⁹ qd pro alijs facim⁹ inim
icos nō excludam⁹. Qz aut p eis spālī orem⁹ pfectōis est nō neces
sarius: nisi i aliquo casu spālī. Imprecatōes aut que sūt a sanctis
i inimicos: sic ps. Erubescāt et sturbent⁹ oēs inimici mei et. et plus
ra alia qdrupt pñt intelligi. Uno mō fm qz pphē solēt figura imp
cātis futura p dicit. Ut Aug. dicit i fmōe oīi i mōre. Scdo put q
dā tpalia mala petōrib⁹ qñq; a deo ad correctiōē imittit. Tertio
qz intelligunt petē nō i ipsos hoīes: sed i regnū peti. vt. f. correctō
petā hoīm destruant. Quarto oformādū volūtātē suā diuine insti
cie ad vānationē pferant iū petō. Ad octauū. f. vtz sci ozent p
nobis i priā. Dicedū q sic Hiero. dicit Vigiliatio error fuit q dū vi
uim⁹ mutuo p nobis ozare possum⁹: postq aut mortui fuerim⁹ nul
lius sit oratio exaudiēda. Prefert cū martyres vñionē sui sangui
nis obsecrātes ipetrare nequeūt. S3 h est oīo fallum: qz cū ofo p
alio facta ex charitate pueniat vt dictū ē: qstio sancti q sunt in priā
sunt pfectioris charitatis. tātomagis ozāt pro viatorib⁹ q ozōnib⁹
iuuari possunt: et quāto sunt deo iūctiores: tāto eoz ozōnes sunt
magis efficaces. h3 enim hoc diuin⁹ ordo vt ex supior excellētia: i
feriora refundant. sicut ex claritate solis in aerē. Uñ et de chro of
Deb. viij. Accedēs p semetipm ad deū ad interpellādū p vobis. Et
ppter hoc Hiero. cōtra vigiliatū dicit. Si apli et martyres adhuc i
corpe cōstituti qñ adhuc debēt eē solliciti impetrāt qd petūt: qstio
magis post coronas victorias et triūphos. Impetrāt enī sancti id
qd deus vult fieri p ozōnes eoz: et hoc petūt qd estimāt eoz ozōnib⁹
bus implēdū fm dei volūtātē. Vult aut de⁹ sanctos ozare p nobis
qz ex sua sūma puidētia vult inferiora p oia supiora iuuari. Et ideo
oportet nō solū supiores f3 etiā inferiores sanctos implorare. Alioqn
solus dei misericordia esset implorāda. Cōtingit tñ qñq; q implo
ratio inferioris sancti efficacior ē. vel qz deuoti⁹ implorat. vñ qz de⁹

vult eoz sanctitate declarare. ¶ Ad nouū. s. vtrū oratio debeat ēē vocalis. Dicēdū q. duplex est oratio. s. cōis et singularis. Cōis qdē oratio est que p ministros ecclesie in psona totius fidelis ppli deo offert. Et iō o. q. talis oratio populi innotescat toti ppo: pro quo pfer. Qd nō possit fieri nisi esset vocalis. Et iō rōnabiliter institutu est vt ministri ecclesie hmoi ofones etiā alta voce pnuiciēt: vt ad noticiā oium possint puenire. Ofo vō singularis est q offert a singulari psona cuiuscūq. siue pro se siue pro alijs orātis. Et de hmoi ofonis necessitate nō est q sit vocalis. Ad iungit tñ vtrū tali ofoni triplici rōne. Prio qdē ad exercitādū interiorē deuotionē q mens orātis eleuet in deū: q. p exteriora signa siue vocū siue etiā aliquorū factorū mens mouet hoīs: etiā fm apprehensionem: et p oīs fm affectionē. Unī Aug. oīc ad pbā: q. vbi et alijs signis ad augēdū sanctū desiderū nosipfos acī? excitamus. Et iō in singulari ofone tñ ē vocab? et hmoi signis vtrūq. qñ pficit ad exercitādū interioris mētē. Si vō mens p hoc distrabat: vel ē literāq. ipediāt: est a tali bus cessanda. Qd pēpue ptingit in illis quoz mens sine hmoi signis ē sufficiēter ad deuotionē parata. Unī ps. dicebat. Tibi dixit cor meū: exq̄siuit te facies mea. Et de Anna legis. i. Regū. i. d. loq̄ batur in corde suo. Scdō ad iungit vocalis ofo qñ ad redditiōez debiti: vt. s. hō deo seruiat fm totū illud qd ex deo bz. i. nō solū mē te: s. etiā corp. Qd pēpue cōpetit ofoni fm q. ē sacrificiū. Unī or. Oīc vlti. Omne auser iniquitatē et accipe bonū: et reddem? vitulos labioz nostroz. Tercio ad iungit vocalis oratio ex qdaz rediūdātia ab aīa ad corp? et ex vehemētī affectione fm illud ps. Letatū ē cor meū: et exultauit lingua mea. Vocalis igit oratio nō pfer vt aliqd ignotū deo manifestet: s. ad h vt mens orantis vel alioz excite in deū: et si vba ad aliud ptnētia distrabūt mētē: et ipediūt deuotionē orantis: tñ vba ad ipsam deuotionē et orationē ptnētia nō ipediūt s. potius excitāt mētē: pēpue min? deuotoz. Per hoc q. docet et hortat domin? orare in secreto. Math. vi. tu aut cū oraueris intra in cubiculū tuū et clauso hostio ora patrē tuū: nō excludit orationē publicā et vocalē. Nā et illa secreta pōt esse: et metalis et vocalis. S. vult ipse domin? q. pter orationes canonicas et cōes nihilominus recurrat hō ad interior cubiculū. i. secretū cōsciētie siue ibiq. qñ? et secretis orādo spūaliter recreet. Vel aliter intellige q. hō volēs orare singulariter nō vō velle videri ab hoīb. Et iō clauso hostio orare. Unde dicit Criso. sup. Math. 6. pposito domin? vetat in cōuentu orare: ne a cōuentu videamur. Unde orās nihil nouū facere qd aspiciat hoīs. s. clamādo: vel pectus pcutiēdo: vel man? expandēdo. Nec tamē videri ab hoīb? neq. hēpā est: sic dīc. Aug. in lib. de smone domini in monte: s. iō h agere vt ab hoīb? videaris. ¶ Ad octimū. s. vtrū oratio o. esse attēta. Dicēdū q. h pēpue o. intelligi de oratione vocali. Circa quā sciēdū est q. necessariū oīc aliqd dupliciter. Uno mō p qd meli? puenit ad finem: et sic attēto absolute necessaria ē. Alio mō or aliqd necessariū sine quo res nō pōt cōsequi suū effectū. Est aut triplex effect? orationis. Prio q. d. de cōuenit oīb? actib? charitatē informātis: qd ē mereri. Et ad huc effectū nō ex necessitate requirit q. attēto assit orationi p totū sed vis prime intētiōis q. aliqd ad orandū accessit: reddūt totā orationē meritoria: sic in alijs actibus meritorijs accidit. Secūdo autē effectus orationis est ei. ppi? qd est ipetrare. Et ad hūc etiā effectū sufficit prima intētiō quā de pncipaliter attēdit. Si aut pma intētiō desit: oratio neq. meritoria est neq. ipetratiua. Illā n. orationē de? nō audit: cui ille q. orat nō intēdit: vt dicit Greg. Tercio autē effectus orationis est quē pntialit? efficit. s. qdā spūalis relectio mentis: et ad hūc de necessitate req̄rit in ofone attentio. Unde dicit. j. Corin. xiii. Si orē lingua mens mea sine fructu est. Sciēdū tamē q. triplex attētiō est q. orationi vocali pōt adhiberi. Una qdē q. at tendit ad vba ne q. in eis erret. Scdā q. attēdit ad sensum vboz. Tercia q. attēdit ad finē orationis. s. ad deū et ad rē pro q. orat: q. q. dē est maxie necessaria. Et hāc hre possunt etiā idiote: et qñq. intrā tū abudat hūc attētiō q. mens fert in deū: vt etiā alioz oium mens obliuiscat: sic dīc. Hugo de sancto Victore. Si q. aut er. pposito i oratione mētē euaget: h ptnē est et ipedit ofonis fructū. Et s. h dīc Aug. in regula. In psalmis et hymnis cū orat deū h vtrūq. i. corde qd pfer in ore. Et Basilius dīc. Est diuinū auxiliū implozādū nō remisse nec mētē hūc et illuc vagāte: eo q. talis nō solū nō ipetrabit qd petit: sed etiā magis deū irritabit. Sicut si aliq. alij loqueret: et nō attēderet ad ea q. pferret: q. tamē mens humana pp infirmitatē nature diu in alto stare nō pōt: q. pondē ifirmitatis humane ad inferiora depimif: iō cōtingit qd quādo mens orātis in deū p cōtēplationē ascēdit subito ex qdā ifirmitate euagat: de q. loquens Basilius ait. Si debilitat? a petō fixe neq. orare quātūcūq. potes teipz

coerceas. et de? ig. noscīt: eo q. nō ex negligētia: s. ex fragilitate non potes vt o. assistē corā eo. ¶ Ad vndecimū. s. vtrū o. o. esse diuturnā. Dicēdū q. de ofone duplr loq. possum? Uno mō fm seipfam. Alio mō fm eām suā. Cā aut orōis est desiderū charitatis ex quo pcedē o. o. Qd qdē in nobis o. esse oīniū vel actu vel virtute: Manet enī vtrū hui? desiderij oīb? que et charitate facim?. Quia aut debem? in glām dei facē. vt dī. j. Corin. x. Et fm h oratio o. ē diuturna et oīniū. Unī Aug. dicit ad pbā. In ipsa fide: spe charitate et oīniū desiderio semp oram?. S. ipsa fm se oīderata nō pōt esse assidua: q. opozet alijs opib? occupari. S. sicut Aug. dicit iō p certa itervalla horaz et tēpoz et vbiis rogam? deū vt illi rez. signis nosipfos admoneam? Et qñtūq. in h desiderio pferimus: nos ipis innotescam?: et ad h agendū nosipfos acris excitē. Unius? cui usq. enī rei qñtās o. esse pportio nā fini: sicut quantitas positionis sanitati. Unī et cūenies est vt oratio tñ duret qñtū est vtile ad exercitādū interioris desiderij fernoz. Cū vō hāc mēsurā excedit: ita q. sine medio durare nō possit nō est vltērius oratio ptenēda. Unī Aug. dicit ad pbā. Debēt fratres in egypto crebres quidez habere oratōes: sed eas tñ et raptim quoz quodāmo iaculatas: ne illa vigilāter erecta que orātī mltū necessaria est. p. ductiozes moras euascat atq. debetē intētiō: ac p hoc etiā ipi satis ofēdunt hāc intētiōne sicut nō esse obzueudā si p durare nō pōt. ita si p durarēt: nō cito esse rumpēdā. Et sicut hoc est attēdēdū in oīniū singulari per comparationē ad itētiōne orātis: ita etiā in oratione cōi per comparationē ad ppi? deuotionē. ¶ Ad duodecimū. s. vtrū oratio meritoria sit. Dicēdū q. oratio pntialit? solationis effectum quē pntialit? affert duplicē bz vtrū respectu effect? s. vtrū merēdi: et vtrū impetrādi. Oratio aut sicut et quilibet alius actus virtutū bz efficacā merēdi in quātū pcedit ex radice charitatis. cuius ppiū obiectū est bonū eternū cui? fruitionē meremur. Proce dit tñ oratio a charitate mediante religiōe cuius est act? oratio ac cōmitantibus etiā qbusdā alijs virtutib? que ad bonitatē ordinis requirunt. i. humilitate et fide. Ad religiōne enim pnter ipsam orationem deo offerre. Ad charitatē vō pnter desiderū rei cui? cōple mentum oratio petit. Fides aut est necessaria ex parte dei. qñ oīa mus. vt. f. credamus ab eo nos posse obtinere qd petim?. Humilitas vō est necessaria ex pte ipsius petētis. qui suā idigētiā recogno scit. Est etiā deuotio necessaria: s. hoc ad religiōne pnter cui? ē pri mus act? necessari? ad oīs oītes. Efficaciā aut impetrādi bz ex gratia dei quā oram? qui etiā ad orandū nos inducit. Unī Aug. dicit in lib. de vbiis oīi. Non nos hortare vt peterem? nisi dare veller. Et Cris. dicit. Nūq. orātī bñficia denegat: q. vt orātes nō deficiāt sua pietate instigat. Sciēdū aut q. oratio nō est meritoria sine grā gratū faciēte. sicut nec aliq. alius act? virtuosus. Et tñ etiā oratio q. impetrat grāz gratū faciēte q. pcedit ex aliq. gratia qñ ex gratiā tō dono: q. ipm orare est quoddā donū dei. sicut dicit Aug. in lib. de pfeuerātia. Itē nota q. meriti oratōis qñq. respicit ad aliud q. ad illud qd in orādo petit. Meritozū enī pēpue ordinat? ad beatitudinem: sed petitiō oratōis directe se extēdit qñq. ad aliq. alia. Si igit illū aliqd qd petit aliq. p seipso nō sit et vtile ad beatitudinē: nō mē illud: s. qñq. h petēdo et desiderādo meritū amittit. puta si petat a deo cōplēntū alicui? peti. qd nō est pie orare. Qñq. nō ē necariū ad salutē: nec mēfeste salutē trīti: q. tē h orās possit orādo mereri vitā etnā: nō tñ meret illū obtinē qd petit. Unī Aug. dīc in li. sentētiar. p. p. Fidei supplicās deo pro necessitatib? huius vite et misericorditer audiat et misericorditer nō audiat. Quid enim infirmo sit vtile magis nouit medicus q. egrotus. Et ppter hoc etiam paulus nō est exauditus petēs remoueri stimulū carnis: q. non ex pediebat. Si vero illud qd petit sit ille ad beatitudinē hominis quā si pertinēs ad eius salutē: meret illud nō solū orando. sed etiā alia bona opa faciēda. Et ideo indubitatē accipit qd petit. sed quādo debet accipe ignorat. Quēdā enim nō negant: sed vt ogroo dentur tpe differunt. Ut Aug. dicit sup. Jobā. Qd tamē potest impēpi si in petēdo nō pfeueret. et ppter hoc dicit Basilius. Ideo qñq. petis et nō accipis: q. perperā postulasti: vel infideliter. vel leuiter: vel nō oferentia tibi vel destitisti. Quia vero homo nō pōt alij mereri vitam etnā ex condigno. ideo per ofequens nec ea que ad vitam etnā pertinēt. Pōt tñ aliq. alij ex ogroo alteri mereri. et ppter hoc nō semper ille audiat qui pro alio orat. Et ideo ponunt quattuor conditiones quibus concurrentibus semper aliquis ipetrat qd petit vt. p. pro se petat necessaria ad salutē. pie et pfeueranter. ¶ Ad decimū tertium. s. vtrū oratio petōis sit efficac? ad impetrandū quod petitur. Dicēdū q. in petōe duo sunt cōsideranda. s. natura quam diligit de? et culpa quam odit. Si ergo peccator orando aliqd petit

inquatu peccator. s. fm desiderij peti. h. a deo nō audif ex miseru cordia: sed quādoq; audif ad vindictā: dñi deus pmitit peccatores amplē ruere i pctō. Deū. n. qdā negat ppius q cōcedit iratus. Unde Aug. dicit. Orationem peccatores ex bono nature desiderio pcedentē deus audit: nō quasi ex iusticia: q; peccator hoc nō meret s; ex pura misericordia: obseruatis tamē quattuor pmissis cōditionib; vt. s. pzo se petat: necessaria ad salutē: pie ⁊ pfeueranter. CDe motiuis ad orādū. DIS. XXXII.

Quarta decimū quartū. s. q multū nos mouere debent ad orādū: ⁊ orationis studiū diligēdū. Sciendū q; ad hoc mouere d; exēplo; pclaritas. Osonis necessitas. Cultus ei; nobilitas. Orādi facilitas. Et orātis utilitas. Primo nepe mouē d; exēplo; pclaritas. Et pzo mouē debēt exēpla rez infensibiliū. Terra. n. nimis sicca qñ petens a deo pluuia byat supius diuersis scissuris qñ inuēns rōnali creatura vt os apiat ad supna fluēta obtinēda: dicēs patri pluuia: aia mea qñ terra sine aq tibi rē. Itē terrā scietia vt herbe ⁊ arbores ⁊ eaz flores formata qñ multas. s. quot habēt folia tot linguas suo creatori erigūt qñ augeri ⁊ pfici postulatē ⁊ qñ clamāt. Impfectū nfm viderūt oculi. tui dñe. Itē creature irrationales vt iumenta ⁊ aures. Bos. n. indigēs pabulo aut potu caput sursum qñ ad deū eleuās ⁊ qñ sibi qd necessariū ē ab eo postulat mugit. Asinus rugit. equus hynit. Joel. i. Ingenuit aial mugierūt greges armēt: qñ nō pascua eis. Et post. Bestia agri qñ area sitis hymbz: susperit ite rē. Job. xij. Interroga iumentū ⁊ docebit te: volucres celī ⁊ indicabūt tibi loquē terre rē. Itē qdā volucres vt colūba: ⁊ turf qd desiderat gemēdo idicāt. Itē milu futurā intēperie timēs ⁊ frius pedū sentēs ⁊ pdā quā desiderat nō habēs clamās qñ ad deū affect; suos ⁊ defect; ei idicāt. Itē pulli birūdini ⁊ coruor; qñ esca eis deficit ad eū clamāt. Qui dat iument; escā ipsoz rē. Isai. xxxij. Sic pull; hynitū rē. Itē aliq pifces futura tēpstatē i fūdo maris pñtūit: supra salūt vt delpbines. Alij supius ascēdūt ⁊ os aperit. Itē mouē debēt exēpla rōnabiliū creaturaz videlicet angeloz q nō cessant ad deū clamare cōtinuē ⁊ laudare: sic dicit Isai. vi. Apoc. iij. ⁊ vij. Itē in vitis pa. legif q; cū beatus Antoni; solus i cel sua rogaret oñm vt oñderet sibi qd agēdo saluaret. Cū timeret: ne inutilit; cella federet: apparuit ei angel; i similitudinē ei; ofoni inclibēs oñi ⁊ post surgēs funiculū faciebat: quo facto: ad ofonem ibat: ⁊ post inde surgēs funiculū detorquebat: ⁊ post orabat: ⁊ post funiculū reficiebat. Et cū h pluries iterās fecisset: dixit ei angelus. Antoni. h fac ⁊ saluaberis. Itē cū in quodā monasterio fratres i qdā nocte solēni multū i diuinis laudib; laborassent: cuidā eoz sancto viro apparuerūt angeli cūtes ⁊ redejtes p choz cū instrumētis musicis deū laudātes ⁊ fratib; deū laudatibus applaudētes: ⁊ ad laudes diuinis hylarē excitātes. Itē ad h monē debēt exēpla sanctor; ⁊ pncipalit; sancti scōz: q i scriptura sua doctrinā orādū tradidit: ⁊ pzo ea docēda de celo descēdit. Quā sic pfecte: studiose ⁊ vigilianter tradidit: monēdo: suadēdo: inuitādo: ac etiā excitādo vbi piter ⁊ exēplis: q; nihil omisit de cōtingētib; illius qd: qñ vbi: qñ ter: ⁊ pp qd: ⁊ sub qd forma vbi opit orādū. Et h oia nō tā vbi docuit qd exēplis. Licet. n. tota die discurredd; pñdicādo: dispūandō: miracula faciēdo pp salutē hoīuz laborasset: nihilominus diuinitis turbis solitaria loca vlt deserta petebat: montē ascēdebat i quo solus i ofone vigilās ⁊ noctabat: sic of Datb. xiiij. Marc. vi. Luc. vi. Itē pp nullā desolationē: tristitiā vlt mortis angustia ofonis studiū omitebat s; fac ⁊ agonis. plix; orabat: ⁊ fac ⁊ sudor ei; rē. Deinde pendēs i cruce cōtinuās ofonē: orādū clamās ⁊ lachrymās expirauit. Ad h ēt mouē debēt exēpla scōz tā nō q; vt. te. Exēpla de moysē aaron ⁊ alijs. Exēplū de iudith. viij. De bēster: q; semp in omni piculo ad ofonis refugij recurrebat. Exēplū de tho. ⁊ sara. tho. iij. De anna matre samuelis. j. Reg. i. De dauid: q; ita fuit i ofone assidu; q; nō sufficiebat ei dies nisi ēt i ofonib; pnoctaret. Sic pz q; hyspe ⁊ mane ⁊ meridie oraret: imo septies i die laudes ei cane ret nihilomin; nī media nocte surgebat ad ofitēdd; ofessioē laudis. Exēplū ēt de esechia. Josia. Isaia. Viere. ⁊ sic de alijs. Ad exēpla scōz nō. te. trāscurredd; pñctioē veniam; exēplū beate vginis q; pauca legif fuisse locuta nisi vba ofonis: aut laudis: aut gratiarū actionis. Itē exēplū aploz ⁊ discipuloz q; oēs erāt pfeuerantes i ofonē i cenaculo donec descēdit sup eos spūsfact; i linguis igneis Act. i. Itē de bō Petro legif. et idē fere refert ipse de se in itinera; rio clemētis q; audito gallicantu recordās negationis sue trine ad orationē surgebat. Itē de beato Bartholomeo legif q; centies i die ⁊ centies i nocte genuflectebat aū oñm. De beato Jacobo iustō legif q; ad modū camelī assiduebat orādū i genibus callos cō-

traxerat. Hic cū ppter pñcationē ⁊ ofessionē fidei de pinnaculo tēpli a iudeis eēt pcpitāt; ouersus sup genua pzo eis orabat ⁊ orandū lapidabat: ⁊ a quodā pica fullonis pculsus excerebrat. Item exēplū Anne pphetisse q nō discēdebat de tēplo: seruēs deo i ieiunijs ⁊ obsecratōib; die ac nocte. Luc. ij. Itē exēplū beate Lealie de qua legif q; cū alij cantaret i organis: ipsa soli deo decābat orādū: q; nec dieb; nec noctib; cessabat a colloquijs dei ⁊ ofonibus Itē bñs Stephan; ab ofone nō potuit reuocari turbine lapidum s; orādū emisit spūm. Act. vii. Itē bñ Agnes i me. f. ex. rē. Et bñs Vincētius erectis i celū lumib; oñm pccabat. Et idē legif fere de oñibus martyrib; q; i ipsis tormētis fort; oñm deprecabant. Itē i hystoria ecclīastica. li. v. legif q; cū qdā vir pñ noie alexander. arte medicus i ciuitate lugd. assisteret pzo tribunali: ⁊ cōpassus martyribus: ⁊ signis qd; poterat eos ad tolleratiā aiaret: deprehendit: inq; rīf se esse chūstianū ofitē. diuersis generib; tormētōz affligit: ⁊ cū p diuersa tormēta laborarent torrores vt ei orationē interrūperent: nō potuerūt ab eo vbi extorqre s; semp magis erat imobilis i ofonib; ⁊ dei laudib;. Itē exēpla scōz ⁊ ofloz. Martini. Nicolai. Aug. Hieronymi. Ambrosij. Bñdicti. Frācis. Bñici. alioz q; monachoz. Et bñoi q; enarrare sufficiat cū pene tota vita eoz fuerit lectio: ⁊ oratio. Scōdo ad orādū mouere nos d; cōnditiōe necessitas. tot nāq; picula: ofolatiōes: afflictōes vndiq; nos circūstāt q; necesse habem; ad ofonē recurrere. ps. Circūderunt me mala quoz nō est numerus. Ec. rē. Ideo ofequent; orat dicēs. Rōplas ceat tibi dñe. vt cruas me dñe rē. De pñt piculo timēdo ⁊ spūali habet satis i pma pte: vbi habet multe auctitates rōnes ⁊ exēpla: p que pz q; i magno piculo existēs i corpore ⁊ aia bēm; clamare ad oñm vt inuasi a latronib; vel oppsi a pdonib; ifemalibus: vt obfessi ab hostib; vt succēsi vndiq; a desiderijs ⁊ tentatōib; spualib; vt suffocati qñ i aqua volutpati vt vidētes mortē spūalē frat; nostroz. debem; frāgere silētiū ⁊ clamare ad dñm ⁊ dñm. Deū i adiutorij meū intēde rē. Propter ista enī ipsi religio si monachi cū iminet pñt silētiū frāge ⁊ adiutorij clamare. De futuro iudicio satis habet scōda pte. Cōtra qd orandū est. vt oīs dñs Luc. xxi. Vigilate itaq; omni tpe vt digni efficiamini effugere bec oia que futura sunt: ⁊ stare aū facie filij hoīs. Tercio ad orandū mouere nos d; cult; ei; nobilitas. q; nō est oñm rusticor; vt est foderē: arare: putare rē: s; est oñm filij dei ⁊ matris eius: ⁊ oñm scōz ⁊ angeloz. Fili; enī dei ⁊ mater ei; hoc oñm habuerūt ⁊ exercuerūt ⁊ sancti eius spāl; i terris ⁊ retinēt i celī vt orēt pzo nobis ibi icēf santer j. Reg. ij. Dixit samuel ad pplm. Abito a me vt cessem orare pzo vobis. Et de Hieremia of. ij. Mach. xv. Hic est q; multū orat pzo pñlo rē. beat; etiā Petr; dicit. ij. pe. j. Dabo opēra frequēt; vos hre post obitū meū. Officiū angeloz ē ofones nostras offerre deo sicut dicit angelus. tho. xij. Qñ orabas tu ⁊ sara nurus tua ego obtuli ofones vras i ofpectu dei. Et officiū filij dei spāl; est ofones nostras pñtare deo patri. Cū i omni oratiōe que dirigit ad pñz ponit ista cauda: p oñm nost; ibm ofm. Bñi. Scay; hēs accēsum ad deū homo vbi hēs filiū aū patrē ⁊ matrē ante filiū. Mā nāq; ofitēdit filio pect; ⁊ vbera. fili; ofitēdit patri lat; ⁊ vulnera. nec vlla poterit esse repulsa: vbi tot occurrūt charitatis insignia. j. Jo. ij. Aducatū habem; apud patrē: ibm ofm rē. Itē est oñm spūsfact; cū qd facit i nobis Ro. viij. Ipse spūs postulat pzo nobis gemitibus inenarrabilibus. D; sit oñm scōz rē. Apoc. viij. Ascēdit fum; incensoz de ofonibus scōz. Itē honorabile est officiū: q; qui orat cū deo loquit. Magn; honor est loq; frequēt; cū aliquo magno pncipe: maior cū rege multo fortius cū rege regū. yfi. Cū oram; cū deo loqmur. cū aut legim; ipse nobiscū loquit. Magna igit est ofonis dignitas q; ipse de; ⁊ tota curia celestis attenta est audire ofones nras ⁊ laudes. ⁊ delectant i eis: i ipsi angeli ofones ⁊ laudes deo referūt ⁊ offerūt. ps. Astiterūt pncipes cūuncti pfallētib; s; hoib;. ibi. ben. ado. rē. Itē i ofpectu angeloz pfallā tibi rē. i. cōspicientibus angelis: vel ofpiciēdo angelos qui oratōibus nostris attendūt: ⁊ eas deferunt. Cant. viij. Que habitas i hortis amici auscultant te fac me audire vocem tuā. j. Ezin. iij. Spectaculū faci sumus angelis ⁊ hominibus. Quarto mouere debet ad orādū orādū facilitas ⁊ iexcusabilitas: q; hoc opus defacili pōt fieri: ⁊ ita inexcusabile est. fm qd i ps. dicit. Apud me oratio deo vite mee. dicit glo. Apud iustū semp est q; dare pōt. ofatio quā si non pōt dare voce. pōt eam semp dare mente. vt semp oret bonū desiderandū ⁊ volendū. De hoc thesauro bone voluntatis ⁊ desiderij q; plus dat plus habet. Unde miser est qui de hoc vando parcus est: quādo minus dat min; ei remanet qui plus dat plus habet. Luc. xix. Dabenti dabit rē. Non enim infirmitate aut paupertate fe potest

excusare hō. Qui si diceret: ieiuna: posset ridere: nō possum: qz iur-
mus sum. Si dicit ei fac elemosynā: pōt ridere: nō possum: qz pau-
per sum. Si dicit ei: nō pōt hoc dicere: qz si nō potest ora re voce:
pōt orare corde vt dictū est. *¶* Ipsa enī bona volūtas 2 desiderū orā-
di est oratio. *¶* Quinto mouere: dō ad orādū multiplex vtilitas de
cuius vtilitate multiplici vices inferius.

De faciētibz orationē deo gratas. DIS. XXXIII.

Orcas decimūquintū. f. qualis debeat esse orō ad
hoc qz sit deo grata. Sciēdū qz quedā sunt
ad orationē pparatū: quedā expediētia: 2 quedā inte-
gratia. Porro ad orationē pparatū seu dispositiua
quattuor videlicet: sacra lectio studiosa: meditatio seriosa: ieiunū
pccatis: 2 officiū pietatis. *¶* Prio qdē aut orationē pparat 2 dispo-
nit sacra lectio: qz lectio sacre scripture quā aliqz accipit studendo:
legēdo: pdicando vel etiā audiendo parit cognitionē: cognitio cō-
punctionē: opunctio orationē. Sic erēplū habemus. ij. pal. xxxiii.
vbi paphan scriba dixit Josie: tradidit mihi helchias sacerdos hūc
librū: quē cum p sēte rege recitasset: audissetqz ille vba legis: scidit
vestimēta sua 2 pcepit helchie rē. dicens: ite 2 orate dñm pro me.
Itē Nec. vii. Lū aperuisset esdras librū corā omni populo. Seqf.
Incruati sunt 2 adorauerūt deū proni in terram. Ratio habet. ij.
esdre. ix. Itē Dier. xxxvi. legim⁹ qz Dieremias clausus in carcere:
qz nō poterat ad pdicādū exire: pcepit baruch qz librū i quo scripse-
rat verba dñi legeret omni populo: dices ei: leges eis si forte cadat
orō eoz in cōspectu dñi. Itē. j. lbi. iiii. Sanctificat creatura. i. bo-
mo p verbū dei 2 orationē. Perverbū inqz inspiratū: lectū: auditus
vel etiā pdicatū. Sic igif pater qz sacra lectio disponit ad oronem.

¶ Secundo ad orationē pparat 2 disponit meditatio seriosa: non
distrahens: nō retrahens: nō abstinens: sed solum meditatio attrā-
bens 2 sursum eleuans: 2 dirigens mētē in deū talis pparat ad ora-
tionē: ppter qd dicit Eccl. xviij. ante orationē prepara animā tuā.
Debet enim homo oēs curas extrinsecas a se penitus amouere: ois
tractiones abijcere: sensus exteriores claudere: 2 cor suū in se recol-
ligere. Sicut docet idē Sap. Eccl. xxi. Lōtine 2 agrega cor tuū in
sanctitate eius. Aduerte qz reus ante sententiā iudicis diligētē cogi-
tat: quomō possit iudicē ad misericordiā flectere: paup elemosynā
petiturus cogitat quomō possit cor diuitis efficacius ad pietatem
mouere. Aduocatus sollicitē meditat rōnes qbus causā suā possit
facere meliorē: 2 sponsa meditat qd vbiis 2 modis cor sponsi oul-
cus allicit ad amozē: q fronte: q temeritate: q presumptione aude-
bit homo sine meditatione puia sacra vba resonare: coraz summo
iudice reus accedere: corā summa maiestate etiā summis spiritibz
tremēda nō pmeditatus assistere. Ideo dicebat ps. Meditat⁹ sum
nocte cū corde meo: 2 sic exercitabar in orōne: 2 scopebā spūs mei.
Meditatio nāqz docet qd 2 qualiter sit orādū: disponit 2 ordinat
animū: 2 regulat mētē 2 eleuat cor in deū. ps. Meditatio cordis
mei in cōspectu tuo semp: 2 in meditatione mea exardescet ignis.
Meditatio igif ē quoddā pparatorū 2 directorū orōnis. Berf.
Meditatio qd desit docet: oratio ne desit impetrare. Aduerte nul-
lus audet corā rege mortali verbū pponere: maxime vbi posset eē
dammū vel cōmodū: honor vel obprobriū: nisi pmeditatus. Null⁹
auderet populo pdicare: nec doctor in scholis legere: nisi pmedita-
tione 2 deliberatione debita pcedente. Et his concludit qz nō pōt
esse oratio deuota: attēta: humilis: 2 discreta: 2 sic de alijs cōditioni-
bus q in orōne deo grata requirunt sicut infra patebit: nisi pparatū
mediatio pmutat. *¶* Tercio ad orōnē disponit sobrietat
ieiunū. Thobie. xij. Bona est orō cū ieiunio. Augu. Sola illa orō
pingue scit: quā macies pascit carnis. Ideo isti ieiunando obtinues-
runt qd petierūt qz orōni ieiunū cōiunxerūt. Velyas. j. Reg. xix.
Judith. viij. Vester. iij. 2. xiiij. Et filij captiuitatis. Esdre. viij. Ieiunū
nauium? 2 rogauium? 2 venerūt nobis cūcta pspe. Nec. j. Ieiunabā 2
orabā rē. Et Danielis. x. Posui faciē meā ad dñz rogare 2 deprecari
cū ieiunio rē. Similiter niniuite Jos. iij. Et anna pphetissa Luc. ij.
Itē andreas ieiunans 2 orans obtinet salutē Nicolai de quo su-
pra. *¶* Quarto ad orationē disponit pietatis exercitiū. Pius enim
orōs pietatē exercitibus libenter suā pietatē impendit. Thob. xij.
Bona est oratio cū ieiunio 2 elemosyna. Ibi dē. Quādo orabas cū
lachrymis 2 sepeliebas mortuos ego obtuli orationē tuā deo. Et
Act. x. dicit angelus cornelio. Orōnes tue 2 elemosyne tue ascēde-
runt in cōspectu dei. Eccl. x. dicit puer. xxi. Qui obturat aurē suā
ad clamorē paupis clamabit ei ipse: 2 non exaudiet. Et. xxvii. Qui
declinat aures suas ne audiat legē. f. charitatis 2 pietatis: orō eius
fiet execrabilis. Et qz nō minoris est meriti pietas spūalis qz corpa-
lis si pietas vel mīa corpālis disponit 2 pparat viam ad orationē:

vt ostēdit: est multo magis misericordia spūalis disponit: cuiusmo-
di est indulgere penitenti. Math. v. Si offers mun⁹ tuū ad altare rē.
Mar. xj. Lū statibus ad orādū dimitte si qd habetis. 2 p rē vester
dimittet vobis pctā vā. Math. vi. Dimittite nobis de. no. rē. math
xviij. Serue nequā in me rē. Eccl. xxvii. Remitte primo tuo vocē
ti te. 2 tūc deprecāti tibi pctā soluetur. Et post. Homo boi seruat irā
2 a deo qrit medelā. Beda. Due sunt ale qd orō ad deū volat: ois
re 2 remittit. Opus etiā pietatis est pro inimicis orare. Sicut docet
orōs Math. vi. Benefacite his qui oderūt vos orate pro psequēti-
bus 2 calūniātibz vos sic 2 p rē celestis: qui solē suū orari facit sup
bonos 2 malos. Talis fuit orō samuelis. j. reg. xij. Absit a me vt ces-
sem orare pro vobis. Talis enī fuit orō chusiti Luc. xxiij. Pater oi
mitte illis qz nesciūt quid faciūt. Et stephani Act. viij. Dñe ne sta-
tuas illis hoc peccatum.

De faciētibz orationē expedītā.

Ouedā sunt orationē expediētia tanqz videlz remouētia p-
hibēs. Et ista sunt qtuor puritas affectōis: serenitas. trā-
quillatio: humilitas subiectiōis: fidelitas intentionis.

¶ Prio qdē puritas affectōis requirit ad orationē tanqz remouēt
pibēs. Oportet enī qz orans sit sine viciētia pcti mortalis. i. qz nō
hēat volūtātē peccādi vel in pctō manēdi. ysa. j. Lū multiplicaueri-
tis orationē nō exaudia: man⁹ enī vestre plene sunt sanguine. Idem
lx. iniquitates vestre rē. Et post. Et pctā vestra abscederūt faciē dñi
a vobis ne ipse exaudiret. Et Job. ix. Peccatores nō exaudit deus
dixit cecus nat⁹ ps. Iniquitate si asperi in cor. meo nō ex. orōs. Im-
mūda erat cogitatio antiochi. de quo. ij. mach. ix. Rogabat orōs sce-
lestus a quo nō erat misericordia 2 secuturus rē. Item dñs esse mū-
da a sordidīs cogitatōibz: vt si illuc veniāt. ibi nō quiescat: s; sta-
tim expellāt. Eccl. xj. Mulse moientes pdunt vnguētū suauitātē
Ad hoc facit erēplū supra positū de pane facto folido. In vitis
pa. dixit qdā pater. Diabolus inimicus tu⁹ est. 2 tu dom⁹. nō cessat
in te. plicere qd sordidū iuenerit cum te iuenerit occupatū i orō-
ne: 2 tu illud ei reijce 2 pcede. Itē dixit quidā patz sic in fonte tur-
bato non pōt quis videre faciē suam: ita mens occupata cogitatō-
bus imundis nō pōt orare deū in cōtemplatiōe. *¶* Secdo requirit
serenitas trāquillatiōis vt fiat oratio trāquilla mētē: 2 sereno cor-
de. qz vt dicit. iij. reg. xix. Non in turbine dñs: sed in sibilo aure te
nuit: ibi orōs. Item vt fiat in quieto tpe. Tren. iij. Consurge 2 lau-
da in principio vigiliarum effunde rē. Media no. rē. Eccl. xxix.
Justus cor suū tradet rē. Sap. xvi. oportet solem puenire ad bes-
nedictionē rē. Item in loco quieto debet fieri. Unde loc⁹ orōnis
erat spālter in templo qd est in hierusalē: que interpretat pacifica
Sic orōs. Mar. j. valde diluculo abiit in desertū locum. ibiqz ora-
bat. Berf. Quādo nocturn⁹ sopor profundū inducit silentiū: tūc pur-
rior 2 securior est oratio nullo strepitu: nullo clamore turbata. Nul-
la aspiciētū laude tentata. Serenitatem cordis impediunt aues
idest cogitationes vane glorie. Ideo abrahā abigebat aues sup
eius sacrificiū descēdēs Berf. xij. Item mulce idest solitudines
mūdiales que molestant mētē pungūt et inficiunt Ezo. viij. Ue-
nit mulca grauisima i domos pharaōis rē. Sequif. Corrupta est
terra ab hmoi mulcis. Et isra ait moyses. Orabo dñz 2 recedet mu-
lca. Itē serenitatē cordis impediūt rane. i. cogitatōes 2 affectiōes
carnales. Quia rane sunt vetrose: signāt gulositatē. Itē sunt garru-
le: qz vitiū gule sequif loqūitas. sicut ait Greg. j. mor. Itē morant
in lutosīs locis: 2 signāt luxurie vilitatē. De hmoi ranis or exo. viij.
Ascēderūt rane 2 operuerūt terrā egypti. Seqtur. Orate p me dñz
vt auferat a me ranas. Itē serenitatē cordis impediūt serpētes. i. tē-
tationes demonū venenate. Nūeri. xxi. Ora dñm vt tollat a nobis
serpētes. Diabolus enī omne bonū nitit impedire: maxime fructus
orōnis. Ipse siqz est inimic⁹ homo supseminās yzaniā vt suffo-
cet tritici fructū. Math. xij. Inimicus homo hoc fecit. qz in orōne
diuersas cogitatōes imittit p quas boies ab orōne retrahit q sunt
imissiones p angelos malos. In vita sancte Iuliane legif: qz cēt
icarcerata pp fidē apparuit ei diabolus i forma angeli lucis dicens
qz ipse esset angelus lucis ad eam cōsolandā missus. Lū aut ipsa tū-
meret 2 hesitaret: reuelatū est ei in secreto qz accipet 2 ligaret euz.
2 verberaret sua cathena vlcqz quod indicaret ei quis esset. Ad cum se
cisset: ei indicauit qz erat princeps demonior mittens alios demon-
es ad boies seducendū 2 tētandū. De quo si nō facerent ad volū-
tatem suam: cum reuertebant verberabant ab eo. Et inter alia que
faciebant p se 2 p alios laborabat quomō orantibz anferret fructus
orationis imittēdo: 2 imaginatōes rerū seculariū: 2 que obliu fuis-
sent vel facere vlt ordinare in domibz suis: vel piculose dimissa fuis-
sent ibi vt eos sic ab orōnibz reuocaret. Item in vita beati benedicti

eti legis ⁊ habet dial. iiii. q. cū in quodā monasterio qd ipse con-
struxerat esset qdā monachus qui nō poterat stare cū alijs ad ora-
tionē ⁊ multotiens esset coarctatus ab abbate monasterij: nec coar-
geret se: sed exiret semp qñ pro aliqua re seculari faciēda. Signatū
est hoc beato benedictō qd cū venisset ⁊ oratū fuisset p biduū: ⁊ iste
exiret semp: ait beat⁹ bñdict⁹. Nūqd videtis qd extrahat hunc mo-
nachū: dixit ergo pontiano abbati illi: monasterij ⁊ mauro in secre-
to vt ozaret vt de hoc ei intimaret: ⁊ vidit post biduanas orōnes
maurus abbas qd dicit monach⁹ extraheret p vestimēti simbriā a
pūulo nigro: ⁊ educeret. Cū autē finiti orōne bñdictus egredere-
t: ⁊ inuenisset dictū monachū extra: eū virga percussit: tūc qñ si ad ictū
ei fugisset demon: in orōne imobilis pstitit: pñāst. Diabol⁹ fac-
te hōie sicut fecit miles de equo quē lucrat⁹ est. De quo refert ma-
gister Jac. q. quidā eps habebat optimū equū: quē cū nollet dare
cuiā fratri suo militi: qñ dicit viciat⁹ miles a quodā socio epī qd dice-
ret sepius eps equitādō illū equū: dixit ei: qd dīcedo horas: deus in
adiutorij meū ⁊c. Cū autē accepisset eū mutuo ⁊ p tridū eū eqtās
⁊ tota die: de in adiutorij meū ⁊c. dicebat: equū pūgēs calcab⁹
infra tridū aptauit ita equū qd qñcūq: de⁹ i adiutorij ⁊c. dicebat
equo: tot saltus dabat qd nō poterat retinere. Cū autē reddidisset eū
epo cū horas incipiebat ita saltabat qd fere epm pēpibat. Nō vis-
dens miles dixit. Nōne iste equus quē nō potestis retinere nō est vo-
bis vilis: qd pēpibat vos: sed poti⁹ mihi: qd bñ orādā ⁊ domabo
feriat⁹ ei⁹. Et iō eps tāq iniquitū ⁊ inutile dedit eū militi. Silis
huic equo est hō iniquit⁹ in orōne qd ad modicā puncturā diaboli
ce tērationis vel corporalis afflictionis: vel etiā pulicis: cū alij diuinū
adiutorij inuocāt: ipsi fugiūt orōm: ⁊ sic diabol⁹ lucrat⁹ eos. Itē hō
3 illos qd lingua domare nō pñt. Itē nā bestias domari pñt
⁊c. Itē hō 3 illos quos fmo dei domare nō pñt. Itē fac diabolus
sic fecit euilmerodach. de quo dī i babylonica bystoria: qd mortuo
pē timens ne resurgeret: ⁊ regnū ei auferret: de silio aliquoz cor-
pīs in multas ptes diuisit ⁊ diuersis vulturib⁹ tradidit. Dixerūtq:
qd pñ nō resurgeret donec dīci vultures i vñū conuerter. Ita diabo-
lus timēs ne hō resurgat ⁊ regnū celoz orādō acqrat. Cor bñmanū
cū orat hō diuidit: ⁊ pñt qñ diuersis malis cogitationib⁹ ⁊ solici-
tudinib⁹. Itē in collationib⁹ patrū. v. l. legis qd cū qdā frat diu i bē-
mo vite dīreplateu studijisset: ⁊ amici sui camaleas lras pluries mi-
sissent ei de terra sua: accipies eaz fasciculū pñcit i ignē: dīcēs. Itē
i ignē cogitationes pñe parit⁹ cremādē: ne me ad ea qd deserui reuo-
cetis: ⁊ me tēteris. Legit qdā bonus hō vt posset liberi vacare
orōi: ⁊ pñcationi: oib⁹ abrenūciat: vno asino retēo p quē porta-
ret. p. prochiad ad pñcādū. Cū autē esset in aliq prochia: aut medi-
tans aut orās: aut pñcās: aut celebrās: cū deberet cogitare: ⁊ attē-
dere in bis qd faciebat: occurrebat ei cogitatio de asino suo quē for-
ris reliquerat: vñe ei furaret: vñe a lupo voraret ⁊ hñdō. Vidēs
hō qd vix posset reuocare cor suū ad hō: corā oib⁹ hñcāuit asinū suū:
dīcēs qd magis volebat amittere asinū suū qd cor suū simul ⁊ orōne.
ps. Cor me dēre. me ⁊c. Itē magister Jacob⁹ dicebat qd qdā cler-
icus querēbat de hō qd nō posset diu cor suū retinē i orōne. Cū autē
ali⁹ hñ audēs iactaret se qd bñ ibi cor suū tenebat: dixit ei ali⁹ qd da-
ret ei equū suū ita cōtineat tēnet ibi cor suū qd nō cogitare alibi
vsq: quo dixisset vñū pñt: ⁊ 3 si nō facit daret ei ipse suū. Cū autē
huic cōtīdīō offēdissent: ⁊ ali⁹ iuraret se dictū vītātē: redit⁹ postea
de ea dīcēda p iuramētū: recognouit qd i fine pñt nō incepit gaudere
de hō qd equū lucrabāt: ⁊ cogitare vñū sella eēt de pactiōe ⁊ ita pro
modico gaudio amisit sellā ⁊ equū suū ⁊ alteri⁹. Itē dicebat qdaz
qd: cor humanū erat qñ auis venatica: qd tēnef i manu audito mo-
dico sonitu nīrīf aduolare: hñ tēnef ē qd bñ dā vinculis qd i manu
eā reuocat sup manū. Et cū trāsīt p locū vbi ē strepit⁹: comes rubeat
tē ei an oculos ad rostrū vt attēta ibi nō attēdat ad strepitū. sic cor
in orōne vt auis aduolare nīrīf ad strepitū tērationū. Debet autē hō
illud reuocare vinculis timoris ⁊ amoris dei: ⁊ comes christi crue-
tas an oculos ei⁹ pñt: ⁊ in refectione eaz cor detinere ⁊ occupare.
Tertio i orōne reqñr humilitas subiectionis. ps. subditus esto
dño ⁊ ora eū. Qui enim humiliter orat: monet efficacius: ⁊ ipetrat
facilius. Un Luc. xviii. or. Duo hoies ascēdebant in templū vt ora-
rent: vnus phariseus ⁊ alter publicanus. Publicani oratio seipsū
humiliter accusantis dīcēdo: de⁹ pñcius esto mihi peccator: fuit
diuinitus acceptata. Pharisei vero seipsū p iactantiā collaudā-
tis ⁊ alios p supbiā temere cōtēntis: fuit oratio reprobatā. ps. Re-
spexit in orationem humilū. Eccl. iiii. Oratio humilīatis ce. pe. ⁊c.
Indit. ix. Humilū semp tibi placuit dēpctio. Humilis fuit oīo
abazbe ideo placuit deo ⁊ petiū obtinuit. Ben. xviii. Loqr ad do-
minū ⁊c. Item oratio Dester: elusden. xiii. Similiter dhanee

Matth. xv. Similiter filij pdigi dīcētis: pater peccati ⁊c. Luc. xv.
Dicebat quidā qd veraciter docēt ozare trutāni qui se quātum pos-
sunt in habitu ⁊ voce incuruant: ⁊ pñemunt se vulnera ⁊ vlcera ⁊
paupertatem nuditatem infirmitates suas ⁊ defectus suos ⁊ in-
fortunia sua eis ostēdūt a qd⁹ petūt. Silr ⁊ fures dānāt qui an iu-
dicē se humiliāt: ⁊ pñtūt emēda lugētes docēt nos ozare. Quār-
to in orōne reqñr fidelitas intentionis vt ozet hō cū spe ⁊ fiducia
impetrādi. Jaco. i. Postulet in fide nihil hēstās. Bern. Indignus
celesti bñdictiōe conuincit. qui deū dubio qñt affectu. Itē Bern.
de diligēdo deo. Ad dei beneficia obtinēda ⁊ retinēda ⁊ obseruā-
da necessaria sunt pñdia sedule ⁊ lōganimis orōnis. In qua tanta
sit fides vt speret oīa: tāta deuotio vt deum cogere videat: tantus
amor vt oīa qd petit in orōne se sentiat obtinē: tam benigna humili-
tas in oībus nō suā hñ dei pñt fieri volūtātē hēat cordis puritas
tem: cordis mundiciā ⁊c. Ja. v. Oratio fidei curabit infirmū: qd hñc
discipuli nō habuerūt lunaticū curare nō potuerūt vt dicit eis dñs
Matth. xvi. Nō potuistis eū curare ppter incredulitatē vestrā. Nā
⁊ si qd suoz dñs pñt: ⁊ de pñijs meritis offīdēs idignū se re-
putet exaudiri: tñ de imēitate diuine mie oīz cōsiderare hñc manasset
de pñtis suis semetipz accusans: ⁊ dīcēs. i. Paral. xxxiii. Peccauī
sup numez arene maris: ⁊ multiplicatae sunt iniquitates mee ⁊c. Se-
quis. Peccauī dñe peccauī: ⁊ iniquitatē meam ego agnosco: peto ro-
gans te dñe remitte mihi: qd indignū saluabis me fm magnā mīaz
tuā. Sed quātūcūq: de pñtis suis se grauitat accusaret: ⁊ de seipso
dīfideret: qd tñ de dei misericordia cōsiliis est meruit exaudiri: hñ
dicit Paral. xxxiii. Depeatus est dñm ⁊ obsecrauit intēte: ⁊ exau-
diuit orationē ei⁹: reduxitq: eū in hierusalē i regnū suū. Un bern.
ait. Interdū impediri solet oratio ex pusillanimitate spūs ⁊ timore
imoderato. Hoc autē tūc solet fieri cū sic cogitat hō pñiā idignitatē
tem vt nō cōuertat oculos ad diuinā benignitatē. Et sicut piculū ē
si fuerit oratio nimis timida: sic in dñia pte nō minus imo mai⁹ pic-
culū est si fuerit temeraria: nec hoc dico: vt pñt oib⁹ auferā orādī si
ducia: hñ volo eos ozare tanq: gentē quē pñt fecerit nō iusticiam
ozent pro idulgētia pñt suoz in animo oratio ⁊ spiritu humilitas
tis: ⁊ cū diuine cōsiderat bonitatis. Un. i. Jo. v. Nec est fiducia quā
habem⁹ ad deū: qd quēcūq: petierim⁹ fm voluntatē ei⁹: audiet nos
Deben⁹ igit cōsiderare ab eo magna petē tanq: a dño magno dīfissi-
mo potētissimo ⁊ largissimo si volum⁹ obtinere: qd ad hoc nos iui-
tat Jo. xvi. Si qd petieritis ⁊c. Et post. Petite ⁊ accipietis vt gau-
ve. ple. Nō vult dare dimidiū regnū: vt Assuerus Dēf. ⁊ Perodes
filie saltāt: sed plenū ⁊ integ: dat enī deus munera fm magnificē-
tiam pñcipalē. Cū autē sit sumus: sumū donū decet eū. Legit in ge-
stis alexādri: qd cum qdā histrio lussisset corā rege Anthygono: ⁊
placuisse vidēret ei ludus: petiuit ab eo dīcē ioculator: vñū equum
quo sequeat eū ⁊ seruiet ei. Qui illuxit ei dīcēs qd ipse nō erat vi-
gnus tāto munere. Cū autē ille repulsus petē saltē vñū denariū
Redit Anthygonus qd non decebat honore regij dare taz parui
munus: ⁊ sic nihil dedit ei neq: magnū neq: pui mun⁹. Cū autē idē
ioculator veniret ad alexādri: ⁊ lussisset corā eo: ⁊ ludus ei placeret
dixit ei qd peteret tanq: dign⁹ aliq remunerationē: cū ille timeret cō-
di si magnū petē: petiuit paruulū munus: ⁊ cū sup hoc eū alexāder
argueret: excusauit se p factū anthygoni. Tūc alexāder dedit ei vñā
ciuitatē dīcēs. Et si tu nō es dign⁹ tñ munus accipere vel petere:
ego autē sup dign⁹ dare: ⁊ hoc decet magnitudinē meā. Ita dē vult
dare munus decēs suā magnitudinē. Inuriā facit regi fili⁹ ei⁹ qui
petit ab eo corā tota eius curia sotulares ⁊ panē ad comedendū: ⁊
vestiū suaz refartionē cū potius pñt velit ei dare regnū in quo oīa
necessaria habebit. Itē nota paupes petūt hic ⁊ accipiet in futuro
regnū. Luce. xii. Primum queri: reg. dei ⁊c. Nolite timere pusillus
grex. compla. pa. m. dare vo reg. Eccl. i. diuites accipiunt hic: ⁊ pe-
tent in futuro: ⁊ nihil inueniunt. vt patet. Luce. xvi. de diuine dicen-
te. Pater abrahā ⁊c. doz. sup. su.

De orationem integrantibus.
Queda sunt oratione integratia que sunt quattuor. Atten-
tionis sedulitas. Seruor deuotionis. Discretiois sagacitas
⁊ rigor frequētionis. Primum qd ad orationē reqñr
tanq: itegrās ipsaz ⁊ sedulitas attētionis. Oro enī est qñ quoddā
familiarē colloquiū cū deo: sicut ait yf. Nā oram⁹ cū deo loqmur
qñ legim⁹ de loquī nobiscū. Et sanct⁹ Ansel. ait. Oīo tē cōfīa
nū hō cū deo loquī cōsideret fidelis aīa qd reuerēt humilē ⁊ at-
tente oīz loq cū sumo pñcipe cōtēntate cū sumo iudice: qd familia-
riter cū amico: qd dulcī cū spōso dulcissimo. Tota igit attētiōe: to-
to affectu ⁊ mētīs ad nū loquat⁹ hō cū deo sine corruptiōe: sine in-
terruptiōe: ⁊ sine mētīs euagatiōe. Sic ait apls. i. Loz. xiii. Oray

scipulorum collegio sequestrabat se. sic dicitur **Luc. xxi.** Ipse amicus est ab eis quantum est iacet lapidis et posuit genibus orabat. **Ani** scilicet **Judith.** prudenter egit qui in superioribus domus sue fecit sibi secretum cubiculum. scilicet ad orandum. **De Sara** et **vrore.** **Thobie** iunioris dicitur quod prexit in superius cubiculum domus sue in oratione persistens. Nec sufficit ab extrinseca indagine mētē abstrahere nisi ab intrinsecis fantasmatibus. curis sollicitudinibus et imaginationibus abstrahatur. **Ani** signatorem dicit saluator **Matth. vi.** Cum oraueris intra in cubiculum tuum ab extrinsecis perturbacionibus aut elongando. Et clauso hostio et ab intrinsecis fantasmatibus abstrahendo ora patre tuo in abscondito. Quidam discipulus. **Bernardus.** quoniam ab eo quod dicebat clauso hostio ora patre cum scriptum sit ibidem. **Luceat opus tua coram hominibus et ceteris.** **Rudolfus sanctus.** Qui habet paruum lumen religionis et igne parui charitatis de nouo succensus ad modum candele est occultatus a vtero: cito extinguitur a vtero modico si exponatur: qui autem habet maximam charitatis fornacem: cito et bene succensus: cito extinguitur vtero: magis succendit nec extinguitur: vel austro perspirationis: vel adulationis vel tēratione vane laudis: vel aqlone aduersitate. **Itē** in vitispa. legimus quod cum oraret. **Bernardus** aduocavit seculo manens: facta est vox ad eum dicens fuge. tace. desce. Qui quoties conueniebat cum fratribus ad orationem semper retro colūmā se occultabat. **Itē** orō dicitur esse discretus in causis demonum astutus: quod angelus sathane transfiguratur se in angelum lucis multipliciter seducens hominem: sic super de temptatione. **Itē** supra: quod ad orationem requirit mētē serenitatem. Quarto in oratione requirit virgo continuationis. **Eccl. xviij.** Ne impediaris orare semper **Isaia.** lxxij. Qui reminiscimini domini meum et ceteris. **Colo. iij.** Offoni istantes et ceteris. **Itē** exemplis: ut **chanaanee** **Matth. xv.** dicitur. Misere mei domine fili dauid: filia mea male a demone vexatur. Et post. Dile adiuna me. Et **Matth. xx.** de cecis clamantibus. Misere mei domine fili dauid. **Luc. ii.** de **Anna** quod non recedebat de templo die ac nocte. **Itē** **Luc. x.** exemplum illi quod dicebat. Accommoda mihi tres panes et ceteris. **Amen** dico vobis si perseuerauerit pulsans et ceteris. **Itē** **Luc. xviij.** ponit exemplum de vi dua et iudice iniquitatis. **Aug.** Qui domini tardius dat dona: non negat: sed comēdat: diu. n. desiderata dulci obtinent: cito autem data vilescunt. **Act. i.** Apoli perseuerantes in oratione spiritus sancti receperunt. **Itē** scilicet desideria dilatatio crescit: ut pondus orationis non habet: quia perseuerantia non habet. **Inuitispa.** de abbate **Artemio** dicitur quod in sabato post festum orabat sole relicto: nec cessabat usquequo in officia anni se illi haberet. **Itē** in vitispa. orō quod venerit quidam frater ad abbatē **Luciu** qui interrogauit eos quod esset opus manuum eorum. At illi dixerunt quod nulli aliud quam habebant nisi quod implendo mandatum apostoli sine intermissione orabant. **Tunc** cum interrogasset eos si comederet aut biberet aut dormiret: et homini opera agerent: dixerunt quod ita. Cum autem ille querebat quid tunc pro eis oraret. Et quomodo mandatum impleret: illi nesciret respondere: ego inquit manibus meis laboro: et mēte et ore oro: et de peccato laboro propter pauperes domus: et pro aduersus meos retineo: et cum comedo et dormio illi quod recipiunt elemosinam: vel ipsa elemosina orat pro me: et sic sine intermissione oro: et mandatum implero. **Eccl. xxix.** Conclude elemosinam et ceteris. **Itē** in vita sancti **Leonardi** se cum legitur quod cum incuberet postulat oratione insistens: spiritus marini ex prepectu in sinu eius ascendit: ipse autem nec ei timore aut horrore ab oratione se mouit. Cum autem soluta oratione displesset tota: ad spiritum ait. Scio quod ab initio creationis tunc homini aduersarius: et fructus eius ipe dicitur: nunc autem age in me quod merui si tibi datum est a deo. Hoc audito serpens de sinu suo exiit ex prepectu capitis: puolutus autem eum expirauit: et extitit nullus serpens in loco illo copariuit.

De orationis effectibus. DIS. XXXIIII.

Arca Decimus sextus. scilicet de multiplici orationis effectibus. **Oratio** n. est remedium sanationis. **Lotozium** munda-
tionis. **Exenium** placationis. **Presidium** defensionis. **Primo** quod oratio est remedium sanationis. Sic dicitur **Jaco. v.** Oratio fidei sanabit infirmum. Et **Eccl. xxxv.** Ora domini et ipse curabit te. Quod verum non solum de infirmitate corporali: sed et de spirituali. De corporali per quod **Ezechias** rex oratione sanatus est. **Isai. xxxviii.** Cum enim egrotaret **Ezechias** usque ad mortem: et dixisset ei **Isaias.** Hic dicit dominus dispone domui tue: morieris. n. tu et non viues. **Fleuit** **Ezechias** fleuit magnam orationem et orauit. **Statimque** dixit ei **Isaias.** Hoc dicit dominus. Audiui orationem tuam: et vidi lachrymas tuas. Aduerte quante virtutis sit oratio quod fecit dei famam reuocari. De infirmitate spirituali ait **Diero.** Jeunio sanant pestes corporis: oratione pestes mentis. **Ista** medicina est leuissima: sua: uisissima: et efficacissima. Jeunium est medicina gravis: delicata: et debilibus elemosina auaris. **Itē** hac adiunguntur summa medicina: quia oēs primum: a quo nullus potest seuerare excusare. **O** quod multi valde graues medicinas sumunt: et patienter sustinent pro corporis sanitate. Pauci vero sunt qui diligant immo quod non horreatur hac suauem medicinam per quam consequitur aie

sanitatem. **Secundo** oratio est lotorium mundationis. **Vnius** exemplum eius dicitur habere **Luce. vii.** de **b. Magdalena** de qua dicit **Augustinus.** quod ad fontem misericordie venit immunda ut rediret munda. **ps.** Labor raui in gemitu meo. **la. p. fin. noc. lec. me. et.** **Lachrymis** enim deuote orationis delent macule peccatorum. **Ideo** **Judith. viij.** in superioribus domus sue fecit secretum cubiculum. Sequitur. In oratione persistens cum lachrymis. Et quod decem noctibus exibat in vallē bethulie et ibi baptizabat se in fonte aquę et ut ascendebat orabat dominum. **Tertio** oratio est exenium vel sacrificium placationis. **Ait** enim **Crisostomus.** Quoniam spirituale tributum aia offert deo de suis visceribus. **Nota** quod orationibus assistunt angeli beati cum gaudio: et orationes nostras reuerenter offerunt in respectu dei: sicut testatur **Raphael. thob. xij.** Quoniam orabas cum lachrymis ego obtuli orationem tuam domino. **Quod** autem hoc exenium placeat deo testatur ipsa **Isa. lvi.** Leticabo ego iheronimus mee. **scilicet** concedo quod petierint: siue sit oratio pro amotione malorum: siue pro imperatore bonorum. **Sup** illud. **ps. iuxta.** miserere et tribueris: dicitur **gl.** Impossibile est quod aliquis oraret: et aliquando dulcedine non reponeret. **Propter** quod ait **ps.** Oratio mea in sinu meo conuertetur. **Bernardus** gaudet letificabo eos in domo orationis mee. Sequitur. **Holococausta** eorum et victimę placebunt mihi. **Aduerte** quod oratio de holocaustis et victimis **Holococaustis** quod dicitur: totum cor cum oibus cogitationibus affectibus: et desiderijs de deo offertur. **Vicia** vero que de victoria de oratione: quod in ea caro. i. carnis rebellio vincitur et domatur. **Oratio** etiam incensum est: quod in diuine maiestatis oculis adoleat. ut dictum est supra. **Quod** autem istud sacrificium deo placeat. et iram eius placet. **Numeri. xvi.** **Aaron** scias iter mortuos et viuētes pro populo deprecari est: et plaga cessauit. **Job. xlij.** **Job** seruus meus orabit pro vobis: et faciet ei suscipia. **Et** **Gen. xx.** **Abraham:** quod populus eius orabit pro te. **Et** **ero. xxxij.** Cum peccasset populus vitulum et statim adorando: or. ibi moyses orabat deum suum. **Et** **Eccl. i.** **Edre.** **vj.** Offerat oblationes deo celi et orat pro vita regis. **Quanto** ergo est prestantius defensionis. **Est** enim scutum defensionis. **Sicut** enim exemplum. **sap. xvi.** **Properas** habet et ceteris. **Itē** oratio est scutum defensionis. **Sic** enim exemplum. **sap. xvi.** **Properas** habet sine quela deprecari pro populo preteritis seminitus sue scutum orationis refectur. **Nota** historia. **Luz** enim omnes filios israel propter peccatum murmuris deleuit incendio. **per** **as** **aaron** orationem pro ipsis et stans iter mortuos et viuētes et tunc orationis cessare fecit incendio. **Suerunt** tamen vastati incendio quatuordecim milia septingenti. **Ad** uerte etiam quod si scuto orationis ponitur alius pteget. quod magis habet seipsum defendere potest si iaculis ire dei scutum orationis opponat. **Item** si iacula ire dei potest habet per scutum istud auertit: quatuordecim milia septingenti virescunt nos nequitie insurgentes scutum orationis opponens potest se tueri. **Itē** homo prudens contra omnes tērationes tribulationes: afflictiones desolationes pestes et miseras a quocumque contingat inferi. **scilicet** hominem demones: vel etiam ipsum deo scuto istud opponat: quod oratio est refugium singulare contra omnia mala que possunt accidere. **Quod** oratio sit scutum contra demones et tērationes eorum habent multa exempla supra de tēratione. **Itē** oratio impedit ne possint malum pagare quod intendit. **Cum** monachus quidam cartusien. ordis in cella in extremis laboraret: et frater cōueniens nesciret et oraret: demones etiam multi conuerterunt et cum diceret vni quod traret: respondit quod non poterat: quod orationes aliorum eum intendebat. et cum diu expectassent tedio affecti. vnus post alium recesserunt. **Et** hoc quidam reuelatum est qui alijs hoc dixit. **Itē** fere hoc idem de accidisse in quodam conuento fratrum predicatorum: quod quidam boni frater et religiosus laboraret in extremis: quidam frater vidit in circuitu domus in qua iacebat ille fratrem maximam multitudinem demonum conuenisse et vnum diu fratribus orationibus expectassent: vnus dixit alteri: quid expectamus hic tam diu. **Postquam** satis expectauerim: par laborabimur: sed eam? et deservimus catore illius maioris ecclesie: et sic recesserunt. **Dicit** autem cantor cum transisset lectum suum in sero sanus et incolumis: in mane mortuus est inuenerunt. **Itē** in vitispa. cum **Julianus** apostata descendit in pside misit quedam demones adiuturum et puatum ad pres occidētales: ut quicquid inde appozaret nrisum ei. **Qui** cum diu tardasset requirit de tarditate dixit quod quidam senex solitarius per decem dies et tunc die et nocte ipe diuerat transiit eius. **Cum** autem dicit **Julianus** conminare ei et alijs monachis: infra paucos dies occisus est a **Mercurio**: ut habet in miraculis. **b. virginis.** **Quidam** autem maximus inter principes **Juliani** veniens ad illum solitariū factus est heremita. **Nec** solum impedit demones. sed etiam eorum tērationes admirabiliter vincit et supat. **Itē.** **Frequentis** oratio vitiorum impugnationem extinguit. **In** vitispa. dicitur quod quidam plib iuidia pmo contra fratrem **Antonium** inuenerunt multos demones ad iuratos ut eum expelleret de cella sua: cum intraret in eum diuersas et turpes ingerentes imaginationes et malas cogitationes omnes eorum tunc crucis admirabiliter machinationes. et nihil puales offusi si ad dictos plibos reuertitur: dicentes quod nihil potuerunt in eo lucrari: quod eius orationibus semper expellebant. **Quod** audientes dicti plibi ad

ei venientes et veritate pandentes inveniunt. **Ite** quidam patrum dicit: sic qui transit ante tabernaculum: et sentit odorem alicuius affature: si novit in trare et comedere cito transit: et odorem a se excutit: et odor cito recedit. **Sic** tu senties odorem malay cogitationum ad orationem transire: dicens: donec adiuva me et lucraberis eas fugiendo. **Adhuc** valet exemplum de demone effugato a fortunato: de quo. i. dial. x. **Ite** ibidem dicitur: quod cum quidam mulier venisset ad dedicationem ecclesie beati Sabiani martyris et in illa nocte fuisset cum viro suo in opere luxurie indebite delectata a diabolo arripit et verat. **Silv** et sacerdos illius ecclesie qui ea pallio altaris ei supposito voluit liberare. **L**u autem diu verata tradere: maleficus: omni carminibus suis supflua ipsa adiuvandum vius ei: demone legio demonum subintravit qui cepit tot motibus et vocibus agitari et strepere: quot demones habebat. **Qua** parates ei? ad sanctum fortunatum adduxerunt: culpa sua fatentes: quod plures dies et tanta demonum acie in oratione psecratis eos omnes orationis virtute fugavit. **In** ipsa. or. de sancta **Sara** quod cum esset iunior: et diabolus imittebat ei malas cogitationes: ipsa vero non relatabat cor suum a timore dei et orabat. **L**u autem semel a spiritu fornicationis infecta lectum ascendisset: apparuit ei ibidem habere exemplum de theophilo quem omnia de manu demonum liberavit. **Ite** non solum spirituales hostes. id est demones et eorum tentationes vincit oratio: sed etiam materiales. id est hostes vincit effugit et confundit. **Ex**emplum habent **Thobias** quod cum vxor thobie cum eo multis vrbis contederet. **Thobias** igemuit et cepit orare cum lachrymis. **Ibidem** similiter de **Sara**: cui cum vna ex ancillis patris sui improparet sibi mortem septem virorum suorum quos demones occiderat et vocaret eam interfecit: viros suos illa prexit in supinus cubiculum domus sue in oratione psecratis tribus diebus et tribus noctibus. **Ite** ps. Locuti sunt aduersum me lingua dolosa: et fmonibus odij circumdederunt me: et expugnauerunt me gratis: pro eo vt me diligeret detrahebant mihi: ego autem orabam. De tentationibus spiritualiter dicit saluator **Matth. xxvi. Vigilate et orate ne intretis in tentationem.** Quis enim tentationem quacuq; non oratio deuicit: quod non orationis virtute de hoste triumphauit. **Et** h. optime figuratum est **Exo. xvij.** in pugna filiorum israel et amalech. **Q**uod moyses oratione pugnabat. **L**uq; eleuaret moyses manum in oratione: vincebat israel. **S**i autem pauculum remisisset: vincebat amalech. **Iohannes** crisostomus. stabat **Moyses** in monte: non armis sed precibus pugnatur. **Ite** moyses oratione victor: rixas esse inestitias psecratis: psecratis victoria roboret. **Quis** enim iustorum non oratio pugnauit. **Quis** non hostem oratio deuicit. **Quidam** do. n. purior frequentiorque fuerit celebrata oratio: tanto celerior erit de inimico vindicta. **Ite** **Isai. xxxviii.** habet exemplum quo ad preces **Isaie** et exebie liberat hierusalem ab obsidione semnachib. angelo pcutiente. **clxxxv.** milia in castris assyriorum. **Ite** i. ecclesiastica hystoria. li. v. legitur: quod cum rex **psalm** Saboz obsideret civitatem migdoma: anthiochia: nec pualuisset fecit pfundiores ripas fluminis migdomi currentes per vrbem vt venientes ad eam ipetui muros precipitaret: et sic christiani romani qui ea erant capient. **L**uq; recederet fluminis cum multa copia dimisisset ad muros fluere: resolutum murum corruit: ipse autem expectauit vsq; mane vt post defluxum fluminis liberi transiret: et vrbem sine impedimento caperet. **Quidam** autem eps vrbis videns muros corruisse: vocauit populum bis et ceteros milites ad orationem: facto autem mane inuenerunt muros vrbis cum omnibus populi: pugnatulibus repatos post orationem. **Q**uod videns dictus Saboz timuit quod vidit in mane super muros quedam impiali seminate ornatum. **Qua** cum rederet eam ipetorem romanorum: mortem minabatur expulsozibus suis quod ei dixerat quod romanus ipetorem i prebent illis non adesset. **Qua** cum cognosceret non esse hostes: aiebat deus agere bella christianorum. **Ad** que cum precepisset multas dirigi sagittas: nec ipse ledet. **Nec** ipse Saboz cessaret ab obsidione: dicitur eps adducit et super thurmi eminebant vt Saboz et exercitui eius malediceret: quod orauit vt omnes superbia eorum muiscis et cymphibus domaret et statim nebula exiit de flumine qui emisit muscas et cymphes et culices: qui intrantes pmulcidas elephatorum et aures et nares equorum faciebant eos discurrere et fugere ab exercitu: infinis seffozibus qui ei eis sedebat interfecti. **Et** ita dicitur Saboz non sine multa confusione recessit ab obsidione. **Ite** iudith vii. holoserne oratio eiusdem. **xiii.** **S**re it iudith an lectum cum lachrymis oras et. **ij. mach. x. Machabe** at et quod eo erat deprecabatur omnes: caput sua asperges et. cum celesti adiutorio pmissa oratione et priuavit et fugat hostes et occidit. **Ide. xi.** **S**ta eta oratione cum fletu celesti egre appetere machabe cum suis lyfia. **Ite** octidit. **P**ois sonum machabe et quo appuerit ei. **O**mas et **hi.**

orantes. **Et** post. **Q**uod post orationem iude alij corde et ore orantes et manibus pugnautes: exercitum **Nichanoris** vicerunt: fugauerunt occiderunt: et ipsi nichanore interfecerunt: et caput et dextera: et ligulas eius amputauerunt: et lingua blasphemii iussit pculatui diuidi et aui bus dari. **Ite** in ecclesiastica hystoria. lib. v. dicitur quod **tpib** Antonij impatoris cum fratre eius **Marc** aurelius pugnaret contra germanos et alios barbaros: et exercitus romanus ibi piclitate siti et ficitate. nec posset aliquid adhiberi remedium. **O**rationibus aliquibus christianis qui ibi erant: immisit deus tot fulgura et pluuiam tantam contra aduersarios et in sperato vt omnes hostes pstermerent et fugarent: et romanam a periculo liberarent: vnde et tunc vocauerunt milites christiani fulminibus ppter fulmina et ignes que de celo mittebantur ad eos ruz orationem. **Ite** quod oratio fidelium maxime vincit hostes hereticos legio in ecclesiastica hystoria. **xiii.** quod cum **Constantinus** impator factus **Arrianus** defenderet **Arrii** ducauit concilium apud **ostiano** poliz in qua secta **arrii** confirmaret. **L**uq; aut alexander patriarcha alexandrinus pre omnibus dicit secte se opponeret: cominans ei et **erliu** **Arriani** nisi eis in mane essentiret. ipse autem tota nocte pnotans in oratione puoluit sub altari cam suam et ecclesie oratione emedauit. **S**acto autem mane cum **Arrius** suis ostiparet: ouceret cum maxima gloria ad celum: necessitate compulsum declinauit ad publicum locum ubi cum sederet oia intestina sua et viscera emisit in secessu. **Ite** in fine ecclesiastice hystorie legitur quod cum **Valentinianus** impator **Arrian** vi tam finisset laqueos: substituit ei **Eugenius** similiter **Arrian** **Theodosius** autem vir catholicus contra eum arma mouit: pnuicis se ieiunius et orationibus: vigilans in cilicio et oratione ante thecas maritum pstratus. **C**ui quidam sanctus heremita pmissit victoriam. **E**co tra sacerdos idolorum dicto **Eugenio** et risis victoriam pmissit. **D**einde cum dicit **Theodosius** transiret alpes cum suis: et videret infinitam multitudinem yndicis confluentem: et eos ad pedem montis ad pugnam expectantes: sui terribi terga dedit: et fugam parabat. **D**ecedit **Theodosius** et plectis armis ad terram se pstravit in oratione: qua complexus: omnes ita animauit suos vt reuerfi more leonum irrure in hostes gentiles et **Arrianos**: et subito insurgens vetus vehemens tela quod hostes puciebant retorquebat in ipsos dei virtute. **D**icit autem **Eugenius** adducitur ante pedes **Theodosii** ubi vita finit pariter et certam. **P**ius autem princeps magis gauisus est de frustrata opinione gentiliuz et fallacia apta idolorum et confusione hereticorum: quod de nece tyranni cui successit in imperio. **Ite** oratio est scutum defensionis in omni necessitate et piculo. **L**iberat enim a piculo naufragij **Matth. viii.** **D**ne salua nos perim. **Et** **Matth. xiii.** clamauit **Petrus**. **D**ne salua me fac. **Et** **Paulus** dicit. **ij. Corin. xii.** **T**er naufragij feci. **I**tem liberat et defendit ab incendio. **Dan. iii.** **P**ost orationem **Azarie** angelus omni fecit mediis fornacis qui et. **Silv** nec beate **Lucie** oratio nocuit ignis successus pice et refina et oleo. **Silv** nec beata **Leclia** lesit aqua buliens in qua bulita fuit cruce per diem integrum et noctes ministris ligata igni administrantibus. **S**imiliter. **b.** **A**gnes plecta in igne cum in medio flammam oraret lesa fuit: si flamma pincta de ipse ministrorum et seditiosos pcuratores incendij succederent ipsa oio manente illesa. **S**imiliter. **b.** **L**aurerium super cruce ferrea. **Et** **b.** **T**yburcium super pamas nudis pedibus incedente custodiuit illesum. **Ite** **b.** **C**ristina in clubano. **b.** **A**theneria in medio rotarum. quinquaginta philosofos in medio ignis: aias quidam ab igne recipiens: sed vestes barbas et capillos illesa custodiens. **Ite** de **b.** **S**rafrisco legitur quod cum ppter infirmitatem oculorum suaderent ei medici cocturam sibi fieri. et ad ferri cadetis aspectum vehemeter horreret: alioque cepit ignem in creatoris nomine sibi picipere vt suum ei contemparet ardore: quo suauiter vrentem facilius sustineret. **P**rotracta igitur coctura ab aure vsq; ad supiliuz dixit sanctus ad fres. **L**audate fratres altissimum: quod nec ignis ardor mihi molestiam intulit: nec carnis me dolor affluxit. **I**tem in vitis pa. dicitur quod cum sanctus appelles de nocte fabricaret erat. n. faber ferrarius: venit ei diabolus quasi ad aliqd opus faciendum: quem cognovscens sanctus nuda manu ferrum calidum apprehendens percussit eum in facie et fugauit. **E**xtus confuetudine habuit ferrum calidum nuda manu tenere. **Ite** liberat et defendit a piculo mortis. vt **S**ustanna liberatur a morte. **Dan. xiii.** **E**raudit enim omnes vocem eius. **I**tem in vita beati **Martini** legitur: quod cum fugat ab hereticis venisset in quadam insulam viuens ibi de herbis et radicibus. herba elleboz venenatam comedens sentiens se cruciari et piclitari ad mortem: virtute fidei et orationis oem piculum excludit. **Ite** **P**eter. **iii.** et **xiii.** **L**iberant iudei a sententia mortis pibet **P**eter. **I**tem liberat a carcere et vinculis **Act. xii.** **P**etrus oratione ecclesie. **Ite** liberat ab instanti morte vt **Ezechiam** **Isa. xxxviii.** **Ite** inuincit **Jon. iii.** **Ite** liberata morte mortuos reuocando: vt **ps. iiii.** **R**eg. **xvii.** **D**e filio vidue suscitato precibus **De**

lye. Similitur filius Sunamitis a morte reuocauit oratio Pelysei. Similitur Lazarus dominus oratio suscitauit. Petrus thabiaz vi duat Act. ix. Similitur Paulus euticu. Act. xx. oratio ad vitam reuoca uit. Supra de Stephano aduocato de purgatorio. Item supra de pnia de suscitato pibus et fletu seuerini. Itē pēb? Jo. euāgeliste suscitaf orufiana. Precib? Pauli patroclus. Et fere oēs q̄ iūit. fan etoz legūtur a morte reuocati. pces eoz hec obtinuerūt. Itē liberat a pctō. i. a morte spūali. Jac. v. Oratio fidei rē. Si i pctis fuerit rē. remitte ei rē. Job. xlii. dixit dñs ad Belyphath. Itē est furor me? in te et in duos amicos tuos rē. Et post. Seru? me? Job orabit pro vobis vt nō iputet vobis stulticia vfa. faciēz ei? suscipiā. De hoc habentur multa exēpla supra de redivo colūbe de Thayde. d. Emi liano. et de karolo cui dimissum est peccatū. Itē liberat ab inferno. supra de Traiano. supra de reuocatis a morte.

De utilitate orationis.

Orationis utilitas et effect? est multiplex qz. s. oratio ē aie cū deo colloquii gratiosū. iunio amozosū. offm fructuosū. s. oratio gloriozū. Primo qdē oratio est cū deo aie collo quii gratiosū. Aut. n. Itē. Qñ oramus cū deo loquimur. cū legim? de? nobiscū loq̄tur. Et. b. Lyprianus oratiōis tpe christian? hō cū deo loq̄tur. Multū gaudet paup? bonūcio qñ pōt loq̄ cū pncipe sol? cū solo de magnis negociis fm desiderii cordis sui Ben. xviij. Loquar ad oñs meū cū sim pulvis et cinis ps. Apud me ozo deo vi te mee qñ. d. In corde meo oratio qñ pferā corā deo p tāto nego cio sic est vita aie mee. O? reuerent? humilē et deuote attēte debeat aia loq̄ deo. Reg. supra q in oratiōe o? eē sedulitas attētiōis. De. b. Frāscisco legif. q ne foret absp? solatione dilecti sine intermissio ne oratio spiritui deo orādebat exhibere pntē. Nā ābulās et sedēs i tus et foris laborās et vacās adeo erat oratiōi itē. vt illic videret qdē erat i eo. n. solū cordis et corpis. verūetiā opis et tps dīcasse. et ibi nūc rīdebat iudici nūc supplicabat pñ. nūc colludebat spōso. nūc colloq̄bat amico. ibi o? aia totū cor suū expādre corā deo. et ei necessitates suas exponē. ps. Reuela oñs viā tuā. et ipa i eo et ipe faciet. Sequitur. Subdit? esto oñs et oza cū. In hoc colloquio deus viceversa amicitie loq̄tur aie. vel inuisibilē i spirādo ea q pñment ad salutē et iustriciōē orātiōis vel qñqz formata voce loquēdo. Cū de? i oratiōe visū iteriozē illuminat. sic pphīs orātiōis ierta et oc culta sue sapientie reuelabat. Sic Dani. orātiō formū Nabuch. Jer. xxx. Clama ad me et exaudia te. et mōstrabo tibi grādia et firma qñscis. Petro et cornelio scā fuit reuelatio ipfis orātib? Act. iij. vbi of. Ascēdit Petrus i superiōra domus oās rē. Et ibi dicit glo. Aug. oratione melius soluit dubia qñ inq̄sticiōe. Paulus pñs ecce catus a deo postmodū illuminat? fuit oratio et audiuit arcana verba rē. De beato frāscico legif. q in oratiōe incerta sibi et occulta vi nine sapientie padebatur. pphetie et spirit? tāta plenitudine requie uit i eo vt se pñtē exhiberet absentib? certāqz noticiā habuit longe distantū vt secreta cognosceret cordiū. et futuroz pñciaret euētus In vita Beati Clementis legif. q Sifinnius vir. Theodoz. pagan? i trauit ecclesiā ad explorādū quo vxor sua. Theodoz. christiana tā sepe veniret. et qd ibi fieret. q cū orāte sancto. Clemente fuisset ibi ce cus et furdus effect? et ad hospitiiū reduct? oratiōib? beati. Clemen tis illuminatus et curatus credidit se magicis incatatiōibus fuisse delusū. Unde pcepit seruis suis vt beatus. Clementē ligaret et trabe rēt. Illi autē ligauerunt columnā et trabebant. et videbat eis q san ctum. Clementē ligarent et traberēt. et hoc idē videbatur ipfi Sifin nio. Cum autem beatus Clementis monuisset Theodoz. vt orare non cessaret pro viro suo. et hoc ipsa faceret. apparuit beatus Pe trus apostolus ipfi fletu et oranti dicens. q sicut predicauerat fra ter tuus Paulus sanctificatur vir infidelis per mulierē fidelem. ita per orationes eius vir tuus saluaretur. Ipse autē Sifinnius inter ius et exterius illuminatus vocauit Theodoz. rogans vt oraret pro eo. et vocaret sanctum Clementē. Lulus monitis volebat iobe dire. quo veniente. instructus. in fide cum omni domo sua ab eo in pasca primo cū. ccccxxiii. de suis baptizat? ē. Itē. ij. Dyaf. cxxx. legitur. q cū beatus benedictus nocturnis vigiliis preuenisset ad ad fenestrā quandā adhibe fratribus quiescētib? orationi insisteret vidit fufam lucē desuper. cunctas noctis tenebras effugasse. que di em splendore vincebat. In qua sub viro solis radio totus mundus ante oculos eius collectus et adductus. in qua vidit animam Per mani episcopi capuani in sphaera ignea ab angelis in celis ferri. O? autē illuminationē anime iteriozē oratio impetret. patet p antepo situm exemplū de Johāne per triennū orante. cui infusa fuit simul et gratia et sciētia prediciā. Itē per exemplū apostolorū quib? orā tiōibus datus est illustratoz spiritus. Act. i. De multis etiam sanctis

legitur q oratio cecos illuminabāt. Itē oratio ē cōiunū gaudio sum ps. In noie tuo le. ma. me. Sequit. Sic adipe et ping. rē. Vic expitit aia inestimabiles delicias qñ etiā exp? sentire pōt. q exilis care nō posset. Que si cōtinuarent. iaz non aliud viderent qñ delicie paradisi: qz reuera iste sūt qdā plibatiōes et degustatiōes illi? suau itatis eterne. Hoc aut pulcherrime oridit oñs ipso facto in trāsfigu ratiōe. sic dicit Lucet. Assumpfit Petrus iacobū et iohāne: et ascē dit in montē vt oraret. Et facta ē dū oraret species vult? eius altera et vestitus ei? alb? resurgēs. Nota quō Petrus in illo iunio inebria tus loquebat extranea nesciēs qd dicit: et tam ipse qñ socii ei? nōva lētes tāta et tam inexpertā dulcedinē sustinere. ceciderunt in facies suas. O? miseri sunt q d orōne refugit vel cōtēnit. aut qui orātes quotidie nihil de tāta suauitate sentiūt. Felix aut aia cui donatū ē aliqd vel modici de tātis deliciis pguftare. Hui? enī degustatiōis vtute nouit terrena despicē. carnales delicias fastidire. mala tpalia sustinere ad celestē patriā tot? pcoriis anbelare. ibi deuota aia fur suz eleuat in deū. eleuata illustrat. illustrata iāmāf. iāmāta sub tiliaf. mag? ac magis purificat: et sic tota spūalis efficit. Eleuat? qui de aia p desiderii eterioz: et quanto plus eleuat. tāto ampli? ab ifir mis. i. terrenis et carnalib? desiderijs elongat: vt iā ista nō solū non appetat: verūetiā paruipēdat: abiciat et cōtēnat. Et quātū pficit aia in sui eleuatiōe et fursuz actiōe ad celestia. tātū pficit in cōtēptu ter renioz. ac etiā carnaliū. Nec solū eleuat aia ad mūdi prosa cōtēne dū: verūetiā vigorat ad aduersa equanimiē tolerādū. De bñōi ele uatiōe habem? exēplū de. b. Magdalena. q p annos. xxx. latuit vt dicit: in qdā fouea. nūqz in toto illo spacio ab hoīe visitata: q ab an gelis sanctis septies in die fursuz eleuabat in aera celesti splendore mirabiliter illustrata. ibiqz celesti dulcedine reficiebat. fursuzqz re dicebat ad locū suū: Itē in legēda beate marie Egyptiace dicit q cū Sozimas inuenisset eā vidit q dū oraret eleuabat in aera sup ter rā. Itē de. b. Frāscico legif q septies orans manib? ac brachijs in modū crucis. pñtis toto corpe subleuat? a terra: et nubecula qdam fulgēte circūdat: vt illustratiōis et eleuatiōis mirabilis intra mē te mira circa corp? cū eleuatiōe plustratio testis esset. De illustratio ne q fit i aia vtute oratiōis dicit? est quō. s. aia colloquēdo cū deo et eque diuinit? illustrat? et doceat i schola sub magisterio sumi docto ris. Itē aia in oratiōe illustrata et eleuata diuinit? splēdorib? i amo rē dei ampli? iāmāf. sic habem? exēplū. Act. ij. q. s. orātib? aplis spiritus sanct? descēdit in linguis igneis super eos. Itē. ij. Mach. i. Orātib? sacerdotib? ignis magnus succēsus ē sup sacrificiū. Sile. iij. Reg. x. de sacrificio Pelye. Tercio oratio est officiū fructuosū Magnū ē lucrū hui? offici: qz semper omni hora et omni loco pōt homo orando lucrari: et rez maximā. s. veniā peccatozū: gratiā meri tozū: et ipsuz deū et eius gloriā. ps. Gratia et gloriā dabit dominus. Orātib? apostolis datus est spiritus sanctus. Luce. xi. Dabit spi ritus bonū petentibus se. Hoc officiū simile est vsure: qz per hoc offi cū lucratur homo die et nocte. sanus et eger diues et paup. iuuenis et fener: sedens et ambulās. laborans et vacās. Magnū negociū ha bet homo tractare in curia sumi regis. Aia vero in corporis carcere detenta nō potest illuc ascendere: nec corāz eo sua negocia procura re. Ideo opus est q ad illā curiā nūciū suū. id est orationē dirigat que vicē eius gerat: et eius negocia procuret. Unde ps. Intret in cō spectu tuo oratio mea. Ibi glo. Aug. Magna virtus pure oratiōis que quasi quidā nūcius intrat et ibi negocia pagit. quo caro pue nire nequit. Caue g ne nūcius iste sit nimis pomposus. carne gra uatus: et nō possit ad altavolare sicut strutio: id ne sit de his que ad carnē pertinent. Ne sit retrogradus: vt cū debeat tendere fursuz: tē dat deorsuz. s. petens terrā. Ne sit excoicatus et nō admittat in cu riam. Prover. xxviii. qui declinat aures suas ne audiat legem. oratio eius fiet execrabilis. Ne sit nūcius inimici quia repelleretur. ps. Ut qd domine repellis orationē meā rē. Ne in via detineat? a san tasmatibus et cogitatiōib? voluptuosis. De quo cōgitur Treñ. iij. Opposui tibi nubē tibi ne trāseat oratio. Ne sit claudus siue ieiu nio et elemosyna Tho. xii. Ne sit mutus per ideuotionē. Lōra qd dicit. ps. Verba mea aurib? pceipe dñe intellige clamorē m. Inten de vo. o. m. rē. Ne sit nimis grossus et iſlat? p superbiā vt nō possit p angustā portā intrare. Eccl. xxv. Oratio hūiliat se nubes penetra bit. Nō sagittare volēs caput et humeros demittit. Si igif orando feneris oratiōi tue nubes opponi hūiliādo te sagittā ofonis emit te. q nubes penetret: qz humili ofoni nihil obſistit. Iudith. viij. Dñs liū et mansuetoz semper tibi placuit deſpecto ps. Resperit in orati oñe humiliū. Sequit Et donec ppinquet nō ofolabit. Quasi dice ret. Nō solū penetrabit nubes creaturā mundaliū vel fauta sma tiū retardatū: sed etiā cetus sanctorū et choros omniū angelozum

transibit. et donec propinquet ad ipsius respectum non solabitur. et non oiscedet donec altissimus aspiciat. sicut bonus nuncius et diligens procurator expectat et instat donec negotium suum videat expediri. Oro est sicut sagitta Jonathae quae nunquam rediit retro: sicut sic dicitur. **Reg. i.** Iste nuncius est optimus. procurator habens ingressus in curiam. **Luce. iij.** Iste suus baptizatus et orate apertus sunt celi. in signum quod orantibus aperiantur. Et cum puenerit ad presentiam summi regis impetrat quicquid vult et expedit. quod deus inuitat ad petendum et promittit se daturum. **Luce. xi.** Petite et dabit vobis. **Joh. xvi.** Si quid petieritis patrem etc. **Matth. xxi.** Oia quecumque petieritis in oratione credentes accipietis. Oratio impetrat hominibus egris curatorem. **ysa. xxxviii.** Peccatores uersifides. **Sic Stephanus** uersifides. **Regre supra.** Oratio salomon impetravit sapientiam. **Reg. iij.** Moyses victoria **Ero. xviij.** Iudas Machabeus. **ij.** **Mach. i.** **Regre supra.** Oro impetrat libertatem a malis et peccatis. **Regre supra.** Oro chorulcat in miraculis. **Deo. n.** sancti miracula faciebant orando. Oro impetrat pro creatione plus. **et ps. lxxv.** Deprecatus est ysaa orem pro vxo sua eo quod sterilis esset. dedit ei conceptum rebecca etc. **i.** **Reg. i.** Anna puerum obtinet. **Samuel.** **Sacharias** iohannem. **Luce. i.** **De b.** Remigio legis. quod cum quidam reclusus in fratria istatim rogaret orem pro piculo vna dalee pro securitatis quod fere tota fratria vastauit. vox ei de celo apparuit dicens. quod talis mulier qua ei noiauit parem filium noie Remigium quod libera ret gete sua ab incurfu malorum. **Quis** hec dicit mulieri soni et sterili diceret. et illa non crederet. ait. quoniam illi lactabis. lacte mihi linies oculos et visus recipiabo. et ita factum est. **Ite** inuentione in cursu solis. et **ps. de** **Ezechia** orate ad orem. **ysa. xxxviii.** Ite impetrat necessarios pro uidetia. **Chrysostomus** enim oratio multiplicauit panes. **Jo. vi.** **Mar. vii.** **Delyas** farina et oleum. **Reg. xviij.** Ite in vitispa. legis quod cum monachi beati Apollonii in die pasce non haberent nisi paucos panes et sic eos dixit eis. Orate ut fides faciat vobis habundantiam de his quod desiderat. **Luce** illi remueret ex humilitate. orauit ipse. et statim homines ignoti tam multas copias. asportauerunt panum delicatissimorum et calidorum. et fructuum mire quantitas et saporis et aliorum delectabilium ut quotidie videretur ad petebant. **ppinare** oibz sufficeret et abundaret. **Ite** cum fasces vageret egyptum. et venissent ad eum. datis oibz panibus. **Solu** tribus panibus vni panis remanentibus. benedicens ait. **Nunc** quod potest habere multiplicare manum dei. dicit spiritus sanctus non deficiet panis usque ad novam fruges. et ita factum est quod continuus quatuor mensibus non deficeret erogantibus. **Dicit** Diero. se vidisse ibi sportas plenas de portari super mensa vacuas. et plenas iterum reportari. **De** habent multa exempla supra de elemosina. **Legis** in vitis. sancti **Dug.** **O** cum quidam locus datus esset pueri quibusdam modis clumaciis quos miserat ibi scitus burgo quod modo dicit scitus **Martinus** de capis. et est prioratus vitiis. **Et** cum esset ibi paucissimi modachi. nec inueniret ibi vini vinum posset. quidam eorum redierunt apud clumaci. rogantes ut ipsi et alij tamquam non valentes inuenire necessaria in dicto loco apud clumaci. reuocarunt. **Quibus** scitus vir respondit quod non inueniebant ibi necessaria. quod pauci erant. nec clamabant fortiter ad eum orando. et laudando quod dat iumentis escam ipsorum etc. **Ipe** sanctus inuenit eis plures. inueniens eis quod fortiter clamaret ad deum. et maxime deus non etc. laudando et orando. **Quod** cum aduenientes faceret. et tunc quod cum de nocte rex fracie pro locum transiret et audiret eos fortiter caritates admirari. et locum nonuit. et laudando dei altitudinem quoniam cuiusmodi essent homines. et audiens eorum nouam missioem. et factum facti quod et quare miserat plures. motus ad pietatem assignauit eis multos redditus. **Vni** viueret. et deum semper laudaret cum pluribus aliis modachis. **Ite** in legenda noua legis de oratione. **b.** **Dici** pane misso. quod cum. **b.** **Dici**us esset in uentum fratrum nec haberet panem quem seruitores fratribus apponeret. oia igitur in oratione assisus sedit ad mensam vacuam. et fecit freres sedere. **Luce** autem videret mensam a pane oino vacuam inclinavit caput ad orationem. quo orate. intrauerunt pro refectorio homines speciosissimi apponentes copiosos plenos panum candidissimorum. quod depositis inclinantes recesserunt. **Ite** cum quidam pauper mulierculam incubuisset ad orationem fere usque ad horam sextam nec habet panem in domo sua. nec vinum posset emere. adhuc habens pedicem aliquid consueta. cogitauit quod potest ipse volebat comestione carere quod non pedicem orones assuetas. **Luce** quod ab oratione caput eleuaret. inuenit ad caput suum panem albusissimum. **Quod** cum non posset inuenire quod cum ibi posuisset. accepit et comedit cum gratiarum actione. **Item** impetrat aquam. sicut patet **Gen. xxi.** de puero ostendit **Agar** clamantem et flentem pro puero. **Ite** **Numeri. xxi.** Dominus aperit eis thesaurum tuum fontem aque viue. **Ite** **Ero. xviij.** **Petra** ore dedit aquam. **Ite** **Judith. xv.** de fonte erexit de matilla ad pedes **Santonis.** et quod bibes ex eo vires recepit. **Ite** in vita sancti. **Clemens** legis quod postquam in exilium relegatus. inuenit in insula ad quam missus est plus quam duo milia christianorum in exilio relegatorum ibi ad secundam marmora. quod multa aqua penuria patiebantur. et oporteret eos

ire. pro aqua per sex miliaria. **Iussit** oes secus ozare ut omnes eis fonte aqua ue apiret. **Luce** autem ipse ozaret. apparuit illi soli agnus qui eleuato pede de ostro quoniam locum ostendebat ubi foderet. **Luce** autem eos duxisset ad locum sanctum. **Clemens.** nec locum fodiendo tangeret ubi erat pes agni. ipse arrepto breui sarculo sub pede agni fodit. et statim fontis vium et marimum erupit. et ad famam huius miraculi et predicatione totum conuenientes sunt conuersi. quod infra annum edificate sunt ibi octuaginta quatuor ecclesie. **Ite** impetrat pluuia. **Ja. v.** **Rursumque** **Delyas** orauit. et celum dedit pluuia. et terra dedit fructum suum. **Reg. xviij.** **Nubecula** pua quise stigmis hominis ascendeat de mari etc. **Ite. ii.** **Dyal. xxxiiij.** de scia scholasticus ca sanctimoniali sorore sci **Benedicti** qua cum. **b.** **Benedictus** visitasset. et tota die in dei laudibus et colloquiis se expediebat. et ipsa retinuit set cum ad mensam volebat eum retinere ad pnoctandum ut loqueretur ei de gaudijs celestibus. **Luce** autem ipse nullo modo acquiesceret ei. inclinavit caput et orauit cum lachrymis. et cum esset ante ipsum serenissimum. subito raptata pluuia facta est quod nullus posset exire. **Luce** autem ea super hoc argueret ait. **Rogauit** te. et non exaudisti me. rogauit orem. et exaudiuit me. modo tu egredere siuales. **Ite** tunc oratiois aqua nunc in sanguine conuertit nunc in mari diuidit. et quoniam mur solidat. nunc amara dulcescit. nunc de saxo producit. **Ignis** nunc in aqua ardescit. nunc rubum non oburit. nunc puer non ledit. nunc de celo ad sumum ipsos emittit. nunc de aqua producit. **Luce** nunc manna. **ptulit.** nunc annis tribus et dimidio pluuia non dedit. nunc pluuia dedit abundanter. **Orone** leones mansuescit. oia mundi elementa mutat. oemones effugit. et breuius orantibus ois creatura obedit assidue angelis. et de ipse tam mirabilis quam misericors delectat. **Quarto** oratio meretur sortium gloriosum. **In** pnti quod vita frequenter et deuote orantes merentur sortium beatorum angelorum. sicut **ps. de** **bra.** **Agnete.** **Beata** **katherina.** **Cecilia** et alij multi. **De** **bra** **Cecilia** spaliiter. **legi** tur. quod cum ad pces ei vir suus **Valerianus** fuisset conuersus. et baptizatus a beato **Urbano.** et rediret. **Cecilia** deuote orante inueniret. videret ei assistere angelum domini tenentem duas coronas ex roseis et lilijis cōseruatis. alteram obtulit **Cecilia.** alteram **Valeriano.** dicens. **Istas** duas coronas mundo corde et corpore custodite. quod eas de paradiso dei vobis attuli. quod nec vngui marcescant. nec ordore amittantur. **Et** his victis disparuit. **Ad** hanc odorem **Tyburti** frater **Valeriani** affectus est. et ad deum conuersus. et gloriosus martyr cum fratre suo **Valeriano** effectus. **Marime** autem in morte assistunt orantibus ad consolandum. et in suis sortium producent. sicut patet de **Romula.** **Regre supra.** **Legi** tur inter miracula vnde cōmiliu virginum quod quidam conuersus maximam habebat deuotionem circa eas. cum infirmam vna ego apparuit inestabili pulchritudine fulgens. **Luce** autem ipse miraretur eius pulchritudinem. illa quoniam ait ab eo si ipsas cognosceret ipso respondente quod non ait. vna suus de his virginibus circa quod semper tantam deuotionem habuisti. et ad hunc venit inde mercede recipias. si amorem et honorem nostri vnde cōmili es dominica oratione dixeris. in hora mortis tue nostram protectionem et solatiu habebis. **Quod** cum ille quoniam et deuotius cōpleisset. vocauit abbatem et conuentum faciem iungi. **Quod** cum fieret. vides aduenientem chorum sacrarum virginum inceptum clamare. recedite. date locum sacris virginibus. **Qui** requisitus abbatem reulit promissionem sacrarum virginum. et eam apparitionem. **Luce** autem ad clamorem eius alij recesserunt inter choros earum spiritum exalauit. **Ad** idem facit quod supra habet de virgine recepta in choro virginum **Ecc. xxxv.** **Qui** adoratur deum in oblectatione suscipitur. **Luce. xxiij.** de oratione dicit. **Factus** in agonia plurius ozabat. tunc apparuit ei angelus domini de celo confortans eum. **Post** mortem vero recipiunt in confortium angelorum et sanctorum cum eis perpetuo permixti sicut **ps. de** **Lazaro** **Luc. xvi.** de beato **Francisco.** et de beato **Martino.** **Am** **bzo.** et alijs multis quorum anime vix sunt deduci ab angelis. **In** vitispa. **legis** de **Paulo** primo heremita de quo refert **Diero.** quod cum. **An** **tonius** diuina sibi reuelatione facta venissent ad eum. et consolarentur. et colloquerentur adinuicem. inter alia dixit ei **Paulus** ut corpusculum ei traderet sepulture. et quod rediret ad locum suum. et reuertens apponeret pallium quod **Anastastus** ei viderat patriarcha tunc **Alexandrinus.** **Hoc** autem dicebat ut in maiori quiete solus et deuotione orationis posset reddere spiritum. **Luce** **Antonius** obediret. et ad eum et ei dixerat cum dicto pallio rediret. videret pauli aiaz nubes cadore fulgere iter angelorum ca teruas. inter prophetarum et apostolorum choros in sublime cōscendere. **Luce** autem venisset ad locum ubi **Paulus** habitabat intrans speluncam videt corpus **Pauli** cōplicatis genibus erecta ceruice. extensis in altum manibus stare. et credens primo eum viuum esse pariter ozabat cum eo. **Sed** postquam nec gemitum aut planctum aut suspirium ab eo audiuit. accedens propius. eum mortuum inuenit. et sepelivit cum adiutorio duorum leonum. qui ei cum vnguibz fonea fecerunt. **Unde** dicit **Dieronius.** quod cadaver dei cui oia obediunt et viuunt officio gestus precaretur. **Item** beatus **Ezechie.** in hominem. de rege quod fecit nuptias filio suo refert de

tribus materteris suis ex pte patris sororibus que eodē die religio-
nis habitū suscepunt. Una eaz vocabat Tarilla. alia Emiliana.
alia Gordiana. Due prime semp in amore dei pficiebant. Gordiana
semp tepescebat. Tarilla pte assiduitate ozandi cū lauaret mortua
inuēta ē in genibus hīe callos ad modū cameloz. Duic apparuit.
Sclir papa attaus beati Greg. onidēs ei māsides eternā in celo vi-
cēs in hac te suscipio. statū febze arripit. Altera die cuz venissent ad
eā visitādā multi. et mater Greg. clamauit. recedite. recedite. chrs ve-
nit. Et hō dīcēdo carne soluta ē. Et h factū ē i vigilia natalis dñi. Lū
lauaret mirabilis de corpe ei odor eribat. Post paucos dies appa-
ruit ista emiliane dicēs. sine te feci natiuitatē dñi. tecū faciā epipha-
niā. Veni g fozoz. Que ait. Lūi dimittimus g fozozē nostram Gor-
dianā. Rēdit. Sine eā qz iter laicas deputata ē. Quā aī epiphanīā
dñi defuncta. fozoz eaz Gordiana duxit virum cū multozū scādalo
custodē agrozum suozum.

De tribus orationis speciebus.

DIS. XXXV.

Ad decimū septimū. s. de speciebus cū dīctis diuini
onibz oratiōis. Sciēdū ē qz qdā oratio vocis.
alia cordis. alia opīs. Uer sus. Dāt pīs officiū. vor. cor.
opusqz pū. Actibz et voce. corde rogare voce. Corde ro-
gabatur moyses et ore tacebat. Exo. xlii. Dixit dñs ad moysē qd cla-
mas ad me corde et nō voce. Itē Anna. i. Reg. i. Anna loquebat
in corde suo. et vor penit nō audiebat. Alia ē vocis. ps. Voce mea ad
dñm cla. Dan. xii. Susanna exclamauit voce magna. dñe de. rē.
Itē oratio boni opīs. Aug. Nō cessat ozare q nō cessat bene agere.
Oratio aut cordis multiplex ē. s. trititiōis. cōpassiōis. afflictiōis.
cordis deuotiōis. feruēt dilectiōis. cōplex siue colluctatiōis. Pri-
ma igit spēs orōnis mētalis ē trititiōis. q ē cū hō rugit. gemit. plā-
git. et dolet in consideratiōe petōz et defectū suoz. et ex dolore flā-
p eis. ps. Rugiebā a gemitu cordis rē. Itē. Auribz pcepe lachrymas
meas. Itē lachryme pōdera vocis hīt. ysa. xvi. In via oronaym cla-
morē trititiōis leuabūt. Oronaym iterptat iracūdia iniquitatis eozū
qd ē qñ hō irascit p peccata sua. dolet et gemit ea. Hoc agēs ozat
et clamat ad aures dei foriter vt de clamoz sine voce exaudiat et
parcat. Job. xli. ca. Nō parca ei verbis potētibz. et ad depeidā ppo-
sitis Greg. Ueraciter ozare ē in cōpūctiōe amaros gemitus nō vba
cōposita resonare. Augu. li. j. de spū et aīa. Oratio ē mētis uersio in
deū p pūū et humilē affectū qd ē qñ hō defect suos recognoscēs se
ipsū plāgit et humiliat. et ad deū pūū affectū eleuat. vt ea q hībi de
sunt benigne suppleat. De hac materia habent supra multe aucto-
ritates et exēpla de cōtritiōe. Scda spēs orationis mentalis est
pius affectus cordis opatiētis. dīcet in deū ex cōpassiōe alienozū
maloz. siue sint culpe siue pene. sicut clamabat moyses p afflictio-
ne populi. Exo. xlii. Lū videret eos affligi p īsecutiōe egyptioz. Itē
samuel cū populus petiuisset regē et īpe ostendisset eis q mala ex h
eis euenirēt et q grauitē peccassent dixerūt. oza p nobis ad deū. vt
nō moriamur rē. Intulit. absit h peccatū a me vt cessem ozare. p no-
bis. nec tñ ozabit facie voce. Tren. ii. Leua manus t. ad deū p aiab
parunoz rē. sic faciebat moyses orās corde pzo pugnante populo
Exo. xvij. Tertia spēs orōnis mētalis ē gemitus afflictiōis pze-
sentis qñ videt hō mala pene qd hō premitt. gemit sub eoz ponde-
re. erigēs affectū cordis ad deū q ē adiutor in tribulatiōibz q inue-
nerūt nos nimis. Sic clamabāt filij israel gemēdo. Exo. ii. z. iij. Ecce
xxxv. Nō despiciet dñs pces pupilli. nec vidue cū effunder loquelā
gemitus. ps. afflicti sum et humili rē. Quarta spēs orōnis ē de-
uotio cordis qñ ex beneficioz dei recordatiōe aīa pio affectu tēdit
in deū et qñ pūssa subita inundatiōe pietatis sicut adipe et pingue-
dine repleta spiritali pinguedine saginat. et cū magis replet magis
circa deū afficit. et magis in pias et dulces lachrymas resoluit. La-
lis erat oratio dauid dicētis. factū ē cor meū tāquā rē. Can. v. Aīa
mea liquefacta ē. Corda deuota sūt pbiale plene odoramētoz q sē
orationis factorū rē. Apo. v. Quāta est in siti et desiderio feru-
entis dilectionis dei. ps. In meditatione mea exar. ig. Item. ps.
Quemadmodum desi. cer. ad fon. rē. Dan. Oratio est ascensus in-
tellectus ad deum. Glo super illud Theof. vlti. Sine intermissione
orate rē. Ipsum desiderium boni oratio est. Si continuum est de-
sideriū continua est oratio. Sexta est colluctationis siue comple-
tus. quando ex vehementia desiderij et effusione lachrymarum co-
git et quasi constringit dominū vt cōcedat quod petit. Sicut iacob
luctans cum angelo ait. Beñ. xxi. Non dimittā te nisi prius rē. Et
post. Si sic fortis contra deū fuisti. quāto magis tra hoies puen-
lebis. Quibus bachijs vicit euz dicitur Dsee. xii. Conualuit iacob
ad angelum fleuit et rogauit eum. Ecce. li. Anima mea luctata est cū
sapientia. Item constringit tenendo eum orationibus seruūdie ne

puniat quos iusticia puniendos requirit. Sicut faciebat moyses qñ
tenebat dñm ne populus q peccauerat occideret. Exo. xxi. Dimitte
me vt irascar rē. Itē constringit pplexādo ne recedat. Can. iij. Tene-
bo eū nec dimittā rē. Aug. Sentio quēdā pplexū cū sentio deū. m.
Itē orōnis spēs notant. i. Th. iij. Obsecro pūū oīū fieri obseca-
tiones. orōnes. postulatiōes. gratiarū actiōes. Quārū numerus et sus-
ficiētia sic assignat. Quia ad orōnē tria requirunt: quoz primū est qz
orās accedat ad deū quē ozat: qd assignat noīe orōnis: qz orō alsc
suis intellectus in deū. Secūdo requir qz petitiō q significat noīe pos-
tulatiōis. siue petitiōis pponat determinate. q quidē noīant quā-
daz pprie postulatiōis. siue indeterminate: vt cū quis petit iuuari a
deo qd nominat supplicatiōis. siue solū factū narret: f3 illō Job.
xj. Ecce quē amas ifirmat: qd vocat infirmatiōis. Tercio requir ra-
tio ipetrādi qd petis: et hoc vel ex pte dei: vel ex pte petētis. Ratio q
dē petendi ex pte dei ē eius sanctitas. ppf quā petim exaudiri. fm
illud Dan. ix. Propt temetipsuz iclina de meus aurē tuā. Et ad h
ptinet obsecratio q est sacra ptestatio. sic cū dicimus. p natiuitatem
tuā libera nos dñe. Ratio vō ipetrādi ex pte petētis est grātū actio
qz de accepti beneficijs grās agētes meremur accipe potiora: vt in
collecta dicif. Et ideo dicit glo. i. th. iij. qz in missa obsecratiōes sunt
q pcedūt psecratiōis. in qd qdā sacra cōmemorant. Oratiōes sunt
in ipsa psecratiōis in q mēs marie oz eleuari in deū. Postulatiōes
aut sūt in sequētibz petitiōibz. Gratiarū actiōes in fine. In pluribz
ecclesie collecti hec qttuoz pnt attēdi sicut in collecta trinitat: qd oi-
cī oīpotēs sempiternē de. pntet ad orōnis accēssū in deū: qd or.
q deisti famulis tuis rē. pntet ad grātū actionē. qd dicif. psta q
sum rē. pntet ad postulatiōis. qd in fine ponit. p dñm nrm rē. p
tinet ad obsecratiōis. In collatiōibz aut patrū dicif q obsecratio
est impetratio p peccatis. Oratio cū aliquid deo volumus. postu-
latio cum pro alijs petimus. Sed primum melius est.

De decem orationis speciebus.

DIS. XXXVI.

Deinde sciendū ē qz aliter diuindū aliq orōnē oi-
cētes orōnis eē deē spēs. Depcatio. ro-
gatio. obsecratio. petitiō postulatio. supplicatio. suffra-
giū: dei laudatio. gratiarū actio et iublatio. Prima
igit spēs orōnis est depcatio. q est qñ deū rogam. p malis culpe a
nobis amouēdis. f3 illud Mat. vi. Dimitte nobis debita nra. ps.
Appropinqt depcatio mea in aspectu tuo dñe. Idē. Depcat sum
faciē tuā in toto corde meo. Idē. Exaudiuit dñs depcātiōis meas.
Et Job. ix. Deū iudicē depcabor. Ecce. xxxix. Iust cor suū tradet
ad vigilandū diluculo ad vo. qui se. il. api. of. suū in orōne: et pro de
scz depcabit. Et. xxviii. Relinque primo vocēti te: tūc depcātū ti-
bi pcta soluent. Secūda spēs orōnis est rogatio. q est p flagelli
diuini amotiōis: vel p tribulatiōis instātis remotiōis: vel p hosti-
um oppressiōe. que solet fieri cū populi cōuocatiōe. ieiunio. ora-
tione. exhortatiōe. predicatoris: et letanijs. Sic fecit iosephat vi-
dens se opprimi a multitudie hostiū cōuocauit populū. et auit. p
dicauit. ieiunauit. et orationē indixit. ij. paral. xx. Iosephat perter-
ritus totū se cōmilit ad rogandū dñm rē. Confortatus ad philoz
pbias Jaziel exiuit cū suis. et omne multitudinē quā inuenierūt vi-
cerit et earū spolia obrinuerit. Sic fecerūt filij israel cōtra holozers
nem. Judith. iiii. z. viii. Clamauit omnis populus ad dominū rē.
Itēz Hester. iiii. Dixit hester mardocheo. Lōgrega oēs iudeos rē.
Itēz. vii. Dona. mibi animāz meā pro qua rogo et populum meum.
Similiter ysa. xxxviii. Ezechias cōtra sennacherib. Silt. Jone. iij.
Rex niniue surgens de folio suo rē. Et post. Clamēt ad dominū in
fortitudine rē. Propter hāc causam instituti sunt dies rogationū
scilicet propter flagelli diuini amotiōis. Ut sit in festo sancti mar-
ci vbi fit generalis processio: et letania maior sic dicta: vel ad differ-
tiaz illius que fit in rogationibus vel qz a maiore scz beato Grego.
instituta est. Legit enī in chroniciis et gestis romanorū pontificū q
cū romani ebrietatibus. comessationibus et luxurijs vacarent post
pascha nō deferētes sacramēto qd receperāt. imisit eis deus pestes
inguiariā. Per hunc modū tyberis fluius ita excreuit et ita terrā
occupauit qz sup muros vrbis excrescens orationem maximū et ser-
pentes multos pefocatos ad ripas adduxit. De quozū fetore subse-
cuta est dicta plaga sic dicta: qz homines subito inflamabant i ingui-
ne et subito moriebantur. Quā peste papa pelagius mortuus est. Et
Grego. ei inuitus substituitur: qui ad illa plagas remouendā roma-
num populū cōuocauit ad ozandū. Lū autēz deberet benedici bñ.
lxxx. homines expirauerunt ab illa plaga. Lū aut facta esset proces-
sio euz letanijs et orationibus et ipse sermonē ad populū fecisset. cel-
sanit plaga illa. Ideo statuit ille annuatim processione illam et vocā-
tur cruce nigrē: qz solebat fieri cū veste lugubri: vel qz propter mor-

tem hominū cuitandā cōstituta est. Moziebant homines hac peste subito. et quasi sine sensu doloris in viis et ludis. et comedendo bibēdo et alia quēcūq; faciēdo. **Lū** aut uenisset populus ad sanctū per trū pcepit eos pternere ad orationē ante gradus ecclesie. **Et** qua cū ipse surgeret vidit sup castrū crecētū angelū detergētē cruentē gladiū et in vaginā reponētē. p qd itellexit q; plaga illa cessaret. **Lū** cō surgeret ab oratiōe inuēti sūt bene. lxxx. mortui. **Dictus** autē castrū vocatum est postea castrum angeli. Item nota q; propter consimilitudinem causāz dies rogationū instituti sunt cū anno dñi. cccclv. apud viēnā et in circuitu frequēter et p annū itegrū maximus terremotus accidisset. p qd multe ville. ecclesie. et domi fuerūt subuerse. et multi pstrati. **Et** cū ibidē regis palatiū celeste icēdiū cōcremaret. **Et** cū oī uerſe fere et maxime lupi p ciuitatē discurrētēs q; passiz pueros et senes viros et mulieres deuoraret. **Lūq;** illi dolorosi casus quotidie accrescerēt. sancti mameri vrbis archieps illos tres dies q; sūt ante ascēsiōē dñi instituit. **Et** uocatis clero et populo p tres dies p dīctos pcessiōēs et oratiōēs cū letanias solēniter fieri iudixit. **Ad** cuius exēplū p totā ecclesiā gallicanā epi cū clero et populo sic fieri decrēuerūt ad sedādas pestes et aeris intēperie. ad pacificādas guerras. ad infirmitates et mortēs repellēdū. ad cōseruādiū et multiplicādiū fructus terre q; maximo illo tpe pīre vel defecere consueuerūt. **Tertia** spēs orōnis ē obsecratio q; fit qñ p maiorib; et difficiliorib; factis deū adiuramus. vt p impiorū uerſiōē et p obtētiōē eorū q; se supra naturā vel aliquorū q; deū vidēt nō defacili facere nisi multū adiuratus. **Sit** autē hec adiuratio p maxima eius beneficia vt p beneficia creatiōis. recreatiōis siue incarnatiōis. iustificatiōis. p opa assumptiōis. pte miseratiōis. **Itē** fit cū adiuratur deū p bis quos maxime dilexit in h mūdo. vt cōs et mater eius et sancti. **Sic** orabat moyses q; quia si capti uē tenebat et vicebat. **Exo. xxxij.** Recordare abrahā ysaac et iacob. **Et** post. **Placatus** ē dñs ne faceret malū. **Sic** faciūt paupes ioculatores reducūt ad memoriā filijs a qb; petūt pbitates patrū eorū. **puer. xvij.** **Lū** obsecrationibus loquet paup et. **Phyl. iiii.** **Lūq;** omni orōne et obsecratiōe pe. et. **Obsecratiōes** sūt i fine collectarū ecclesie. cū dicūt p orim. **Et** in collectis de sanctis. cū de p eos adiuratur. **Itē** pueri bebaeoz. et q; pzeibāt et sequebant orōis q; dicebāt osanna filio dauid. **Matth. xxi.** qd ē fm **Diero.** idēz qd obsecro salua. qd ē filius dauid. **Itā** pū patris. **Quarta** spēs orōnis ē petitiō et pzo supplēdis defectib; nostris et tpalib; .f. et spūalib; .sicut sūt necessitates regē tēporaliū ad vitā vel corpore sanitates et pacē tpalē. **Matth. xvi.** **Petite** et accipietis et. **Postea.** **Pater** noster celestis dabit bona petētib; se. **Idē** **Luc. xi.** **Ubi** ponit exēplū de amico petente tres panes. i. tres reſectiōēs. **Prima** ē in necessitatē corpalis. pūfio ne. **Matth. vi.** **Sic** pater vester celestis q; bis oibus idigetis. **Secūda** ē reſectio cordis in cōpūctiōē. et lachrymarū effusiōē. p. **Sue** rūt mibi lachryme mee pa. die ac nocte et. **Tertia** ē i spūs cōsolatiōe. et donoz grē imissiōē. **Luc. xi.** **Pater** vester celestis dabit spūm bonū petētib; se. **Quinta** spēs orōnis ē postulatio siue allegatio fm qd dicit **Lassiodorus.** **Oratio** ē oris rōcinatio q; fit cū allegatio ne. qñ. .f. petīt qd maximū ē. .f. bonū eternū qñ ex debito cū allegat q; o; ex pmissio. q; pmissit illud dare petētib;. **Matth. vi.** **Primum** querite regnū dei et. qñ petīt ex debito meriti. vt cū allegat q; qd; dedit pmeritē grām o; dare gloriā tāq; eius pmeriti p. **Bratā** et gloriā dabit dñs. **Sic** filij israel petierūt a rege vt eos habitare faceret in optimo loco terre gessen q; erat optima et fertilissima q; iter pzetat cōpluta terra. **Iosue** petīt in pmiū sui labozis sibi dari inter filios israel ciuitatē thānathsare sitā in mōte effraym ad habitādū q; de pcepto dñi data ē ei. **Hec** ciuitas celestis q; sita ē in eminentia fertilis et abundātie. totū vt dicit **Berni.** cōtinens qd; delectat. **Qd** notat i h q; sita erat i mōte effraym q; ē mons fertilis. **Effraym** enī frugifer interpretat. **Thānathsare** interpretat numerus opimeti no ui. quia ibi sunt numerati a deo sancti lumine amicti. p. **Amicti** lu mine sicut vestimēto. **Itē** neemias vero petiuit vt mitteret eū rex in hierusalē ad ciuitatē patrū suoz qd obtinuit. **Illā** eternā gloriā facit nos postulare spiritus gemitib; inenarrabilib;. vt dicit **Ro. viij.** **Sexta** spēs orōnis est supplicatio quē est cū humiliter amicos dei. et maxime iam beatos rogamus p eozū patrocinio. suffragio. vel adiutorio apō deū obtinēdo. **Job. v.** **Uoca** si quē bēs et ad alius quē sanctorū conuētere. **Sic** **Matth. xv.** **Dimitte** eam q; clamat post nos. **Similiter** supplicatione videbantur vti gentiles rogātes **Philippum.** vt introduceret eos ad iherosolym. **Job. xij.** **Septima** species orationis est suffragiū qd est quādo ecclesia vel amici dei orant deū pro animab;. vel vt a periculis spiritualib; vel corpālib; liberentur. vt in **Act. xij.** **Oratio** fiebat sine intermissione ab ecclesia ad deū pro petri liberatione. **Similiter** orōis imminente passione pro

discipulis. **Luc. xxij.** **Symōn** ecce sathanas expetiuit vos et. **Ego** autem orauī p te vt et. **Ad** hoc potest adduci exēplū onye et hieremie p apparuerūt iude machabeo orās p ppo iudeoz vt obtinēs victoriā ab hostib; liberaret. **ii. mach. xv.** **Sit** suffragiū ē cū sit oratio p mortuoz liberatiōe a pena vel cōsolatiōe i ea. **ii. mach. xij.** **Scā** et salubris ē et. **Ad** h facit qd dicit iohes elemosynari. dicens q; collecte et annuaria q; sūt p defunctū multū valēt eis ad qdē et libera tiōne. et ponit h exēplū. **Quidā** capti a pſis reclusi sunt in carcere q; appellabāt lethe. i. obliuio. **Qd** quā fugiētēs dixerūt i cypzo parētib; illi. q; se sepelierāt mīb; suis. **Ille** nō erat s; ei filius et diē ei obit dixerūt. **Parētes** at ei vſq; ad tres ānos ter i āno faciebāt fieri collectas p eo. **Lū** aut dicit hō post tres ānos euasisset lapsus a pſis ad suos fugit q; dixerūt ei quō ter i āno p eo qñ p mortuo collectas fieri fecissent. **Lū** aut iterogaret quo tpe h facerēt dixerūt ei q; in festis neophanias et oñica et festo penthecoste. tūc ille oixit q; illis dieb; ueniebat ad eū qdā lucidus vt sol. et dissoluebat ei inuisibilib; a vinculis ferreis et a custodia. et ibat tota die liber et neq; mo eū recognoscebat. **In** crastino aut iuenebat se in eisde; vinculis ferreis i qb; erat ante. **Itē** suffragiū est qñ amici dei orāt p malis p iracundie diuine cessatiōē. **Sic** faciebat moyses **Exo. xxxij.** cū diceret dñs. dimitte me vt irascar furoz me. **Itē** pſm istūz et delebo eos et. **post.** **Moyses** aut orabat dñs et. **Sile** habet de Aaron q; offerēs thymiana stetit iter viuos et mortuos irā dei placādo. **Itē** meri. **xvi.** **Idē** **Sap. xviij.** **Properans** hō sine qrela depcari p pſo et. **Itē** suffragiū est cū amici dei orāt p mutua cōseruatiōe in bonū. **Itē** v. **Oate** p iuicē vt saluamini. **Mutua** suffragia et maxie illoz q; boni credunt debēt peti. exēplū pauli **Ro. xv.** **Obsecro** vos p oñz ihm cōm et p charitatē spūsancti vt adiunet me ofonib; vſq; vt de liberet me ab isidelib; q; sūt in iudea. **Phyl. i.** **Scio** q; bec mibi pueniēt ad salutē pſestri ofonē. **Itē** suffragiū ē ofo facta p petoz cōuerſiōē q; multū valet ad eoz cōuerſiōē. **Talis** fuit oratio chri in cruce. **Luc. xxij.** **Pat** ignosce illis et. **Qui** forsitan pmeruit cōuerſi onē multoz cūcūstatiū. vt cēturiōis et. **Qui** petiētēs pectora sua i signū pnie reuertebāt. **Silīo** fuit ofo stephani **Act. vii.** **Dñe** ne sta. **il. h** pec. et. **De** quo legiſ in vita marie de ogñi. q; cū ipsa p tridui ante mortē a diuocistata cātaſset p tres dies cōtinue rēbmicē mira de deo et de scis et de paradiso et multz alijs. **Inter** alios de bto stephano quē vocabat parariū padif cārado oixit. q; ad meritū oratiōis eius et passiōis dedit dñs beato stephano pauli cōuerſiōē vt eo discēte cū affectu pdicatiōis multo. sed nō cū effectu multo succederet ei vicari. q; p eo cū multiplici pdicatiōis effectu pſafiret. **Item** suffragiū querit theodoza sūmū **Leclia** valerij spōsūz. **Andres** as distrabēt se pſm. **Itē** in vitis patrū legiſ q; cū abbas serapyon trāſiret p quēdā vicū egypti. et videret vnā meretricē ante hostium domū sue ad capiēdas aīas pparatā. oixit ei fener expecta me sero. volo ad te de nocte venire. **Quē** cū expectasset credēs q; aliqd secuz fener deportaret et necessaria ad eſuz veniens clausit hostiū cū illa. **Lū** oixit fener. **Sustine** parū vſq;quo legerim qd bēo. **icipiēs** aut senior pſalterij. finit pſalmis singulis rogabat deū vt illā cōuertēt ad pñas. **Qd** cū videret mulier deū p ea senē orātē icepit tremere et orare iuxta senē. finit pſalterio fener icepit legere apſm orādo silt **Meretrix** aut itelligēs q; nō ppter pñā ad eā venerat. sed ppter ei cōuerſiōē opūcta ē rogās pſtrata. vt duceret eā ad locū vbi facie do cōdignā pñas saluaret aīas suā. tūc senior duxit eā ad monastēriū. **vginū** tradēs eā matri vginū dicens q; nō iponeret ei vt alijs. sed qd ipsa petēt indulgēt. et ei pmitteret ire quo vellet. **Lū** qb; cū fuisset p paucos dies vidēs cōuerſiōē et vitā asperā aliax. ait oixte matri. ego peccatix suz volo vespe cōcedē. **Post** magi agnoscentis se. ait q; volebat p qūtuor dies ieiunare. **Post** modicū oixit oixte mri q; eaz i modicā cellā icludētybi p modicā fenestrā admittret op; sibi cō dignū qd agēt pp maria pctā sua. **Qd** illa fecit. **Dicta** aut mulier reli quum tempus in magna sanctitate vixit.

Quare deus sit laudandus.

DIS XXXVII.

Est iſup vna alia spēs orōnis et octaua i oixit. q; vo caf dei laudatio. de q; p. **Rectos** decet collaudatio. **Idē.** **Bñdicā** do. et. **Circa** dei laudē vidēdū ē primo quare laudandus sit deus. **Secundo** qualiter sit laudandus. **Circa** primum sciendum q; laudandus est deus. q; nūb; est iustus. **Secundo** quia nūb; nobilius. **Tertio** quia nūb; iocundus. **Quarto** quia nūb; vtilius. **Primo** quidem laudari debet deus q; nūb; est iustus. **Iustus** enī et rōnabile est laudare deū propter essentia bonitatis q; ipse essentialiter bonus est. et oēs rōnes bonitatis generalē sunt i eo. **Quicqd** enī laudabile inueniſ in aliquo. iū ſūmo inuenitur in eo scz summa pulchritudo. oīculdeo

*It que rogatio
est in p*

fortitudo. mansuetudo. et largitas. **L**ū quedā dñia pulchritudine speciosa a multis impetita. multos amore pñciofo adamasset. et multi eā. qdā ioculator p hāc viā eā ad amorē dei uertit. sollicitabat enī illā vt amorē suū poneret in quedā magni marie pulchritudinis. pbitatis. largitatis. et curialitatis. **L**ū autē illa diceret q illa habuisset tot amatores tā magnos et diuites et ppos. ipse iulit q ille p quo rogabat oēs grās alioz excedebat. **I**lla tādē cōfētiēte q si talē eū pbarer q amorē suū ei daret. **R**isidit ille. **N**ullus nobilior. potētiō. diuīor. curialior virginis filio. in quo sūt oēs grē sine defectu. **L**ū ergo ei offidisset eoz quos ipsa dilexerat defectū. et cbrī opeletū grāz oīz. monit eā ad cōtēptū vanitatis et amorē veritatis. ecclī. xliij. **T**erribilis dñs et magnus vehemēter et mirabilis potentia illi gloriāficates eū cōtēptūq potuerit supualēbit. **E**t post. **B**enedicētes dñm exaltate eū cōtēptū potestis. **M**aior ē. n. omni laude. **I**tē si pze stupore nō erat vltra spūs regine faba in vīsiōe et auditiōe eoz rū q viderat. et inuenerat bonoz circa salomōē vt legif. ij. paraf. ix. **Q**ualiter ergo pōt defecere aīa in cōtēplatiōe et laude bonoz eterni salomōis. **S**imilis ē alaudē q a laudādū sic viciat. q vidēs tpis serenitatē et pulchritudinē solare a scēdit subito sangata ab illa altitudinē ad suā paruitatē refilit. et ad terrā cadit. et obmutescit ad tps. **S**imilitē et phylomena vidēs pulchritudinē solis et senties dulcedinē tpis laudādū sic reficit. et sic attēdit laudi q laudādū defectū patit. et cantando frequēter morit. **S**imilitē aīa affecta amorē dei laudādū defectū patit. cū nō possit ad plenū in hac vita laudare. deū f3 q ipse laude dignus ē. **P**salmista. Deficit in salu. tu. a. m. **B**erī. **I**n terris vbi feminiū suz. semi laudare possuz. qñ totus vixero. totus in laude ibo. **I**tem laudandus est propter vestigiū bonitatis. quod est in eius omnibus creatur. **B**erī. **I**. **V**idit deus cuncta que fecerat. et erant valde bona. **E**cclī. ix. **I**n manu artificum opera laudabūt. ysa. xxy. **C**ōfitebor nomini tuo qñ fecisti mirabilia. ps. **M**irabilia opa tua. **Q**uidā vcrsus erat pastor ouīū. et cū relicto ouib3 sup baculū suū se appodiās. et i vīsiōe cuiusdā buffonis ibe reret stupēs et admirās dei creaturā fēbat qñ tot3 absorpt3 et i admī ratiōe. **L**ū autē qdā theologus trāfēs quereret viā et ille nō rideret accessit ad eū et inuenit eū fletē et stupentē aspectu dicti aīalis. **L**ūq3 qreret cām hui3. ait q stupebat dei sapientiā et mirificetiā et potētā **C**irca creatiōē illi3 buffonis dei clemētiā. **C**irca se suā tertiā et ne gligētiā. erubescēbat et fēbat qz de3 ita bene fecerat illū buffonē in genere suo q tot3 mūdus vniū talē facere nō posset. **I**tē dei clemētiā. qz q fecerat eū creaturā dignissimā et rōnālē. potuisset eū fecisse buffonē talē. **S**ua negligētiā. qz illud aīal suo mō creatori suo clāmabat p naturalē vocē sibi datā. ipe mur3 a laude dei fēbat. **D**ia nāq3 creatoris opa suo mō laudāt et onidūt laudabilē creatorē. **A**ug. **R**espici celū et terrā. et oīa q in eis sūt. **E**t oīa mibi clāmāt vt diligā. **I**tē i li. de li. ar. **N**ut3 tui fūtiōe oīz creaturaz cuius opa laudabilia laudabilē mōstrāt opificē. **E**cclī. ix. **A**rtifici opa laudabunt. **z**. **A**ug. in li. of. **S**i placēt tibi artificis opa ex bis lauda et i artificē reoroque actiōez ne in his q tibi placēt tu displiceas. **O**is nā suis actib3 et qñtatib3 et dispositiōib3 et virtutib3 suoz laudat creatorē. laudāt astra radijs p linguis. **J**ob. xxxviii. **L**audāt astra matutina laudāt herbe. flores et arbores folijs suis qñ linguis. **L**audāt etia3 aues puule. **A**ug. **Q**uis sensus hōis nō erubescat sine laudū celebratē oīē claudē. cū minutissime aues sūma cū delectatiōe et dulci carmine oīū diei psequēt et nocte. **Q**ui h attēderet quō oīs creatura suis actib3 et ppetatib3 suū laudat creatorē. dicēt. **D**electasti me o mine i factura tua. **z**. **S**i faciebat ille d quō dīc magister iaco. **D** qdā comes picturēffis itrauit ordinē cisterciē. fact3 vcrsus et me3 mor actū suoz rogauit cā būilitatē q ponere ad custodiā gallinā rū. satisfactū ē istātie sue vt bfer ibi occupatiōez. **Q**ui cepit attēdē et admirari q3 solite oua fouē et pullos. et quō pulli statz sequerent mīfēs. et pacerēt ab eis et oīebat q nūq3 sic i mūdo fuerat delectat3 sicut h admirādō. **P**ostea obtinuit vt fieret pastor ouīū et mirabili ter delectabāt i inocētiā agni. et quō agn3 qñcito nat3 erat agnoscebat balatū mīfīs. et curriebat p eā. **P**ost obtinēs vt fieret custos porz eoz mirabāt quō porcellini statz nati curriebāt ad ybera māfina qñ be3 ad suū f3 dīc natiuitatē sue. **I**ta q p m3 ad p m3. et alij f3 ordinē quo nati erāt. quō curriebāt et ludebant cū mīfē. et reuersus ad claustrū n cessabat admirari et laudare i creaturā creatorē. **I**tē nīl ē in iustū pp īfuetiā et diffusiōez sue bonitatis. qz bonitātē suā diffūdī i nos būficia largiēdo. q si i maloz liberatiōe de q3 fat. **B**erī. **E**cclī. li. **C**ōfitebor tibi dñe rex et col. **z**. **I**tē i bonoz largitiōe q mīta sūt. de q3 ysa. lxiij. **M**iserationū dñi recordabor. **S**cdo laudādus est de3. qz nīl nobili3. qz h ē ppe officiū angeloz et scōz p3 resurrectiōez. ysa. xxy. **U**os q i puluē estis expgīsimini et laudate. **z**. **A**ug.

In ciuitate supna erit totū negociū tuū vt laudes quē diligis: et facies te cū amatorib3 eius. **I**dē in fine de ciui. dei. **U**acabim3 et videbimus videbim3 et amabim3. amabim3 et laudabimus. **E**cce qd erit in fine sine fine. **J**o. **B**erī. **S**upne ciuitat3 opatio est assidua dei laudatio. ps. **L**audatiōē oīi loque. **z**. **I**dē. **B**erī q habitāt i domo t. dñe in secula. f. laudabūt te. **E**t in hoc cōstitit sūma pfectiō nobilitatis hui3 offici3: qz videlicet est eternū. alia enī cessabūt. istud enim ppetuū erit. **A**ngeli autē suo officio et exēplo ad deū laudādū nos p uocant. **L**egif in triptita hīstoria: q. b. ignati3 marty3 et epūs ātiōchie. prim3 tñ post beatū petrū aplm. cū esset in oratiōe rapt3 in extasi. vidit et audiuit in supna curia angelos deo psallētes: et laudiz canticū in psalmi pncipio cū dulci modulo icboabāt: et landē icboa tā finito psalmo cōsumabāt. **U**ñ in ecclesia sua statuit antiphonas inchoari ante psalmos: et in fine cōsumari: q3 sūetudo generaliter ē p alias ecclesias itroducta. **I**tē **B**eda in gestis angloy li. iij. ca. xvi. dicit qz beatus forfē qui multoz extitit fundator monasterioz: cūz detineret graui lāguore ad cōsolatiōē suā bis est educt3 de corpe: et postea ad illud reuocat3: et in primo exitu suo vidit et audit multitudine angeloz deū laudantiū: hec inter alia replicātes. **I**būt sancti de vīte in virtutē: videbāt deus deoz in syon. **T**ertio laudādus est de3: qz nīl iocūdus. ps. **J**ocūdū sit ei elo. m. **I**tē laud. do. qz. bo. **z**. ysa. xxy. **E**t nūc qui redēpti sūt a dño. veniūt in syon cūz laude et leticia. **B**erī. sup canf. **N**īl adeo ita repēntat in terrā celestis habitatiōis statū. sicut alacritas laudādū dei. **I**tē **A**ug. de doc. chria. **L**ū de deo nīl digne dici possit. admittit tñ humane vocis obsequiū et vīs nostris i laude sua nos gaudē voluit. **Q**uar to laudādus est deus: qz nīl vili3. **P**er hoc enī de3 honorat3. ps. **S**acrificiū laudis bono. m. **z**. **I**thob. xij. **O**pa dei reuelare et offerri bonoificiū ē. **I**tē p hoc officiū oīs hostis effugaf. vt supaf. de spūa li. ait. ps. **L**audās iuocabo dñm. **z**. **D**e mālī vō p3 elegās exēplū. ij. paraf. xviij. p exēplū **J**osaphat. q post laudes dei inuenit hostes pstratos. **J**udi. vij. **B**edeon cū clangore tubaz vicit madianitas. **I**n vita bti germani anthiof. epi legif q epi gallicani audientes in bztānie ptib3 bēfēs pullulare et hereticos. q illuc ouenerāt cōliū oīo cātes: et illuc euntes cū bto germano. **C**ōfutar. ibi hereticis miraculis et doctrina. cū redire vellēt. pīcti et saxones et bztioes ouenerūt i tpe qdragefime q vidētes se habere paucos milites rogauerūt sanctos epōs vt morarēt cū eis pstatēs eis auxiliū. **E**t cū fci fidē eis pōi carēt. certatim oēs ad baptisimū cōuolauerūt. **P**eracto itaq3 pasche die. pīctis armis armati fide pponūt iermes in pīo capēstri occur re hostib3 ad pugnā. **Q**u audientes aduersarij gauī sūt qñ de victoria psumētes de i ermi et puo exercitu ad opationē eoz et eos pper rāt. **T**ūc sanct3 german3 collect3 expeditis. ponit hostib3 infidias. in struēs eos quō voc sue oēs vnamiter et cōfomiter rideāt. **C**um ergo hostes qñ securi et tra eos irruerēt. cū ter icēpisset beat3 germanus alta voce. **A**lla. et sacerdotes et alij ei mīderēt alta voce. statim ad uersarij pstrati: nō solū sup se mōtes et rupes fuisse: etiā celū et terrā credētes. armis pīctis fugerūt quocūq3 potuerūt oib3 suis dimissis. **M**lti autē eoz in flumie se pīctētes submersi sūt. **E**t sic cbrīani et cāpū et eoz oīa spolia obtinuerūt et sani ad ppria redierunt. **I**tē p bec aīa a mort3 piculo cōseruaf spālīter a morte spūalī: qz oīs occupat in spūalib3: nō lib3 sibi circa vicia occupari. **J**o dicit ysa. xlvij. **L**aude mea īfrenabo te ne itereas. **L**ū qdā regulares eēnt i qdā ecclesia: et i die pasche officiū mīse icēperēt. **R**esurrexi. **z**. **f**acto terre motu magno absorpti sūt a terrā cū mōasterio i quo erāt. **L**ū āt āno reuolutō ibi ouenissēt amici eoz ad eoz memoriā faciēdā subito cū ecclesia redierūt: et qñ a modico sōno excitati reicēperūt idē officiū. **C**irca scōz. f. qñter de3 sit laudād3. habet ex vīs bti **B**erī. sup cātica. dicētis. moneo vos kñi. **S**equit. **S**ēp ac strenue diuinis in terefē laudib3: et vt reuerēter et alacriter dño assīstāt: nō pigri: nō sōnolēti: nō oscitātes: nō pētes vocib3: nō pscindētes vba diuinia nō itētra trāfiliētes: nō fracti et remissis vocib3 muliebz qdā balbe de nare sonātes: f3 virili affectu et sonitu voces sancti pūs deopromētes. **I**dē ibidē dicit qz sex sūt laudi diuine necessaria vt debite sūt. **I**molātes hostiā laudis: et reddētes vota nra de die i die curem3 cū oī vigilātia cōiūgē sensū suū et intellectū et affectū sensui: exultatiō nē affectui: gūitātē: exultatiō būilitatē: gūitati. libertatez. būilitati: quo itērdū liber3 purgate mētē passib3. pcedam3 et excedam3 p iustitias qdā affectōes et spūales leticias i iubileis amētātib3. et i lumie dei i suauitate. i spūscō. **D**e grāri actiōe. **D**IS. XXXVIII.

Einde ē vna spēs orōnis et nona i ordine q vovcaf grāri actio. **D**e q vidēdū est pmo qre debem3 deo grās agere. **S**cdo de quibus. **N**otādū aut q deo debem3 grās agere: qz debitum: qz nobile: qz

placitū. qz vtile. **P**rimo qdē qz debitu ppter multitudinē gratia rū quas nobis exhibuit in tpe gre. **B**erū. Ardorem desiderii patrū suspiratū aduētū chri in memetipso cogitans ofundoz: z cōpūgoz torporeqz miserabiliū boz tēpōz. **U**ir enī ē aliqz gratus de tāti be neficii susceptōe. qstū grati erat. p sola beneficii pmissiōe. **S**cōo debemus deo grās agere. qz nobile. **D**ec ē enī actio beata z beato ruz quā agūt in paradiso. ysa. li. Inuenies in ea gratiaz actio z vor laudis. sicut p3 Apoc. iiii. de quattuor aialibus deo gloriā z bonos rē z benedictionē dātibz. z de vigintiquattuor seniozibz pcedētibz ante thronū coronas suas mittētibz. **I**tē qnto eiusdē idē dicebant quattuor aialia z milia milia angeloz. **I**dē. v. j. Turba quā dīnūc rare nemo poterat z oēs angeli cla. zc. **T**ertio debem deo grās agere. qz placitū. **D**ec n. opus multū placet deo. **E**st. n. adeps in boz locaustio dñi. qd voluit dñs sibi referuari. **L**cu. iiii. Ois adeps dñi ē iure ppetuo. p3. Sicut adipe z pinguedine zc. h est vnguētū quo maria vngit caput dñi qd ē p̄ciosissimū. **P**reciosum qdē ē vt dicit **B**erū. sup cārica vnguētū vtritiōis qd fit ex peccatoz cōsideratiōe. p̄ciosius vtritiōis qd fit ex miseroy pietate z vtritiōe. p̄ciosissimū deuotiōis qd fit ex bñficiōz dei recordatiōe z grātū actiōe h ipm guaf aia. **Q**uarto debem deo grās agere. qz vtile. **A**ugu. Quid melius. z alo geram. z ore pnamus z calamo expmamus qd deo grās. h nec dici breuius. nec audiri letius. nec intelligi grādius. nec agi fructuosius p̄or. **L**iberalitas. n. dei magis grās agētibz amplū elargit. puer. xj. **A**ia qd benedicit ipinguabz. **E**ccl. xlii. **E**xaltantes eū replemini virtute illi. **B**erū. **N**ō ē dignū dātis qd nō agit grās de oatis. **E**ccl. j. **A**d locū vñ creūt flumina reuertit vt itez fluant. **B**erū. **S**elix qd ad singula dona grē redit ad eū in quo ē plenitudo omiz grāz. **L**u. n. post acceptū donū nō igratos nos exhibemus. lo cū facim i nobis grē. vt inde maiora accipe mereamur. **I**dē flumī nis aqua si stare cepit z ipa putrescet z inuidatiōe facta. supnēis repellit. sic plane grāz cessat de curfus. vbi recurfus non fuerit. nec mō nihil augez igrato s3 z qd acceptat ei vertit i p̄niciē. **F**idelis at i modico cēsez dignū munere amplioz. **R**edre supra de igratitudi ne. **C**irca scdm. f. de qd debemus grās agere. sciēdū qd de malo rū liberatiōe de qd liberant nos dñs. **D**e qd satis habet. **E**ccl. li. **C**ōfitebor tibi dñe rex. zc. p totū. **S**ic faciebāt tres pueri liberati a fornacis ardore. **D**an. iij. **T**ūc bi tres qñ ex vno ore glorificabant. z laudabāt. bened. zc. **S**ilr iudei. ij. **M**ach. j. de magnis piculis libe rati a deo magnifice grās agim zc. **Q**ui aut sūt igrati liberatoz a tot malis liberati. crudeliores sūt leonibus. z de h in iudicio a dño quinci poterūt. **D**e gratitudine enī multa legimus exēpla. **I**n vi ta beati hieo. legi qz cū de scripturis sacris quadaz oie cū discipu lis disputaret. intrauit leo claudicās. aliis p̄ timore fugitibz. **H**ie ro. occurrat hospiti. **Q**ui cū pedē vulneratū a sentibus ei ostēderet. fratres vocauit. pedē ei lauit. spinā remouit. curā ei haberi p̄cepit **L**eo cito curat. a fratribz meior beneficij nō recessit. **E**t leoni post modū curā asini i pascuis cōmēdauit. qd ligna deportabat ad opus fratru. qd cū dūcebat z reducebat z diligēter seruabat. **L**ū aut femel dormiret t̄a fētes mercatores cū onustis camelis vidētes asinū si ne custode secū duxerūt. **L**ū aut leo excitat asinū rugiēdo. p filiaz diu quiescit. tādē solus z verecūdus redit ad domū. **L**ū cū ipone rēt frēs ligna deportāda p asino. credētes qd p fame asinū comedis set libetere obediuit. **L**ū aut cēt in silua eadē. z vidēs dictos reueni re mercatores asinū cū camelis ducētes. quē cū cognosceret. z cū ru gitū magno illuc curreret. mercatores fugiētes. oia dimiserūt. **I**pse aut cū cauda asinū. camelos. z onera adduxit ad frēs. stupētes z mi rates qd h eēt. p̄cepit **H**iero camelos recipi. refici z seruari vsqz quo ad rei noticiā ouenissent. **M**ercatores aut pag post veniētes. z ve ritatē fatētes. remittēte beato **H**iero. medietatē oium qd ferebāt fra tribz erogātes dimiserūt. **S**cōo grās referre debemus p inimic opz nostrōz dep̄ssiōe. z attritiōe vt demonū z vitioz. **M**ō factū ē maxime in icarnatiōe. z passiōe ch̄isti. in qd z virtus diaboli ē at trita. **E**t vitia sūt in vere petētibz p ch̄i misericordiā ad nihilū reda cta in sacramētōz opatiōe z institutiōe. ysa. xlv. **D**urabiē moab sub eo zc. **H**iero. **G**ratias tibi referimus saluator seculoz. qz tā potētes aduersariū nostrū deiciisti. quē cū occideris occidisti. **D**ic aduersa rius est diabolus aut peccatū. **M**axime peccatū nos excecauerat. z ipe per doctrinā nos illuminauit. **N**os illaqueauerat. z ipse p mi sericordiā a vinculis nos liberauit. **N**os intoricauerat. z ipe per sa cramēta nos creauit. **N**os reos morte fecerat. z ipse p nobis moy si exposituit. **P**zo his ei grati esse debemus ad exemplum leonuz. **D**e primo legūtūz duo exempla li. xj. ecclesiastice hystorie. qz scilicet grati esse debemus pzo nostra illuminatione. **L**egitur ibi qz quidaz cecus venit ad cellam beati macharij. z cum inuenisset eum de luto

parietis iuxta quē iacere consueuerat: z de aqua putei de qua bibē re cōsueuit faciens admittionē. linientqz ex ea sibi oculos clare vis dit. **I**pse aut nō ingratus: vt nouē leprosi de quibz legiē **L**uc. xviij. rediit post ad eūz cūz omni domo sua magnificātes eū. **I**bide etiāz le gitur qz quedā leena habens speluncā iuxta cellulā vici viri: cum inuenisset catulos suos cecos de leuis: eos ei deportauit. z ante pe des eius eos deposuit. **C**umqz intelligeret p illuminationē catuloz beluā supplicare: eo ozante illuminant: z matrē sequent ad spelun caz non ingrati: quia pelles omiū cūz pilis quas ipsi capiebant in ve natione cū matrē sepius z plurimas quasi pzo mercede ante hostiū cellule deportabāt. **I**tē grati esse debemus pzo absolutiōe a vincu lis peccatoz: de quibus. p3. **S**umes peccatozū circūplexi sunt me zc. **I**tē. **D**iripisti zc. **D**icit qz cū quidā leo captus esset in funibus venatozū: z quidā pastor ei cōpatiens cū a vinculis absolutisset. **I**te ruz dictus leo captus est a venatozibus iperatozibz: z cū alijs beluis in caueā includit. **L**ū autē dictus pastor quoddā factū fecisset: pzo pter quod adiudiciatus esset dictis beluis tradēdus ad deuorandū recognoscēs eū leo nō solū ei nō nocuit: sed ab alijs bestiis eū cōser uauit. **I**tē de h qz aueneno z spēte ifernali nos liberauit p grāz. **D**e quo **E**ccl. xxi. **M**a. fa. co. fu. pec. dñ. **C**ū qdā miles vadens per sil uam inueniret leonē pugnātē cū maximo serpēte: qui iāz leonē per collū circūligauerat: z cū veneno suo occidere laborabat: miles co gitās de nobilitate leonina z malicia serpētinā extracta ense caput serpentū amputauit. **L**eo aut vidēs militē secut: est eū qñ domestī cū aial: z pzo eo liberādo mltā plia gessit z eius hostes. **P**er hoc at qz de de mortū exposuit vt nos a morte liberaret. multū debem ei eē grati. z qstū possumus nos extēdere ad gratiaz actiōes. **E**cclēsia stici. xix. **B**ratia fideiuloris ne obli. zc. **T**ertio grati eē debem z gratias agē pzo pmissiōe z admistratiōe rerū ad victū necessariū. **M**ulti aut porci sub plice nō lauāt oculos ad eū qd sibi glādes excu tit: nec eū agnoscut: nec ei grās reddūt. ideo ipignati z igrati vt por ci subito comedēdo sepe pcutiunt z occidunt. **A**liqñ illi qd plus im pinguant magi igrati inueniunt. sic p3 de asino leprosi qd magis im pinguat magis est ei rebellis z citi: eū in lutū picit. **S**ilr accipiter nimis ipinguatus a dño suo cōtēnit venire ad manū eius. **S**ilr gal line in augusto minus volūt venire ad dñi sui domū qñ in byeme in qua parū foris inueniūt. **C**ōtra istā ingratitudinē sunt exēpla terre. plantarū. z arborū. qd quātō magis excolunt z ipinguat. tāto maio rē fructū dño suo reddunt nālter. **C**ontra illi qbus magis puidet res tpales quo abūdātius habēt ipsas res. magis sunt igrati. z mag is insurgūt in patremfamilias. qd ipsas res dat. **I**sa. j. **S**ilios enu triui z exaltaui zc. **I**tē cōtra hanc ingratitudinē ponit exēplū fera rū. quē recognoscūt benefactores suos z grās sunt eis. **U**ñ in vitis patrū legi qz circa horā nonā cōsueuerat lupa venire ad cellā cuius dam fratris cui dabat ille de reliquijs mēse sue. illa pzo gratiarum actione cōsueuerat ei manus lambere: z ofculari z recedere. **L**ū aut semel dicta hora ille venissit: nec fratres inuenisset. postqz diu expe ctasset. intrauit z accepit panē vñū in spota: z recessit nec sequenti die rediit. **L**ū aut de hoc molestare solitarius z nō redibat. rogauit pp hoc dominū. **D**icta autē lupa verecunda quasi facti sui con scia: rediit p̄stemēs se ad pedes eius quasi veniā petens. **I**pse au tem manu blādiens eā. vocauit: z ei beneficiū duplicauit. **I**tē cōtra ingratos de beneficio isto ponit exemplū illius pauperis de quo le gitur in vitis patrū. **U**bi dicit qz cū pauperes cōuenissent ad agapē que fiebat in quadā ciuitate: z quidā patrū illuc venisset: cū de no cte surrexisset ad orandū audiuīt quendā iacentē sub nappa quā so lam habebat in byeme: gratias multas deo agentē pzo illa: z dicen tem qz sub illa poterat se extendere sicut vnus iperator: z de hoc qz multi magni erāt in carceribus multj qui nec talē poterant habere **Q**uarto debemus gratias agere ppter vite tēpotalis z ipsius tē poris cōtinuā administratiōe. **A**ctu. xviij. **D**at oibus vitā z inspi rationē z omnia. **Q**uinto debemus gratias agere deo pzo corpo re nobis p̄stito: z bonis eius. **L**uce. x. **E**ū timete qui postqz occide rit habet potestātē corpus z animā mittere in gehēnā. **S**exto de bonis naturalibus z spūalibus: vt est meriti: z intellectus voluntas tis zc. **E**t de ipsa aia rationali quā dedit nobis ne fiat hō sicut equi z mulas zc. **S**eptimo ppter largitiōē bonozū spūaliū grā tuitozū. **D**e his habet supra. **O**ctauo ppter largitiōē bonozū generalīū. specialīū. particularīū siue singularīū. **D**e primo **B**erū. **A**gamus fratres gratias factori nostro. benefactori nostro. redem ptoz. remuneratoz nostro. **I**n pzo dedit nobis qd sumus. **I**n scū do qd subsistimus. **I**n tertio factus est ipse qd sumus. **I**n quarto faciet secū esse id quod sumus. **I**tē de beneficio speciali gratias age re debemus. **M**ō precipue est in tribus. in expectatione longa iustit

ficatioe. obseruatioe. Itē de beneficio particulari debem⁹ grās agere. Considerando de quot⁹ q̄tis peccatis ⁊ malis nos de⁹ liberauit. ⁊ a quot⁹ q̄tis piculis nos obseruauit. ne incidremus in ea. ⁊ quot⁹ quāta bona nobis fecit particularia. ⁊ facit quotidie. Dicis q̄ q̄daz bon⁹ hō fuit in frācia q̄ cū in mane de peccatis cogitaret. non cessabat vsq; ad fectā pecc⁹ tūdere. ⁊ dicere. Miserere mei de⁹. Post se rā recolēs dei beneficia. similē dicebat oīnue vsq; ad noctē. Deo grās. Nonno de maloz pene imissioe. q̄ ista mala p̄sentia mittit de⁹ ad bonū nostrū ad liberationē a malis culpe ⁊ pene future. Itē ad grē ⁊ glorie accumulationē debemus esse similes Job. i. ⁊ ii. di centi oibus. Sit nomē oīū benedictū. Et illi abbati q̄ dicebat cū di crū fuisset ei qualescūq; cuiusdaz infirmitat⁹ q̄ irrecupabili⁹ oculos amississet. dixit deo grās q̄ destruxerat oīos de suis pessimis inimicis. Sili ad exēplū Job. bñdicēt deū de sua execratioe. Eiusdē. ii.

Decimo debem⁹ grās agere de malis q̄ p nobis dei filius sustinuit. Itē de tot custodiis quos nobis ad nostrā ⁊ bonoz nostrorū custodiam dedit. rationis. virtutum p̄solationum. p̄ceptoz angeloz. ⁊ suūpius. Undecimo de succursu tot refugioz ⁊ remedioz. vt sunt vulnera crucifixi. sanctorū verba. merita. p̄ces. exēpla. sacra loca. sacramenta. ⁊c.

De iubilatione.

DIS. XXXIX

DEmū ē vna species orationis ⁊ vltima in ordine q̄ vocat⁹ iubiliatio. De q̄ in p̄s. Beat⁹ populus q̄ scit iubilationē. Itē ascendit de⁹ in iubilo. Glo. Iubilo ē exultatio mentis habita de eternis in vocē p̄u p̄s. f. vel queruloſe cōquestiois vel admiratiois. vel gr̄az actionis vel collaudatiois. ⁊ bñdī q̄ nec corde pōt retineri. nec ore exprimi. Job. viii. Impleat os tuū risu. ⁊ labia tua iubilo. Greg. Mēs iusto rūi eterne securitatis gaudio iplē. ⁊ labia iubilo. q̄ cū tanta leticia cordis occipit quā fino nō explicet r̄t tū os sonet. Seq̄. Qui odes rūt te idēnt⁹ oīuſiōe ⁊c. Job. xxxviii. Cū me laudaret⁹ astra maturi na ⁊ iubilarēt filij dei. Ibi glo. Greg. Iubilatio dī cū cordis leticia oīs efficacia. nō implet. Itē laudat⁹ angeli q̄ iā rāte claritatis latitudine in sublimib⁹ videt. iubilant hoies q̄ adpuc inferiorib⁹ oīs sui angustias sustinēt. Fit aut⁹ iubiliatio ex quattuor causis. P̄ma est ex opere ⁊ beneficio dei consideratioe. admiratiois deuotiois. ⁊ exultatioe. ⁊ inexpressibili illius exultatiois ⁊ obligatiois ad laudādū dei gratiarū actioe. p̄s. Iubilare deo oīs terra. seruite. oīo in leticia. Ibi glo. Sicut mēsores ⁊ vindemiatōres de considerata copia fructuū iocundant⁹. ⁊ de fecunditate terre cantant. ⁊ interſerūt voces quasdā sine verbis in eleuatioe animi exultātis. ⁊ hec est iubiliatio improba. Sic iusti gaudēt videntes mundo corde qd̄ deus ⁊ quāta ⁊ quo ordine ⁊ q̄ mirifice fecerit. Unde sancti exultātes cantant. Et hec est iubiliatio coronanda. Sic faciebat. p̄s. attēdens ⁊ recolens dei beneficia ⁊ opera dicēs. Benedic aīa mea dño ⁊c. Cūda causa est ex sponſi visitatioe ⁊ subita grē eius. ⁊ solatiois in undatioe. Berni. sup. cant. Oculi mei ⁊c. Hoc oculū nō ē ex actu ⁊ strepitu labioz. s; est reuelatio secretorū supernorū gaudioz. Sic iubilabat q̄ dicebat Sap. x. O q̄ bonus ⁊ q̄ suauis est in nobis spiritus tuus dñe. Berni. Procedamus ⁊ excedamus per inuitas quasdā affectiones ⁊ spirituales leticias in iubileis amenitatibus in lumine dei. in suauitate. in spiritu sancto. vt lauda que gradatim ascendit laudādo ⁊ iubilādo ⁊ ceptū gaudiū nō interrūpēdo. ⁊ continuando laudē cadendo ⁊ deficiēdo. Itē Berni. Tu mihi es o bo ne ibesu iubilus in corde. mel in ore. melos in aure. Tertia causa est ex celestij gaudioz ceptioe affectioe exultatioe. reuelatioe. ⁊ meditatione. Glo. supra Iubilare deo oīs terra cantate ⁊ exultate ⁊ psallite. Iubilus est gaudiū qd̄ cor non pōt retinere. nec os exprimere. nec locutio diffinire. ysa. lxiii. Oculi nō vidit deus absq; te que preparasti. ⁊c. Et paulus similē cū reuelata sunt secreta celestia. ii. Cor. ii. nec oculi vidit. nec in cor hoīs ⁊c. Apocal. xix. Audiuī quasi voces aquarū dicentū alleluia. regnabit de⁹ omnipotēs Gaudeamus ⁊ exultemus. ⁊ deus gloriā deo q̄ venerunt nuptie agni. Quarta causa est ex inebriatione. contēplationis ⁊ degustatione. Can. i. Introduxit me in cellaria sua exultatiois ⁊ leticie. ⁊c. p̄s. Inebriabo ab vberibus. ⁊c. Sicut enim pice ⁊ merule inebriate garriūt. ⁊ voces quasdā ex ebrietate promunt. sic anime contēplatiue p̄ ebrietate ⁊ suauitatis ⁊ dulcedinis diuine degustatione tripuantes interius garriunt sibi metipsis quasdā indicibiles gratiarū actiones ⁊ laudes qd̄ nō omnino possunt interius retineri. s; p̄ amoz diuini vehementia vt olla ad ignem magnū p̄strepunt ⁊ saliant. ⁊ extra gaudiū qd̄ sentiant ebulliūt. p̄s. Memoria abundāre ⁊c. Item vbi dicit in p̄s. Scopebā spiritū meū. alia translatio habet. garriebaz spiritui meo. Sic apli spūs sancto repleti loq̄bant⁹ va

rijs linguis magnalia dei: ⁊ reputati sunt musto repleti māli a quo erāt ieiuni: vt pbat⁹ Petr⁹ Act. ii. Pleni aut⁹ erāt musto spūs sancti: quo mouētē ⁊ vrgētē nō poterāt nō loq̄ ea que audierāt ⁊ viderāt. Act. iii. Berni. Nos aut⁹ qm̄ p dulcedine contēplatiois supra nos ipsos rapimur. qm̄ sumētes qdā vinū leticie ⁊ mire suauitatis de celesti cellario iebiamur ab vbertate dom⁹ ⁊ hūanū quodāmo sensus excedimus: ⁊ in diuinū quodāmo affectū mutati a nobismetipsis alienamur. Idē. Quē talis gust⁹ iebiauerit: ad op⁹ omne ⁊ oēm la bore bylaretur laborat ⁊ non lacescit: festinat nec deficit: dolet nec sentit. laceratur ⁊ nescit. irridet ⁊ non aduertit. Et p̄dict⁹ causis ⁊ alijs Maria de Ogiñ. vt in vita eius dicit ante mortē suā fuit ī multiplici iubilatione. P̄mo. n. ex amozis vehemētī iſlāmatioe: ⁊ mētis illuminatione: ⁊ secretorū aptioe. Nā qdā de seraphim appuit ei. ⁊ pādēs alas suas supra pect⁹ suū: q̄ iſuso sibi lumie cognitiōis ⁊ ser uore affectiois iſcepit ista voce cātare. alleluia. ⁊ iubilare. laudare: ⁊ grās agere: ⁊ mira dicē de deo ⁊ de sc̄is ⁊ secret⁹ ⁊ futuris ⁊ etnis in romano rit̄mice p tres dies oīnue ac si ea an se scripta viderē eā cātādo ⁊ oīnūdo. Et a sūmo dono beate trinitat⁹ iſciēs mira ⁊ i audita de eā cātābat. Quoz pauca p̄ior dom⁹ de Ogiñes cape potuit. Dicebat. n. iter alia. a lumie beate trinitat⁹ in sc̄is angelis resolutare itelligētiā: ⁊ lumie hūanitāt⁹ cōfī in sc̄is aīab⁹ fructū glorioz sūmū resutare: beatā vginē iā glorificatā in coepe glorioſissime ⁊ oīstātissime afferebat. Nec illos q̄ cū oīo surrexerūt postea fuisse iſcineratos: sed cū oīo ascēdisse. Itē beatū Stephanū quē rosariuz padisi dicebat. afferebat p̄ab⁹ obtinuisse ouersionē beati pauli: ⁊ q̄ p eo succēdit ei p̄dicator. Itē supra modū exultās iubilabat. pp h⁹ dicebat q̄ cū beat⁹ paulus sp̄m reddēt. b. stephanū affuit v cēs. Dñe hoc singulare mun⁹ dedisti mihi qd̄ ego cū multiplici fructu reddo tibi. Et hoc dicēs exhibuit ei sp̄m. b. pauli. Itē in alia iubilabat cū mira exultatioe p hoc q̄ oīs mūdū in p̄io debebat p̄dicatores suos visitat⁹: ⁊ p magna pte illuminare. Et hoc fuit p̄az ante t̄pus illud quo dñs misit ordines s̄m p̄dicatoz ⁊ minor. Itē p illud tridū mīta de veteri testō ⁊ nouo cecinit: ⁊ ad vltimū pro amicis suis oīm rogauit: ⁊ ipsos ei oīmedauit. Itē cū eps theologia nus fulco eā visitasset ⁊ in ecclia celebraret ⁊ altare virginis oſecra ret. in p̄ceptioe eucharistie vidit colūbā de celo descēdētē: ⁊ in os eius eucharistiā ponētē: ⁊ cū claritate mirabilē trāffundētē: ⁊ ei⁹ aīaz illustrātē. Itē cū nō possz aliqd̄ comedere: nec odorē panis sustinere cū recipit eucharistiā: nec posset masticare qm̄ dulce māna liq̄ſcebat in ore ip̄i: ⁊ bis accidit oī illud recipit vt ei⁹ facies q̄bus dā radijs splēderet. Cū aut⁹ aliqui tētare⁹ vtrū nō oſecratā hostiam posset recipere statim odorē panis abhorruit expuit ⁊ respuit: cū te tigisset oētes ei⁹ grauit affligebat: ⁊ anhelabat ⁊ singultizabat. Ita afflicta q̄ vir potuit tota nocte eē ī pace. os frequit abluēs ⁊ expuēs Obiit at Anno oīi millesimoducētesimodēciotario. oīica die iſy gilia. b. Iohis baptiste hora nona migrās ad celestē sp̄sūz. Du uisimō cordis leticia i viri pfecti iſchoaf in via: ⁊ nō nisi in p̄ia vbi iſcessanter ⁊ sine fine iubilarēt oēs filij dei. i. oēs sancti ⁊ angeli oīum maf. Ad quā incōprehensibilē. ineffabilē ⁊ eternā iubilationis leticiā nos pducit q̄ sine fine viuūt ⁊ regnat ī seculorū secula bñdicat⁹ deus.

OUm scdm̄ hieronymū. bernardū. ambrosiū ⁊ cyprianū vginitas sit excellētissima ī genē castitat⁹. libz mihi octo vtilitates q̄s vginitas facit eā suatib⁹ efficaciter in p̄iti ⁊ in futuro p modū additiois describē: exēplis sc̄orū roborādo oīrmare. Primo nāq; vginitas facit psonam q̄ eā custodit liberā a fuitute ⁊ onere m̄rimoniū qd̄ dicit qm̄ magnū onus qd̄ ē in viroz subiectioe. opp̄sione ⁊ labore. ac etiam dolore q̄ est in defloratioe. in miseris q̄ sūt in erūnis. in ceptu ⁊ plis deportatioe ⁊ p̄tutitioe ⁊ educatioe. q̄ p maledictioe inficta sūt mulierib⁹ ppter p̄cū p̄me mulieris. Berni. iii. ait oīs mulier. Multiplicabo conceptus tuos ⁊ erūnas tuas in dolore pies: ⁊ sub viri p̄tate eris ⁊c. i. co rin. vii. De virginib⁹ p̄ceptū oīi nō habeo oīlū aut do ⁊c. Et post Si solutus es ab vxore noli vxorē querē. Et p̄. Volo aut⁹ vos sine solitudine esse. f. mundi. Qui sine vxore est sollicitus est qd̄ oīi sūt qd̄ aut vxorē habet. sollicitus est qd̄ mūdū sūt: quō placeat vxorē ⁊ oī uisus ē. Que innupta ē virgo cogitat qd̄ oīi sunt vt sit casta coepe ⁊ spū ⁊c. Itē. yfio. Viginitas ē admonita ⁊ nō iusta. Ideo admōita qm̄ nimis excelsa. Semini enī bonū est vginitas q̄ in h mūdo solitudinem seculi admittit: ⁊ in futuro eterna p̄mio castitatis percipit. Sedo viginitas vera efficit deo gratum ⁊ delectat pulchritudo dei oculo. Saso. sap. iiii. O q̄ pulchra est casta generatio cū claritate yfio. Nō ē dubiū qd̄ casti p̄seuerāt ⁊ virginēs deo efficiēt eā les qm̄ adā ē pulchritudo vigintatis q̄ fruct⁹ ē suauitatis: ⁊ pulchritudo inuolata sc̄orū castitas ⁊ securitas mentis ⁊ sanitas corporis.

Item Berni. ad bernicu' sen. archiepiscopum. Castitas. charitas. et humilitas et si nullius sint decoris. nec mediocritas que etiam diuinos oblectare possunt aspectus. Quid enim castitate pulchrius que mundum de immundo conceptu semine facit. de hoste domesticum facit et angelu'. Differunt autem inter se homo pudicus et angelus. si scilicet licitate. non virtute. Illius quidem felicitas istius fortior castitas esse dignoscitur. Sola castitas est que in hoc mortalitatis loco et tepore statu illius immortalitatis et glorie representat. ubi neque nubet neque nubent. si sicut angeli dei erunt. de his Apoc. xiii. Sine macula sunt ante thronu' dei. ad quoru' aspectu' diuinus intuitus delectat.

Tertio virginitas est maxime excellentie quatuor ad statu et meritu'. Unde eminentior pars ecclesie est quod signat in tecto superno tabernaculi. quod erat de pellib' biacinthis et celestis coloris. quod statu' virginis inuuit statu' celestem. ut patet in auctoritate supra posita beati berni. Sola virginitas est que in mortalitatis loco et tpe illius statu' immortalitatis representat. Et sicut beati biero. maius videtur esse meritum et pmiu' virginu' quam angelorum. quia in eis maior est pugna. Et ideo maioris meriti videtur esse victoria. Et ubi est maior victoria. videtur maius esse meritum. quia maior corona. Item quod magnus excellat meritum est supra ostensum li. i. pte. iij. oi. xcvj. ubi ostendit quod virginitas copat' thesauro abscodito in agro sub tegumeto humilitatis de duobus. magnis senib' qui rogantes orant quod ostenderet eis ad quam mensuram meriti venerat. et responsum sit eis quod nondum venerat ad mensuram meriti eius chari' pastozis et vxoris sue qui virginitate in coniugio suo occultauerat et seruauerat multis annis etc. Item in collationib' patrum li. xij. legitur quod cum quidam adduxissent ad abbatem iohanne virum magne sanctitatis. et miraculorum gratia illustratum boies habere deponere ferocissimu' adiuratus ab eo verba eius ostendebat exire nolent. Adueniente autem ibi rustico agricola in habitu seculari qui primitias fructuum suorum modis deserebat. territus demum ad eius aduentum statim fugit. non autem des sustinere ei presentia. Vnde autem adiuratus a sancto iohanne quod diceret ei de vita sua. vir tandem dixit quod erat homo agricola qui nunquam reponebat fructus laboris sui nisi prius idem daret plene decimas et primitias. et quod nunquam oueraret boues per finium aliene culture nisi prius eis ora clauderet ne alii nocumetu' inferret. et quod nunquam prius iret ad agriculaturam vel rediret de ea antequam ad ecclesiam veniret gratias agens bonorum suorum largitori. Et cum esset puer puerus a parentibus qui vellet fieri monachus compulsum est ab eis vxorem ducere quam accepta et in virginitate sua pmanens ea semper virginem seruauit usque in finem. Quarto virginitas vincit et superat et fugat hostes humani generis. scilicet dyabolu'. Non patet in precedenti corde puro. Sicut in vita beate margarite qui dyabolu' venientem ad teredu' se et ad deuorandu' in specie draconis. facto signo crucis crepare fecit et aliu' in similitudine ethiopi occulauit et supauit. Si militet in passioe iustine et cypriani. quod iustina virgo demones detrahet ea ut censeretur cuida in specie nutricia fororis et matris sue. virtute crucis supauit et effugauit. Item vincit carnem et eius tetat' ones quarum ipse virginitas refrenat. Etiam mundum quem amor virginis seruade amator virginis detrahet. Cuius etiam malitia et se uitia non vincit eius sapientia. Sicut patet in beata agnete. agatha et katherina et margarita. qui regnu' mundi et oem ornatu' eius contempserunt pro amore christi et pro seruanda virginitate. Quinto virginitas dat ignes materiales et spirituales incentiuorum carnis. Ut topazius qui sedat vndas bulientes. Agatha ait. Si igne adhibeas o tyranne. mihi saluificet angeli ministrabunt. Sicut etiam fecerunt tribus pueris positus in fornace babilonis. Sicut insup fecerunt lucie agneti et alijs virginibus multis. Puta agathe euphemie et ceteris. Si insup feris minaris. audito christi nomine coquiescunt. Sexto virginitas feras mitigat ut leones. Dani. vi. et in fine. Item libro de verbis patrum legitur quod abbas paulus manibus suis correcebat aspides et serpentes ceras et alios. et scindebat per medium manibus suis nec ei nocebant. Et cum quererent ab eo fratres unde ei ista gratia venerat dicebat. Ignoscite mihi si quis possederit puritatem. oia subiacient ei sicut adam in paradiso. Septimo virginitas impetrat quod petit a domino corde puro. in fide nihil hesitans. Jac. i. Postulet a deo in fide nibil hesitans qui dat omnibus affluenter etc. Sicut fecit beata lucia. de qua legitur in passione eius. quod cum esset virgo deo deuota prexit cum matre ad sepulchru' beate agathe. qui mater per quatuor annos fluxu sanguinis patiens. a nullo medicorum potuerat iuuari. cum autem mater et filia ad dictu' sepulchru' oraret. per pietatem matris obrinenda. obdormiuit lucia. Cui apparuit beata agatha in medio angelorum gemis orantem dicens. Soror mea lucia quid a me petis quod ipse poteris oratio preare matri tue etc. quod ecce salua facta est. et ita factum est quod sanata est ex tunc et lucia petebat. Item cum paschasius fecisset circa eam maximus igne accendi et illa pice oleo et resina lini et non noceret ei. ait iudici.

Rogauit orantem meum quod ignis iste non domine' ei ut credentes in christo tibi insultet et timore ab eis tollere passionis. et aut credentibus voce insultatiois etc. Item cum beata agnes oraret pro filio ppositu' ab angelo occiso. propter hoc quod impetore eam impetebat. altitit ei angelus dicens. eleuas eam et resuscitas dictu' iuuenem ut petebat predicare et clamare verum esse deum christianorum. oes dii gentium vani et tepla eorum vana et stulta. Item cum proiecta esset in medio flammari. et expansis manibus orasset ita ignis extinctus est ut nec odor remaneret. Item in passione beate cecilie legitur quod cum spiritus eius valerius a gentilitate conuersus esset et baptizatus predicationibus et orationibus. et promississet virginali pudicitia se seruaturu'. apparuit ei angelus domini cum penis fulgentibus radiis et flammis aspectu. offerens duas coronas choruscantes rosas et lilij confortas. altera dedit valerio. altera cecilie. dicens. Ista seruare immaculati corde et corpore. quod eas attuli de paradiso. quod nunquam marcescant nec ab alijs videri poterunt nisi ab eis quod castitas metis et corporis placuerit. Item quod tu valeriane consensisti habuisti castitatem. filio misit me dei fili. ut quacuq' volueris petitores istius. Qui ad rationem petijt conuersionem fratri sui vincti tyburcij. Quod angelus accessit et ad celos recessit ab eis. Qui ingressus ad eos sensit triu odor. de coronis spirante quod ad vba fratris et odor conuersus est ad christum et baptizatum. cum martyrio coronatur etc. Item file et huius id quod legitur de doctore thea vigne. cuius festum est octauo idus februarii. Que cum post plurima supplicia deuoceret ad decollandu' in cesarea capadocie. quidam scholasticus nomine theophylus rogauit eam quod de violis paradisi spoliis suis mittet ei ad quod dicebat se perperare. quod illa promisit ei se impetraturu'. Que etiam cum in hora passionis sue orasset misit ei per puerum sex annorum orariu' suu'. quem recipit et faciem suam abstergit. sic illa oronibus impetravit. tanto pfusus est odore misericordie suauitatis ac si esset in paradiso. Qui subito imutatus incepit clamare. Benedictu' nomen domini nostri ihesu christi. Quod cum frequenter clamaret caput etc. et post multa supplicia capiti detruncatione martyrij coronam accepit de odore veniens ad fructu. Item in passione b. katherie legitur quod cum orasset vox de celis audita est. dicens. quod id quod remunerat virgo deuota promeruerat obtinere. Octauo virginis metis et corporis pducit ad optatu' finem. quod ad beatam dei visionem. Math. v. Bti mundo corde qui ipsi deum videbunt. Item in festo alexandri pape. quarto kal. aprilis legitur quod cum quinquies de precepto trayani alexandri papae inuicisset in vinculos. et videret miracula que fiebant per eum. exhibuit ei filia balbinas gutturosas curanda quod dixit ei quod tolleret boia de collo suo et filie imponeret quod fecit et curata est. et ipsa et pater baptizati sunt. Quo facto angelus apparuit puelle dicte et tenendo faculam in manu dixit ei. Esto et pmane in virginitate tua. ego facia te videre spoliis tuis quod p te sanguine tuu' fudit. Item legitur quod post excessum beate petronelle flaco eius comes diceret felicie vigne ab ea edocte et conuerse. Unum est onobus eligere. Aut est vxor mea. aut sacrificia dijs. Respondit felicia. Vxor tua non ero quod christi sponsa sum. Dijs non sacrificabo. quod christiana sum. Cui posita in carcere tenebroso fuisse per octo dies sine cibo. et per alios octo in templo de veste volens aliquid contingere sibi monstratu' a virginibus veste. Cui autem post esset eleuata in eculeo et torquetur cepit clamare. Non incipio videre amatores meos christum in quo amor meus fuit etc. Item diceret ei. Nega christum. dicebat. Ipse non nego quod prope me felle et aceto est potat. spiritus coronatur et crucifigitur etc. Item inuiti pa. legitur de quidam vigne quod intras monasteriu' per annos quinquaginta mansit itus quod inde non fuit egressa. ibi deo seruans cui apparuit quidam martyr coletus nomine quod colebat in terra illa. dicens. Hodie ad omnes deum tuu' pgee. ubi et ipsius et oes sanctos eius videbis. Veni ergo in basilica martyrij. ut ibi per praedicas mecum. Quena cum misse egressa monasteriu' inuit ad dicta basilica portans panem et perca. et scilicet orce ait scilicet coletu. Bndic hunc panem. et tuis oronibus impetra quod promissisti. Supra ibi pane reuerfa est ad suu' monasteriu'. et libellu' quem habebat in manu de dicta matri tradidit episcopo. Et colligens se et proponens ad modum desuete. ait. Ecce vado ad orantem meum. et sic sine dolore et manu etc. amedatu' ei tunc dicit spiritus. Cui demum vgnas sit gema preciosissima et thesaur' regis et thesaur' preciosissimus et inmensus regis summi. cui fures infidias tedunt. Quapropter hunc vigili sollicitudine custodire debemus. et quatuor. hunc nos habere cogitamus diligetius custodire debemus ne perdamus.

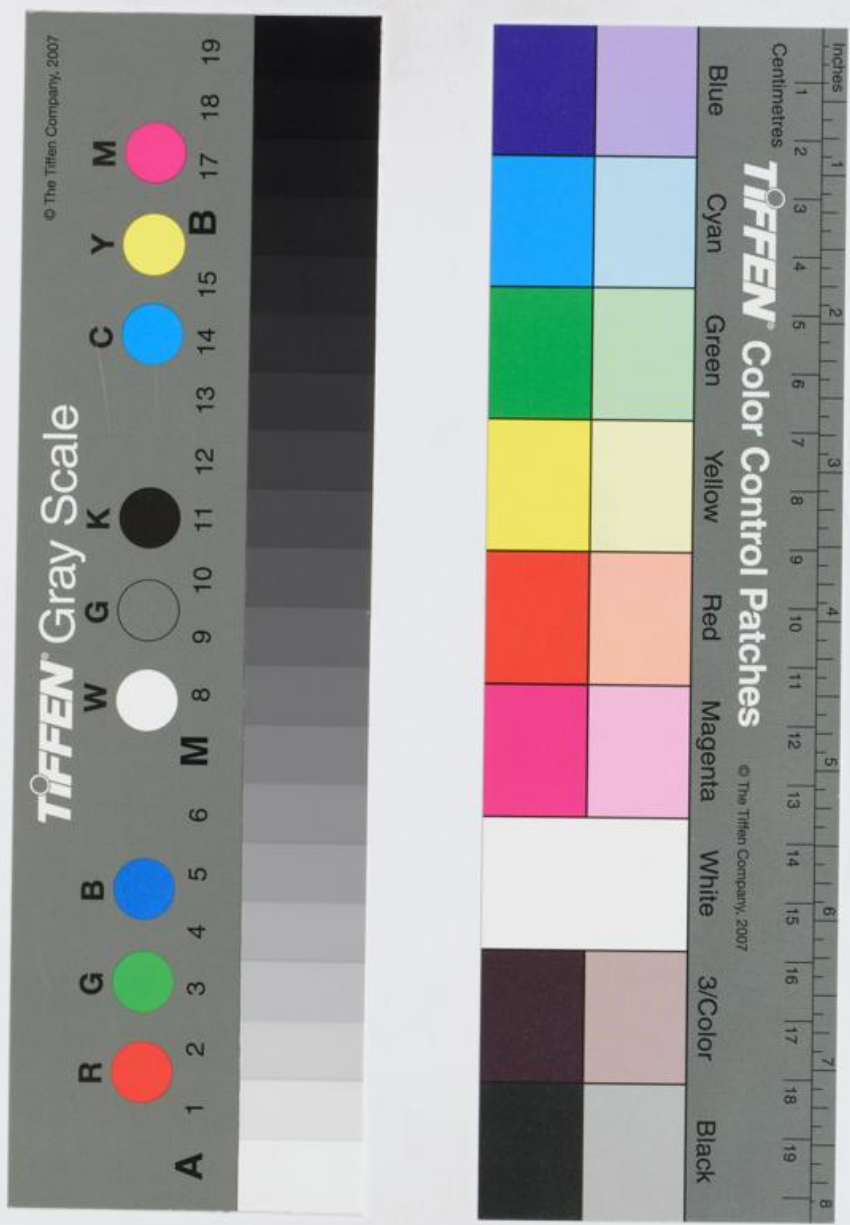
Opus preclaru' Quod Speculu' morale intitulu'. ab egregio doctore Vincentio alme Beluacensis ecclesie presule. ac sancti officii ordinis professore editu'. feliciter finit. Impensis quod cura non me diocri Vermani liechtenstein coloniensis. emendatione diligentissima Impressum Anno Salutis. M. cccc. lxxxij. pridie kal. octobris Vmetijs.

Laus Lbriho

hominem cruciat a quo oritur iuxta illud
 sapientis. Iustitiam inuidia inuitat: que perit
 ipsam auctoritatem ledit. cruciat q; animam.

Requiescant in pace. Am.
Pro peccatis q; negligentis nris. Dñe ne.
Ad uia nos deus salutantis nr. A. p. glham

Handwritten notes in a cursive script, likely a later addition or a different hand than the main text. The text is partially obscured by the color calibration strip.



Fragment of text from the reverse side of the manuscript page, visible through the paper. The text is partially obscured by the color calibration strip.